

BYRÅDETS ÅRSBERETNING 2023

Om årsberetningen.....	3
Byrådslederen har ordet.....	4
Økonomiske rammebetingelser	7
Oslo kommunes regnskap for 2023	13
Personalressurser - arbeidsgivertiltak	42
Helhetlig virksomhetsstyring og internkontroll	57
Finansforvaltningen i Oslo kommune.....	61
Klimaarbeidet i Oslo i 2023	67
Bykassens regnskap 2023	84
Kapittelvis gjennomgang av mål og resultater	100
Bydelene.....	101
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	140
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	156
Oppvekst og kunnskap (OVK)	172
Byutvikling (BYU).....	188
Miljø og samferdsel - miljø (MOS).....	210
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS).....	227
Næring og eierskap (NOE)	235
Kommunale foretak.....	244
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	258
Byrådsleders kontor (BLK)	277
Finans (FIN)	287

Om årsberetningen

Byrådets årsberetning beskriver hvorvidt sektorenes og virksomhetenes hovedmål, tjenesteproduksjon og økonomi i budsjettet for 2023 er oppnådd. Det gis dessuten en systematisk omtale av hvordan de ulike målformuleringene i budsjettet er fulgt opp.

Årsberetningen inneholder en beskrivelse av rammebetingelser, økonomiske resultater i Oslo kommune med bakgrunn i regnskapsredegjørelsen, jfr. byrådssak 1025/24, personalressurser og arbeidsgivertiltak, virksomhetsstyring samt finansforvaltning og forsikringer. En stor del av tabellene og grafene har tidsserier fra 2019. I tillegg er det laget en samlet omtale av status på klimaarbeidet og oppfølging av klimabudsjettet for 2023.

I tillegg inneholder årsberetningen en sektorvis gjennomgang av mål og resultater i virksomhetene. For ytterligere informasjon vises det til virksomhetenes egne årsberetninger som er tilgjengelig på kommunens nettsider. Byrådet vil legge frem egne saker til bystyret om årsregnskap/ årsberetninger for hvert enkelt foretak. Videre inneholder årsberetningen en beskrivelse av de økonomiske resultatene for bykassen i Oslo kommune og karanteneutvalgets virksomhet.

Det presenteres sammenligningstall mellom Oslo kommune, landet uten Oslo og storbyene (Stavanger, Sandnes, Fredrikstad, Drammen, Bærum, Asker, Lillestrøm, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø). Som følge av kommunereformen som trådte i kraft 1.1.2020 ble det gjort endringer i kommunegrupperingene brukt i KOSTRA fra 2020, og av den grunn har flere av grafene tidsserie fra 2020. Presentasjonene er plassert under de respektive hovedmålene de hører til. Det understrekes at KOSTRA-tallene for 2023 er foreløpige tall fra SSB. Resultatene må brukes med forsiktighet da det erfaringsmessig forekommer feilregistreringer som følge av ulik forståelse av hvilke data som skal registreres på de ulike KOSTRA-funksjoner og KOSTRA-arter, samt noe dårlig kvalitet på grunnlagsdata i mange kommuner. Grafene anses likevel å fange opp hovedtrekk i Oslos utvikling og gi et bilde av forskjeller i tjenestetilbudet mellom Oslo, landet for øvrig og de øvrige storbyene. Videre minnes det om at grafene ikke viser kvaliteten på de tjenester som ytes.

I vedlegg 1 til årsberetningen gis det tilbakemeldinger på flertallsmerknader fra bystyrekomitéenes behandling av årsoppgjøret for 2022 og budsjettet for 2023 og oppfølging av bystyrets verbalvedtak i budsjettet for 2023. Det gis også tilbakemelding på verbalvedtakene fra bystyrets behandling av sak 241/23 "Revidert budsjett 2023 – effekt av regnskap 2022 mv.", samt kontrollutvalgets merknader vedrørende årsoppgjøret for 2022. Det går frem av vedlegget at det er gjort et omfattende arbeid for å følge opp bystyrets verbalvedtak og merknader.

Byrådslederen har ordet

I løpet av det siste året har Oslo fått et nytt styre.

Som ny byrådsleder vil jeg først og fremst rette en stor takk til kommunens ansatte. Vi er blitt tatt svært godt imot. Vi er blitt møtt av profesjonelle, kompetente og hardtarbeidende medarbeidere. På besøk rundt i Oslo kommunes virksomheter og bydeler, har jeg igjen og igjen blitt imponert over den innsatsen kommunens ansatte gjør for innbyggerne i byen vår.

Jeg vil også takke det avgåtte byrådet for den innsatsen de la ned gjennom åtte år. Det gjelder særlig håndteringen av pandemien som rammet Oslo hardt.

Å være øverste leder for en så stor kommune, med 60 000 ansatte og 700 000 innbyggere, er et stort ansvar. Da er det en stor glede å se hvor mye godt arbeid som blir gjort.

Kommunale tjenester skal være forutsigbare. Innbyggerne skal vite hva de har krav på, og vi skal sikre kvalitet og valgfrihet. Innbyggerne skal kunne stole på at de får gode tjenester til rett tid. Da må vi kunne snu oss raskt når uventede situasjoner oppstår.

Det gjør Oslo kommune.

Krigen i Ukraina har satt befolkningen der på umenneskelige prøver. Oslo stiller opp. Vi tar imot dem som flykter fra ødeleggelsene og brutaliteten, så langt over 4 000 ukrainske flyktninger. Vi skaffer boliger, tilbyr helseoppfølging, skole- og barnehageplasser, språkopplæring, og alt annet som en ny innbygger i byen har behov for.

Etter Hamas' terrorangrep 7. oktober og den brutale israelske invasjonen på Gaza har vi også tatt imot nordmenn som har rømt fra bombene, og vi har jobbet for å ivareta den jødiske minoriteten i byen vår. Krig splitter, skader og dreper. Som kommune skal vi samle, trøste og verne. Oslo stiller opp.

Byrådet har som mål å gjøre Oslo til verdens beste by. For mange av oss er den allerede det. Men ikke for alle. Derfor er det et svært ambisiøst mål som forplikter oss og som krever mye både av oss som politisk ledelse og av alle som jobber og bor i kommunen.

Jeg mener det er tre områder som er særlig viktige hvis vi skal nå det målet.

Det ene er økonomisk ansvarlighet. Utgiftene må være på et nivå som sikrer Oslo kommune handlingsrom til å hjelpe og gi muligheter til dem som trenger det mest. Kommunens inntekter skal forvaltes på en måte som viser respekt for innbyggerne og næringslivet som har betalt inn skatter og avgifter. Der det er naturlig skal vi samarbeide med private aktører for å finne enda bedre og smartere løsninger.

Det andre er barna våre og ungdommene våre. Hvis vi ikke lykkes med å legge til rette for at de kan utvikle seg og skape seg gode liv – lykkes vi etter hvert ikke med noe. Ungdommene våre er fremtiden vår. Alle andre mål, enten det dreier seg om en trygg by, en grønn by, en lønnsom by, en levende by – eller rett og slett verdens beste by - når vi gjennom at barna og ungdommene lykkes.

Det tredje er klimapolitikken. Også Oslo er utsatt for konsekvensene av klimaendringene, og vi har et stort og selvstendig ansvar for både å kutte utslipp, ta vare på naturen og å gjøre byen mer robust i møte med ekstremvær. Vi skal føre en offensiv og resultatorientert klimapolitikk der innbyggerne er våre viktigste medspillere.

Jeg gleder meg til et år med spennende arbeid og mange inspirerende og lærerike møter i kommunens virksomheter. Sammen skal vi gjøre Oslo til en enda bedre by å bo i.

Byrådsleder Eirik Lae Solberg

Foto: Sturlason

Del 1

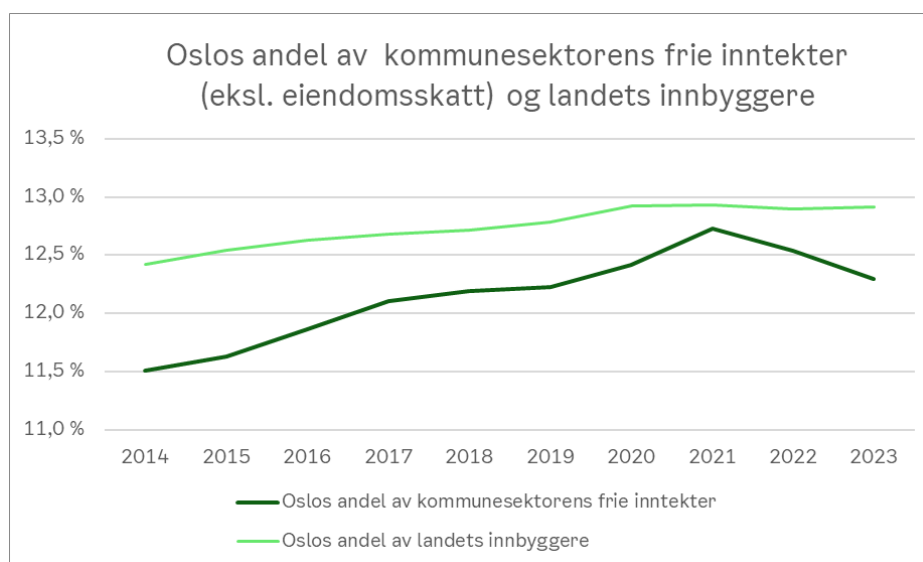
Økonomiske rammebetingelser

- Oslos frie inntekter (inkl. eiendomsskatt) var 59,4 mrd. i 2023
- Vekst i frie inntekter fra 2022 på 0,7 mrd.
- Oslo ble trukket 8,7 mrd. i skatteutjevningen i 2023
- Inntektene fra eiendomsskatt for 2023 ble 2,0 mrd.
- 1,2 % vekst i befolkningen
- Fødselsoverskudd på 4 541

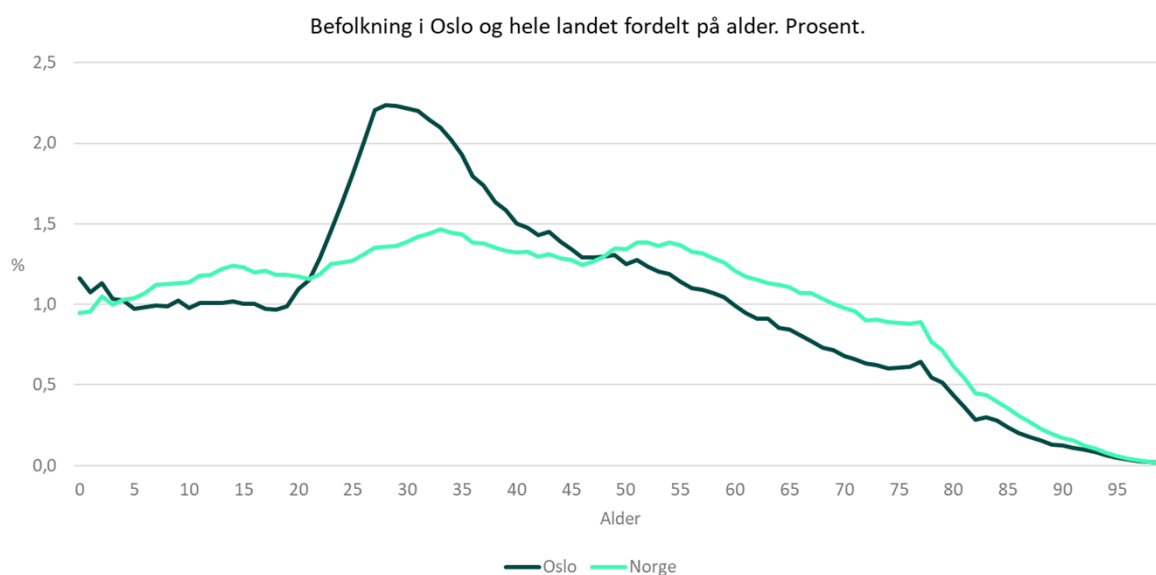
Frie inntekter i 2023

Størstedelen av kommunens inntekter kommer fra inntekts- og formuesskatt fra Oslos innbyggere og rammetilskudd fra staten. I tillegg krever kommunen inn eiendomsskatt. Sammen utgjør disse inntektskildene kommunens frie inntekter. I 2023 fikk Oslo kommune 59,4 mrd. i frie inntekter hvorav inntekts- og formuesskatt utgjorde 45,6 mrd., rammetilskudd 11,7 mrd. og eiendomsskatt 2,0 mrd. Dette er 2,5 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett og 0,7 mrd. høyere enn regulert budsjett. Gjennom 2023 ble skatteinntektene justert opp to ganger, mens rammetilskuddet først ble justert opp for siden å bli justert ned. Samtidig ble lønns- og prisveksten (kommunal deflator) gjennom 2023 betydelig høyere enn lagt til grunn ved årets begynnelse, og kommunesektoren fikk kompensasjon for dette i revidert nasjonalbudsjett.

Figuren nedenfor viser Oslos andel av kommunesektorens frie inntekter (eksklusiv eiendomsskatt) og Oslos andel av befolkningen i Norge. Eiendomsskatten er utelatt da eiendomsskatt i resten av kommunene for 2023 ikke er kjent. Oslos andel av kommunesektorens frie inntekter har økt mer enn befolkningsandelen, men fortsatt har Oslo kommune lavere frie inntekter per innbygger enn landsgjennomsnittet. Inntektene i 2021 og 2022 må sees i lys av at Oslo var særlig hardt rammet av koronapandemien og fikk en stor del av kompensasjonen som ble gitt til fylkeskommunene knyttet til inntektsbortfall i kollektivtransporten.

Figuren nedenfor viser aldersfordelingen til befolkningen i Oslo og landet per 1. januar 2024. Figuren viser at Oslo har en større andel små barn og en langt større andel unge voksne enn landet som helhet, men samtidig en lavere andel skolebarn, middelaldrende og eldre.

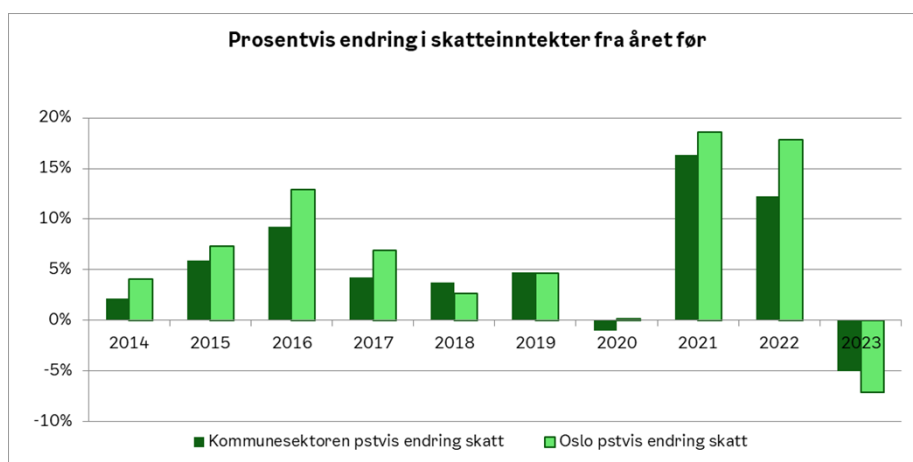

Skatteinntekter

I 2023 ble skatt på inntekt og formue i Oslo 45,6 mrd., noe som er 2,6 mrd. høyere enn opprinnelig budsjett og 0,9 mrd. høyere enn regulert budsjett. Oslo tar utgangspunkt i nasjonale anslag, og justerer for lokale forhold i Oslo. Skatt på inntekt og formue vil bare unntaksvis stemme med budsjettet. Skatteinntektene utbetales fra Skatteetaten etterskuddsvis, og skatteinngangen i november og desember ble kjent for sent til å fremme en ny budsjettjusteringssak.

De økte skatteinntektene gjennom 2023 skyldtes blant annet at lønnsveksten i statsbudsjettet for 2023 var anslått til 4,2 %, mens anslaget i november 2023 var oppdatert til 5,5 %. Samtidig ble innbetalingene i 2023 knyttet til skatteavregningene (tilleggsforskudd, restskatt mv) for 2022 høyere enn ventet.

For kommunesektoren samlet ble skatt på inntekt og formue 11,2 mrd. høyere enn lagt til grunn ved årets start, og 3,0 mrd. høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet for 2024. Skatt på inntekt og formue i Oslo ble redusert med 7,1 % fra 2022 til 2023. Figuren nedenfor viser at skatteveksten i Oslo de fleste årene har ligget over skatteveksten i kommunesektoren samlet. Unntakene er 2018 og 2023.

Rammetilskudd

I 2023 ble rammetilskuddet til Oslo 11,7 mrd. Fra 2022 til 2023 gikk rammetilskuddet til Oslo opp med 50,7 %, mens kommunesektorens rammetilskudd gikk opp med 13,6 %. Den store økningen for Oslo kan forklares med høyt trekk i 2022 grunnet skatteinntektene, som er redusert i 2023. Rammetilskuddet ble 0,7 mrd. lavere enn opprinnelig budsjett, og 270 mill. høyere enn regulert budsjett.

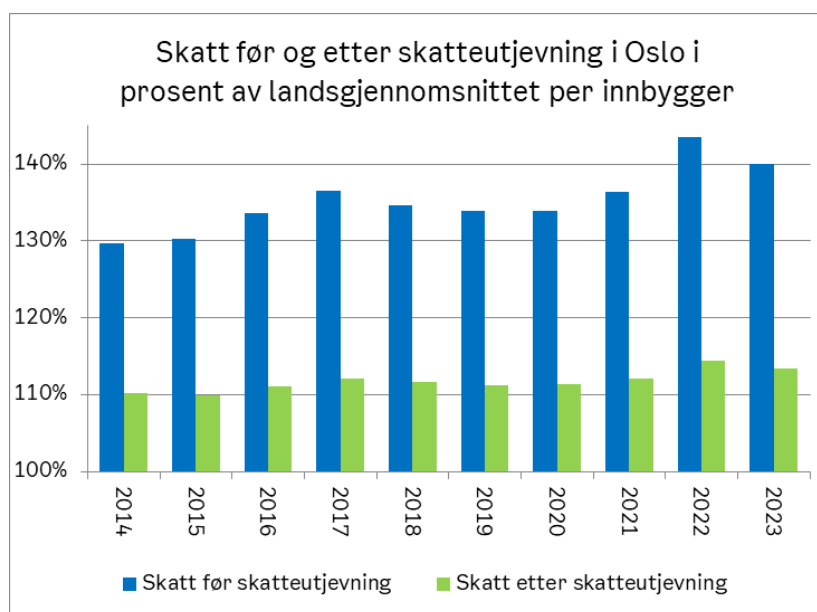
Oslo kommunes rammetilskudd 2019 – 2023:

	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022-2023
Rammetilskudd brutto	16 916	20 090	20 577	17 743	20 429	15,1 %
Skatteutjevning	-5 938	-5 939	-7 411	-9 958	-8 697	-12,7 %
Rammetilskudd netto	10 977	14 152	13 166	7 785	11 731	50,7 %

Skatteutjevningen

Gjennom skatteutjevningen trekkes kommuner med høye skatteinntekter i rammetilskuddet, mens kommuner med lave skatteinntekter får et tillegg. Siden Oslo har skatteinntekter over landsgjennomsnittet skjer det et trekk i rammetilskuddet som følge av skatteutjevningen. Oslo kommunes skatteutjevvende trekk for 2023 ble 8 697 mill. fordelt med 7 109 mill. til andre kommuner og 1 588 mill. til andre fylkeskommuner.

Oslos skatteinntekter per innbygger var 140,1 % av landsgjennomsnittlig skatt per innbygger i 2023. Tilsvarende tall etter skatteutjevning var 113,4 %. Den store forskjellen illustrer en stor grad av skatteutjevning.

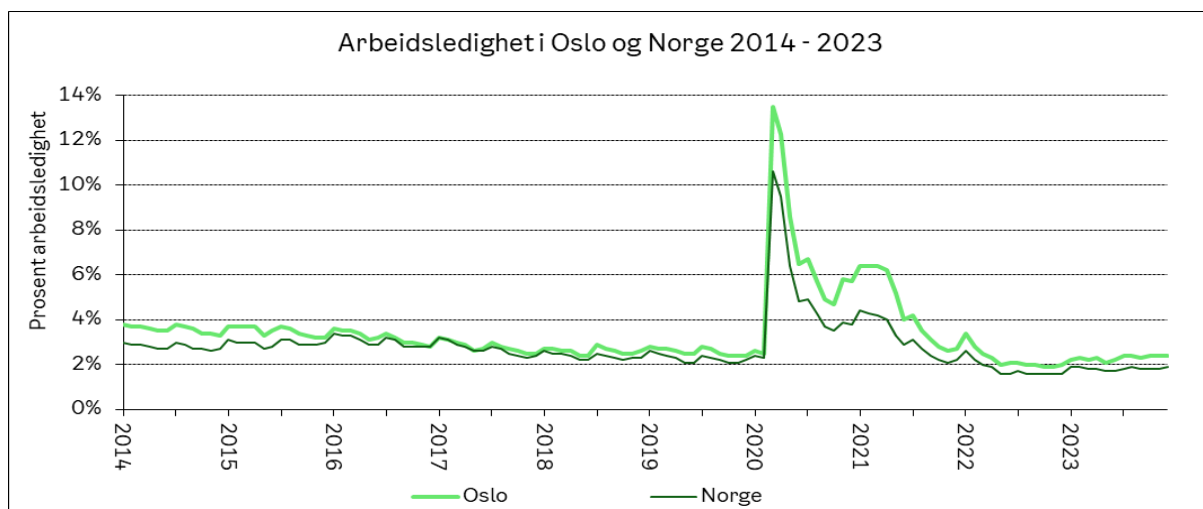

Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt ble i 2023 på 2 042 mill. som er 52 mill. høyere enn opprinnelig budsjettert, og 3 mill. lavere enn regulert budsjett. Inntekter fra eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer utgjorde 1 007 mill., mens inntektene fra eiendomsskatt på næring mv. utgjorde 1 035 mill.

Antall helt arbeidsledige i Oslo

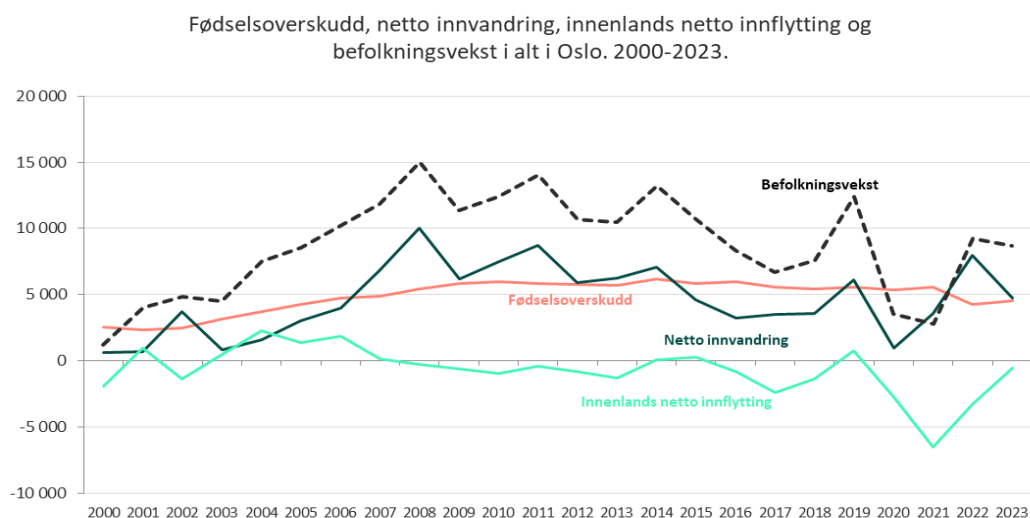
Helt arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken har stort sett ligget over tilsvarende tall for landet. I perioden 2016-2018 nærmet arbeidsledigheten i Oslo og landet seg hverandre. Som følge av koronatiltakene i Norge fra mars 2020 gikk ledigheten kraftig opp, og gikk gradvis ned de påfølgende månedene. Ved inngangen til 2022 var arbeidsledigheten i Oslo 3,4 %, og i Norge 2,6 %. I desember 2023 var ledigheten i Oslo 2,0 %, mens den i Norge var 1,6 %. Ledigheten har nå stabilisert seg.

Befolkningsutviklingen i 2023

Per 1. januar 2024 bodde det 717 710 innbyggere i Oslo. Gjennom 2023 økte folkemengden i Oslo med totalt 8 700 innbyggere. Befolkningsveksten i 2023 var med det nesten like stor som i 2022 (9 200). Veksten har dermed stabilisert seg igjen etter et par år med uvanlig lav befolkningsvekst under koronapandemien.

Hovedårsakene til veksten er innvandring, som var lavere enn i 2022, men likevel klart overgår antall som utvandrer, og et mindre flyttetap fra Oslo til andre steder i Norge enn de siste årene. Fødselsoverskuddet bidrar også til befolkningsveksten, men har de siste to årene vært mindre enn foregående år på grunn av lavere fruktbarhet.

Befolkningsendringer i Oslo 2019-2023:

	2019	2020	2021	2022	2023
Folkemengde ved inngangen av året	681 071	693 494	697 010	699 827	709 037
Fødte	9 343	9 199	9 563	8 407	8 561
Døde	3 791	3 868	4 030	4 152	4 020
Fødselsoverskudd	5 552	5 331	5 533	4 255	4 541
Innvandring	12 955	8 730	11 707	15 825	12 618
Utvandring	6 843	7 780	8 098	7 843	7 887
Netto innvandring	6 112	950	3 609	7 982	4 731
Innflytting, innenlands	32 930	33 318	33 455	32 148	33 606
Fraflytting, innenlands	32 150	36 076	39 942	35 442	34 119
Netto innflytting, innenlands	780	- 2 758	- 6 487	- 3 294	- 513
Netto innflytting, i alt	6 892	- 1 808	- 2 878	4 688	4 218
Befolkningsvekst	12 420	3 516	2 817	9 210	8 673
Folkemengde ved utgangen av året	693 491	697 010	699 827	709 037	717 710

I 2023 hadde Oslo en samlet netto innflytting på 4 200 personer. Dette var 500 lavere enn i 2022. Bak denne samlede netto innflyttingen lå et *flytteoverskudd* mellom Oslo og utlandet (netto innvandring), på 4 700 personer, og et *flytteunderskudd* mellom Oslo og andre kommuner (netto innflytting, innenlands), som dermed bidro i motsatt retning, med et flyttetap på vel 500 personer.

Nettoinnvandringen sank fra 8 000 personer i 2022, til 4 700 personer i 2023. Nettoinnflyttingen innenlands derimot, hadde en positiv utvikling, fra -3 300 i 2022 til -500 i 2023.

Det ble født 8 600 barn i Oslo i 2023. Det var 150 flere enn i 2022, men likevel det nest laveste antall fødte barn i løpet av et år siden 2003. Siden 2010 har det jevnt over vært en nedadgående trend i antall fødte barn, til tross for stor befolkningsvekst og at antallet kvinner i fruktbar alder har økt i den samme perioden. Det gjenstår å se om den nedadgående trenden nå er i ferd med å snu, men utviklingen det siste året peker i alle fall i positiv retning.

I alt døde det 4 000 innbyggere i Oslo i løpet av 2023. Det var 130 færre enn i 2022, men 50 flere enn gjennomsnittet for de foregående fem årene.

Det ble altså født litt mer enn dobbelt så mange som det døde i Oslo i 2023, og dette fødselsoverskuddet bidrar til befolkningsveksten i byen. Oslo har hatt et fødselsoverskudd på 5-6 000 personer årlig fra 2008 til 2021. 2023 var andre år på rad med et noe lavere fødselsoverskudd (4 500), først og fremst på grunn av færre fødte barn.

Befolkning fordelt på aldersgrupper i perioden 1.1.2015-1.1.2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	%- endring 2015- 2024	%- endring 2023- 2024
0 år	9 845	9 569	9 681	9 235	9 002	9 101	8 843	9 137	8 151	8 328	-15,4 %	2,2 %
1-5 år	42 409	42 192	41 897	41 672	41 031	40 533	39 399	38 259	38 198	37 613	-11,3 %	-1,5 %
6-12 år	46 645	48 522	49 698	50 497	50 986	51 241	51 308	50 722	50 678	50 115	7,4 %	-1,1 %
13-15 år	17 238	17 524	17 944	18 700	19 257	19 755	20 323	20 828	21 557	21 723	26,0 %	0,8 %
16-19 år	24 065	24 218	24 532	24 689	24 815	25 291	25 672	26 441	27 408	28 236	17,3 %	3,0 %
20-44 år	286 735	291 287	293 634	295 491	298 570	304 751	305 107	305 088	309 619	313 770	9,4 %	1,3 %
45-66 år	152 615	155 241	157 859	160 239	162 829	166 408	168 379	170 036	172 515	175 087	14,7 %	1,5 %
67-79 år	46 553	48 611	50 547	52 045	53 622	55 077	56 266	57 643	58 809	59 801	28,5 %	1,7 %
80-89 år	16 528	16 214	16 001	16 059	16 162	16 475	16 789	16 803	17 326	18 344	11,0 %	5,9 %
90 år +	5 043	5 012	4 966	4 842	4 797	4 862	4 924	4 870	4 776	4 693	-6,9 %	-1,7 %
Sum	647 676	658 390	666 759	673 469	681 071	693 494	697 010	699 827	709 037	717 710	10,8 %	1,2 %

De siste ti årene, fra 2015 til og med 2024, har befolkningen i Oslo økt med 70 000 personer eller 10,8 %. Den årlige befolkningsveksten i perioden har variert kraftig, fra 12 423 i 2019, til 2 817 i 2021.

Til tross for befolkningsvekst gjennom 2023 var det noen aldersgrupper som sank fra 1.1.2023 til 1.1.2024. Dette gjaldt først og fremst barn 1-12 år og eldre over 90 år. Nedgangen i antall barn skyldes i hovedsak at fruktbarheten har hatt en fallende trend siden 2010. Nedgangen blant de over 90 år skyldes at det er små mellomkrigskull født i 1930-årene som trer inn i denne aldersgruppen.

Oslo kommunes regnskap for 2023

- Driftsinntekter på 88,9 mrd.
- Driftsutgifter på 90,0 mrd. (inkl. avskrivninger på 4,2 mrd.)
- Lønn og pensjon utgjør 41,2 mrd.
- Netto finansutgifter på 3,8 mrd.
- Det ble investert for 18,6 mrd.
- Beregnet gjeldsgrad på 55,7 % ved utgangen av 2023

Oslo kommunes regnskap består av 5 selvstendige regnskaper – ett for bykassen inklusiv underliggende etater og bydeler, i tillegg kommer tre kommunale foretak med hvert sitt regnskap, samt et eget regnskap for kommunens "interne" bank – lånefondet – hvis formål er å ta opp eksterne lån som igjen lånes ut til bykassen og kommunale foretak til de investeringene som skal finansieres med lån.

Etter ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, gjeldene fra 01.01.2020, skal det avlegges et konsolidert kommuneregnskap, dvs. for regnskapsenheter som inngår i rettssubjektet Oslo kommune. Det konsoliderte årsregnskapet skal vise kommunen som en økonomisk enhet.

I del 1 av byrådets årsberetning fremstilles det konsoliderte kommuneregnskapet, dette omfatter driftsregnskap, investeringsregnskap samt balanseregnskap. I del 2 av byrådets årsberetning er det redegjort mer i detalj for hvert av de enkelte selvstendige regnskapene.

Driftsregnskapet

					Tall i mill.
Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Avvik 2023	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-11 731	-12 001	-11 799	-270	-7 785
Inntekts- og formueskatt	-45 631	-44 686	-43 070	945	-49 143
Eiendomsskatt	-2 042	-2 045	-1 990	-3	-1 737
Andre skatteinntekter	-1	0	0	1	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-10 151	-6 675	-6 191	3 477	-9 087
Overføringer og tilskudd fra andre	-1040	-9 428	-8 682	-8 388	-911
Brukerbetalinger	-1 824	-1 821	-6 082	3	-1 878
Salgs- og leieinntekter	-16 459	-14 993	-10 463	1 466	-14 922
Sum driftsinntekter	-88 880	-91 648	-88 276	-2 769	-85 463
Lønnsutgifter	31 492	30 854	29 818	-638	29 353
Sosiale utgifter	9 748	9 741	8 636	-7	8 850
Kjøp av varer og tjenester	36 520	44 728	41 501	8 208	34 296
Overføringer og tilskudd til andre	8 018	8 274	7 315	257	7 249
Avskrivninger	4 220	2 321	2 076	-1 898	4 211
Sum driftsutgifter	89 998	95 919	89 346	5 921	83 958
Brutto driftsresultat	1 118	4 270	1 070	3 152	-1 505
Renteinntekter	-1 063	-854	-787	209	-966
Utbytter	-2 100	-2 100	-1 500	0	-1 942
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2 087	2 129	1 974	41	1 480
Avdrag på lån	4 869	4 869	2 432	0	2 823
Netto finansutgifter	3 794	4 044	2 120	250	1 394
Motpost avskrivninger	-4 220	-2 321	-2 076	1 898	-4 211
Netto driftsresultat	692	5 993	1 114	5 301	-4 321
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering - generell	557	682	236	125	699
Overføring til investering - fond	526	710	392	184	522
Bruk av bundne driftsfond	-1 964	-1 761	-189	203	-1 913
Avsetninger til bundne driftsfond	1 878	710	154	-1 168	1 541
Bruk av disposisjonsfond	-5 850	-8 131	-2 012	-2 281	-1 664
Avsetning til disposisjonsfond	4 162	1 797	306	-2 365	5 136
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-692	-5 993	-1 114	-5 301	4 321
Fremført til dekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

I opprinnelig budsjett og regulert budsjett inngår budsjetterte transaksjoner mellom bykassen og foretakene. For regnskap er disse eliminert ut.

Oslo kommunens netto driftsresultat i 2023 ble negativt med 692 mill.

Netto driftsresultat omfatter årets driftsinntekter fratrasket årets driftsutgifter og netto finansposter. Et positivt netto driftsresultat kan benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet og avsettes til fond for senere bruk. Et negativt netto driftsresultat finansieres i hovedsak ved å bruke av tidligere års avsatte fondsmidler.

Samlet netto driftsresultat for Oslo kommune i 2023 ble negativt med 692 mill., hvilket er 5 301 mill. bedre enn regulert budsjett som var negativt med 5 993 mill. For bykassen er netto driftsresultat 4 903 mill. bedre enn regulert budsjett mens samlet netto driftsresultat for de kommunale foretakene er 458 mill. bedre enn regulert budsjett.

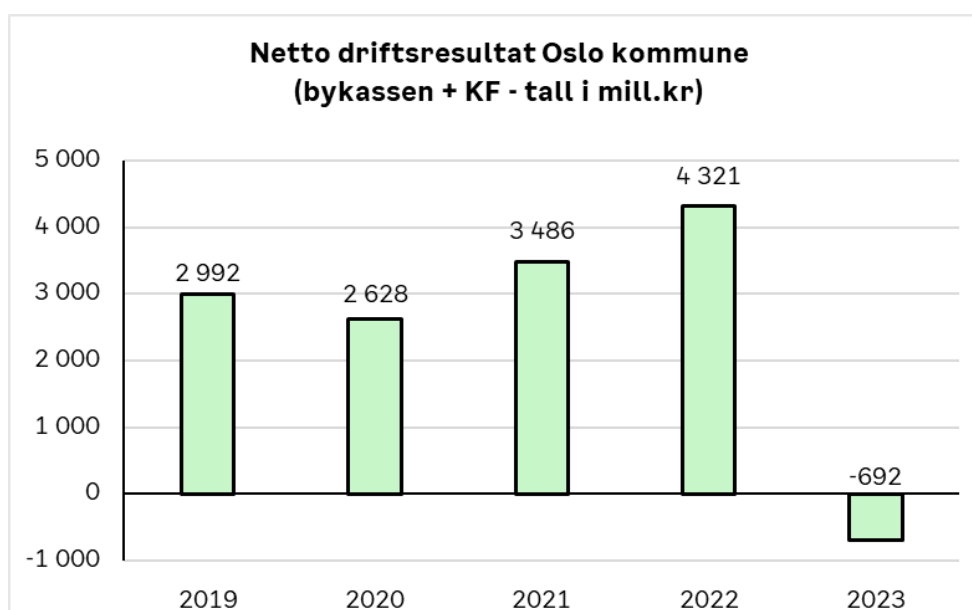
Bedre netto driftsresultat enn budsjettert skyldes i hovedsak forsinket bruk av øremerkede midler med 2 894 mill. og mindreforbruk med 1 192 mill. på ordinær drift i bykassevirkksomhetene og på sentrale avsetninger. I tillegg ble det bl.a. merinntekter på frie inntekter med 675 mill. og mindreforbruk på netto finansutgifter med 250 mill.

I opprinnelig budsjett for 2023 var Oslo kommunes netto driftsresultat negativt med 1 114 mill. Kommunens opprinnelige driftsbudsjett for 2023 var likevel i tråd med regelverket da det negative netto driftsresultatet finansieres med bruk av tidligere års fondsavsatte midler. I løpet av 2023 ble budsjetterte utgifter ytterligere økt gjennom bl.a. rebevilgninger av ubrukte øremerkede midler, overført mindreforbruk og bruk av regnskapsmessig overskudd fra 2022, jf. bl.a. Revidert budsjett 2023 – effekt av regnskap 2022 mv. Bruk av slike avsetninger medførte teknisk sett at budsjettert netto driftsresultat i 2023 ble tilsvarende redusert. Denne budsjettjusteringssaken er hovedårsaken til at regulert budsjett for netto driftsresultat for 2023 fremstår som negativt med 5 993 mill.

Tall i mill.

Netto driftsresultat		Avvik vs regulert budsjett				
	2023	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassen	1 202	4 903	-4 287	-2 853	-1 818	-2 222
Undervisningsbygg Oslo KF	-	-	-	-	-504	-540
Omsorgsbygg Oslo KF	-	-	-	-	-46	-41
Boligbygg Oslo KF	-156	136	55	34	-152	-58
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	-	-	-	-	-22	-10
Oslo Bygg KF	-161	235	83	-562	-2	0
Oslo Havn KF	-194	27	-172	-105	-83	-121
Sum Oslo kommune	692	5 301	-4 321	-2 628	-2 992	-3 228

*Fra 2020 er Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF og Kultur- og idrettsbygg Oslo KF, samt en andel av Boligbygg Oslo KF, innlemmet i det nye foretaket Oslobygg KF

En beregnet resultatgrad i 2023 på minus 0,6 %

Resultatgraden viser størrelsen på kommunens netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene. I beregningen av resultatgraden korrigeres det for endringen i bruken av øremerkede midler (endring i ubrukte øremerkede midler pr. 31.12.2022 vs. 31.12.2023).

Tall i mill.

Resultatgrad	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2023
Netto driftsresultat bykassen (korr. for endring i ubrukte øremerkede midler)	1 339	1 029
Netto driftsresultat kommunale foretak	-225	-511
Sum korrigert netto driftsresultat Oslo kommune	1 114	518
Resultatgrad Oslo kommune	-1,50 %	-0,60 %

Beregnet resultatgrad i opprinnelig vedtatt budsjett for 2023 er minus 1,5 %. En beregnet resultatgrad basert på regnskap 2023 viser minus 0,6 %. Uten ovennevnte korrigeringer er resultatgraden i 2023 på minus 0,8 %.

Oslo kommune fikk et regnskapsmessig overskudd i 2023 på 2 316 mill.

Oslo kommunes regnskapsmessige mer-/mindreforbruk fremkommer ved å korrigere netto driftsresultat for overføringer til investeringsregnskapet, inndekking av underskudd og justert for avsetninger til- og bruk av fond. Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk tilsvarer summen av alle budsjettavvik i driftsregnskapet før strykninger, og viser således hva som er kommunens overskudd/underskudd.

Ved avslutning av regnskapet skal årsoppgjørdisposisjoner gjennomføres i henhold til budsjettet. Dersom driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disse disposisjoner er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond, avsette til disposisjonsfond eller stryke/reducere overføring til investering. Etter ovennevnte budsjetterte årsoppgjørdisposisjoner, men før strykninger, fremkommer et samlet regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) for Oslo kommune i 2023 på 2 316 mill. I 2022 hadde Oslo kommune et regnskapsmessig mindreforbruk på 3 768 mill.

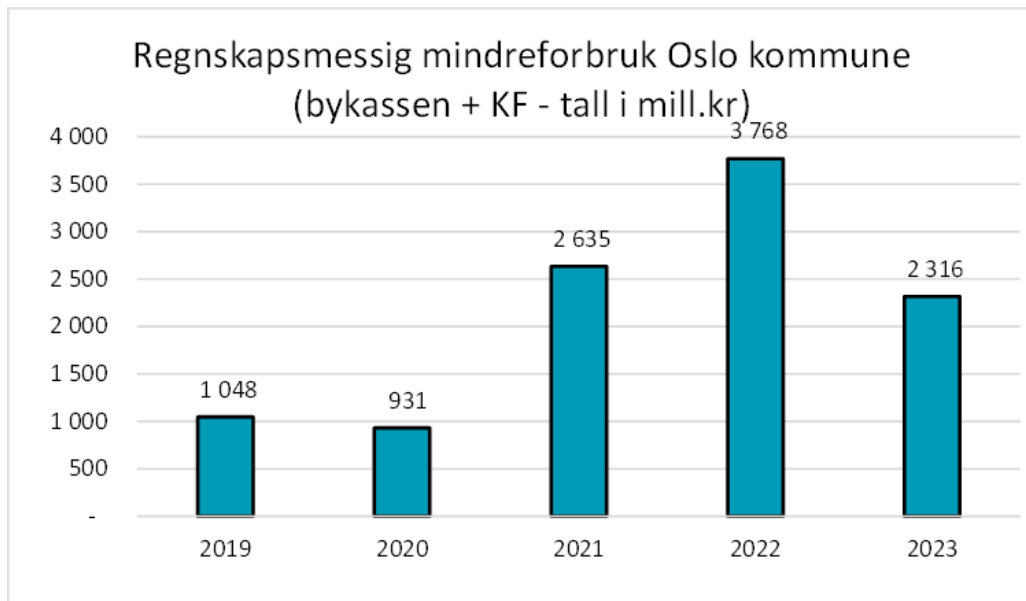
Det er i 2023 foretatt strykning i bruk av ubundet driftsfond og/eller avsatt til ubundet driftsfond, samt strykninger i overføring til investering med totalt 2 316 mill. og driftsregnskapet er avlagt med 0 i bunnlinjen.

					Tall i mill.
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassen	-1 923	-3 476	-1 971	-631	-656
Undervisningsbygg Oslo KF				-79	-185
Omsorgsbygg Oslo KF				-74	-81
Boligbygg Oslo KF	-136	-46	-18	-117	-48
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF				-4	-3
Oslo Bygg KF	-230	-191	-636	-2	
Oslo Havn KF	-27	-55	-10	-23	-75
Sum Oslo kommune	-2 316	-3 768	-2 635	-931	-1 048

De 3 kommunale foretakene hadde til sammen et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) i 2023 på 393 mill. mot 292 mill. i 2022.

Bykassens fikk et regnskapsmessig mindreforbruk på 1 923 mill. i 2023 mot 3 476 mill. i 2022. Årsaken til

mindreforbruket i 2023 skyldes i hovedsak merinntekter på inntekts- og formueskatt, besparelse på finansposter., samt besparelser på ordinær drift utover fremføringsreglene for virksomheter og sentrale kapitler.

Driftsinntekter

Oslo kommunes driftsinntekter i 2023 er på 88,9 mrd. De frie inntektene (inntekts- og formuesskatt, rammetilskudd fra staten og eiendomsskatt), utgjør 67 % av driftsinntektene i 2023.

59,4 mrd. i frie inntekter i 2023

Oslo kommunes skatt på inntekt og formue, eiendomsskatt og rammetilskudd i 2023 ble 59 404 mill. Det er 2 545 mill. høyere enn opprinnelig budsjett og 672 mill. høyere enn regulert budsjett.

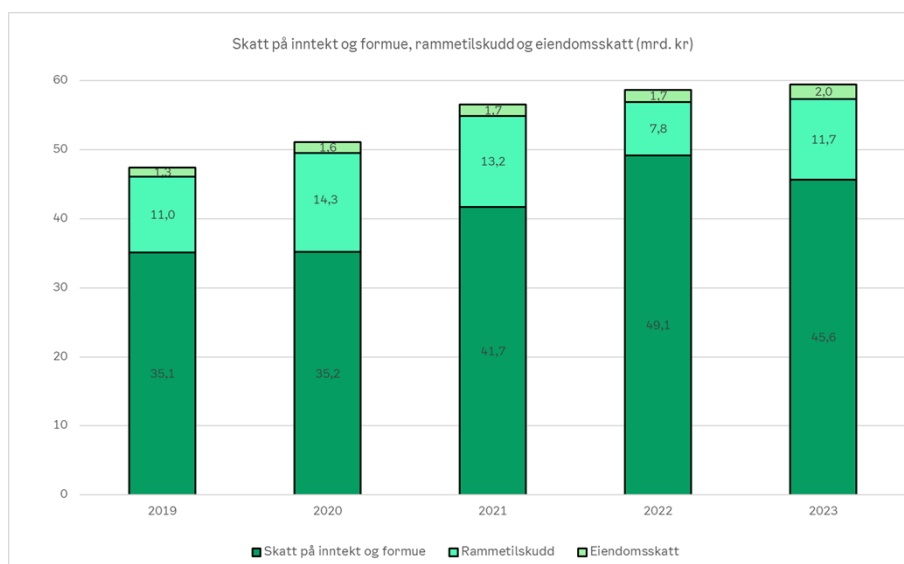
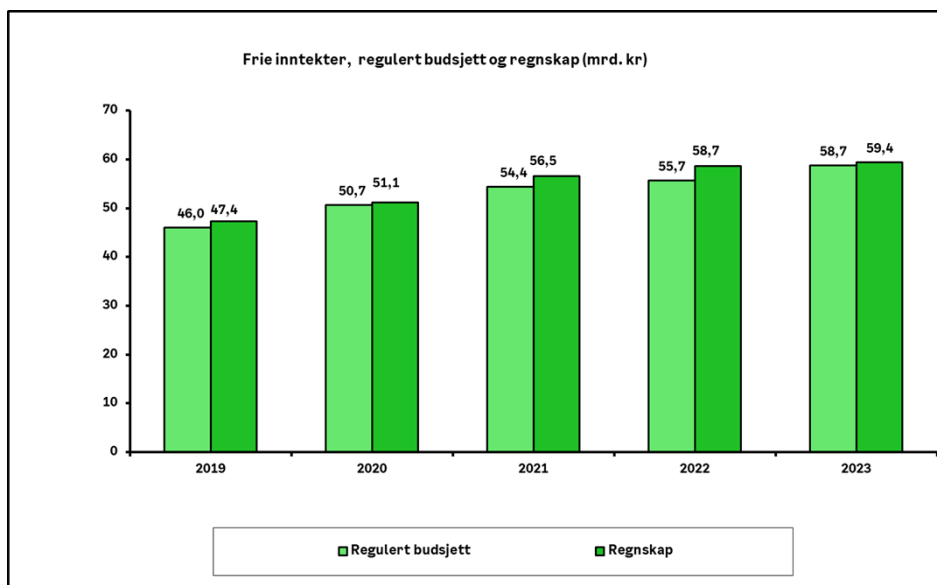
Skatt på inntekt og formue i 2023 ble på 45 631 mill., som er 2 560 mill. over opprinnelig budsjett. Skatt på inntekt og formue ble 945 mill. høyere enn regulert budsjett.

Rammetilskuddet fra staten ble på 11 731 mill. i 2023. Dette er 68 mill. lavere enn opprinnelig budsjett, og 270 mill. lavere enn regulert budsjett.

Gjennom skatteutjevningen trekkes kommuner med høye skatteinntekter i rammetilskuddet, mens kommuner med lave skatteinntekter får et tillegg. Oslo kommunes skatteutjevnenende trekk for 2023 ble 8 697 mill. fordelt med 7 109 mill. til andre kommuner og 1 588 mill. til andre fylkeskommuner. Eiendomsskatten inngår ikke i beregningsgrunnlaget for skatteutjevningen.

Inntekter fra eiendomsskatt ble på 2 042 mill. Som er 3 mill. lavere enn budsjettet.

Det vises for øvrig til omtale av frie inntekter i kapitlet "Økonomiske rammebetingelser".

Andre overføringer og tilskudd fra staten

I 2023 er det mottatt 10,2 mrd. i andre overføringer og tilskudd fra staten. Av dette utgjør ca. 3,0 mrd. momsrefusjon fra staten. Videre utgjør refundert sykelønn og fødselspenger ca. 1,9 mrd. I tillegg er det mottatt diverse tilskudd innen psykisk helsearbeid og barnehager, flyktningetilskudd og boligtilskudd.

Overføringer og tilskudd fra andre

I overføringer og tilskudd fra andre ligger refusjoner og overføringer fra private og andre kommuner/fylkeskommuner. Det er i 2023 regnskapsført 1,0 mrd. i overføring og tilskudd fra andre.

Brukerbetalinger

Det er i 2023 totalt mottatt om lag 1,8 mrd. i brukerbetalinger som primært gjelder salg av tjenester til kommunens innbyggere i bydelene, Helseetaten, Velferdsetaten og Aktivitetsskolen.

Salgs- og leieinntekter

I salgs- og leieinntekter med totalt 16,5 mrd. i 2023 er ca. 3,7 mrd. avgiftspliktige gebyrer for salg av tjenester fra Renovasjonsetaten, Vann- og avløpsetaten og Oslo Havn KF. Ca. 3,2 mrd. er inntekter fra utleie av kommunale boliger/lokaler/tomter og gjelder i hovedsak Boligbygg Oslo KF i tillegg til Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslobygg KF og bydelene. Øvrig avgiftspliktig salg utgjør ca. 0,7 mrd. og er primært knyttet til diverse virksomheter innen sektoren for miljø og samferdsel i tillegg til Plan- og bygningsetaten, Gravplassetaten og Munchmuseet. I tillegg utgjør diverse avgiftsfrie salg ca. 8,8 mrd. som også inkluderer internsalg i bykassen mellom virksomhetene, som for eksempel salg av institusjonsplasser, barnevern og sykehjemsplasser.

Driftsutgifter

Oslo kommunes driftsutgifter utgjør 90 mrd. i 2023. Av dette er lønnsutgifter, inkl. sosiale utgifter på 41,2 mrd. og utgjør 46 % av driftsutgiftene i 2023.

Utgifter til lønn og pensjon på driften ble ca. 41,2 mrd. i 2023

Samlede utgifter til lønn (inkl. sosiale utgifter) i driftsregnskapet ble ca. 41,2 mrd. i 2023, noe som er en økning på ca. 3 mrd. fra 2022. Antall årsverk økte med 1 016 (2,3 %) til 45 629 i 2023 mens antall ansatte økte med 1 523 (2,8 %) til 55 670. Budsjetttrammen for Oslo kommunes lønnsoppgjør i 2023 var i utgangspunktet på 4,2 %. I revidert budsjett for 2023 ble budsjetttrammen oppjustert til 5,4 %, som tilsvarer den faktiske årslønnsveksten i 2023.

Om lag 78 % av kommunens lønnsutgifter i driftsregnskapet i 2023 gjelder ansatte i de 15 bydelene, Utdanningsetaten og Sykehjemsetaten.

Det vises for øvrig til kapittel Personalressurser – arbeidsgivertiltak.

Tall i mill.							
Lønn- og sosiale utg. - driftsregnskap*	2019	2020	2021	2022	2023	%-andel 2023 av sum lønn og sos.utg.	%-endring fra 2022 til 2023
Fast lønn	21 479	22 809	24 331	25 616	27 396	66 %	7 %
Lønn til vikarer	969	995	1 152	1 183	1 438	3 %	21 %
Lønn til ekstrasjelp	620	501	716	592	634	2 %	7 %
Overtidslønn	301	352	482	627	450	1 %	-28 %
Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser	618	615	647	686	747	2 %	9 %
Lønn folkevalgte	74	66	78	75	94	0 %	25 %
Kvalifiseringsstønad	492	439	390	386	551	1 %	43 %
Andre oppgavepliktige godtgjørelser	195	213	196	187	181	0 %	-3 %
Sum lønnsutgifter	24 748	25 990	27 992	29 353	31 492	76 %	7 %
Pensjonsinnskudd og trekkplikt. forsikringsord.	4 184	4 241	4 192	4 322	4 879	12 %	13 %
Arbeidsgiveravgift	3 805	3 783	4 192	4 528	4 869	12 %	8 %
sum sosiale utgifter	7 989	8 024	8 385	8 850	9 748	24 %	10 %
Sum lønn- og sosiale utgifter	32 737	34 014	36 377	38 203	41 240	100 %	
%-endring fra året før	6,90 %	3,90 %	7,00 %	5,02 %	7,95 %		

*I investeringsregnskapet er det i tillegg i 2023 bokført 432 mill. i lønn- og sosiale utgifter.

Oslo kommune	2019	2020	2021	2022	2023
Antall ansatte	51 619	52 202	54 512	54 147	55 670
Endring fra året før - i %	4,6	1,1	4,2	-0,7	2,8
Antall årsverk	41 956	43 253	44 985	44 613	45 629
Endring fra året før - i %	4,3	3,1	3,9	-0,8	2,3
faktisk årslønnsvekst i %*	3,5	1,7	2,6	3,7	5,4

Nærmere om pensjonskostnader

Tall i mill.					
Oslo kommune - pensjonskostnader belastet regnskapet	2019	2020	2021	2022	2023
Samlet pensjonskostnad OPF	3 510	3 655	3 543	3 654	4 216
herav førtidspensjoner	66	57	57	59	59
AFP 62-64 år	115	54	59	63	61
Samlet pensjonskostnad andre pensjonsselskaper	629	554	583	622	617
sum	4 139	4 208	4 126	4 276	4 833
arbeidsgiveravgift	568	495	541	686	695
sum pensjonskostnad	4 707	4 703	4 666	4 962	5 528
Endring fra året før - mill. kr	404	-4	-37	296	566
Endring fra året før - i %	9,4	-0,1	-0,8	6,3	11,4

Pensjonskostnaden, som belastes kommuneregnskapet, er beregnet ut i fra forutsetninger som årlig fastsettes av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). KDDs forutsetninger for beregning av pensjonskostnader for 2023 er uendret fra 2022.

Premier som betales følger av forsikringstekniske krav til fondering av ordningen. Dette innebærer bl.a. at det må innbetales premie til forsikringsselskapene i takt med lønnsvekst, vekst i folketrygdens grunnbeløp G, utvikling i ansattes tjenestetid, levealder, kjønns-sammensetning mv.

Årlig differanse mellom faktisk innbetalt premie til forsikringsselskapene og beregnet utgiftsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet leder til premieavvik.

Premieavviket skal amortiseres (utgiftsføres) i kommunens driftsregnskap de kommende årene. Denne forpliktelsen er således å sammenligne med gjeld og gjeldsavdrag. Premieavvik fra og med regnskapsåret 2014 amortiseres over 7 år.

Samlet pensjonskostnad (inkludert arbeidsgiveravgift) som ble utgiftsført i kommunens regnskap i 2023 var 5 528 mill., hvilket er en økning på 566 mill. sammenlignet med 2022. I 2023 benyttet Oslo kommune 2 700 mill. av premiefondet i Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) for å redusere premiekravet for 2023 fra selskapet.

Kommunens netto akkumulerte premieavvik, summen av årets og tidligere års premieavvik fratrasket amortisering, er økt med 1,92 mrd. til ca. 9,6 mrd. ved utgangen av 2023.

Tall i mill					
Utvikling i premieavvik	2 019	2 020	2 021	2 022	2 023
netto akkumulert premieavvik til amortisering (utgiftsføring)*	5 138	4 548	5 867	7 727	9 646
Endring fra året før - mill. kr	-1 377	-590	1 319	1 860	1 920
Endring fra året før - i %	-21,1	-11,5	29	31,7	24,8

*inkl. arbeidsgiveravgift, premieavvik oppstått i perioden 2002-2010 amortiseres over 15 år med 1/15 pr år.

Fra 2012 skal premieavvik oppstått fra og med 2011 til og med 2013 amortiseres over 10 år med 1/10 pr år.

Fra 2015 skal premieavvik oppstått fra og med 2014 amortiseres over 7 år med 1/7 pr år.

Pensjons- og finansutgiftene som andel av kommunens frie inntekter

Pensjons- og finansutgiftene som andel av kommunens frie inntekter (skatt og rammetilskudd) økte fra 16,3 % i 2022 til 21,8 % i 2023. Pensjons- og finansutgiftene økte med 34,8 % mens de frie inntektene økte med 0,8 %. Andelen har variert mellom 16,3 og 21,8 % i perioden 2019-2023. Gjennomsnitt for perioden er 18,1 %.

Tall i mill. (løpende priser)					
	2019	2020	2021	2022	2023
Sum pensjonsutgifter (inkl. arbeidsgiveravgift)	4 707	4 703	4 666	4 962	5 528
Sum finansutgifter (brutto)	4 122	3 588	4 411	4 303	6 957
Sum pensjon- og finansutgifter	8 829	8 291	9 077	9 265	12 485
Årlig vekst i %	6,6 %	-6,1 %	9,5 %	2,1 %	34,8 %
Sum frie inntekter (formue- og inntektsskatt+rammetilskudd)	46 108	49 322	54 861	56 928	57 362
Årlig vekst i %	4,9 %	7,0 %	11,2 %	3,8 %	0,8 %
Pensjon- og finansutgifter i % av frie inntekter	19,1 %	16,8 %	16,5 %	16,3 %	21,8 %

Kjøp av varer og tjenester

Kjøp av varer og tjenester viser totalt ca. 36,5 mrd. i 2023. Ca. 6,3 mrd. av dette er interne transaksjoner mellom bykassevirksomhetene. Videre er 3,7 mrd. kjøp av kollektivtjenester fra Ruter, ca. 1,6 mrd. er driftstilskudd til private sykehjem betalt av Sykehjemsetaten og 7,2 mrd. gjelder bydelene knyttet til driftstilskudd og kjøp av institusjons- og barnevernsplasser fra private. Av øvrige utgifter gjelder ca. 6,9 mrd. leie av lokaler/grunn fra eksterne, vedlikehold av egne bygg og til innleid arbeidskraft og kjøp av konsulenttjenester. Videre er det brukt ca. 4,3 mrd. til energi, serviceavtaler/vaktmestertjenester og til renholds- og vaskeritjenester.

Overføringer og tilskudd til andre

Av overføringer og tilskudd til andre på 8,0 mrd. i 2023, gjelder ca. 4,6 mrd. overføringer til private og andre hvorav ca. 2,9 mrd. til økonomisk sosialhjelp, bostøtte og barnevern, ca. 0,6 mrd. til kultur og den norske kirke og ca. 0,1 mrd. i overføringer til næringslivet. Videre inkluderer overføringsutgiftene merverdiavgift på ca. 3,0 mrd. knyttet til kjøp av varer og tjenester til drift som gir rett til momskompensasjon.

Avskrivninger

Av avskrivninger på totalt 4,2 mrd. er 2,3 mrd. knyttet til avskrivning av anleggsmidler i de kommunale foretakene.

Netto finansutgifter på driften i 2023 ble ca. 3,8 mrd.

Oslo kommune hadde netto finansutgifter på 3 794 mill. i 2023, hvilket er 250 mill. lavere enn regulert budsjett. Budsjettavviket skyldes i hovedsak at det er mottatt mere renteinntekter enn budsjettet. Dette må ses i sammenheng med at rentenivået økte i 2023. Oslo kommune tar primært opp fastrentelån. Det økte rentenivået påvirket derfor i liten grad renteutgiftene i 2023.

	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik 2023	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Regnskap 2020	Tall i mill. Regnskap 2019
renteinntekter	-1 063	-854	209	-966	-644	-754	-856
aksjeutbytte	-2 100	-2 100	0	-1942	-952	-848	-1385
sum finansinntekter	-3 163	-2 954	209	-2 908	-1 596	-1 602	-2 241
renteutgifter	2 087	2 129	41	1 480	1 206	1 400	1 521
avdrag på lån	4 869	4 869	0	2 823	3 205	2 188	2 601
sum finansutgifter	6 957	6 998	41	4 303	4 411	3 588	4 122
sum netto finansposter	3 794	4 044	250	1 394	2 815	1 987	1 881

Sammenlignet med 2022 økte Oslo kommunes netto finansutgifter i driftsregnskapet i 2023 med 2 400 mill. Dette skyldes i hovedsak økte renteutgifter og økt avdrag på lån. I revidert budsjett i juni 2023 ble det avsatt 1 623 mill. til ekstra avdrag på lån og ytterligere 508 mill. til ekstra avdrag på lån i ny revidering av budsjettet i november 2023.

Samlet aksjeutbytte i 2023 ble 2 100 mill. Det var 600 mill. høyere enn opprinnelig budsjett for 2023.

I Oslo kommunes investeringsregnskap for 2023 er det bokført bruk av nye langsiktige låneopptak med ca. 14,5 mrd. hvorav 1,7 mrd. gjelder lån fra Husbanken til videreutlånsordningen (startlån). Økningen i låneopptaket i 2023 gir økte rente- og avdragsutgifter først fra og med 2024. Bokført bruk av lån i investeringsregnskapet i 2023 er lavere enn forutsatt. Dette skyldes dels at en andel av investeringsutgiftene er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen (ca. 9,4 mrd.) og dels at det fortsatt er et investeringsavvik på 7,3 mrd. ved utgangen av 2023 (investeringsprosjekter som i hovedsak ikke er ferdigstilt og hvor ubenyttede investeringsmidler overføres til 2024).

Det vises til nærmere omtale av kommunens lånegjeld og gjeldsgrad nedenfor under avsnittene om balanseregnskapet og investeringsregnskapet, samt til kapitlet om finansforvaltning i del 1 av årsberetningen.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Overføring til investering

Det ble i 2023 overført 1 082 mill. fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet, hvorav 877 mill. gjelder bykassen og 205 mill. gjelder de kommunale foretakene.

Det er overført 309 mill. mindre enn regulert budsjett i virksomhetene og foretakene, hvorav 278 mill. skyldes at Oslo Havn KF, pga investeringsetterslep, ikke har hatt behov for å overføre noe fra drift til investering for å finansiere sine investeringsutgifter. Av et budsjett på 710 mill. i overføring til investering ved bruk av driftsfond, er det pga investeringsetterslep kun vært behov for å overføre 526 mill.

Tall i mill.			
	regn 2023	budsj 2023	Avvik
Overføring til investeringsregnskapet	369	369	0
Overføring til investeringsregnskapet - virksomhetene	187	312	125
Overføring til investeringsregnskapet - bruk av driftsfond bykassen	526	710	184
Totalt overført til investeringsregnskapet	1 082	1 391	309

Bruk og avsetning av fond

Det er netto brukt 1 774 mill. av bundne og ubundne fond i 2023. Av dette ble det avsatt 4 162 mill. til disposisjonsfond, hvorav 3 793 mill. gjaldt bykassen og 369 mill. for foretakene. Til sammen ble det regnskapsført bruk av disposisjonsfond med 5 850 mill., hvorav 5 792 mill. i bykassen og 58 mill. hos foretakene.

Regnskap 2023	Drift		
Bruk og avsetning fond	Avset.	Bruk	Netto
Disp.fond	4 162	-5 850	-1 688
Bundne driftsfond	1 878	-1 964	-86
Sum Oslo kommune	6 040	-7 814	-1 774

Det vises for øvrig til nærmere omtale av fond i kapitlet om balanseregnskapet.

Investeringsregnskapet

					Beløp i mill. kr
Bevilgningsoversikt 2a - investering	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	18 623	25 880	18 902	7 256	16 409
Tilskudd til andres investeringer	118	2 946	511	2 828	406
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11	-1	0	-12	14 023
Utlån av egne midler	0	2 026	1 101	2 026	6 225
Interne utlån av egne midler	0	12 243	12 243	12 243	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	1 000	0	1 000	0
Sum investeringsutgifter	18 752	44 094	32 758	25 342	37 063
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 576	-1 991	-1 609	-415	-1 441
Tilskudd fra andre	-4 219	-6 225	-4 266	-2 005	-3 509
Salg av varige driftsmidler	-1 429	-1 329	-286	100	99
Salg av finansielle anleggsmidler	-449	-447	0	2	-12 262
Utdeling fra selskaper	0	-150	-150	-150	-125
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 469	-1 459	-1 456	11	-7 539
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	-2	-2	-2	0
Bruk av lån	-12 801	-12 243	-12 243	558	-8 257
Bruk av interne lån	0	-32 455	-12 243	-32 455	0
Sum investeringsinntekter	-21 944	-56 300	-32 256	-34 356	-33 033
Videreutlån	1 658	1 806	1 806	148	1 933
Bruk av lån til videreutlån	-1 655	-1 800	-1 800	-145	-1 932
Avdrag på lån til videreutlån	921	1 497	984	576	963
Mottatte avdrag på videreutlån	-670	-865	-865	-195	-777
Netto utgifter videreutlån	255	638	125	384	188
Overføring fra drift	-1 082	-1 391	-628	-309	-1 221
Bruk av bundne investeringsfond	-515	-525	0	-10	-554
Avsetninger til bundne investeringsfond	437	23	0	-414	562
Bruk av ubundet investeringsfond	-70	-70	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	58
Dekning av tidligere års udekket beløp	13 531	13 531	0	0	10 469
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	12 301	11 568	-627	-733	9 314
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	9 363	0	0	-9 363	13 531

I 2023 var samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsregnskap på ca. 35,3 mrd., hvorav ca. 18,6 mrd. til investeringer i varige driftsmidler, ca. 0,1 mrd. i tilskudd til andres investeringer, ca. 1,7 mrd. til videreutlånsordningen av husbankmidler og ca. 0,9 mrd. i avdrag på kommunens lån i husbanken. I tillegg er det avsatt ca. 0,4 mrd. til investeringsfond og regnskapsført ca. 13,5 mrd. for å dekke inn udekket (underskudd) i investeringsregnskapet fra 2022.

Investeringsregnskapet er i 2023, som i 2012-2022, gjort opp med et udekket beløp (underskudd). I 2023 er investeringsregnskapet gjort opp med en underdekning på ca. 9,4 mrd. Dette skyldes en tidsforskyvning i opptak av langsiktige lån. Underdekningen i 2023 er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen, som ihht. regnskapsforskriften ikke kan regnskapsføres som benyttet finansieringskilde i investeringsregnskapet.

Underdekning er således av teknisk karakter og vil bli foreslått inndeckt i saken om revidert budsjett 2024 – effekt av regnskap 2023 mv.

Investeringer i varige driftsmidler i 2023 ble ca. 18,6 mrd.

Investeringer i varige driftsmidler:

Investeringer i varige driftsmidler - mill. kr	Regn 2023	%-andel	Reg. budsjett 2023	Avvik 2023	Regnskap i % av regulert budsjett 2023*	Regn 2022
Skolebygg	2 222	12 %	3 045	824	73 %	1 542
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	1 762	9 %	2 824	1 062	62 %	2 391
Barnehager	442	2 %	719	277	61 %	302
Kommunale utleieboliger	1 500	8 %	2 049	549	73 %	919
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	9 174	49 %	10 951	1 778	84 %	8 322
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	1 984	11 %	2 415	431	82 %	1 805
Byutvikling	366	2 %	1 689	1 323	22 %	631
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	1 175	6 %	2 187	1 013	54 %	498
Sum totalt Oslo kommune	18 623	100 %	25 880	7 256	72 %	16 409

Samlede investeringer i varige driftsmidler for Oslo kommune i 2023 ble 18 623 mill., hvilket er 7 256 mill. lavere enn det regulerte budsjettet på 25 880 mill. Opprinnelig budsjett for investeringer i varige driftsmidler var på ca. 18,9 mrd. I tillegg kommer overførte ubrukte investeringsmidler fra 2022 med om lag 9 mrd. I saken om revidert budsjett 2023 – effekt av regnskap 2022 mv. ble investeringsrammene redusert med ca. 0,3 mrd. I tillegg ble investeringsrammene redusert med ca. 1,7 mrd. i sak om budsjettjustering for 2023 i november som ble fremmet samtidig med Tilleggsinnstillingen for budsjett 2024.

Gjennomførte investeringer i 2023 ble rekordhøyt med 18,6 mrd. hvorav bl.a. ca. 9,2 mrd. (49 %) til samferdsel/kommunaltekniske anlegg, ca. 2,2 mrd. til skolebygg (12 %), ca. 2 mrd. (11 %) til kirke, kultur, idrett og friluftsliv og ca. 1,8 mrd. (9 %) i omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner.

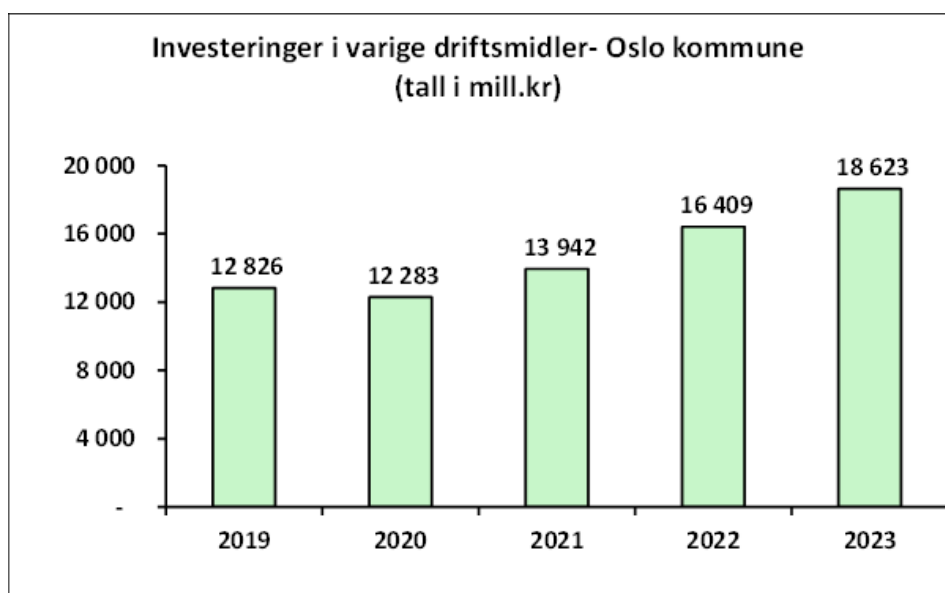
Innenfor samferdsel/kommunaltekniske anlegg utgjør prosjektene Ny vannforsyning til Oslo og Fornebubanen hhv. 3,80 og 3,05 mrd. av investeringsutgiftene i 2023.

Innenfor omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner utgjør prosjektet Ny storbylegevakt ca. 0,3 mrd. av investeringsutgiftene i 2023.

Innenfor kirke, kultur, idrett og friluftsliv utgjør prosjektet Nytt Tøyenbad ca. 0,75 mrd. av investeringsutgiftene i 2023.

Investeringer varige driftsmidler 2023-2019:

Investeringer i varige driftsmidler - mill. kr	2023	2022	2021	2020	2019	sum 2023-2019	%-andel
Skolebygg	2 222	1 542	2 556	2 466	2 021	10 806	15 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	1 762	2 391	2 079	1 513	1 359	9 105	12 %
Barnehager	442	302	173	436	712	2 064	3 %
Kommunale utleieboliger	1 500	919	783	452	259	3 914	5 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	9 174	8 322	5 770	4 768	4 314	32 348	44 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	1 984	1 805	1 225	1 598	2 845	9 458	13 %
Byutvikling	366	631	741	399	566	2 703	4 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	1 175	498	615	649	749	3 685	5 %
Sum totalt Oslo kommune	18 623	16 409	13 942	12 283	12 826	74 083	100 %

Figur - Investeringer i varige driftsmidler

Investeringer i varige driftsmidler fordelt pr virksomhet/kapittel:

	Tall i mill.
Investeringer i varige driftsmidler - Oslo kommune	regn 2023
063 Oslobygg KF (NOE)	6 043
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	5 052
712 Fornebubanen (MOS)	3 053
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	1 500
542 Bymiljøetaten (MOS)	571
761 Sykkelprosjektet (MOS)	545
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	259
545 Idrett (KIF)	204
314 Helseetaten (HEI)	171
200 Utdanningsetaten (OVK)	165
060 Oslo Havn KF (NOE)	142
121 Oslo Origo (HEI)	122
502 Kulturetaten (KIF)	110
313 Sykehjemsetaten (HEI)	98
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	90
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	56
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	55
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	55
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	34
505 Deichman bibliotek (KIF)	25
Sum øvrige virksomheter	272
Sum investeringer i varige driftsmidler - Oslo kommune	18 623

Investeringsavvik ved utgangen av 2023 på 7,3 mrd.

Tabellen nedenfor viser avviket mellom regnskap og regulert budsjett ved utgangen av året for investeringer i varige driftsmidler. Ved utgangen av 2023 er det 7,3 mrd. i ubrukte investeringsmidler hvorav ca. 0,7 mrd. er reelle besparelser på ferdigstilte prosjekter. Mesteparten av de øvrige ubrukte investeringsmidlene vil bli overført til 2024 for å fullføre de vedtatte investeringsprosjektene.

					Tall i mrd.
	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunale foretak	2,4	3,9	4,6	5	2,5
Bykassen	4,9	5,1	4,5	4,3	2,9
Sum Oslo kommune	7,3	9	9,1	9,3	5,4
Regnskap i % av budsjett	72 %	65 %	61 %	57 %	70 %

I 2023 er det størst investeringsavvik på områdene for samferdsel og kommunaltekniske anlegg med ca. 1,78 mrd. og til byutvikling med ca. 1,32 mrd.

Investeringsavviket i 2023 på 7,3 mrd. kan fordeles på følgende fire forklaringskategorier:

					Tall i mrd.
	2023	2022	2021	2020	2019
Periodiseringsavvik men innenfor vedtatt tidsplan	2,5	5,9	4,9	8,3	4,1
Reelle forsinkelser fra vedtatt tidsplan	1,3	0,9	0,6	0,4	0,7
Uforutsigbare avsetninger	2,8	1,2	1,9	0,6	0,1
Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter	0,7	1	1,5	0,1	0,5
Sum investeringsavvik	7,3	9	9,1	9,3	5,4

For mange av investeringsprosjektene som går over flere år er periodiseringen av utgiftene for det enkelte år blitt noe annerledes enn forutsatt. De fleste av disse prosjektene forventes likevel å bli ferdigstilt innenfor den opprinnelige fastsatte tidsplanen. Dette forklarer ca. 2,5 mrd. av investeringsavviket i 2023 hvorav bl.a. ca. 0,9 mrd. gjelder foretakene, ca. 0,5 mrd. Vann- og avløpsetaten, ca. 0,45 mrd. Bymiljøetaten og 0,18 mrd. Sykehjemsetaten.

Reelle forsinkelser i gjennomføringen av prosjektene forklarer ca. 1,3 mrd. av investeringsavviket i 2023. Av dette gjelder ca. 0,7 mrd. foretakene og ca. 0,3 mrd. VAR-sektor (vann, avløp og renovasjon).

I investeringsbudsjettet er det enkelte avsetninger hvor det er knyttet usikkerhet til når midlene vil bli brukt. Dette forklarer 2,8 mrd. av investeringsavviket i 2023. Ca. 0,9 mrd. er knyttet til kjøp av eiendommer, ca. 0,44 mrd. for foretakene, ca. 0,9 mrd. for sentral usikkerhetsavsetning og ca. 0,26 mrd. for sentrale avsetninger knyttet til bydelene, hvorav ca. 0,12 mrd. gjelder intern utlånsordning for kjøp av el-biler.

Reelle netto besparelser på ferdige prosjekter forklarer ca. 0,7 mrd. av investeringsavviket i 2023 hvorav ca. 0,4 mrd. for Oslobygg KF og 0,3 mrd. for Vann- og avløpsetaten.

Investeringsavvik fordelt per virksomhet:

	Tall i mill.
Kapittel/virksomhet	Investeringsavvik 2023
063 Oslobygg KF (NOE)	1 478
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	1 118
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 000
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	877
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	549
542 Bymiljøetaten (MOS)	441
060 Oslo Havn KF (NOE)	399
313 Sykehjemsetaten (HEI)	178
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)	177
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	159
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	141
502 Kulturetaten (KIF)	80
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	80
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	77
200 Utdanningsetaten (OVK)	75
271 Bydelsoppgaver (OVK)	66
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	61
590 Gravplassetaten (KIF)	57
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	53
545 Idrett (KIF)	42
504 Munchmuseet (KIF)	41
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	33
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	31
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	27
761 Sykkelprosjektet (MOS)	25
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	22
Sum øvrige virksomheter	-31
Sum investeringsavvik Oslo kommune	7 256

Det vises for øvrig til omtale i del 2 i årsberetningen hvor det redegjøres nærmere om investeringene og investeringsavvik i de enkelte virksomhetene.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Det ble utgiftsført kjøp av aksjer og andeler i selskaper i investeringsregnskapet i 2023 med 11 mill. Dette gjelder selskapet Oslobolig AS.

	Tall i mill.				
Kjøp av aksjer og andeler i selskaper	2023	2022	2021	2020	2019
Restrukturering av energiselskapene*		13 697			
Omdanning av Vestfjorden avløpsselskap til AS		148			
Restrukturering av kollektivselskapene					518
Øvrig kjøp	11	1			
Sum bykassa	11	13 845	-	-	518
Boligbygg Oslo KF**		177	326	277	
Sum Oslo kommune	11	14 023	326	277	518

*8,35 mrd. gjelder Hafslund AS og ca. 5,35 mrd. gjelder CCS Finansiering AS.

** Kjøp av Munkedamsveien Eiendom AS og Amtmann Meinichs Gate 14D AS i 2020. Kjøp av eiendomsselskapene Odinsgate 4 AS, Sven Brunsgate 1 AS, Sven Brunsgate 3 AS, Sven Brunsgate 7 AS og Observatoriegaten 13 og 15 AS i 2021. Kjøp av eiendomsselskapet Sinsenvien Panorama AS i 2022.

Utlån i investeringsregnskapet ble på ca. 1,7 mrd. i 2023

Det ble utgiftsført utlån med 1 658 mill. i kommunens investeringsregnskap i 2023 knyttet til videreutlånsordningen av husbankmidler (startlån).

						Tall i mill.
Utlån	2023	2022	2021	2020	2019	Sum 2019-2023
Kollektivselskapene:						
Sporveien AS (trikkebaser på Holtet og Grefsen)					300	300
Sporveien AS (opsjon 3 - 57 nye t-banvogner)		430				430
Sporveien AS (nye trikker)*		100	162	346	350	958
Sum utlån kollektivselskapene	-	530	162	650	650	1 992
Øvrige utlån:						
Videreutlånsordningen (husbankmidler)	1 658	1 933	1 513	1 412	1 147	7 664
Øvrig utlån**		5 695	1 000		25	6 720
Sum utlån fra Oslo kommune	1 658	8 158	2 675	2 062	1 822	16 376

*Delutlån til anskaffelse av 87 nye trikker. Til sammen er det vedtatt en utlånsramme på 4 165 mill.

**Utlån i 2022 gjelder 2 mrd. for Hafslund og 3,695 mrd. for CCS Finansiering AS. Utlån på 1 mrd. i 2021 er knyttet til fusjonen mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS. Utlån på 25 mill. i 2019 er til Oslo konserthus AS.

Utlån til kollektivselskapene benyttes for å finansiere deler av deres investeringer. Kollektivselskapenes investeringer kommer således i tillegg til Oslo kommunes egne investeringer. I perioden 2019-2023 har kollektivselskapene fått lån fra kommunen til investeringer med ca. 2 mrd. Kollektivselskapene betjener lånene fra kommunen med midler hovedsakelig fra Oslopakke 3.

Nærmere om inntekter i investeringsregnskapet

Kompensasjon merverdiavgift

I kommunens investeringsregnskap er det i 2023 inntektsført 1 576 mill. i kompensasjon av merverdiavgift fordelt med 440 mill. på bykassen og 1 136 mill. for de kommunale eiendomsforetakene.

					Tall i mill.
Kompensasjon merverdiavgift	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassa	-440	-396	-492	-496	-371
Boligbygg Oslo KF	-48	-40	-52	-28	-46
Oslobygg KF	-1 088	-1 004	-798		
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF				-181	-355
Omsorgsbygg Oslo KF				-276	-311
Undervisningsbygg Oslo KF				-346	-371
Sum Oslo kommune	-1 576	-1 441	-1 342	-1 327	-1 455

Oslo Havn KF driver ordinær momspliktig aktivitet, momskompensasjonsloven gjelder derfor ikke for foretaket. Dette gjelder også VAR-sektor for bykassen.

Tilskudd fra andre

I kommunens investeringsregnskap er det i 2023 inntektsført 4 219 mill. i tilskudd fra andre.

			Tall i mill.
Tilskudd fra andre	2023	2022	2021
Statlig tilskudd til Fornebubanen	-2 624	-1 832	-1 256
Tilskudd fra Viken fylkeskommune til Fornebubanen	-294	-248	-184
Statlige tilskudd til bygging/rehabilitering*	-866	-331	-383
Grunneierbidrag**	-116	-120	-182
Spillemidler fra staten	-30	-174	-78
Tilskudd fra Husbanken ifm kjøp av eiendom	-76	-76	-46
Diverse øvrige tilskudd***	-213	-728	-64
Sum	-4 219	-3 509	-2 192

*Gjelder eiendomsforetakene

**Gjelder byutviklingsprosjekter i Bymiljøetaten

***Hvorav 182 mill. i tilskudd fra staten til sykkelprosjekter i 2022 og 98 mill. i 2023

Salg av eiendom

Det ble inntektsført 1 234 mill. i salg av eiendom i investeringsregnskapet i 2023, hvorav 153 mill. for bykassen, 1 000 mill. for Oslobygg KF og 81 mill. for Boligbygg Oslo KF. Oslobyggs inntekt gjelder salg av Oslo hovedbrannstasjon til staten. Bykassens inntekt gjelder salg av eiendom på Eidsvoll, Stovner, Poppelstien, Bergensgata og noen andre mindre arealer.

					Tall i mill.
Salg av eiendom	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassen	-153	-38	-570	-100	-80
Oslobygg KF	-1 000				
Oslo Havn KF		-25			
Boligbygg Oslo KF	-81	-20	-183	-79	-7
Sum Oslo kommune	-1 234	-83	-753	-179	-87

*Av bykassens salgsinntekt for eiendom på 570 mill. i 2021 gjelder 245 mill. tidligere Deichmanske bibliotek og 255 mill. tre parseller ved Vestbanen kalt «Trekanttomten».

Salg av finansielle anleggsmidler

Det ble inntektsført 449 mill. i salg av aksjer og andeler i investeringsregnskapet i 2023. Beløpet gjelder Boligbygg Oslo KF og er knyttet til avvikling av aksjeselskapene i Sven Bruns gate 1, 3, 7, Observatoriegata 13 og 15 samt Sinsenveien panorama. Disse eiendommene er omdannet til heleide kommunale gårder som legges inn i foretakets øvrige eiendomsportefølje.

					Tall i mill.
Salg av aksjer og andeler	2023	2022	2021	2020	2019
Restrukturering av energiselskapene*		-12 030			
Restrukturering av kollektivselskapene					-518
Salg av Odins gate 4 AS		-56			
Oppløsning av eiendomsaksjeselskaper**	-449		-113	-164	
Salg av eierseksjoner Vaterland Bussterminal AS		-28			
Omgjøring av Veas til aksjeselskap		-148			
Sum Oslo kommune	-449	-12 262	-113	-164	-518

*Gjelder eierendring i Fortum Oslo Varme AS og realisering av karbonfangstprosjektet på Klemetsrud.

**I 2021 gjelder det Amtmann Meinichs gate 14D AS og Munkedamsveien 82B AS. I 2020 Etterstadgaten 26 AS og Lilleaker Eiendom AS. Både 2021 og 2020 gjelder Boligbygg Oslo KF.

Utdeling fra selskaper

I investeringsbudsjettet var det budsjetttert med et utbytte på 150 mill. fra Hav Eiendom AS. Selskapet er 100 % eiet av Oslo Havn KF. Utbyttet inngår i finansieringen av investeringene til Oslo Havn KF. Det er ikke

regnskapsført noe utbytte for 2023. Oslo Havn KF har ikke hatt behov for utbytte for å finansiere sine investeringsutgifter i 2023.

					Tall i mill.
Utbytte fra AS	2023	2022	2021	2020	2019
Hav eiendom AS	0	-125	-130	-110	-134

Mottatte avdrag på utlån av egne midler og mottatte avdrag på utlån av videreutlån

Det ble inntektsført 2 139 mill. i mottatte avdrag på utlån i investeringsregnskapet i 2023 hvorav bl.a. 1 240 mill. fra Oslo Pensjonsforsikring AS, 670 mill. fra videreutlånsordningen av husbankmidler (startlån) og 208 mill. fra Sporveien.

					Tall i mill.
Mottatte avdrag på utlån	2023	2022	2021	2020	2019
Restrukturering av energiselskapene*		-7 347	-1 000		
Videreutlånsordningen (startlån)	-670	-777	-788	-723	-657
Kollektivselskapene (Sporveien)	-208	-189	-184	-170	-173
CCS Finansiering AS	-15				
Oslo Pensjonsforsikring AS	-1 240				
Oslo konserthus AS	-3				
Grorud Samfunnshus	0				
Enøk-utlån	-3	-3	-4	-4	-4
Sum Oslo kommune	-2 139	-8 316	-1 976	-897	-834

*7 347 mill. i 2022 gjelder eierendring i Fortum Oslo Varme AS og realisering av karbonfangstprosjektet på Klemetsrud. 1 000 mill. i 2021 gjelder fusjon mellom Oslo Energi Holding AS og Hafslund E-CO AS.

Bruk av lån

Det ble bokført bruk av lån med 14 456 mill. i investeringsregnskapet i 2023 hvorav 1 655 mill. i lån fra Husbanken for å finansiere videreutlånsordningen (startlån).

					Tall i mill.
	2023	2022	2021	2020	2019
Bruk av lån	-14 456	-10 188	-9 153	-8 035	-7 676
herav					
lån i lånefondet	-12 801	-8 257	-7 641	-6 625	-6 528
lån i husbanken	-1 655	-1 931	-1 512	-1 410	-1 145
Øvrig					-3

Overføringer fra driftsregnskapet

Overføringer fra drift til investeringsregnskapet i 2023 ble 1 082 mill. hvorav 877 mill. for bykassen og 205 mill. for foretakene. Dette er 309 mill. lavere enn regulert budsjett og skyldes i hovedsak mindre behov for overføring fra drift på grunn av forsinket fremdrift med investeringene.

					Tall i mill.
Overføringer fra driftsregnskapet	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassen	-877	-805	-1 000	-1 088	-1 347
Boligbygg Oslo KF	-20	-42	-4	-4	-10
Oslobygg KF	-127	-374	-270		
Oslo Havn KF	-58	0	-229	-33	-46
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF				-11	-12
Omsorgsbygg Oslo KF				-21	-16
Undervisningsbygg Oslo KF				-617	-377
Sum Oslo kommune	-1 082	-1 221	-1 503	-1 774	-1 808

Etter økonomibestemmelsene i ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, som tredder i kraft 1.1.2020, skal bruk av ubundet og bundet driftsfond regnskapsføres i driftsregnskapet. Bruk av disse driftsfondene for finansiering av investeringsprosjekter vil derfor inngå i overføring fra driftsregnskapet. Tabellene nedenfor viser overføring fra driftsregnskapet fordelt på ordinær overføring fra drift og overføring fra drift ved bruk av driftsfond for bykassevirkksomheter og for foretakene samlet.

					Tall i mill.
Oslo kommune	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Overføring fra drift - generell	-557	-555	2	-699	-582
Overføring fra drift - bruk av driftsfond	-526	-836	-310	-522	-921
Sum overføring fra drift	-1 082	-1 391	-309	-1 221	-1 503

Av det overførte beløpet på 1 082 mill. i 2023 gjelder 526 mill. bruk av midler fra driftsfond mens 557 mill. er tilført fra årets drift.

Bruk av investeringsfond

Det ble i 2023 regnskapsført bruk av bundne investeringsfond med 515 mill. hvorav bykassen med 513 mill. og foretakene med 2 mill. I tillegg ble det regnskapsført bruk av ubundet investeringsfond med 70 mill. hvorav 58 mill. for Oslo Havn KF og 12 mill. for Boligbygg Oslo KF. Det vises til omtale av kommunens balanseregnskap hvor det er nærmere redegjort for avsetninger til og bruk av fond i 2023.

Inndekning av tidligere års udekket (underskudd) i investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er i 2023, som i 2012-2022, gjort opp med et udekket beløp (underskudd). Dette skyldes en tidsforskyvning i opptak av langsiktige lån. Underdekning er blitt midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen, som ihht. regnskapsforskriften ikke kan regnskapsføres som benyttet finansieringskilde i investeringsregnskapet.

Underdekningen har, i tråd med regelverket, blitt gjort opp/inndekket året etter at det oppstod. I 2023 er underskuddet fra 2022 på ca. 13,5 mrd. gjort opp/inndekket.

					Tall i mill.
Inndekning av tidligere års udekket	2023	2022	2021	2020	2019
Bykassa	9 172	5 554	5 821	3 801	2 893
Undervisningsbygg Oslo KF				1 310	2 269
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF				1 579	1 103
Omsorgsbygg Oslo KF				1 583	980
Oslobygg KF	3 771	4 337	3 796		
Boligbygg Oslo KF	588	577	264		175
Oslo Havn KF					
Sum Oslo kommune	13 531	10 469	9 881	8 272	7 419

Udekket (underskudd) i investeringsregnskapet for 2023 på ca. 9,4 mrd. vil bli foreslått gjort opp/inndekket i saken om revidert budsjett 2024 – effekt av regnskap 2023 mv.

	Tall i mill.
Udekket i 2023 som må inndekkes i 2024	
Bykassa	5 465
Oslobygg KF	3 452
Boligbygg Oslo KF	446
Sum Oslo kommune	9 363

Balanseregnskapet

					Tall i mill.
	2023	%-andel	2022	%-andel	Endring
Eiendeler					
Faste eiendommer og anlegg	145 085	45 %	131 740	44 %	13 345
Utstyr, maskiner og transportmidler	5 296	2 %	4 636	2 %	660
Sum varige driftsmidler	150 381	47 %	136 376	46 %	14 005
Aksjer og andeler 2)	34 109	11 %	34 547	12 %	-438
Eksterne utlån 1)	20 587	6 %	21 064	7 %	-477
Konserninterne utlån	0	0 %	0	0 %	0
Sum finansielle anleggsmidler	54 696	17 %	55 611	19 %	-915
Pensjonsmidler	92 510	29 %	87 684	29 %	4 825
Sum anleggsmidler	297 586	93 %	279 671	93 %	17 915
Bankinnskudd og kontanter	5 788	2 %	6 283	2 %	-495
Kundefordringer	938	0 %	864	0 %	73
Eksterne kortsiktige fordringer	6 189	2 %	4 641	2 %	1 548
Konserninterne kortsiktige fordringer	0	0 %	0	0 %	0
Premieavvik	9 796	3 %	7 939	3 %	1 857
Sum Kortsiktige fordringer	16 922	5 %	13 443	4 %	3 479
Sum omløpsmidler	22 710	7 %	19 727	7 %	2 983
Sum eiendeler	320 297	100 %	299 398	100 %	20 899
Egenkapital					
Disposisjonsfond	-10 617	3 %	-12 305	4 %	1 688
Bundne driftsfond	-2 539	1 %	-2 626	1 %	88
Merforbruk i driftsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0
Sum egenkapital drift	-13 156	4 %	-14 931	5 %	1 776
Ubundet investeringsfond	-150	0 %	-220	0 %	70
Bundne investeringsfond	-541	0 %	-619	0 %	78
Udekket beløp i investeringsregnskapet	9 363	-3 %	13 531	-5 %	-4 168
Sum egenkapital investering	8 672	-3 %	12 692	-4 %	-4 020
Kapitalkonto	-140 567	44 %	-141 459	47 %	892
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	407	-0,10 %	407	-0,10 %	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen inv.	-9	0 %	-9	0 %	0
Sum annen egenkapital	-140 169	44 %	-141 061	47 %	892
Sum egenkapital	-144 652	45 %	-143 300	48 %	-1 352
Gjeld					
Ekstern gjeld kredittinstitusjoner	-29 395	9 %	-25 584	9 %	-3 810
Obligasjonslån	-48 235	15 %	-43 235	14 %	-5 000
Sum lån	-77 630	24 %	-68 819	23 %	-8 810
Pensjonsforpliktelser	-80 167	25 %	-70 025	23 %	-10 142
Sum langsiktig gjeld	-157 797	49 %	-138 844	46 %	-18 953
Leverandørgjeld	-5 944	2 %	-4 983	2 %	-961
Annen kortsiktig ekstern gjeld	-11 754	4 %	-12 059	4 %	305
Konsernintern kortsiktig gjeld	0	0 %	0	0 %	0
Premieavvik	-149	0 %	-212	0 %	63
Sum kortsiktig gjeld	-17 848	6 %	-17 254	6 %	-594
Sum egenkapital og gjeld	-320 297	100 %	-299 398	100 %	-20 899
Ubrukte lånemidler	779		633		145

Denne balanseoversikten er konsolidert – dvs. at interne fordringer og gjeld mellom bykassen, kommunale foretak og lånefondet er eliminert.

Utlån	Tall i mill.
CCS finansiering AS	3 679
Oslo Vognselskap AS	2 828
Sporveien Oslo AS	2 700
Oslo konserthus AS	16
Sum utlån til AS	9 223
Videreutlånsordningen (startlån)	11 242
Øvrig utlån (i hovedsak sos.lån)	121
Sum totale utlån	20 587

Aksjer og andeler	Tall i mill.
Hafslund AS	26 715
CCS Finansiering AS	1 667
Oslo Pensjonsforsikring AS	1 430
Hav Eiendom AS	1 337
Sporveien Oslo AS	1 077
Nydalsveien 30C AS	890
Veas AS	148
Kabelgata 10 AS	148
Frysjaveien 31 Holding AS	147
Grenseveien 73 AS	143
Det norske teater	132
Grenseveien 91 AS	112
Ruter AS	101
Oslo konserthus AS	28
Øvrige	34
Sum aksjer og andeler*	34 109

*Bokførte verdier

Balansen viser Oslo kommunes økonomiske stilling pr. 31.12.2023 og hvordan eiendelene (anleggs- og omløpsmidler) er finansiert med henholdsvis egenkapital og gjeld. Sum anleggsmidler økte med 17 915 mill. mens sum omløpsmidler økte med 2 983 mill. i 2023. Til sammen gir dette en økning i sum eiendeler med 20 899 mill. som korresponderer med en tilsvarende økning i sum egenkapital og gjeld (langsiktig og kortsiktig gjeld økte med til sammen 19 547 mill. mens egenkapitalen økte med 1 352 mill.).

Økningen i anleggsmidlene skyldes i hovedsak investeringsaktiviteten i 2023. Faste eiendommer og anlegg og utstyr/maskiner etc. økte med ca. 14 mrd. I tillegg økte pensjonsmidlene med ca. 4,8 mrd. og aksjer og andeler med ca. 0,4 mrd.

Arbeidskapital

Arbeidskapital fremkommer som differansen mellom sum omløpsmidler og sum kortsiktig gjeld i balansen, og gir uttrykk for i hvilken grad kommunen har tilstrekkelig med midler til å dekke sine løpende kortsiktige forpliktelser. For å unngå betalingsvansker bør omløpsmidlene være minst like store som den kortsiktige gjelden.

Arbeidskapitalen er imidlertid ingen statisk størrelse men endres hver dag gjennom hele året alt etter som når de løpende utgifts-/utbetalings- og inntekts-/innbetalingsstrømmer skjer gjennom regnskapsåret. Oslo kommune har i 2023 hatt avtale om trekkrettighet (kassakreditt) med sin bankforbindelse på inntil 3 mrd.

					Tall i mill.
Pr. 31.12	2019	2020	2021	2022	2023
Kortsiktige fordringer	4 320	4 221	4 644	5 505	7 126
Kasse, postgiro, bankinnskudd	3 343	4 836	6 269	6 283	5 788
Premieavvik	5 486	4 865	6 111	7 939	9 796
Sum omløpsmidler	13 150	13 922	17 024	19 727	22 710
Sum kortsiktig gjeld	11 654	12 366	14 522	17 254	17 848
Arbeidskapital	1 496	1 555	2 502	2 473	4 862
Endring arbeidskapital		59	947	-29	2 389

Pr. 31.12.2023 var Oslo kommunes arbeidskapital positiv med ca. 4,9 mrd. Blant omløpsmidlene inngår imidlertid et brutto premieavvik på ca. 9,8 mrd. (som er så mye mer kommunen faktisk har betalt inn i pensjonspremie til pensjonsselskapene sammenlignet med det som er utgiftsført i kommunens driftsregnskap, premieavviket skal utgiftsføres i kommunens driftsregnskap de kommende årene). Premieavviket kan imidlertid ikke gjøres om til likvide midler for å gjøre opp for kortsiktig gjeld. Korrigeres det for dette, fremstår kommunen med en negativ arbeidskapital pr. 31.12.2023 med ca. 4,9 mrd. Lav arbeidskapital/likviditet må ses i sammenheng med udekket resultat i investeringsregnskapet hvor man har utsatt låneopptak og isteden benyttet ledig likviditet for å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Ledig likviditet må igjen ses i sammenheng med mindreforbruk og overskudd i driftsregnskapet samt ubrukte fondsmidler.

Fond

Samlet fondsbeholdning ble i 2023 redusert med 1 922 mill. til 13 848 mill. Netto avsetning til fond i driftsregnskapet i 2023 var minus 1 774 mill. (avsatt 6 040 mill. og brukt 7 814 mill.) og netto avsetning til fond i investeringsregnskapet med minus 148 mill. (avsatt 437 mill. og brukt 585 mill.).

Bruk og avsetning til fond i drifts- og investeringsregnskapet 2023:

Regnskap 2023		Drift			Inv		Tall i mill.
	Avset.	Bruk	Netto	Avset.	Bruk	Netto	sum tot.
Disp.fond	4 162	-5 850	-1 688			0	-1 688
Bundne driftsfond	1 878	-1 964	-86			0	-86
Ubundne invfond			0		-70	-70	-70
Bundne invfond			0	437	-515	-78	-78
Sum Oslo kommune	6 040	-7 814	-1 774	437	-585	-148	-1 922

Fondsbeholdninger pr. 31.12.2023:

							Tall i mill.
Fondsbeholdning	Disposisjons fond	Bundne driftsfond	Ubundne investerings -fond	Bundne investerings fond	sum pr 31.12.2023	sum pr 31.12.2022	endring fra 2022 til 2023
Bykassen	-9 441	-2 535	-83	-531	-12 590	-14 750	2 160
Oslobygg KF	-230	-5	-3	-4	-242	-206	-36
Boligbygg Oslo KF	-233	0	0	0	-233	-110	-123
Oslo Havn KF	-713	0	-64	-6	-783	-705	-78
Sum Oslo kommune	-10 617	-2 540	-150	-541	-13 848	-15 770	1 922

Sum disposisjonsfond ved utgangen av 2023 utgjør 10 617 mill. hvorav 9 441 mill. for bykassen. Sum disposisjonsfond er inklusiv kommunens regnskapsmessige overskudd på driften i 2023 på 2 316 mill. hvorav 1 923 mill. for bykassen og 393 mill. for foretakene.

Disposisjonsfond pr. 31.12.2023:

Disposisjonsfond pr 31.12.2023 - bykassa	Tall i mill.
Fond kommunale øremerk. Midler	-3 714
Fond for dekning av premieavvik	-3 213
Fond for avsetning driftsmidler	-827
Fond driftsmidler	-803
Avsetning fond driftsmidler	-326
Fond for 4 % regel	-247
Fond for tap på lånegarantier	-144
Vintervedlikeholdsfondet	-61
Fond for koronareparasjon	-55
Øvrige diverse disp.fond	-51
Sum	-9 441

Av bykassens disposisjonsfond utgjør fond for kommunalt øremerkede midler 3 714 mill. hvorav 1 923 mill. er knyttet til bykassens overskudd på driften i 2023 mens de resterende er ubrukte øremerkede midler som virksomhetene får overført til sine budsjetter i 2024.

Fond for dekning av pensjonspremieavvik utgjør 3 213 mill. (ved utgangen av 2023 har Oslo kommune et netto akkumulert pensjonspremieavvik på ca. 9,6 mrd., dvs. påløpte pensjonsutgifter som må belastes regnskapet de kommende årene).

Fond for avsetning driftsmidler utgjør 827 mill. Resterende fondsmidler er disponert til generell finansiering av bykassens drift i vedtatt økonomiplan 2024-2027.

Fond driftsmidler utgjør 803 mill. Resterende fondsmidler er disponert til generell finansiering av bykassens drift i vedtatt økonomiplan 2024-2027.

Avsetning fond driftsmidler utgjør 326 mill. Resterende fondsmidler er disponert til generell finansiering av bykassens drift i vedtatt økonomiplan 2024-2027.

Fond for 4 % regel utgjør 247 mill. Dette gjelder netto mindreforbruk på ordinær drift i bykassevirksomhetene i 2023 som de får overført til bruk i 2024.

Fond for tap på lånegarantier utgjør 144 mill. Samlet garantiansvar ved utgangen av 2023 er 1 301 mill.

Vintervedlikeholdsfondet utgjør 61 mill. og er en buffer for å kunne håndtere økte utgifter ved unormale vær- og føreforhold.

Fond for koronareparasjon utgjør 55 mill. Resterende fondsmidler er disponert til koronareparasjonstiltak i vedtatt økonomiplan 2024-2027.

Foretakene har til sammen 1 176 mill. på disposisjonsfond hvorav 713 mill. for Oslo Havn KF, 230 mill. for Oslobygg KF og 233 mill. for Boligbygg Oslo KF. Oslobyggs disposisjonsfond er i sin helhet knyttet til foretakets overskudd på driften i 2023. 136 mill. av Boligbyggs disposisjonsfond er knyttet til foretakets overskudd på driften i 2023. For eiendomsforetakene benyttes disposisjonsfond i hovedsak til økt rehabilitering og vedlikehold av bygningsmassen og til nedbetaling av lån.

Bunde driftsfond pr. 31.12.2023

Bundne driftsfond pr. 31.12.23 - bykassa	Tall i mill.
Fond statlige/private øremerk. midler	-1 104
Tapsfondet (videreutlånsordningen)	-585
Klima- og energifondet	-409
Fond for spillemidler	-292
Fond for Oslopakke 3	-81
Øvrige fond	-64
Sum	-2 535

Sum bundne driftsfond ved utgangen av 2023 utgjør 2 540 mill. hvorav 2 535 mill. for bykassen. For bykassen er 1 104 mill. øremerkede statlige/private midler som ikke ble benyttet i 2023 og som overføres særskilt til 2024. Videre inngår bl.a. tapsfondet knyttet til videreutlånsordningen av husbankmidler med 585 mill. (samlet utlån ved utgangen av 2023 utgjør ca. 11,2 mrd., tapsfondet gir en dekningsgrad på 5,2 %), klima- og energifondet med 409 mill., fond for spillemidler med 292 mill. hvor en andel av spillemidlene vil bli utbetalt til private prosjekter ved ferdigstilling og fond for Oslopakke 3 (bompenger) med 81 mill.

Sum bundne investeringsfond ved utgangen av 2023 utgjør 541 mill. hvorav 531 mill. for bykassen. Av bykassens bundne investeringsfond gjelder 412 mill. avdragsfondet. Midlene på avdragsfondet er ekstraordinære avdragsinntekter i 2023 fra videreutlånsordningen som i 2024 vil bli benyttet til nedbetaling på kommunens lån i Husbanken.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Sum pensjonsmidler under eiendeler og sum pensjonsforpliktelser under gjeld må ses i sammenheng og utgjør kommunens netto pensjonsforpliktelse. I 2023 økte pensjonsmidlene med 4 825 mill. til 92 510 mill. mens pensjonsforpliktelsene økte med 10 142 mill. til 80 167 mill.

Nettoforpliknelsen er negativ, på ca. -12,3 mrd. og følger av KMD's beregningsforutsetninger. Når disse beregningsforutsetningene anvendes for å beregne estimert forpliktelse (nåverdi av fremtidige pensjonsytelser) og størrelsen på pensjonsmidlene (pensjonsmidler + estimert avkastning), vil de beregnede størrelsene avvike fra de faktiske. Forpliktelser og midler beregnes for ordningen med de pensjonsregler og den bestand av ansatte, tidligere ansatte og pensjonister som var registrert pr. 01.01. i regnskapsåret. Siden det vil være endringer blant medlemsbestanden i ordningen, vil faktiske forpliktelser og midler pr. 31.12. i regnskapsåret avvike fra estimerte forpliktelser og midler.

I 2023 ble grunnbeløpet regulert med 6,41 %, alderspensjon under utbetaling ble regulert med 8,54 %, samtidig som det var et sterkt lønnsoppgjør i Oslo kommune og det var endringer i bestanden, hvilket fører til at forpliktelsene øker mer enn midlene for 2023. Amortiseringen av beregnede forpliktelser og midler har ingen likviditets- eller resultatmessig effekt, kun en balansemessig effekt.

Kommunal regnskapsforskrift anviser at gjenstående opptjening til pensjonsalder skal legges til grunn for beregningen av fremtidig pensjonsytelse. Det innbetales premie, og derav bygges opp pensjonsmidler i takt med opparbeidet opptjeningstid. Siden nåværende ansatte nødvendigvis vil ha gjenstående opptjeningstid til pensjonsalder, vil det måtte regnskapsføres en netto forpliktelse. Nettoforpliknelsen kan anta negativ verdi når pensjonsmidlene øker mer enn pensjonsforpliktelsen. Kommunens forsikringsavtale i Oslo Pensjonsforsikring AS er fullt ut fondert, dvs. at det er avsatt tilsvarende pensjonsmidler som størrelsen på de ansattes opparbeidede pensjonsrettigheter.

Pensjonsforpliktelsene er ikke en rentebærende gjeld for kommunen. Oslo kommunes pensjonsordninger blir ivaretatt gjennom Oslo Pensjonsforsikring AS og Statens pensjonskasse (lærere). De forsikringstekniske beregninger er utført av selskapene.

Langsiktig rentebærende lånegjeld økte med ca. 8,8 mrd. i 2023

Balansen viser at Oslo kommune har en langsiktig gjeld (inkludert pensjonsforpliktelser) på ca. 157,8 mrd. Når det ses bort fra pensjonsforpliktelser som er dekket/fondert med innbetalte midler til pensjonsselskapene, fremstår Oslo kommune med en langsiktig ekstern brutto rentebærende lånegjeld på 77,6 mrd. ved utgangen av 2023, hvilket er en økning på 8,8 mrd. fra 2022.

				Tall i mill.
Langsiktig ekstern lånegjeld Oslo kommune pr 31.12	2023	2022	Endring 2022 til 2023	2021
Obligasjonslån+gjeldsbrevlån (Lånefondet)	-65 735	-57 735	-8 000	-52 235
Lån i husbanken-videreutlån (bykassen)	-10 807	-9 928	-879	-9 091
Øvrige lån (bykassen+KF)	0	0	0	0
Finansiell leasing (bykassa + Oslobygg)	-1 016	-1 078	62	-1 138
Lån i husbanken-egne investeringer (Boligbygg)	-71	-78	6	-84
Sum langsiktig brutto rentebærende lånegjeld	-77 630	-68 819	-8 810	-62 548

Kommunens "interne bank" – lånefondet – har i 2023 økt sin eksterne lånegjeld med 8 mrd. til 65,7 mrd. I 2023 tok lånefondet opp 12 mrd. i nye lån mens lån for 4 mrd. ble innfridd.

Lån i Husbanken til videreutlånsordningen (såkalte startlån til kjøp av bolig, ett tilbud til byens innbyggere som ikke får lån i bankene) lånes opp direkte av bykassen. Kommunens lånegjeld til Husbanken for videreutlånsordningen økte med 879 mill. og utgjorde pr. 31.12.2023 totalt ca. 10,8 mrd.

Finansiell leasing på 1 016 mill. er knyttet til OPS-prosjekter for grunnskolene Gran og Veitvet og Ullern videregående skole som ble ferdigstilt i 2015 samt for skolene Høybråten, Persbråten og Bogstad som ble ferdigstilt i 2005-2008.

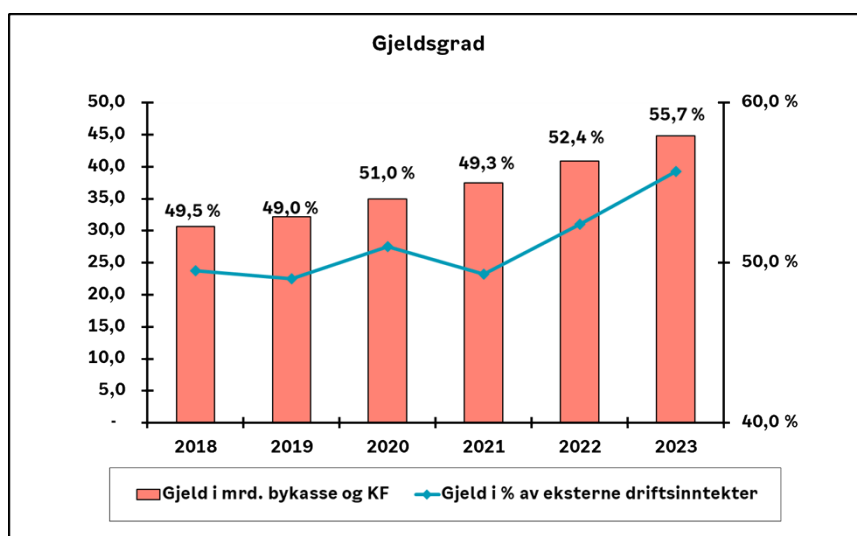
Det vises for øvrig til nærmere omtale av kommunens låneopptak og likviditet under kapittel «Finansforvaltning» samt kapitlet ovenfor om finansiering av kommunens investeringsregnskap i 2023.

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens brutto lånegjeld sammenlignet med driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg sett opp mot driftsinntektene.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av gjeldsgraden. Det ses bort fra pensjonsforpliktelsene som ikke er en rentebærende lånegjeld. I tillegg gjøres det noen ytterligere korrigeringer. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), lån til havneinvesteringer (finanskostnadene dekkes av havneavgifter) og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere er forutsatt å betale det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Korrigert sum langsiktig lånegjeld Oslo kommune-mrd.kr	30,7	32,2	35	37,5	40,9	44,8
Gjeldsgrad	49,5 %	49,0 %	51,0 %	49,3 %	52,4 %	55,7 %

Figur – gjeldsgrad

Beregnet gjeldsgrad for kommunen ved utgangen av 2023 er 55,7 %, som er 3,3 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2022. Korrigert lånegjeld er økt med 3,9 mrd. (9,5 %) til 44,8 mrd. mens korrigerte eksterne driftsinntekter økte med om lag 2,4 mrd. (3,1 %) til 80,4 mrd. Uten ovennevnte korrigeringer fremkommer en gjeldsgrad på 87 % (lånegjeld på 77,6 mrd. og driftsinntekter på 88,9 mrd.).

I 2023 har bykassen foretatt ekstraordinær nedbetaling på sitt lån i Lånefondet med ca. 3,1 mrd. Dette er finansiert med økte frie inntekter (skatt på inntekt og formue + rammetilskudd), disponering av regnskapsmessig overskudd fra 2022 og ved salg av hovedbrannstasjonen til staten.

Bruk av lån er lavere enn forutsatt. Dette skyldes dels at en andel av investeringsutgiftene er midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen (ca. 9,3 mrd.) og dels at det fortsatt er et investeringsavvik på 7,3 mrd. ved utgangen av 2023 (investeringsprosjekter som i hovedsak ikke er ferdigstilt og hvor ubenyttede investeringsmidler overføres til 2024). Det er i tråd med kommunens finansreglement at det ikke tas opp eksterne lån før det likviditetsmessig er behov for det. God likviditet må igjen ses i sammenheng med mindreforbruk og overskudd i driftsregnskapet samt ubrukte fondsmidler.

Oslo kommunes garantiansvar

Garantiansvar pr. 31.12.2023 utgjorde 1 301 mill., hvorav bl.a. 690 mill. er garantier knyttet til avløpsselskapet Veas AS og 198 mill. for depositum innen sosialsektoren. Det samlede garantiansvaret gikk opp med 112 mill. fra 31.12.2022.

Samlet garantiramme utgjør 1 751 mill. Det innebærer at garantier for 450 mill. fortsatt er ubenyttet.

Det ble ikke regnskapsført tap på lånegarantier i 2023 (kap. 426).

Fondet for tap på lånegarantier er på ca. 144 mill. ved utgangen av 2022, som gir en dekningsgrad for garantiansvaret på ca. 11 %.

Tall i mill.

	2023	2022	2021	2020	2019
Garantiansvar	1 301	1 189	616	586	559
Endring fra året før	112	573	30	27	-46

Øvrige nøkkeltall for Oslo kommunes regnskap 2019-2023:

	2019	2020	2021	2022	2023
Driftsregnskap					
Sum driftsutgifter (inkl. avskrivninger) i kroner pr innbygger 1)	92 818	107 747	115 719	118 411	125 396
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) i % av sum driftsinntekter 1)	69,80 %	64,70 %	65,80 %	66,60 %	64,50 %
Frie inntekter i kroner pr innbygger	66 487	70 777	78 392	80 289	79 924
Skatteinntekter i kroner pr innbygger	50 658	50 458	59 579	69 310	63 579
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter 3)	4,50 %	3,40 %	4,20 %	5,10 %	-0,80 %
Investeringsregnskapet					
Lånefinansiering i % av totalt finansierungsbehov 2)	32,10 %	27,30 %	26,60 %	16,20 %	36,30 %
Investeringer i anleggsmidler i % av driftsinntektene	19,40 %	16,10 %	17,00 %	19,00 %	21,00 %
Balanseregnskapet					
Netto lånegjeld (eksklusiv pensjonsforpliktelser) i kroner pr innbygger	46 143	52 572	57 960	66 459	78 394
Arbeidskapital i % av sum driftsinntekter 1)	2,30 %	2,10 %	3,00 %	2,90 %	5,50 %
Netto lånegjeld (ekskl pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter 3)	48,40 %	48,00 %	48,70 %	55,10 %	63,30 %
Brutto lånegjeld (ekskl. pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter 3)	79,00 %	75,80 %	75,00 %	80,50 %	87,30 %
Omløpsmidler i % av kortsiktig gjeld	112,70 %	112,60 %	117,20 %	114,30 %	127,20 %
Kortsiktig gjeld i % av sum driftsinntekter 1)	17,60 %	16,20 %	17,40 %	20,20 %	20,10 %
Langsiktig gjeld (ekskl. pensj.forplikt.) i % av sum driftsinntekter	79,00 %	75,80 %	75,00 %	80,50 %	87,30 %
Langsiktig gjeld i % av sum anleggsmidler	55,80 %	55,00 %	51,50 %	49,60 %	53,00 %

1) I sum driftsinntekter og sum driftsutgifter er det eliminert for interne transaksjoner mellom regnskapsenheter i Oslo kommune.

2) Investeringsregnskapet er gjort opp med udekket beløp (underskudd) på 8,3 mrd. i 2019, 9,9 mrd. i 2020, 10,5 mrd. i 2021, 13,5 mrd. i 2022 og 9,4 mrd. i 2023 pga. utsatt langsiktig låneopptak (midlertidig finansiert av likviditetsbeholdningen/kortsiktig likviditetslån). Underskudd er inndeckt i regnskapet året etter det oppstod.

3) Resultatgrad og gjeldsgrader basert på metoder til Statistisk sentralbyrå.

Personalressurser - arbeidsgivertiltak

Oslo kommune som arbeidsgiver

Oslo kommune skal ha en inkluderende arbeidsgiverpolitikk hvor det skal være plass til alle. Kommunen må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser til å kunne utvikle og levere tjenester hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Det skal tilrettelegges for innovasjon og nytenkning. HR-arbeidet, både sentralt og lokalt, skal bidra til at kommunen leverer tjenester av god kvalitet.

I 2023 er det gjennomført forskjellige arrangementer for å styrke HR- og HMS- arbeidet. Den årlige personalsjefs- og tillitsvalgtsamlingen ble arrangert i august/september 2023. Fagdag for HMS/IA ble gjennomført i oktober. HR-forum med ulike temaer ble avholdt i februar, mai og desember.

Kommunen etablerte i 2023 en felles lønnstjeneste hvor alle ressursene som jobbet innenfor fagområdet ble samlet i en felles enhet. Tjenesten vil understøtte kvantitative og kvalitative gevinster som kommer kommunens innbyggere og ansatte til gode, og vil gi kommunen en mer kostnadseffektiv lønnsproduksjon med bedre kvalitet.

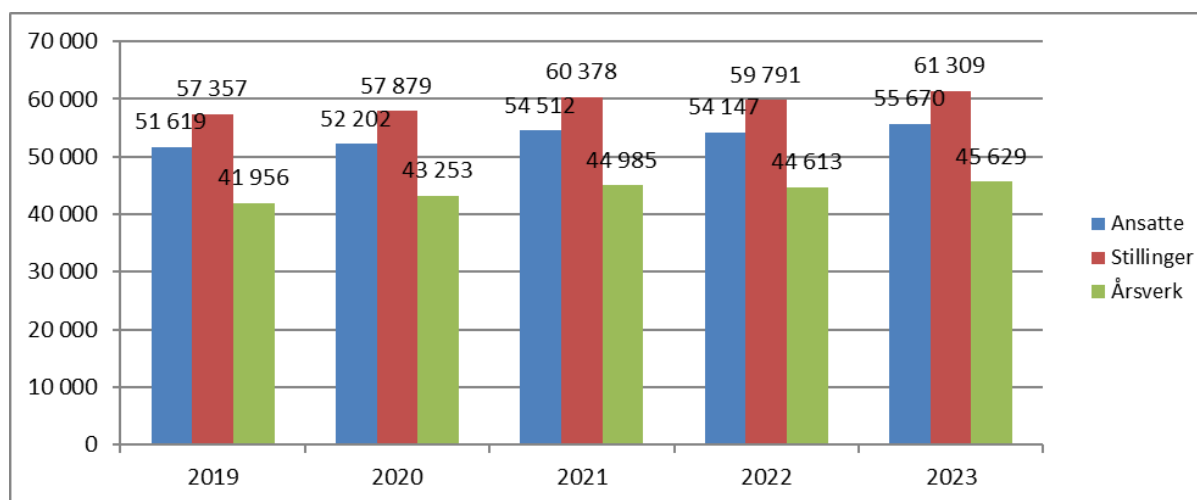
Oslo kommune har en egen personalhåndbok. Den oppdateres årlig og ble sist revidert januar 2024. Håndboken skal bidra til god personalpolitikk, forutsigbarhet og likebehandling av ansatte i kommunen.

Ansatte, stillinger og årsverk

Ansettelsesforhold i Oslo kommune pr. september 2022 og 2023 fremkommer i tabellen nedenfor.

	Ansatte		Stillinger		Årsverk		Endring 2022-2023		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Ansatte	Stillinger	Årsverk
Kvinner	37 111	38 092	40 727	41 694	30 595	31 268	981	967	673
Menn	17 036	17 578	19 064	19 615	14 018	14 361	542	551	343
I alt	54 147	55 670	59 791	61 309	44 613	45 629	1 523	1 518	1 016

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023

Pr. september 2023 hadde Oslo kommune 55 670 ansatte, 61 309 stillinger og 45 629 årsverk. (Antall ansatte er færre enn antall stillinger da noen ansatte har flere stillinger). Antall ansatte har økt med 1 523, stillinger har økt med 1 518 og årsverk har økt med 1 016.

Årsverkene (alle ansatte) pr. september 2023 fordeler seg slik;

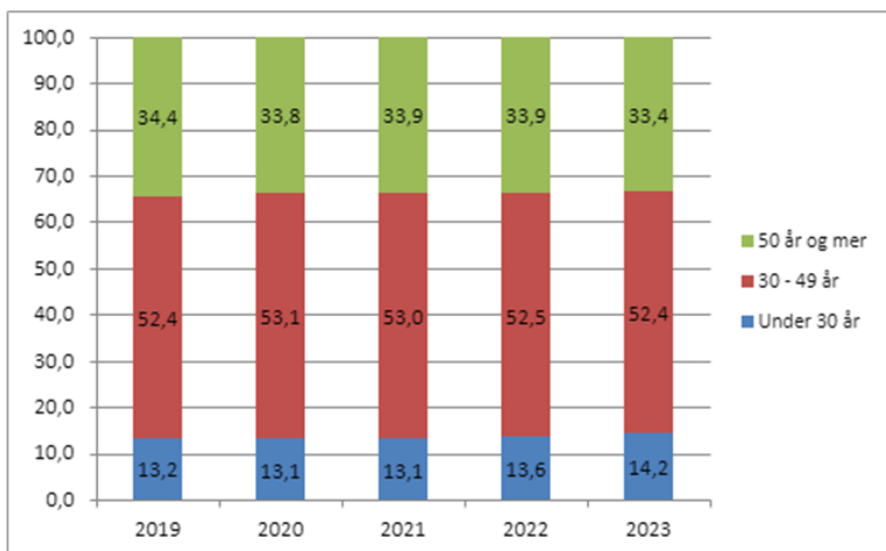
Årsverk fordelt på virksomheter	2023	% andel	2022	% andel	Endring årsverk
Bydel	17 492	38,3	17 268	38,7	223
Utdanningsetaten	15 288	33,5	15 155	34	133
Sykehjemsetaten	3 466	7,6	3 153	7,1	312
Helseetaten	1 021	2,2	1 070	2,4	-49
Velferdsetaten	966	2,1	943	2,1	23
Bymiljøetaten	895	2	861	1,9	34
Vann- og avløpsetaten	654	1,4	664	1,5	-10
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	639	1,4	641	1,4	-1
Barne- og familieetaten	601	1,3	547	1,2	54
Oslobygg KF	551	1,2	501	1,1	49
Utviklings- og kompetanseetaten	532	1,2	399	0,9	133
Brann- og redningsetaten	508	1,1	515	1,2	-8
Plan- og bygningsetaten	507	1,1	499	1,1	8
Byrådsavdelingene	392	0,9	393	0,9	-1
Kulturetaten	360	0,8	315	0,7	46
Øvrige virksomheter	1 758	3,9	1 688	3,8	70
Årsverk totalt	45 629	100 %	44 613	100 %	1 015,77

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023

Økningen i antall årsverk i Sykehjemsetaten begrunnes i stor grad med virksomhetsoverdragelse av Oppsalhjemmet og opprettelse av Lambertseterhjemmet. Økningen i Utviklings- og kompetanseetaten skyldes i hovedsak etableringen av felles lønnstjeneste.

Aldersfordeling

Den prosentvise aldersfordelingen for fast ansatte i Oslo kommune er slik;

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023

Lønnsutgifter

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum bykassen	28 773	30 439	32 330	33 648	35 937	37 725	40 704
Sum kommunale foretak (KF)	621	663	722	774	820	863	973
Sum lønn (inkl. sos. utg.) Oslo kommune	29 394	31 102	33 052	34 422	36 757	38 588	41 677
%-endring fra året før	5,84 %	5,81 %	6,27 %	4,15 %	6,78 %	4,98 %	8,01 %

Tariffoppgjøret 2023

Tariffoppgjøret 2023 var et mellomoppgjør. Resultatet fra oppgjøret ble et generelt tillegg på lønnstabellen på 6,0 %, dog slik at tillegget minst utgjorde 32 600 kr med virkning fra 01.05.2023.

Mangfoldig og inkluderende arbeidsmiljø

Oslo kommune skal være en seriøs og attraktiv arbeidsgiver som stimulerer til åpenhet, toleranse og mangfold. Arbeidsplassene skal preges av mangfold, og de ansatte skal gjenspeile byens befolkning på alle nivåer.

Fra 21.6. – 1.7.2023 ble Oslo Pride gjennomført, bl.a. med parade gjennom Oslo sentrum 1. juli. Kommunen er en av partnerne til Oslo Pride og er synlig til stede med egen stand og deltakelse i paraden.

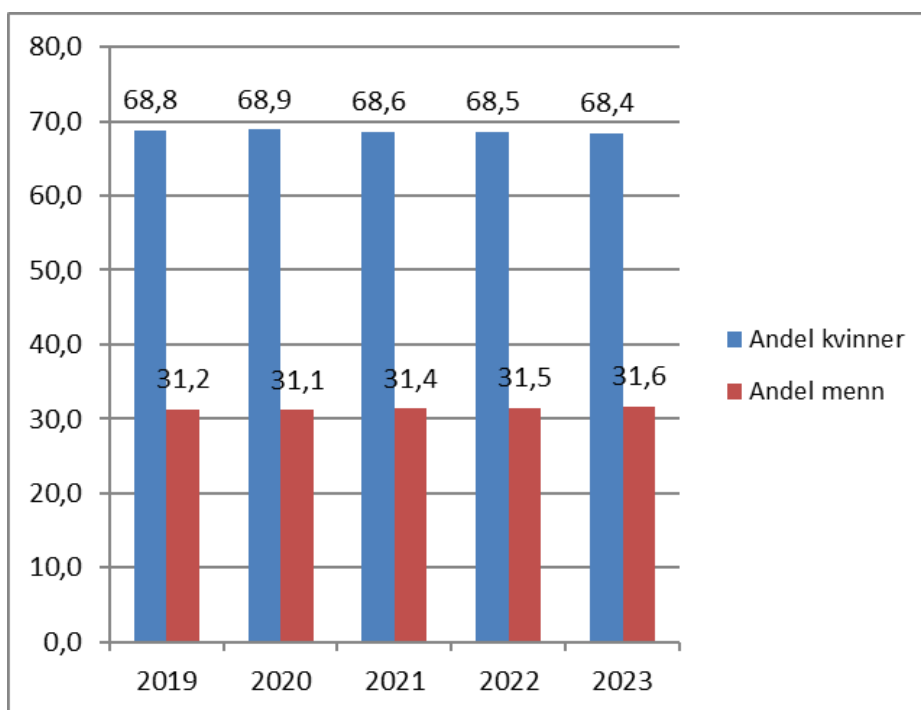
Byrådet vedtok i oktober 2023 en handlingsplan for å styrke rekruttering av ledere, ansatte og styremedlemmer med minoritetsbakgrunn. Handlingsplanen skal være et verktøy og gi retning for arbeidet med et inkluderende arbeidsliv.

Kommunens likestillings- og mangfoldsarbeid følges primært opp ute i den enkelte virksomhet. Det vises til virksomhetenes egne årsberetninger der det rapporteres på oppfølgingen av kommunens planer på området og pliktene som følger av likestillings- og diskrimineringsloven.

Kjønnslikestilling

Kvinneandelen i kommunen er relativt stabil og høy og var i 2023 på 68,4 %. Den store kvinnedominansen gjenspeiles av at en stor del av kommunens oppgaver er knyttet til områder innen helse-, omsorg og oppvekstsektoren som tradisjonelt er kvinnedominerte. Lite tyder på at dette kjønnsrollemønsteret skyldes ulikheter i forhold til arbeidets kompleksitet og ansvarsområde.

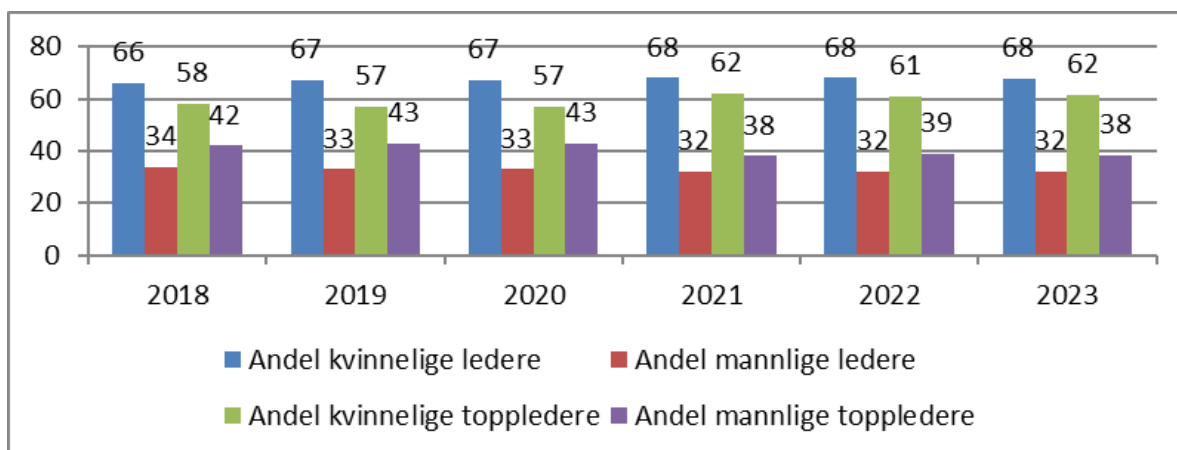
Kjønnsfordelingen mellom de ansatte i kommunen:

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023

Kjønnsfordeling ledere og toppledere

Ledere og toppledere i Oslo kommune fordelt på kjønn 2018-2023 i prosent følger av grafen nedenfor.

Fordelingen på kvinnelige og mannlige ledere har vært stabil de siste årene med en andel kvinnelige ledere på 68 % i 2023. Når det gjelder fordeling av toppledere er kvinneandelen 62%.

Kjønnsbalanse og lønn på sektor

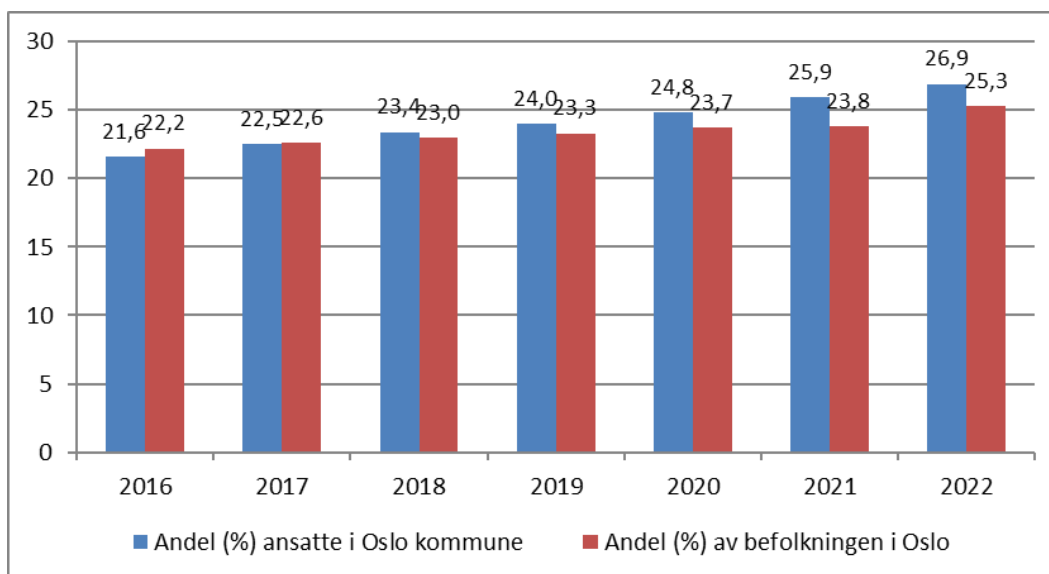
		Årsverk	Kjønnsbalanse		Lønn (regulativlønn + tillegg) jan. 2024 x 12 mnd.		
			Kvinner (%)	Menn (%)	Kvinner (kr.)	Menn (kr.)	Kvinner lønn i % av menns lønn
	2024	45 613	68,5	31,5	658 920	671 626	98,1
	2023	44 161	68,7	31,3	617 500	628 082	98,3
Toppleders ledergruppe		255	55,7	44,3	1 173 088	1 197 587	98
376	Avdelingssjef	213	57,3	42,7	1 168 117	1 192 024	98
336	Avdelingsdirektør	42	47,6	52,4	1 203 425	1 220 595	98,6
Undervisningspersonale		8 172	68,6	31,4	665 906	674 645	98,7
Utdanning 1-4 år		8 278	68,6	31,4	676 883	705 228	96
58	Sykepleier	1 861	82,5	17,5	749 303	786 858	95,2
237	Pedagogisk leder	2 072	85,5	14,5	629 439	614 480	102,4
35	Konsulent	549	62,2	37,8	577 100	593 615	97,2
36	Førstekonsulent	517	73,9	26,1	628 099	622 425	100,9
39	Avdelingsingeniør	259	34,8	65,2	678 020	690 347	98,2
40	Senioringeniør	294	30,9	69,1	752 817	763 747	98,6
41	Ingeniør I	3	0	100	-	717 067	-
42	Overingeniør	408	42,2	57,8	852 509	875 989	97,3
46	Sjefingeniør	288	43,3	56,7	985 500	1 002 860	98,3
134	Avdelingsingeniør II	26	56,9	43,1	628 983	609 091	103,3
339	Miljøarbeider	1 339	52	48	595 271	607 820	97,9
146	Miljøterapeut	663	68,8	31,2	693 180	707 528	98
Fagarbeidere lr. 10		5 654	71,3	28,7	617 895	620 380	99,6
Ufaglærte		3 251	74	26	495 732	488 773	101,4
9	Barnehageassistent	1 615	81,3	18,7	473 642	467 156	101,4
10	Assistent	1 635	66,8	33,2	522 298	500 791	104,3
Sektor							
Bystyrets organer		110	69	31	834 761	876 015	95,3
Bydelene		17 353	77	23	636 603	654 231	97,3
Byrådslederens kontor		498	58	42	912 098	892 320	102,2
Byrådsavdeling for finans		612	63	37	750 701	801 783	93,6
Byrådsavdeling for byutvikling		683	60	40	768 434	787 567	97,6
Byrådsavdeling for næring og eierskap		1 083	41	59	829 055	822 947	100,7
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap		16 040	66	34	636 106	621 296	102,4
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel		2 758	31	69	759 244	704 186	107,8
Byrådsavd. for helse, eldre og innbyggertjenester		4 711	81	19	703 699	739 508	95,2
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet		789	59	41	664 734	647 641	102,6
Byrådsavd. for arbeid, integrering og sos.tj		975	58	42	725 448	713 690	101,6

Merk: I hver sektor inngår underliggende virksomheter. I Byrådslederens kontor inngår ansatte i byrådsavdelingene.

Med utgangspunkt i lønnskjøringen januar 2024 utgjør kvinners andel av menns lønn (regulativlønn + tilleggslønn) 98,1 %.

Andel av befolkningen og andel ansatte med landbakgrunn gruppe 2

Oslo kommune har en personalpolitikk som har som mål å gjenspeile mangfoldet i byens befolkning og gi like muligheter til alle.

Kilde: SSB/Statistikkbanken

Tabellen viser utviklingen av befolkning og ansatte med bakgrunn fra landbakgrunn gruppe 2 (Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS). Andelen ansatte med landbakgrunn gruppe 2 er økende i Oslo kommune fra ca. 13 % i 2002 til 26,9 % i 2022. I samme periode har andelen av Oslos befolkning med denne bakgrunn økt fra 15 % til ca. 25,3 % i 2022. Fra 2018 var andelen ansatte med innvandrerbakgrunn ansatt i Oslo kommune høyere enn tilsvarende andel av befolkningen.

Heltid og deltid faste stillinger og faste ansatte

Omfanget av deltid for faste stillinger i kommunen er redusert fra 29,0 % til 28,8 % fra 2022 til 2023.

Faste stillinger	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid
%-andeler																
Kvinner	36	64	34,9	65,1	34	66	33,1	66,9	31,5	68,5	31,1	68,9	30,1	69,9	29,6	70,4
Menn	28,8	71,2	28,2	71,8	28	72	27,4	72,6	27,2	72,8	26,9	73,1	26,5	73,5	26,9	73,1
I alt	33,9	66,1	32,9	67,1	32,2	67,8	31,3	68,7	30,2	69,8	29,8	70,2	29	71	28,8	71,2

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023. NB: De historiske tallene er noe endret i forhold til tidligere årsberetninger, grunnet en feil i gammel statistikkbank.

Andelen deltid for faste stillinger er redusert fra 33,9 % i 2016 til 28,8 % i 2023.

En ansatt kan ha flere stillinger. Andel heltid dersom man ser på ansatt og ikke stilling vil derfor være høyere. Tilsvarende tall for andel heltid/deltid for ansatte fordelt pr. sektor og virksomhet er som følger;

Tabellen nedenfor viser andelen heltid/deltid pr. sektor og virksomhet for faste ansatte.

Fast ansatte	2022		2023		Endring heltid %
	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	
Oslo kommune i alt	26	74	25,7	74,3	0,3
Bystyret	7,5	92,5	6,5	93,5	0,9
Byrådslederens kontor	4,9	95,1	5,8	94,2	-0,9
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	28,1	71,9	28,2	71,8	-0,1
Byrådsavdeling for næring og eierskap	4,8	95,2	5,3	94,7	-0,5
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	4	96	4,1	95,9	-0,1
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	33,6	66,4	34,6	65,4	-1
Byrådsavdeling for finans	7,3	92,7	4,2	95,8	3,1
Byrådsavdeling for byutvikling	4,9	95,1	3,8	96,2	1,1
Byrådsavd. for helse, eldre og innbyggertjenester	44,5	55,5	42,9	57,1	1,6
Byrådsavd. for arbeid, integrering og sos.tj	38,1	61,9	38	62	0,1
Bydelene	25,5	74,5	24,8	75,2	0,7

Fast ansatte	2022		2023		Endring heltid %
Virksomhet	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	
Barne- og familieetaten	42,7	57,3	40,6	59,4	2,1
Beredskapssetaten	0	100	0	100	0
Boligbygg Oslo KF	4,2	95,8	3	97	1,2
Brann- og redningsetaten	1,2	98,8	0,8	99,2	0,4
Byantikvaren	3,7	96,3	7,1	92,9	-3,4
Bydel Alna	25	75	25,5	74,5	-0,5
Bydel Bjerke	26,9	73,1	25,2	74,8	1,7
Bydel Frogner	21,5	78,5	22,5	77,5	-1,1
Bydel Gamle Oslo	22	78	20,2	79,8	1,8
Bydel Grorud	28,6	71,4	25,9	74,1	2,8
Bydel Grünerløkka	15,6	84,4	16	84	-0,4
Bydel Nordre Aker	33,3	66,7	34,7	65,3	-1,4
Bydel Nordstrand	27,8	72,2	26	74	1,9
Bydel Sagene	22,9	77,1	23	77	-0,1
Bydel St. Hanshaugen	14,8	85,2	16,4	83,6	-1,6
Bydel Stovner	26,8	73,2	25,1	74,9	1,7
Bydel Søndre Nordstrand	27	73	26,9	73,1	0,1
Bydel Ullern	27,5	72,5	27,8	72,2	-0,3
Bydel Vestre Aker	27,9	72,1	25,6	74,4	2,4
Bydel Østensjø	31,5	68,5	28,9	71,1	2,6
Bymiljøetaten	4,5	95,5	4,5	95,5	-0,1
Byrådsavdelingene	4,1	95,9	3,3	96,7	0,8
Bystyrets sekretariat	2,2	97,8	2,2	97,8	0
Deichman bibliotek	29,9	70,1	27,3	72,7	2,5
Eiendoms- og byfornyelsesetaten	0,8	99,2	2,1	97,9	-1,4
Fornebubanen	0	100	2,1	97,9	-2,1
Gravplassetaten	6,5	93,5	7,7	92,3	-1,2
Helsetaten	39,2	60,8	39	61	0,1
Innkrevningsetaten	3,3	96,7	3,2	96,8	0,1
Klimaetaten	13,6	86,4	8,7	91,3	4,9
Kommuneadvokaten	3,3	96,7	0	100	3,3
Kommunerevisjonen	9,3	90,7	9,1	90,9	0,2
Kulturetaten	48,9	51,1	47,9	52,1	1
Munchmuseet	26,9	73,1	34,8	65,2	-7,9
Næringsetaten	28,8	71,2	36,4	63,6	-7,6
Oslo Havn KF	2,1	97,9	4,2	95,8	-2
Oslo Origo	2,5	97,5	2,3	97,7	0,2
Oslobygg KF	2,6	97,4	2,4	97,6	0,2
Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus	15,8	84,2	11,1	88,9	4,7
Plan- og bygningsetaten	6,1	93,9	4,1	95,9	2,1
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	6,1	93,9	5,5	94,5	0,6
Rådhusets forvaltningstjeneste	9,6	90,4	18,2	81,8	-8,6
Sykehjemsetaten	47,9	52,1	45,9	54,1	2
Utdanningsetaten	27,5	72,5	27,8	72,2	-0,2
Utviklings- og kompetanseetaten	8	92	4,3	95,7	3,6
Vann- og avløpsetaten	3,4	96,6	4,6	95,4	-1,2
Velferdsetaten	38,1	61,9	38	62	0,1
I alt	26	74	25,7	74,3	0,3

Kilde: Statistikkbanken september 2023

Fordeling faste og midlertidig ansatte, stillinger og årsverk

Den prosentvise fordelingen av faste og midlertidige ansatte, stillinger og årsverk 2017 til 2023 følger av tabellen nedenfor.

	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		Endr. 2022/2023 andel fast %-poeng
	Fast	Midl	Fast	Midl	Fast	Midl	Fast	Midl	Fast	Midl	Fast	Midl	Fast	Midl	
Ansatte	71	29	71,5	28,5	70,8	29,2	72,7	27,3	70,3	29,7	72,5	27,5	73,2	26,8	0,6
Årsverk	78,5	21,5	78,7	21,3	78,5	21,5	79,6	20,4	77,4	22,6	80	20	81,2	18,8	1,1
Stillinger	66,9	33,1	67,2	32,8	66,4	33,6	68,4	31,6	66,2	33,8	68,5	31,5	69,3	30,7	0,8

Kilde: Statistikkbanken sept. 2023. NB: De historiske tallene er noe endret i forhold til tidligere årsberetninger, grunnet en feil i gammel statistikkbank.

Hovedregelen i Oslo kommune er at man skal ansette personer i hele og faste stillinger. Deltidsansatte skal årlig gis tilbud om heltidssamtale. Virksomheten skal minst én gang i året informere og drøfte prinsippene for bruk av innleid arbeidskraft og midlertidige stillinger, herunder omfang av og grunnlag for midlertidige ansettelser. Dette følger både av arbeidsmiljøloven § 14-14 a og Dok. 25 del A § 2.1.

Helse, miljø og sikkerhet

Byrådet har i 2023 arbeidet med å følge opp at kommunens virksomheter har egne oppdaterte HMS-systemer i overensstemmelse med byrådets vedtak og lovgivningen på HMS-området. Oppfølgingen foregår gjennom årlig rapportering fra de lokale arbeidsmiljøutvalgene til sentralt arbeidsmiljøutvalg. Byrådet orienteres om arbeidet gjennom en årlig rapport. I tillegg til denne rapporteringen er det gjennomført eksterne HMS-revisjoner av to av kommunens virksomheter, samt en HMS-gjennomgang gjennomført av Byrådsavdeling for finans i samarbeid med Byrådsavdeling for helse.

Det har vært møter i sentralt arbeidsmiljøutvalg (S-AMU) og møter med sentralt hovedverneombud (S-HVO) for å sikre medvirkning. Den årlige HMS/IA-fagdagen ble avholdt i oktober med ca. 200 deltakere. Hovedtemaene omhandlet psykisk helse og arbeidsmiljø og varslings. I parallellseminarer ble det fokusert på sykefraværsoppfølging, AKAN- arbeid og vold og trusler.

Etterlevelse av arbeidstidsbestemmelsene er satt på dagsorden, både i sentralt arbeidsmiljøutvalg og på ulike fagsamlinger med representanter fra arbeidsgivere, tillitsvalgte og verneombud. Antall brudd skal fremkomme av den enkelte virksomhets årsberetning. For 2023 er tallene slik:

Etat	2021		2022		2023	
	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk
Byrådsavdelingene	457	1,2	357	0,9	459	1,2
Beredskapssetaten	6	0,3	107	7,1	39	2,4
Kommuneadvokaten	27	0,9	32	1	44	1,4
Rådhusets forvaltningstjeneste	7	0,1	6	0,1	25	0,3
Innkrevingssetaten	4	0,1	13	0,2	75	1,2
Utviklings- og kompetanseetaten	663	1,9	1 361	3,4	1 148	2,2
Næringsetaten	5	0,1	1	0	2	0
Boligbygg Oslo KF	284	1,7	158	0,9	277	1,6
Oslo Havn KF	55	0,5	107	1	135	1,3
Oslobygg KF	318	0,6	800	1,6	511	0,9
Byantikvaren	1	0	1	0	60	1,8

Etat	2021		2022		2023	
	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk	Antall brudd	Antall brudd pr. årsverk
Eiendoms- og byfornyelsesetaten	101	0,8	21	0,1	88	0,6
Plan- og bygningsetaten	67	0,1	284	0,6	242	0,5
Brann- og redningsetaten	1 516	3	2 587	5	926	1,8
Bymiljøetaten	160	0,2	212	0,2	390	0,4
Renovasjons- og gjenvinningsetaten	126	0,2	56	0,1	56	0,1
Fornebubanen	0	0	187	4,2	328	6,8
Klimaetaten	0	0	21	0,5	11	0,2
Vann- og avløpsetaten	280	0,4	378	0,6	337	0,5
Deichmanske bibliotek	103	0,4	120	0,4	271	0,9
Gravferdsetaten	4	0	17	0,1	89	0,5
Kulturetaten	179	0,6	161	0,5	159	0,4
Munchmuseet	372	2,5	167	0,9	140	0,8
Barne- og familieetaten	1 397	2,4	1 044	1,9	1 786	3
Utdanningsetaten	261	0	582	0	323	0
Helsetaten	5 503	4,5	3 003	2,8	3 037	3
Sykehjemsetaten	10 776	3,6	7 427	2,4	4 978	1,4
Origo	43	0,4	22	0,2	69	0,5
Velferdsetaten	2 163	2,3	1 825	1,9	898	0,9
Bydel Gamle Oslo	1 725	1,1	1 558	1	1 042	0,7
Bydel Grünerløkka	2 258	1,6	1 538	1,1	1 621	1,2
Bydel Sagene	3 287	2,9	3 820	3,6	2 849	2,6
Bydel St. Hanshaugen	740	1	408	0,6	514	0,7
Bydel Frogner	1 841	1,7	1 239	1,2	943	0,9
Bydel Ullern	2 986	3,8	3 136	4	727	0,9
Bydel Vestre Aker	1 924	1,8	2 510	2,4	1 332	1,3
Bydel Nordre Aker	2 493	2	3 360	2,6	3 358	2,6
Bydel Bjerke	3 274	2,9	1 251	1,1	1 001	0,9
Bydel Grorud	3 253	3,2	2 412	2,5	1 601	1,6
Bydel Stovner	1 489	1,2	3 232	2,7	2 827	2,3
Bydel Alna	617	0,4	698	0,5	621	0,5
Bydel Østensjø	2 143	1,5	2 062	1,5	1 344	1
Bydel Nordstrand	743	0,6	1 679	1,3	1 425	1,1
Bydel Søndre Nordstrand	1 992	1,7	2 242	2	2 059	1,7
Oslo kommune i alt	55 643	1,2	52 202	1,2	40 167	0,9

Det er en reduksjon av antall brudd i 2023 i faktisk antall brudd, og i brudd pr. årsverk. Totalt var det ca. 40 000 brudd på arbeidstidsbestemmelsene i 2023, mot ca. 52 000 brudd i 2022. Andel brudd pr. årsverk er redusert fra 1,2 brudd til 0,9 brudd.

Majoriteten av bydelene har en reduksjon i antallet brudd, mens to av bydelene har en liten økning. I de øvrige virksomhetene er det noe større forskjell mellom utviklingen i omfanget av brudd.

I årene som har vært preget av pandemihåndtering, har omfanget av brudd på arbeidstidsbestemmelsene holdt seg stabilt på 1,2 brudd pr. årsverk. Det har vært en forventning om at de tiltak kommunen har iverksatt for å redusere omfanget av brudd ville ha en positiv effekt når pandemien avtok. En reduksjon i andelen faktiske brudd på om lag 23% er en markant nedgang.

Selv om vi nå har en positiv utvikling, ser vi alvorlig på de bruddene som er avdekket. Etterlevelse av arbeidstidsbestemmelsene vil fortsatt være et tema i virksomhetsoppfølgingen, og vil være et naturlig tema å fokusere på i ulike fagsamlinger.

Arbeid for å redusere sykefraværet og øke nærværet

Oslo kommune følger opp innsatsområdene og de virkemidlene IA-avtalen omhandler. Avtalen har som mål at sykefraværet og frafallet i arbeidslivet skal reduseres.

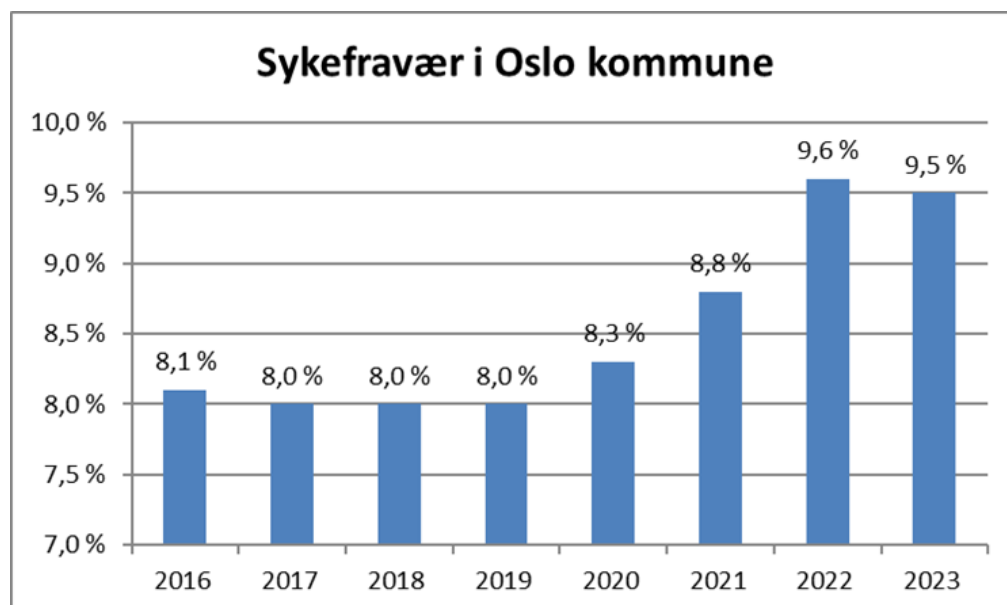
Sykefraværet for 2023 er på 9,5%, en reduksjon på 0,1%- poeng fra 2022. Det foreligger ikke egne analyser av sykefraværet i 2023 på sentralt nivå, men virksomhetene har ansvar for å analysere egne tall og iverksette aktuelle tiltak.

NAV melder at psykiske lidelser for første gang er den hyppigste årsaken til tapte dagsverk (både i privat og offentlig sektor) i Oslo. NAV finner en sterk statistisk sammenheng mellom sykefravær og covid- 19 og påfølgende sykefravær med trøtthet og slapphet, hvor en del av fraværet har spesielt lang varighet. NAV knytter økningen til selve sykdommen, men utelukker ikke at f.eks. nedstenging av samfunnet og økt arbeidsbelastning kan være medvirkende årsaker. Vi legger til grunn at samme situasjon er gjeldende i Oslo kommune.

På den årlige HMS/IA- fagdagen i 2023 var både psykisk helse og arbeidsmiljø og sykefraværsoppfølging satt på dagsorden.

Inkluderende Arbeidsliv- satsingen har utviklet bransjeprogram for en rekke næringer som hjelp til å redusere sykefravær og frafall. For Oslo kommunes del er bransjeprogrammene for barnehage og sykehjem viktige verktøy. STAMI (Statens arbeidsmiljøinstitutt) har utviklet støtteverktøyet «En bra dag på jobb» som hjelp til virksomheter for å arbeide med å skape et godt arbeidsmiljø som bidrar til redusert sykefravær. Dette verktøyet inneholder konkrete råd og veiledninger til ulike bransjer som barnevern, renhold, hjemmetjenesten, undervisning og kontorarbeidsplasser. Virksomhetene i Oslo kommune har tilgang til disse verktøyene, og kan bruke disse i sitt arbeid med å redusere sykefraværet.

Kommunens samlede sykefravær endte på 9,5 % i 2023. Korttidsfraværet (1-16 dager) i 2023 er redusert med 0,4 %-poeng fra 2022, mens langtidsfraværet har økt med 0,3 %-poeng.

Tabellen under viser det prosentvise sykefraværet i Oslo kommune i 2022 og 2023 pr. sektor.

Sektor	2023	2022	Endring
Bystyrets organer	6,1	4,9	1,1
Bydelene	11,7	11,9	-0,2
Byrådslederens kontor	5,3	6,1	-0,8
Byrådsavdeling for finans	6,8	5,3	1,5
Byrådsavdeling for byutvikling	7,4	6,8	0,6
Byrådsavdeling for næring og eierskap	6,5	6,7	-0,2
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	8,1	7,9	0,2
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	8,4	8,1	0,3
Byrådsavd. for helse, eldre og innbyggertjenester	9,8	10,4	-0,7
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	8,3	7,8	0,5
Byrådsavd. for arbeid, integrering og sos.tj	9,7	12,1	-2,3
Oslo kommune totalt	9,5	9,6	-0,1

Tabellen under viser det prosentvise sykefraværet per sektor fordelt på korttids- og langtidssykefravær i 2023;

Sektor	Sykefravær	Korttid (0-16 dager)	Langtid (17 > dager)
Bystyrets organer	6,1	2,5	3,6
Bydelene	11,7	3,9	7,8
Byrådslederens kontor	5,3	2,2	3,1
Byrådsavdeling for finans	6,8	2,7	4,2
Byrådsavdeling for byutvikling	7,4	2,9	4,5
Byrådsavdeling for næring og eierskap	6,5	2,6	3,9
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap	8,1	3	5,1
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	8,4	3	5,4
Byrådsavd. for helse, eldre og innbyggertjenester	9,8	3	6,7
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet	8,3	3,2	5,1
Byrådsavd. for arbeid, integrering og sos.tj	9,7	3,5	6,3
Oslo kommune totalt	9,5	3,3	6,2

Uttak foreldrepermisjon (%) vises i tabellen nedenfor;

	År	Kvinner	Menn
Foreldrepermisjon	2023	3	1,3
	2022	3,2	1,7

Tjenestepensjon

Oslo kommune ønsker å legge forholdene til rette for at seniorer kan stå i arbeid lenger. Virksomhetene skal føre en seniorpolitikk med individuelle tilpasninger av arbeidstid, -sted og -oppgaver, og sørge for at ansattes kompetanse, engasjement og kreativitet verdsettes og brukes uavhengig av alder og livsfase.

Vaksinasjonsstasjoner er basert på medlemskap i pensjonsordningen med grunnlag i ansettelse i Oslo kommune ekskl. kommunale foretak.

I 2023 var snittalderen for nye alderspensjonister for menn 68,1 år (67,6 år i 2022) og for kvinner 67,5 år (67,4 år i 2022). Dersom avgang iht. tidligpensjonsordninger tas med, blir snittalder 64,5 år for menn (64,7 år i 2022) og for kvinner 65,0 år (65,0 år i 2022).

I tråd med etablert praksis rapporteres omfanget og utviklingen av tidligpensjonstilfeller i byrådets årlige sak om årsberetning og regnskap for OPF.

Uttaksalder ved midlertidig og varig uførepensjon:

I 2023 var snittalderen for nye midlertidig uføre 53,5 år (49,1 år i 2022). For nye uførepensjonister var snittalderen 52,5 år (57,3 år i 2022).

Kommunens ordning med egenandelsbelastning ved uttak av AFP 62-64 er videreført.

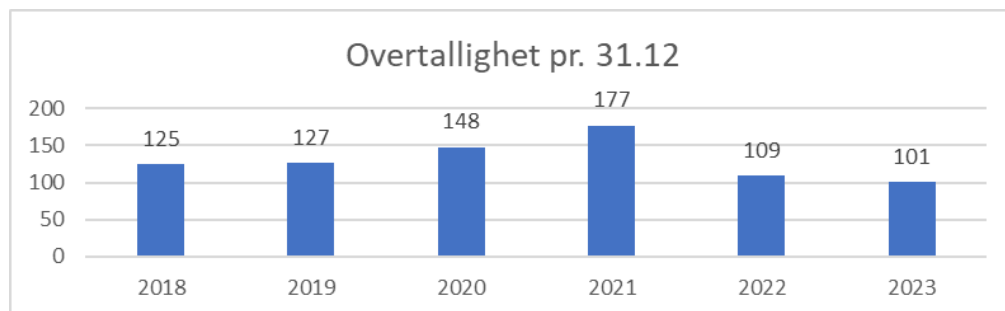
Arbeid med personalomstilling; overtallighet og arbeidstakere med avklart arbeidsevne

Utviklings- og kompetanseetaten administrerer Oslo kommunes arbeid med personalomstilling på vegne av Byrådsavdeling for finans. Målet for arbeidet med overtallige er å gjøre tiden som overtallig så kort som mulig for den enkelte berørte arbeidstaker. Det arbeides aktivt med at prosessen fra overtallighetstidspunktet til innplassering i ny stilling, skal oppleves som positivt for arbeidstaker.

I løpet av 2023 ble det registrert 55 nye overtallige i HR systemet. 62 personer ble i 2023 omplassert til annet fast arbeid eller sluttet i kommunen. Av det totale antallet på 101 overtallige registrert pr. 31.12.2023, var 32 tilvisningsklare, 51 personer i midlertidige stillinger og 18 sykmeldte eller midlertidige uføre.

Utviklings- og kompetanseetaten v/Personalomstilling gjennomfører omstillingssamtaler med alle som blir definert som overtallige for å kartlegge den overtalliges kompetanse, gjennomgå rettigheter og plikter som overtallig i Oslo kommune og avklare aktuelle tiltak for å få den overtallige raskest mulig over i ny stilling. Tiltak kan for eksempel være kurs, hospitering, coaching og ekstern karriererådgiving.

Personalomstilling bidrar også med rådgivning til virksomhetene knyttet til omstillingsprosesser og attføringssaker. Det er et tett og godt samarbeid mellom virksomhetene som har overtallige og UKE for å finne gode løsninger for den enkelte.

Utviklings- og kompetanseetaten støtter økonomisk ulike tiltak for overtallige og virksomheter som ansetter overtallige. Hoveddelen av refusjoner som UKE har til disposisjon for tiltak, har i 2023 vesentlig vært refusjon av lønnsgap ved mottak av overtallige arbeidstakere, delvis refusjon av etterlønn og dekning av ulike kompetansehevende tiltak for enkelte overtallige.

Antallet stillinger der det ikke kreves formell utdanning er lavt i Oslo kommune, noe som fører til at overtallighetstiden for ufaglærte kan bli lang.

Antall sentralt registrerte arbeidstakere med avklart arbeidsevne i Oslo kommune er 10 personer. Det ble registrert 5 nye arbeidstakere med avklart arbeidsevne i 2023. Av det totale antallet på 10 personer som er registrert i HR systemet er 6 personer tilvisningsklare og 4 personer er i arbeid i midlertidige stillinger.

Det var 6 arbeidstakere med avklart arbeidsevne som kom over i ny fast stilling i Oslo kommune i løpet av 2023.

Arbeidstakere med avklart arbeidsevne i Oslo kommune	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne klar for tilvisning pr. 31.12	9	10	8	7	8	6
Antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne i vikariat, sykmeldte osv.pr. 31.12	10	8	7	4	3	4
Totalt antall arbeidstakere med avklart arbeidsevne pr. 31.12	19	18	15	11	11	10
Antall omplasserte arbeidstakere med avklart arbeidsevne i året	14	7	2	6	6	6

Bruk av eksterne konsulenter

Det vises til byrådssak 263/15 om bruk av konsulenttjenester i Oslo kommune. I henhold til saken skal det innarbeides en særskilt rapportering på virksomhetenes konsulentbruk i årsberetningen. Nedenfor følger oversikt over utgifter til bruk av konsulenter fra 2019 til 2023 i henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Byrådet jobber for å redusere bruken av eksterne konsulenter og sørge for at kommunen selv innehar riktig kompetanse. Det vil allikevel være ulike grunner til at kommunen til enhver tid har bruk av eksterne konsulenter. Det kan være at en oppgaves art er slik at det kreves særskilt kompetanse som det ikke er hensiktsmessig å bygge opp i kommunen, eller at oppgaven krever uavhengighet og/eller ekstern kvalitetssikring. Det kan også være rekrutteringsutfordringer i form av både lønnsnivå og tilgang til ønsket kompetanse som medfører behov for bruk av eksterne konsulenter. Byrådet er imidlertid opptatt av at kommunen på alle nivåer har fokus på at konsulentbruken blir begrenset til det som er nødvendig.

Fra og med budsjett- og regnskapsåret 2020 er det innført ny felles kontoplan for kommunen. Dette betyr blant annet at flere kontoer har endret navn, nye kontoer er innført og noen er opphørt. Innføringen har blitt gjennomført gjennom året og tallene fra og med 2020 vil ikke være direkte sammenlignbare med tidligere år. I tillegg er utgifter ført på *andre eksterne kjøp av tjenester* ekskludert fra rapporteringen fra og med 2. tertial 2022.

Beløp i mill.					
Konsulent bruk - Driftsregnskapet	2019	2020	2021	2022	2023
Rådgivningstjenester prosjektering	302	351	167	240	391
Rådgivningstjenester byggeledelse mv.	326	73	60	36	31
Konsulenttjenester innen kvalitet og kontroll	89	23	42	42	64
Konsulentbistand - IT	119	92	185	209	218
Konsulentbistand - organisasjon og org.utvikling	47	48	38	22	32
Konsulentbistand - HMS	13	13	6	6	6
Andre konsulenttjenester	172	291	352	214	191
Totalt Drift	1 069	892	850	770	932

Beløp i mill.					
Investering	2019	2020	2021	2022	2023
Rådgivningstjenester prosjektering	629	876	818	831	1 073
Rådgivningstjenester byggeledelse mv.	235	406	224	401	432
Konsulenttjenester innen kvalitet og kontroll	30	50	167	198	262
Konsulentbistand - IT	99	125	115	179	238
Konsulentbistand - organisasjon og org.utvikling	0	0	0	0	0
Konsulentbistand - HMS	2	0	0	0	0
Andre konsulenttjenester	223	212	193	158	198
Totalt Investering	1 218	1 671	1 518	1 767	2 202

Samlede utgifter til eksterne konsulenter:

						Beløp i mill.	
	2019	2020	2021	2022	2023	Endring 2022-2023	Endring 2022-2023
Sum konsulentbruk	2 288	2 563	2 368	2 537	3 134	598	19,10 %

Bruk av eksterne konsulenter har samlet økt med 598 mill. fra 2022 til 2023. Økningen kan i hovedsak forklares med økte utgifter til eksterne konsulenter samlet for foretakene med 176 mill., Fornebubanen med 161 mill. og Vann- og avløpsetaten med 115 mill. I tillegg har det vært økte utgifter til eksterne konsulenter i Bymiljøetaten, Utviklings- og kompetanseetaten og Utdanningsetaten med til sammen 142 mill.

Helhetlig virksomhetsstyring og internkontroll

Helhetlig virksomhetsstyring handler om aktivt å legge forholdene til rette for at kommunen oppnår ønskede resultater med effektiv og forsvarlig drift, kontinuerlig læring og forbedring.

Virksomhetsstyring omfatter ledelse, styring og kontroll som er rettet mot å gjennomføre politiske vedtak, herunder følge opp budsjetter og planer, og skal sikre at lover og regelverk overholdes. Prosessen omfatter oppfølging av fastsatte mål, planlegging av hvordan målene skal nås, løpende rapportering og risikovurdering, analyser av situasjonen og utforming og iverksetting av korrigerende tiltak.

Styring og ledelse

Mål- og resultatstyring ligger til grunn i Oslo kommune. Tydelige mål og forventninger til resultater og effekter må balanseres mot kontroll og aktivitetsmåling. En lærende organisasjon og kunnskapsbaserte beslutninger er en forutsetning for utvikling av god styring og ledelse. I arbeidet med utvikling med god styring og ledelse i Oslo kommune er det viktig at sentrale og lokale tiltak virker sammen og samtidig. Formålet med sentrale tiltak er å bidra til forbedring av rammebetingelser, skape retning og legge til rette for utprøving, erfaringsdeling og læring i organisasjonen. Oppfølging skjer i virksomhetene og sektorene ut fra egenart og kontekst.

Tilbud til toppledere og deres ledergrupper med mål om økt strategisk samhandling på tvers i kommunen, "Sammen for Oslo", ble videreført i 2023. Dette handler om felles forståelse av samfunnsutfordringer og styrket kompetanse i håndtering av sammensatte utfordringer samt økt forståelse av toppledergruppens rolle i dette. Refleksjonsgrupper og partnerprogrammet for nye toppledere ble også videreført i 2023. Arenaer og møteplasser for kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og læring mellom toppledere er videreutviklet.

Kommunens koronaevaluering har vist at krisehåndteringen ikke blir bedre enn den styring og ledelse som utøves i en normalsituasjon og har dermed synliggjort viktigheten av å jobbe kontinuerlig med utvikling av styring og ledelse.

I 2023 ble retningslinjer for styringsdialogen mellom byrådsavdelingene og underliggende etater revidert. Nettverk for virksomhetsstyring i byrådsavdelingene er ellers videreført.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Hendelser og utvikling nasjonalt og internasjonalt har satt sitt preg på beredskapsarbeidet i Oslo kommune også i 2023. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har påvirket Oslo, vi har hatt ekstremvær og besøk av et amerikansk reaktordrevet hangarskip. Disse, og andre hendelser i kommunen, har bidratt til å øve relevant planverk, avklare ansvarsforhold og avhengigheter, samt styrke kommunens samvirke internt og med eksterne. Dette har totalt sett bidratt til å forbedre håndteringsevnen.

Kommunens evaluering av pandemihåndteringen peker på at evnen til å jobbe helhetlig, systematisk og tverrsektorielt har vært viktig for krisehåndteringen i Oslo kommune. Mye ble håndtert godt under pandemien, men det er også identifisert viktige læringspunkter som kommunen er i gang med å følge opp. Det er igangsatt et arbeid med å revidere kommunens overordnede styringsdokumenter på beredskapsområdet, for å sikre at læringspunktene blir innarbeidet i kommunens helhetlige arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. God styring, ledelse og organisering i en normalsituasjon legger premisser for håndteringen av krise. Læring etter hendelseshåndteringer må ses i et bredere perspektiv knyttet til organisasjon, styring og ledelse og hvordan kommunen i det daglige arbeidet samvirker og kommuniserer internt og eksternt.

I 2023 ble virksomhetene gitt en fellesføring i tildelingsbrevet om samfunnssikkerhet og beredskap, se omtale i kapittelet om Byrådslederens kontor.

Innbyggerundersøkelsen som ble gjennomført i 2023 viser at de fleste som bor i Oslo opplever trygghet i svært stor eller ganske stor grad når de ferdes ute på dagtid i Oslo sentrum. Andelen som føler seg trygge på kveldstid er lavere, men har vært økende de siste 10 årene. Andelen som føler seg trygge der de bor, er betydelig høyere, jfr.

<https://www.oslo.kommune.no/statistikk/innbyggerundersokelsen/innbyggerundersokelsen-2023>).

Politirådet er styringsgruppe for SaLT-to-modellen for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom, og har et overordnet ansvar for sentrumssamarbeidet for en tryggere by. Politirådet i Oslo har avholdt fem møter i 2023.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsseksjonen ved Byrådslederens kontor (BLK) har hovedansvaret for massekommunikasjon til byens innbyggere og media, blant annet under kriser, i tett samarbeid med andre byrådsavdelinger og virksomheter.

I 2023 er det forberedt kommunikasjonsmaterieell på norsk og engelsk til ulike beredskapssituasjoner, blant annet til bortfall av vann, atomhendelser og bortfall av elektronisk kommunikasjon.

Oslo.kommune.no er kommunens hovedkanal for informasjon til innbyggerne. På nettsiden skal innbyggerne finne tjenester, men også kunne holde seg oppdatert og orientert om politiske prosesser og planer i kommunen. I 2023 har det pågått et arbeid for å utrede målbilder for kommunens digitale tjenester, med mål om å beslutte tiltak som gjør at virksomhetene velger å bruke kommunens fellesløsninger. Utviklingen av oslo.kommune.no er et pågående arbeid som har blitt intensivert i 2023 og vil fortsette i 2024.

Aktuelt.oslo.kommune.no ble lansert i 2023. Innbyggere oppsøker nettsidene ved ekstremvær, for eksempel ved styrtregn, forbud mot ild eller vannrestriksjoner. Aktuelt-sidene brukes til å informere om lavterskeltilbud, ferieaktiviteter til barn og unge og kommunens sommerjobber for ungdom. Renovasjons- og gjenvinningsetaten har benyttet aktuelt-sidene til ulike informasjonskampanjer. I 2023 har det blitt bestilt brukertesting av kommunens nettsider som skal følges opp i 2024.

Sosiale medier, primært Oslo kommune på Facebook og Instagram har stor betydning for god dialog med befolkningen.

BLK har ansvar for kommunens kommunikasjonsstrategi og overordnet ansvar for visuell identitet, internkommunikasjon og satsingen på klarspråk.

Dagens kommunikasjonsstrategi revideres nå og planlegges vedtatt av byrådet første halvdel av 2024.

Oslos visuelle identitet er avgjørende for å kunne kommunisere effektivt og tydelig med innbyggere, ansatte og tilreisende. Identiteten har vunnet en rekke priser og er lett gjenkjennelig med universell utforming som premiss for løsningene. I 2023 har det vært ekstra fokus på skiltprogrammet, og som den første kommunen i Norge tar identiteten eksplisitt for seg eksempler på demensvennlig skilting i designmanualen.

Ansatte som benytter Workplace til internkommunikasjon er omkring 36 000 ved utgangen av 2023. Antall ansatte som bruker Workplace jevnlig, og som det er mulig å nå raskt ved en krise, har steget fra rundt 17 000 til nærmere 19 000 gjennom året.

Arbeidet med inkluderende språk fortsetter, og en revisjon av kommunens språkprofil ferdigstilles. I 2023 er det jobbet med forbedring av mange ulike tekster som møter innbyggerne.

Medvirkning er et satsingsområde for byrådet, og i 2023 har BLK samarbeidet med Byrådsavdeling for finans og Byrådsavdeling for helse om å teste ut organisering og digital løsning for medvirkning. Dette arbeidet fortsetter.

Informasjonssikkerhet og personvern

Byrådet har i 2023 videreført flere større tiltak innen utvikling, modernisering og sikring av kommunens felles IKT plattform. Dette inkluderer nye PC-klienter, en revidert sikkerhetsarkitektur med nye tjenester for brukeradministrasjon og overvåkning. Den nye IKT-plattformen vil også tilrettelegge for enklere bruk av skytjenester der det er hensiktsmessig. Utrulling av denne løsningen til kommunens virksomheter startet i 2023 og vil fortsette i 2024.

Det har også pågått arbeid med et rammeverk for informasjonssikkerhet. Rammeverket består av veiledere og verktøy, med den hensikt å forenkle, harmonisere og effektivisere arbeidet med informasjonssikkerhet i kommunen som helhet.

Revisjon fra kommunerevisjonen og øvrig internkontroll har pekt på viktige forhold innen området. Dette har gitt gode innspill og bidrag til videre utvikling og prioritering av sikkerhetsarbeid i felles- og sektorsystemer.

Kommunen jobber kontinuerlig med å styrke personvernet til både innbyggere og ansatte. Dette inkluderer utvikling av malverk, veiledere, retningslinjer og felles digitale verktøy som virksomhetene kan benytte i sitt arbeid med personvern. I tillegg fortsetter arbeidet med kompetanseutvikling og en bedre kultur for avvikshåndtering (avvikskultur) innen området. Dette helhetlige arbeidet bidrar til å sikre at personopplysninger håndteres på en trygg og forsvarlig måte i kommunen.

Forebygging av korrupsjon og misligheter

Byrådet har i 2023 videreført det prioriterte arbeidet med forebygging av korrupsjon og misligheter. Hovedfokus vil fortsatt være å styrke og videreutvikle risikostyring og internkontroll i virksomhetene. Det er gjennomført revisjonsoppdrag og gjennomgang av styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder i samarbeid med berørte byrådsavdelinger. I Nettverk for forebygging av korrupsjon er det gjennomført to møter i 2023. Oslo kommune er medlem av Transparency International.

Varslingsordningen

Varslingsordningen er en viktig kanal for å forebygge, avdekke og rette opp i kritikkverdige forhold. Ordningen omfatter ansatte, brukere, leverandører og andre. Det kan varsles anonymt, og i den sentrale varslingsordningen er det også mulig å varsle til et eksternt varslingsmottak hvor varslere kan få bistand til å nedtegne varsel og motta generell veiledning.

Etterlevelse av reglene om offentlighet og journalføring

Det er tilbudt flere kurs om åpenhet for både saksbehandlere og nye politikere, blant annet tilbys grunnkurs om lovverket som er åpent for alle kommunens ansatte vår og høst. Kurs tilbys av Byrådslederens kontor, Byarkivet og Kommuneadvokaten.

Det er opprettet et eget innsynsforum for ressurspersoner med særskilt ansvar for innsyn og offentlighet. Forumet er i første omgang åpent for byrådsavdelingene, som også kan invitere deltakere fra andre virksomheter. Det tas sikte på halvårlege møter.

Det er utarbeidet en veileder om journalføring og offentlighet når kommunen bruker verktøy i Office 365 for å dele dokumenter og samskrive.

Det er utarbeidet en egen side om journalføring og offentleglova på felles intranett for hele kommunen. Siden oppdateres fortløpende. Det er også lagt ut informasjon om åpenhet og retten til innsyn på kommunens hjemmesider på internett.

De virksomhetene som benytter felles saksbehandlingssystem har fått egen innsynsmodul med støtte for innsynsbehandling samt produksjon av statistikk på innsynsbehandling.

Alle bydeler publiserer nå møtedokumenter i fulltekst til alle offentlige råd og utvalg til elnnsyn. Alle

kommunens virksomheter publiserer journal til elnnsyn. Det er fortsatt stor variasjon mellom virksomhetene når det gjelder andel fulltekstdokumenter på journal.

Internkontroll

Byrådet vedtok i 2022 Ny instruks for internkontroll, jf. byrådssak 1037/22. Formålet med instruksen er blant annet å fastsette krav til etablering av et helhetlig system for internkontroll i kommunens virksomheter. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. For å sikre styring og kontroll med krav, rammebetingelser og leveranser må internkontrollen løpende tilpasses endringer i virksomhetens eksterne og interne omgivelser. Risikostyring skal være integrert i virksomhetsstyringen og det skal være etablert et system for risikostyring som er helhetlig, systematisk og dokumentert. Tiltak og kontrollaktiviteter skal iverksettes som følge av gjennomført risikovurdering, for å forebygge og for å hindre at feil inntreffer eller avdekkende for å sikre at feil som har inntruffet kan korrigeres, eller konsekvenser av feil reduseres.

Oslo kommunes virksomheter rapporterer i sine årsberetninger at de helt eller delvis har etablert et risikobasert helhetlig system for internkontroll. Det er svært få virksomheter som rapporterer at de ikke har, eller kun delvis har, et helhetlig system for internkontroll. Disse virksomhetene opplyser at internkontroll inngår som del av virksomhetsstyringen, eller at det pågår arbeid med å etablere ulike former for risikobaserte helhetlige systemer for internkontroll. Virksomhetene rapporterer også at de helt eller delvis har etablert tiltak og kontrollaktiviteter som følge av risikovurderinger som følges opp.

Det er gjennomført eller igangsatt 53 tilsyn i Oslo kommune i 2023. De gjennomførte tilsynene er i hovedsak gjennomført av Arbeidstilsynet og gjelder arbeidsmiljø. Videre har Statsforvalteren i Oslo gjennomført 11 samordnede tilsyn på helse- og omsorgsområdet og det er gjennomført 16 forvaltningsrevisjoner. Resterende gjennomførte tilsyn er foretatt av Mattilsynet, Kystverket og Arkivverket.

For utfyllende rapportering på internkontroll, vises det til virksomhetenes egen årsberetning.

Finansforvaltningen i Oslo kommune

Finansforvaltning

Oslo kommune har en sentralisert finansforvaltning vedrørende opptak av lån, likviditetsplasseringer, bankavtaler, bankkontosystemer og andre større finansielle forretninger i Oslo kommunes navn. Sentralisert finansforvaltning er en forutsetning for mest mulig effektiv bruk av kapital. Det betyr blant annet at overskuddslikviditet i en virksomhet kan utnyttes til å finansiere lånebehov i en annen. Derved kan eksterne låneopptak utsettes i tid og kommunen som helhet spare renteutgifter.

Oslo kommune vurderes årlig av kredittvurderingsbyrået S&P Global Rating. Byrået bekreftet i november 2024 videreføring av karakteren AAA, som er beste oppnåelige. Dette innebærer at Oslo kommune vurderes som mer kredittverdig enn norske banker og på linje med den norske stat.

Bystyret vedtok i sak 34/22 Oslo kommunes finansreglement med ikrafttredelse etter byrådets vedtak 17.03.2022.

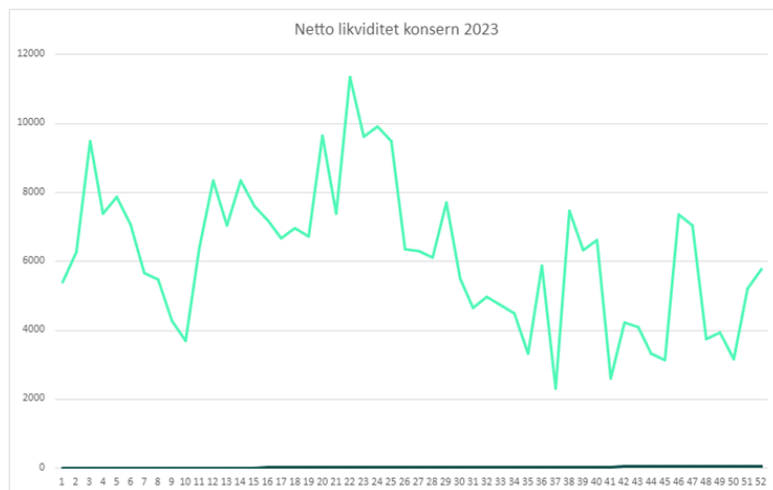
I pkt 8 i reglementet skal det årlig rapporteres på:

- sammensetning av midler og gjeld og deres løpetid
- verdi av gjeld som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- verdi, samlet og fordelt på de ulike typer av midler og gjeld
- andel og størrelse på gjeld i flytende rente og tilgjengelige rammer for eksponering i flytende rente
- vesentlige markedsendringer
- endringer i risikoeksponering
- markedsrenter og egne rentebetingelser
- oppfyllelse av målsettingene for reglementets pkt. 6, 4. og 5. ledd som gjelder oppnådd avkastning på likvide midler og oppnådd rentekostnad på låneporteføljen.
- avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav og hvordan avvikene er håndtert

Likviditet

Likviditeten viser hvordan kommunen er i stand til å ta hånd om sine løpende betalingsforpliktelser. Oslo kommunes likviditet utgjør summen av innestående i kommunens konsernkontosystem i bank inklusive eventuelle plasseringer av overskuddslikviditet.

Bankkonti tilhørende etater, bydeler, kommunale foretak og Lånefondet inngår i kommunens konsernlikviditet.

Oslo kommune har hatt god likviditet til operative formål gjennom 2023.

Likviditet utover det estimerte driftsbehovet, såkalt overskuddslikviditet, kan plasseres i henhold til pkt. 3.2 Overskudds- og beredskapslikviditet i Reglement for finansforvaltningen i Oslo kommune. Konsernet har kun plassert overskuddslikviditet i bankinnskudd i 2023.

Oversikt over aktivaposisjon og kreditteksponering:

Posisjon pr. 31.12.2023 (i mill.)	Innskudd pr 31.12.2023	Maksimal kredittramme	Margin
DNB (Konsern konto + skattetrekk (AA-))	5 761	6 000	239
Danske Bank (A)	2	6 000	5 998
Sum bankinnskudd	5 763		
Intet			
Sum pengemarkedsinstrumenter	-		
Intet			
Sum tidsbegrensede utlån AS	-		
Intet			
Sum derivater	-		

Oslo kommune har konsernkontoavtale med DNB og innskuddsavtale med Danske Bank. Det plasseres likviditet der det gis best avkastning og innenfor den kredittrammen finansreglementet tillater.

Måloppnåelse og markedsendringer:

Norges Bank har satt opp styringsrenten seks ganger i 2023. Kommunens vedtatte rentestrategi i finansreglementet anviser primært fastrente på innlån og årets renteutgifter er ikke vesentlig høyere som følge av renteøkninger.

Likviditet pr. 31.12.2023	Bokført Mill. kr	Gjennomsnitt i 2023		
		Bindingstid	Rente %*	Løpetid
Bank	5 763	0	4,30 %	0
Plasseringer	-	0	0,00 %	0
Totalt	5 763	0	4,30 %	0

*Gjennomsnittrente DNB, 1 mnd NIBOR + 0,45

Sammenligning	Dok. 3/23	Gjennomsnitt i 2023	Avvik vs. Dok. 3	Avvik vs. likviditet rente
3 mnd NIBOR % satser	3,3 %	4,16 %	0,86 %	0,14 %

Markedsrenten 3 mnd. NIBOR var 0,86% poeng høyere enn prognosen i vedtatt budsjett.

Finansreglementet har en målsetning om avkastning tilsvarende 3 mnd. NIBOR. I 2023 ble avkastningen på likviditeten 0,14 % poeng høyere enn målsetningen.

Kommunen har ved en anledning trukket på kassakreditten i 2023. Gjennomsnittlig trekkrente i DNB har vært 4,45 %.

Gjeld/lånefondet

Lånefondet er kommunen sin internbank. Lånene i Lånefondet blir hovedsakelig tatt opp som obligasjonslån. Alle obligasjonslån er gjenstand for konkurranse via auksjon. Gjeldsbrevlån fra alternativ långiver kan også anvendes så lenge det kan dokumenteres at disse er rimeligere enn alternativet med obligasjonslån. Kommunen har 13 gjeldsbrevlån til en verdi av 17,5 mrd. i tillegg til 26 obligasjonslån til en verdi av 48,235 mrd. pr. 31.12.2023.

De opplånte midlene lånes videre ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån.

Oslo kommunes investeringer finansieres i hovedsak gjennom lånefondet. Lånefondets regnskap avlegges samtidig med bykassens.

Oversikt over lånefondets eksterne innlån pr. 31.12.2023:

Utestående gjeld pr. 31.12.2023
Etter opptak

ISIN NO	Rente p.t.	Valuta	Ustedelses dato	Forfalls dato	Fast/Flytende	Opprinnelig lånebeløp	Utestående 31.12.2022	Utestående 31.12.2023	Avdragsplan
NO0010693922	3,65 %	NOK	08.11.2013	08.11.2023	Fastrente	1 500 000	1 500 000		Innfridd 08.11.23
NO0010724743	2,45 %	NOK	24.11.2014	24.05.2023	Fastrente	1 500 000	1 500 000		Innfridd 24.05.23
NO0010727829	2,30 %	NOK	11.12.2014	14.03.2024	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 14.03.24
KBN-20150022	2,03 %	NOK	15.01.2015	16.01.2025	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 16.01.25
NO0010731011	2,40 %	NOK	13.02.2015	13.02.2030	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 13.02.30
NO0010752124	2,60 %	NOK	12.11.2015	12.11.2025	Fastrente	1 735 000	1 735 000	1 735 000	Innfris i sin helhet 12.11.25
KBN-20150591	2,52 %	NOK	23.11.2015	23.05.2025	Fastrente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 23.05.25
NO0010752702	2,35 %	NOK	04.12.2015	04.09.2024	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 04.09.24
NIB-L 5970	2,12 %	NOK	11.11.2016	23.10.2026	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 23.10.26
NO0010811227	2,30 %	NOK	01.12.2017	01.12.2027	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 01.12.27
NO0010811235	2,25 %	NOK	07.12.2017	07.06.2027	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 07.06.27
KBN-20170583	1,83 %	NOK	11.12.2017	12.06.2023	Fastrente	1 000 000	1 000 000		Innfridd 12.06.23
NO0010838873	2,75 %	NOK	30.11.2018	30.11.2028	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 30.11.28
NO0010838881	5,18 %	NOK	06.12.2018	06.05.2026	Flytende	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 06.05.26
KBN-20180585	2,61 %	NOK	13.12.2018	13.06.2028	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 13.06.28
NO0010866650	2,15 %	NOK	17.10.2019	17.10.2029	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 17.10.29
NO0010867575	2,05 %	NOK	31.10.2019	31.10.2024	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 31.10.24
NO0010869225	2,40 %	NOK	21.11.2019	21.11.2034	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 21.11.34
KBN-20190653	2,31 %	NOK	12.12.2019	12.12.2029	Fastrente	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 12.12.29
KBN-20200333	1,27 %	NOK	14.08.2020	14.08.2030	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 14.08.30
NO0010907033	1,32 %	NOK	16.11.2020	16.02.2028	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 16.02.28
NO0010907892	1,50 %	NOK	27.11.2020	27.11.2030	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 27.11.30
NO0010912835	1,20 %	NOK	10.12.2020	10.12.2026	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 10.12.26
KBN-20210316	1,93 %	NOK	16.09.2021	17.03.2031	Fastrente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 17.03.31
KBN-20210333	2,18 %	NOK	04.10.2021	04.04.2031	Fastrente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 04.04.31
NO0011136020	2,25 %	NOK	22.10.2021	23.04.2030	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 23.04.30
NO0011146367	2,22 %	NOK	04.11.2021	04.11.2031	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 04.11.31
NO0011155905	2,17 %	NOK	18.11.2021	18.05.2029	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 18.05.29
NO0011171498	4,85 %	NOK	09.12.2021	09.06.2026	Flytende	1 500 000	1 500 000	1 500 000	Innfris i sin helhet 09.06.26
KBN-20220186	3,92 %	NOK	01.07.2022	01.07.2032	Fastrente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 01.07.32
KBN-20220230	4,16 %	NOK	31.08.2022	30.08.2032	Fastrente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Innfris i sin helhet 30.08.32
NO0012713538	5,41 %	NOK	29.09.2022	29.09.2027	Flytende	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 29.09.27
NO0012726589	4,45 %	NOK	13.10.2022	13.04.2029	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 13.04.29
NO0012733429	4,45 %	NOK	20.10.2022	20.10.2032	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 20.10.32
NO0012752049	4,26 %	NOK	10.11.2022	10.05.2028	Fastrente	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Innfris i sin helhet 10.05.28
NO0012811837	3,70 %	NOK	12.01.2023	12.01.2033	Fastrente	2 000 000		2 000 000	Innfris i sin helhet 12.01.33
NO0012818055	3,50 %	NOK	19.01.2023	19.01.2032	Fastrente	2 000 000		2 000 000	Innfris i sin helhet 19.01.32
KBN-20230245	4,73 %	NOK	10.08.2023	10.08.2033	Fastrente	1 500 000		1 500 000	Innfris i sin helhet 10.08.33
NO0013052928	4,64 %	NOK	19.10.2023	19.10.2028	Fastrente	2 000 000		2 000 000	Innfris i sin helhet 19.10.28
KBN-20230365	4,56 %	NOK	08.11.2023	08.02.2027	Fastrente	1 500 000		1 500 000	Innfris i sin helhet 08.02.27
NO0013068114	4,45 %	NOK	13.11.2023	13.02.2031	Fastrente	2 000 000		2 000 000	Innfris i sin helhet 13.02.31
KBN-20230480	3,96 %	NOK	12.12.2023	12.09.2031	Fastrente	1 000 000		1 000 000	Innfris i sin helhet 12.09.31
						69 735 000	57 735 000	65 735 000	

Lånefondets samlede eksterne lånegjeld var 65,735 mrd. per 31.12.2023. Det ble i 2023 tatt opp fire obligasjonslån på til sammen 8 mrd., samt tre gjeldsbrevlån (Grønne lån) hos Kommunalbanken på 4 mrd. Det er innfridd to obligasjonslån i 2023 på totalt 3 mrd. samt ett gjeldsbrevlån hos Kommunalbanken på 1 mrd.

I finansreglementets punkt 4 er det åpnet for en mindre andel eksternt låneopptak til flytende rente, forutsatt at hovedstolens renterisiko kan nøytraliseres gjennom inntekter fra rentekompensasjon.

Eksponering flytende rente (NOK 1.000)

Lån	Hovedstol	Rente p.t.	Siste regulering		Margin
NO0010838881	1 500 000	5,180 %	06.11.2023	Innbetalingsstrømmer i flytende rente som kan nøytraliseres hovedstolens renterisiko: Renteeksponerte VAR-gebyrer, eksternt utlån til CCS Finansiering AS og kompensasjonstilskudd for investeringer fra staten	
NO0011171498	1 500 000	4,849 %	11.12.2023		
NO0012713538	2 000 000	5,409 %	29.12.2023		
Sum	5 000 000				4 189 295

Oslo kommune har p.t. 3 eksterne lån på til sammen 5 mrd. til flytende rente. Fordelingen mellom fast og flytende rente er:

	Utestående (i mill. kr) pr. 31.12.2023	Andel
Flytende rente	5 000	7,60 %
Fastrente	60 735	92,40 %
	65 735	

Oslo kommune har tatt opp 1,8 mrd. i Startlån i Husbanken for videreutlån til boligkjøpere i 2023. Startlånsordningen er unntatt fra finansreglementet.

		Gjennomsnitt i 2023		
Lånefondet pr. 31.12.2023	Bokført (mill. kr)	Bindingstid	Rente *	Løpetid
Eksterne lån	65 735	5,03	2,96 %	5,3
Forfall under 12 måneder	5 000			
Andel under 12 måneder	7,61 %			

**eff. rente 2,96 inkl. lånefondets omkostninger i 2023*

Måloppnåelse og markedsendringer:

Sammenligning	Dok 3/23 - 10 års SWAP	Gjennomsnitt siden opptak	Avvik vs. Dok 3	Avvik vs. Lånefondrente
10 år SWAP % satser	3,3	2,25	1,05	-0,41

Lånefondets portefølje av eksterne innlån hadde i 2023 en gjennomsnittlig innlånsrente som er 0,41 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittlig 10 års SWAP-rente tillagt 0,3 prosentpoeng. Sistnevnte er målsetning som følger av finansreglementet.

Tidspunktene for låneforfall er av risikohensyn spredt over flere år. Endringer i rentenivået vil derfor først over tid ha innvirkning på hele porteføljen. I henhold til gjeldende finansreglement skal Lånefondet ha fast rente (lang rente) på innlån og er derfor mindre påvirket av årlige svingninger i rentenivået.

Langsiktig renteeksponering:

Posisjon	Ekspontert i 2023	Ramme	Margin
Eksterne lån (gjenstående låneopptak u/rentesikring)	12 000		
Eksterne utlån, variabel rente, VAR gebyrer	- 9 189*		
Netto eksponert beløp	2 811	10 000	7 189

**Innbetalingsstrømmer som varierer med flytende rente: Renteeksponerte VAR-gebyrer (4 750), kompensasjonstilskudd for investeringer fra staten (2 600) og eksternt utlån til CCS Finansiering AS (1 839)*

Finansreglementet begrenser renterisikoen ved at maksimalt 10 mrd. av nettoposisjonen langsiktig rentebærende gjeld/utlån kan eksponeres for renteendring gjennom budsjettåret.

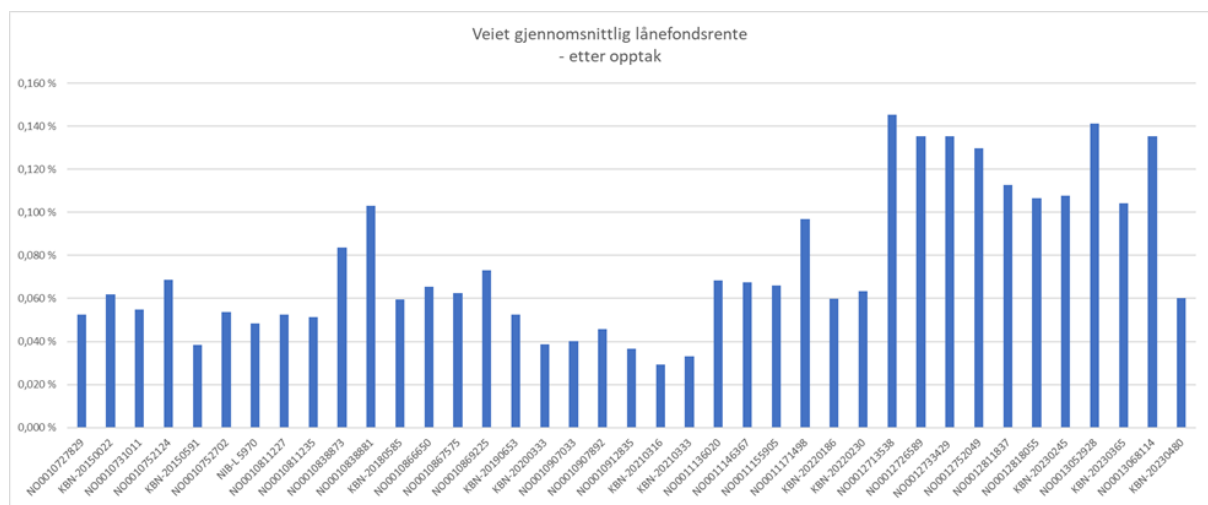
Oppsummering

Hensikten til finansreglementet er å begrense risikoen for at markedsprisendringer skal ha negativ innvirkning på kommunens økonomiske handlefrihet. Derne er målet å oppnå tilfredsstillende finansiell avkastning- og kostnad. Det operative målet for låneporteføljen er å oppnå lavere lånerente enn gjennomsnittlig 10-årig SWAP tillagt en margin på 0,30 prosentpoeng.

Det er avdekket avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav pr. 31.12.2023. Ved årsrapporteringen er det et avvik mellom målsettingen og gjennomsnittlig lånerente i Lånefondets eksterne gjeld på 0,41 prosentpoeng.

Avviket skyldes kommunens ekspansive investeringsregime og økt rentenivå. På grunn av kommunens ekspansive investeringsregime har kommunens gjeldsportefølje vokst kraftig, med den konsekvens at det tas opp flere lån med større hovedstol enn tidligere. Samtidig har det generelle rentenivået økt, både for korte og lange renter, grunnet produksjonsflaskehalser, global politisk uro, svak valuta og inflasjon.

Disse forholdene inntreffer samtidig, hvilket fører til at Lånefondets nye eksterne innlån som forekommer hyppigere, har større hovedstol og er dyrere enn før, får en større effekt på den veide gjennomsnittlige lånerenten. Figuren under viser bidraget hvert enkelt lån har på Lånefondets veide gjennomsnittlige rente sortert etter opptakstidspunkt.

Forsikringer

Oslo kommune har som hovedprinsipp å være selvassurandør på forsikringsområdet. Unntak fra prinsippet gjøres i de tilfeller kommunen er pålagt å tegne forsikring som følge av lov eller avtale, eller i tilfeller hvor den økonomiske risikoen ved ikke å tegne forsikringer er utover kommunens evne til å håndtere egenrisiko.

Oslo Pensjonsforsikring AS er forsikringsgiver for personalforsikringene og datterselskapet Oslo Forsikring AS er forsikringsgiver for tingsskade- og ansvarsforsikringene. Tjenestereiseforsikring for utenlandsreiser ble tegnet i Europeiske reiseforsikring.

Oslo kommune har i 2023 kjøpt forsikringstjenester for 180.2 mill. Forsikringspremien blir finansiert ved at utgiftene fordeles på virksomhetene.

Klimaarbeidet i Oslo i 2023

Oslo jobber systematisk med å redusere klimagassutslipp gjennom klimabudsjettet, som er i kontinuerlig utvikling. Frem til 2023 har klimabudsjettet kun omhandlet utslippene som oppstår innenfor Oslos grenser (de direkte utslippene) og har vært knyttet til målet om 95 % utslippskutt innen 2030 sammenlignet med 2009-nivå. I 2023 ble klimabudsjettet utvidet til også å omfatte utslippene som oppstår utenfor Oslos grenser (indirekte utslipp). Målet er at de indirekte utslippene skal være betydelig lavere i 2030 sammenlignet med 2020.

Noen av de viktigste klimaresultatene Oslo har oppnådd i 2023:

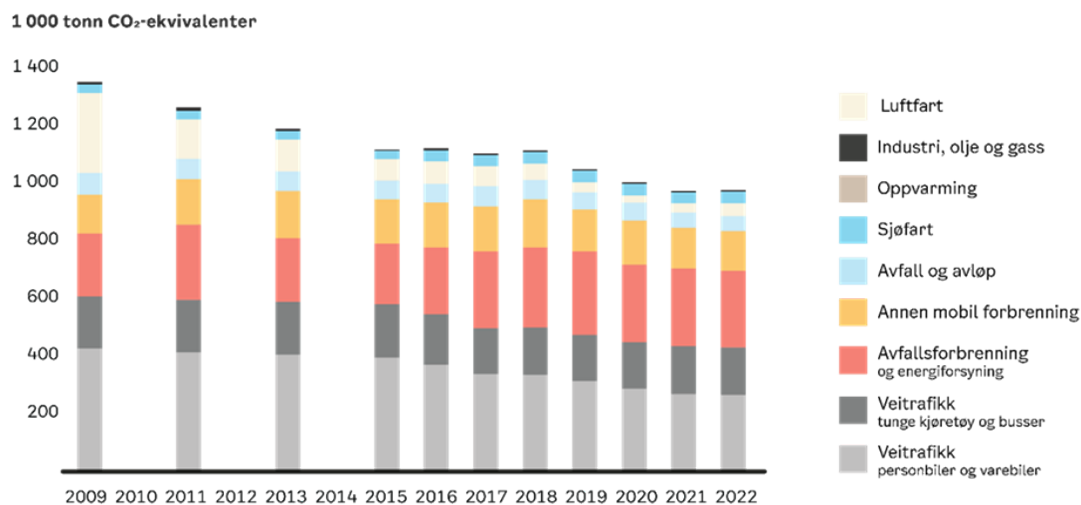
- I 2023 ble 320 nye elektriske busser satt i drift i kollektivtrafikken i Oslo, 183 busser i april i indre by og 137 i desember i Oslo øst. Nær alle bussene i kollektivtrafikken i Oslo er dermed utslippsfrie, og med full drift neste år (2024) gir dette klimagassreduksjon på nær 40 000 tonn CO₂ sammenlignet med om bussene gikk på diesel.
- Oslo kommune stiller krav og belønner leverandører som kan bygge infrastruktur og bygg med fossilfrie og utslippsfrie anleggsmaskiner og lastebiler, og i 2023 var 63 % av anleggsmaskiners aktivitet gjennomført med elektriske anleggsmaskiner. Elektrisitet og bruk av bærekraftig biodiesel ga utslippsreduksjon på over 13 000 tonn CO₂-ekv i 2023 sammenlignet med om driften hadde skjedd med fossilt drivstoff. I tillegg kommer en utslippsreduksjon på ca 12 000 tonn CO₂-ekv., i hovedsak som følge av at masser som fraktes til og fra byggeplass fraktes med lastebiler på biogass og bærekraftig biodiesel. Kommunen jobber også målrettet med å elektrifisere egen maskinpark frem mot utgangen av 2025, og i 2023 har kommunens virksomheter anskaffet flere maskiner med innovativ utslippsfri teknologi. Gravplassetaten har for eksempel byttet fem fossile gravmaskiner med nye elektriske, anskaffet 1 ny elektrisk lastebil med krokløft og 4 elektriske hjullastere som erstatter fossildrevne traktorer. Utviklings- og kompetanseetaten har i løpet av 2023 inngått samkjøpsavtale for utslippsfrie parkmaskiner og gjennomført fellesanskaffelse av utslippsfrie minibusser og hjullastere for flere av kommunens virksomheter.
- Kommunens klima- og energifond har i 2023 gitt tilsagn for 223 mill. til innbyggere og næringsliv som vil gjennomføre tiltak som reduserer klimagassutslipp fra transport- og bygg- og anleggssektorene, i tillegg til energibesparende tiltak og lokal energiproduksjon. Tilsagnene vil blant annet kunne muliggjøre 27 nye offentlig tilgjengelige hurtigladere for tungtransport, 93 ladestasjoner for drosje og etablering av tre nye biogasstasjoner.
- Gjennom samarbeidet med C40-nettverket har Oslo gjort klimabudsjett og utslippsfrie anleggsplasser til eksportvare. London lanserte sitt første klimabudsjett for 2023 etter Oslos modell, og det blir større markeder for nye nullutslippsteknologier. I 2023 ble Klimaetaten invitert både til Kina og til et møte i Chile med sør-amerikanske land for å dele Oslos erfaringer med utslippsfrie anleggsplasser.

Disse resultatene blir utdypet senere i kapittelet.

Klimagassutslipp i Oslo i 2023 og muligheter for måloppnåelse

Bystyret har satt et mål om å redusere de direkte klimagassutslippene med 52 % i 2023 sammenlignet med nivået i 2009. Klimagassregnskapet for 2022 ble publisert i desember 2023 og det viste at utslippene er redusert med 28 % mellom 2009 og 2022.

Utslipp av klimagasser i Oslo

Figur 1: Utvikling i utslipp av klimagasser i Oslo. Kilde: Miljødirektoratet.

Utslippstallene for 2023 er ventet å komme først mot slutten av 2024. I fravær av utslippsstatistikk for 2023, viser vi derfor oppdatert utvikling på sentrale områder.

Tabell 1: Indikatorer for mobile kilder (kilde: Klimabarometeret)

Indikatorer for mobile kilder		2015	2021	2022	2023
Personbiler					
Nybilsalg i Oslo					
	Nullutslipp	24 %	71 %	83 %	83 %
	Lavutslipp*	6 %	17 %	7 %	8 %
	Fossil	70 %	11 %	10 %	8 %
Total bilpark i Oslo					
	Nullutslipp	5 %	28 %	34 %	38 %
	Lavutslipp	0 %	7 %	8 %	8 %
	Fossil	95 %	65 %	58 %	54 %
Nybilsalg i Akershus					
	Nullutslipp	19 %	67 %	81 %	83 %
	Lavutslipp	5 %	21 %	9 %	8 %
	Fossil	76 %	12 %	10 %	9 %
Total bilpark i Akershus					
	Nullutslipp	4 %	22 %	28 %	31 %
	Lavutslipp	1 %	8 %	8 %	9 %
	Fossil	95 %	70 %	64 %	60 %
Nybilsalg i Norge					
	Nullutslipp	17 %	63 %	79 %	82 %
	Lavutslipp	5 %	22 %	8 %	8 %
	Fossil	78 %	14 %	12 %	10 %
Varebiler					

Indikatorer for mobile kilder		2015	2021	2022	2023
Nybilsalg i Oslo					
	Nullutslipp	7 %	32 %	38 %	42 %
	Fossil	93 %	68 %	61 %	58 %
Total bilpark i Oslo					
	Nullutslipp	1 %	10 %	13 %	17 %
	Fossil	99 %	90 %	87 %	83 %
Nybilsalg i Akershus					
	Nullutslipp	2 %	21 %	27 %	35 %
	Fossil	98 %	79 %	72 %	64 %
Total bilpark i Akershus					
	Nullutslipp	1 %	4 %	6 %	8 %
	Fossil	99 %	96 %	94 %	92 %
Nybilsalg i Norge					
	Nullutslipp	2 %	18 %	24 %	31 %
	Fossil	98 %	82 %	75 %	69 %
Lastebiler**					
Nybilsalg i Oslo					
	Nullutslipp	1 %	5 %	24 %	31 %
	Biogass	4 %	6 %	13 %	10 %
	Fossil	96 %	89 %	63 %	59 %
Total bilpark i Oslo					
	Nullutslipp	0 %	1 %	3 %	8 %
	Biogass	2 %	3 %	4 %	5 %
	Fossil	97 %	96 %	93 %	87 %
Kollektivtransport					
Antall påstigninger per år i Oslo (mill.)			181	253	286
Bomringen					
Antall bompasseringer per døgn gjennom Oslo og Bærumsringen			1 015 000	1 071 000	1 059 000
Andel passeringer etter type kjøretøy					
	Elektrisitet	5 %	26 %	32 %	37 %
	Fossile tunge kjøretøy	6 %	8 %	8 %	6 %
	Fossile lette kjøretøy	89 %	66 %	60 %	56 %

* Med "Lavutslipp" menes ladbare hybrider

** Store varebiler og små lastebiler inngår i tallene.

Hovedpunkter og merknader til utviklingen i mobil sektor

Andelen nullutslipp har økt for alle kjøretøysegmenter.

Personbiler

Ved utgangen av 2023 var 38 % av personbilparken i Oslo elektrisk. Dette er fire prosentpoeng høyere enn i desember 2022, men en lavere vekst enn tidligere år. Til sammenligning var 31 % av bilparken i Akershus elektrisk ved utgangen av 2023.

Andelen elbiler av nybilsalget i Oslo ved utgangen av 2023 var lik som i 2022, på 83 %. For å nå klimamålet om 95 % utslippsreduksjon innen 2030, må hele Oslos bilpark være nullutslipp (elektrisk, hydrogen, biogass) innen 2030 og alle nye biler som selges, må være nullutslipp. Det nasjonale målet er at alle nye personbiler

skal være nullutslipp innen 01.01.25.

Varebiler

Ved utgangen av 2023 var 17 % av varebilparken i Oslo elektrisk, fire prosentpoeng mer enn i 2022. Dette er i tråd med beregningene for varebiltiltakene i Klimabudsjett 2023. På landsbasis er 6 % av alle varebiler elektriske. Utskiftingstakten fra fossile til utslippsfrie varebiler må øke, dersom Oslo skal nå klimamålet om 95 % utslippskutt i 2030.

41 % av nye varebiler var elektriske i 2023. Dette er 4 prosentpoeng mer enn i 2022.

Tunge kjøretøy (over 3,5 tonn)

Av den totale tungbilparken i Oslo er nå 13 % av tunge kjøretøy enten elektriske eller går på biogass. Dette er 6 prosentpoeng mer enn i 2022, og dette er en høyere andel enn det som lå i beregningene for tiltakene i Klimabudsjett 2023.

I 2023 utgjorde andelen elektriske og biogasslastebiler 41 % av nybilsalget. Dette er langt mer enn i resten av landet, som ligger på 15 %, og skyldes trolig vedtaket fra Oslopakke 3 om å gi forutsigbarhet for fritak for lastebiler på nullutslipp og biogass å betale i bomringen ut 2027. Til tross for positiv utvikling, trengs nye sterke lokale og statlige virkemidler for å nå klimamålet.

Statistikken gjelder lastebiler over 3,5 tonn. Tunge varebiler inngår også i denne statistikken.

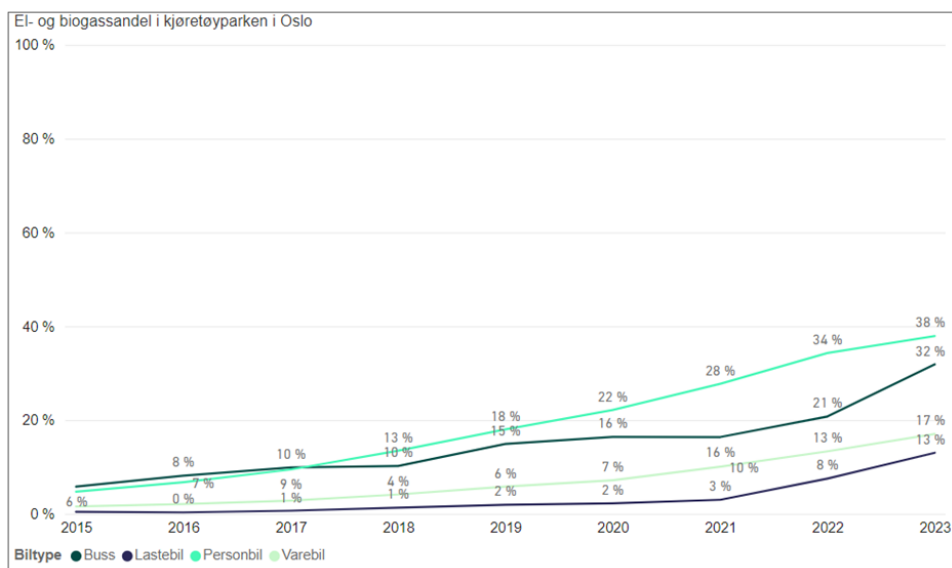
Busser

Andelen elbusser og biogassbusser i bussparken har økt fra 21 % i 2022 til 32 % i 2023. Statistikken inneholder tall for bybusser, langdistansebusser, turistbuss og minibusser som er registrert i Oslo. Det vil si at dette er busser som kjører i Oslo, samt der eierfirmaet er registrert i Oslo, men hvor bussene kan kjøre andre steder.

Andelen elbusser og biogassbusser av nysalget har hatt en kraftig vekst siden 2021, og i 2023 var den på 90 %. Dette skyldes i stor grad Ruters anskaffelser av utslippsfrie busser.

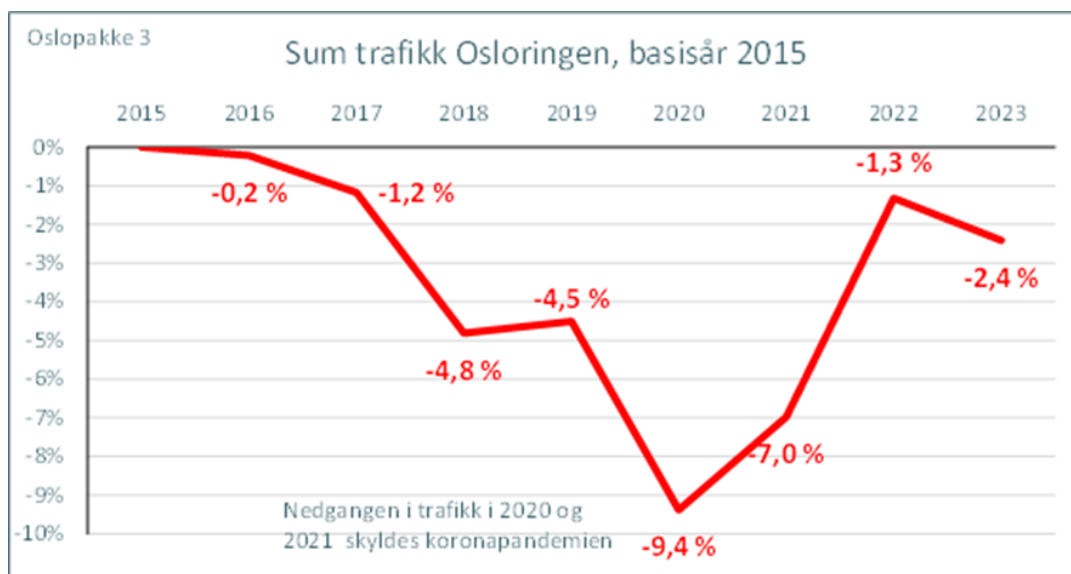
I figurene under vises utviklingen i nybilsalget og utviklingen for bilparken som helhet.

Trafikkutvikling

Som det fremgår av figuren under, var biltrafikken over bomsnittene i Oslo 1 % lavere i 2023 sammenlignet med 2022. Fra 2015 har biltrafikken gått ned med 2,4 % (se figur 4 under). Dette har skjedd til tross for en befolkningsvekst på nærmere 70 000 innbyggere i Oslo i perioden. Målet om 20 % trafikkreduksjon innen 2023 sammenlignet med 2015-nivå (vedtatt av bystyret i forbindelse med behandlingen av klimastrategien) er dermed ikke nådd. Det har imidlertid i enkelte områder, slik som innenfor bilfritt byliv-området, vært betydelig reduksjon. For å redusere biltrafikken vil det fremover bli viktig å prioritere tiltak som øker bruken av kollektivtrafikk, sykkel og gange og tiltak som svekker incentivet til å velge bil ved reiser til og i Oslo. Antall påstigninger i kollektivtrafikken har gått opp med 13 % sammenlignet med 2022, og er 96 % av nivået i 2019 (før korona).

Figur 4: Utviklingen i biltrafikk i Osloringen fra 2015 til 2023.

Andelen elektriske kjøretøy som passerer i bomringen, øker i tråd med utviklingen i kjøretøyparken. Andelen passeringer med elektriske kjøretøy i 2023 var på 37 %, mot 32 % i 2022.

Status for klimatiltak i mobile utslippssektorer i henhold til klimabudsjettet

Oslo kommune har iverksatt et bredt spekter av virkemidler for å redusere utslippene fra mobile kilder. Under vurderes status for tiltakene (tiltaksnummer i Klimabudsjett 2023 i parentes).

Nye takster i bomringen (nr. 4)

Oslo kommune og Viken fylkeskommune ble i april 2022 enige om ny tilleggsavtale til Oslopakke 3-avtalen. Det ble bestemt at bomtakstene skulle økes i to trinn, én økning fra 1.9.22 og én økning fra 1.1.2024. Takstene økte i snitt med 40 %. Økningen ble beregnet til å gi 5 % redusert biltrafikk i Oslo som helhet i 2024 (10 % reduksjon over bomsnittene) og 8 % reduserte klimagassutslipp fra personbiler. Biltrafikken ble redusert mindre enn beregnet, se beskrivelse under "trafikkutvikling" over. Elektriske- og biogasslastebiler fikk fritak fra å betale i bomringen til og med 2027. Det har resultert i en vesentlig raskere overgang til nullutslippslastebiler og biogasslastebiler enn i landet for øvrig, se beskrivelse av salgstall og bestandstall over. Våren 2024 skal det være nye forhandlinger i Oslopakke 3.

Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen (nr. 5)

83,4 % av kommunens egne lette kjøretøy (personbil 92,5 %, varebiler 66,4 %) var elektriske ved utgangen av 2023. 47,2 % av kommunens tunge kjøretøy er elektriske eller bruker biogass. Totalt er det 11 virksomheter som har nådd målet om at alle tjenestebilene deres er nullutslippskjøretøy.

Etablering av nullutslippssone i området for bilfritt byliv (nr. 6)

Bymiljøetaten oversendte fagrapport og anbefaling for nullutslippssone i Oslo til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel i januar 2023. Utredningen inneholder hva som må på plass for at en nullutslippssone kan bli etablert. Samtidig uttalte Samferdselsdepartementet tidlig i 2023 at det ikke er aktuelt å etablere en pilot for nullutslippssoner i byer nå. Det har ikke kommet noen avklaring fra staten rundt hjemmel for innføring i 2023. Oslo kommune henvendte seg på nytt til Samferdselsministeren i november 2023, etter at nytt byråd overtok, og ba om en fornyet vurdering av nullutslippssone, i første omgang for næringstransporten.

Insentiver for økt sykling og gange (tilskudd klimavennlige jobbreiser, infrastruktur sykkel) (nr. 7)

Blant de viktigste virkemidlene for å gjøre Oslo til en sykkelby for alle, er et sammenhengende sykkelveinett. Bymiljøetaten drifter og utvikler ny sykkelinfrastruktur, og bruker kommunikasjon og kampanjer aktivt for å påvirke reisevaner. I 2023 var målet å bygge totalt 25 kilometer ny og oppgradert sykkelinfrastruktur, men det ble bygget 17,1 kilometer. Avviket har flere årsaker, blant annet mer kompleks anleggsgjennomføring. Etaten måtte også omdisponere ressurser for å gjennomføre avbøtende tiltak i forbindelse med statens stenging av Ring 1. Dette har forsinket fremdriften i arbeidet med noen sykkeltiltak. I tillegg har tidlig vinter gjort at noen prosjekter ikke er blitt ferdigstilt som planlagt.

2023 var preget av en lang vinter, en våt høst med ekstremværet Hans, og snø fra slutten av oktober. Det var ikke et år med ideelle sykkelforhold. I tillegg har det vært gode rabatter på kollektivtransporten, som kan ha bidratt til at innbyggere har valgt å la sykkel stå. Det var en nedgang på 3 % i antall sykkelpasseringer i 2023 sammenlignet med 2022. Siden 2015 har det vært en økning i antall sykkelpasseringer på 51 %.

I 2023 ble det gitt tilsagn til 26 sykkelparkeringer i borettslag og sameier over Klima- og energifondet. Det ble også gitt tilsagn på om lag 2,1 mill. til 139 elektriske lastesykler til bedrifter og om lag 9,9 mill. til 666 elektriske lastesykler til privatpersoner.

I 2023 har Klimaetaten fordelt om lag 5,5 mill. til tiltak for klimavennlige jobbreiser på kommunens arbeidsplasser. Støtten har blant annet gått til sykkelparkering, elbillading og garderobe- og dusjfasiliteter. Ordningen har vart fra 2019, men ble avsluttet i 2023. Reisevaneundersøkelsen blant Oslo kommunes ansatte, som ble gjennomført våren 2023, viste at ansatte på arbeidsteder som har mottatt midler til klimavennlige jobbreiser, gjennom perioden har endret sine reisevaner i mer klimavennlig retning enn de som ikke har mottatt midler. Klima- og energifondet har også gitt 19 tilsagn rettet mot private arbeidsplasser.

Bystyret vedtok i 2023 en gåstrategi for Oslo som skal ligge til grunn for kommunens arbeid med å gjøre Oslo til en enda bedre gåby. Gåstrategien inneholder en rekke handlingspunkter som skal bidra til å gjøre det enklere, tryggere og mer attraktivt å gå i Oslo. Det er i 2023 etablert ny turvei E11 Lofsrud. Det vil bidra til bedre sammenheng i turveinettet i byggesonen. Det planlegges for flere snarveier i 2024.

Forbedre kollektivtransporten (øke framkommelighet, nye trikker, utbedringer for t-banen mm) (nr. 8)

I 2023 er passasjertallene til Ruter i Oslo 96 % sammenlignet med før pandemien (2019). I august 2023 hadde Ruter en kampanje med redusert pris på 30-dagersbilletten, på 499 kr for voksne og 20 kr for barn og unge. Ruter innførte også en ettårig prøveordning med økt rabatt for 30-dagersbillett for barn (6-19 år). Dette kommer i tillegg til billettløsningen Reis som ble innført i april, som gir personlig rabatt på enkeltbilletter basert på hvor ofte kunden reiser.

Bygging av den 7,7 km t-banestrekningen fra Majorstuen til Fornebu (Fornebubanen) har en fremdrift som i all hovedsak følger den planen som er lagt. Banen skal i sin helhet gå i tunnel. Alle tunnelkontraktene er igangsatt og tunneldrivingen er over halvveis.

Prosjektet Kraftfulle framkommelighetstiltak (KFT) skal bedre framkommeligheten for kollektivtrafikken. I 2023 gjennomførte Bymiljøetaten i samarbeid med Ruter 10 KFT-tiltak. Det ble etablert kollektivfelt i deler av Dronning Blancas vei, fjernet parkering lang busstrasé og trikketrasé i flere gater, samt enveisregulering av Lofthusveien.

Tilrettelegge for bruk av deleløsninger (bildeling, el-sykkeldeling mm) (nr. 9)

Bymiljøetaten legger til rette for økt bruk av deleløsninger ved å forbeholde arealer til delebiler, stativer til bysykkelordningen og utleie av elsparkesykler og elsykler. I 2023 ble det etablert 207 nye bildelingsplasser i tillegg til de 600 parkeringsplassene som allerede har blitt forbeholdt delebiler som en prøveordning. Det skal videre etableres 193 plasser i løpet av første kvartal 2024 for å nå det totale antallet på 1000 bildelingsplasser. Bymiljøetaten sendte også forslag til permanent forskrift om delebiler på høring i slutten av 2023, hvor det blant annet foreslås et krav om at biler omfattet av ordningen skal være utslippsfrie.

Parkeringsvirkemidler (nr. 10)

I 2023 ble det fjernet 593 parkeringsplasser til fordel for sykkel- og kollektivtransport. Siden 2015 har kommunen fjernet over 7000 parkeringsplasser.

Redusere transport av masser og avfall (nr. 11)

Kommunen jobber for å redusere transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsplasser i Oslo ved å øke gjenbruk av masser i kommunale prosjekter eller internt i byen. Leverandører som kan frakte masser og avfall kort belønnes i anbudskonkurranser. Utviklings- og kompetanseetaten jobber for å øke kunnskapen blant kommunens innkjøpere om hvordan masser kan gjenbrukes. En tverretattlig kommunal arbeidsgruppe, bestående av Plan- og bygningsetaten, Klimaetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslobygg KF, Oslo Havn KF, Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten og Fornebubanen vurderer nye løsninger og logistikk for å få mer lokal og klimavennlig massehåndtering.

Kommuneplanens arealdel var på høring frem til 22. desember. I forslaget ligger det føringer for massehåndtering, som at det skal legges til grunn lokal og klimavennlig massehåndtering i tråd med avfallshierarkiet og sirkulære prinsipper.

Etablere tilstrekkelig ladeinfrastruktur for personbiler (nr. 12)

I 2023 etablerte Bymiljøetaten 343 nye, ordinære ladepunkt. Med dette ble måltallet for 2023 nådd og etterslepet fra 2022 ble tatt igjen. Videre ble det etablert 4 nye hurtigladerpunkt på Stovner med kommunal involvering. Det er 6 færre enn måltallet for 2023. Arbeidet med etablering av 11 hurtiglader på Bjølsen startet opp høsten 2023.

Gjennom Klima- og energifondet ga kommunen 120 tilsagn til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier på til sammen ca. 7,96 mill. Dette muliggjør 5 944 ladepunkter. Ordningen er viktig for å gi mulighet for overgang til elbil for hele Oslos befolkning.

Insentiver for utslippsfrie drosjer (krav, tilskudd, ladeinfrastruktur mm) (nr. 13)

Fra 01.11.24 vil det være et krav om at drosjene som kjører i Oslo skal være utslippsfrie. Kommunen bidrar til å tilrettelegge for at drosjer som kjører i Oslo skal være utslippsfrie. I 2023 ble det gitt 93 tilsagn over Klima- og energifondet til ladestasjoner for elektriske drosjer til i underkant av en million kroner til sammen.

Bymiljøetaten ferdigstilte 2 hurtigladere for drosje i 2023 på Stovner drosjeholdeplass. Det ble etablert 2 ladepunkt i Sørkedalsveien (ved Majorstuen), men disse ble ikke ferdigstilt i 2023 på grunn av lang leveringstid av skilt. De er planlagt omskiltet i løpet av første kvartal 2024. Bymiljøetaten startet også med å etablere 10 nye lynladepunkter på Skøyen drosjeholdeplass. Arbeidet er forsinket blant annet på grunn av manglende kapasitet hos entreprenør, men er planlagt ferdigstilt i løpet av våren 2024. Målet for 2023 var 12 ladepunkter for drosje.

Krav til utslippsfri varelevering på oppdrag for kommunen (nr. 14)

Kommunen stilte i 2023 krav om nullutslipp/biogassdrevet transport i alle samkjøpsavtaler hvor dette er relevant. Utdanningsetaten skal inngå ny avtale for elevtransport, der all transport vil være nullutslipp fra høsten 2024. Det er noen anskaffelser gjort av Vann- og avløpsetaten og Brann- og redningsetaten hvor det ikke ble stilt krav til utslippsfrie leveranser, blant annet fordi anskaffelsene har omhandlet spesialutstyr som for eksempel vann- og røykdykkerbiler.

Insentiver for utslippsfrie varebiler (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, samlastsentre, lastelommer parkering mm) (nr. 15)

Salget av elektriske varebiler økte i første halvår i 2023. Dette skyldes særlig at det kom flere egnede modeller på markedet, men kommunens krav til transportanskaffelser, arbeid mot næringslivet og støtteordninger bidro også til dette. I andre halvår av 2023 sank derimot andelen, noe som antas skyldes at Enovas støtteordning til el-varebiler ble lagt ned i mai 2023. Samlet for 2023, ble elandelen i nyvarebilsalget 42 %.

Da Enova la ned sin støtteordning til ladeboks i mai, etablerte Klima- og energifondet en ny ladestøtte som inkluderer både ladeboks og ladeinfrastruktur. Det ble gitt tilsagn til lading for el-varebiler til 8 bedrifter i 2023.

I 2023 etablerte Bymiljøetaten 10 normalladepunkt for varebiler på Grev Wedels plass, 2 ladepunkt i Sørkedalsveien (ved Majorstuen) og 2 ladepunkt på Hammersborg torg. De fire sistnevnte er ikke ferdigstilt på grunn av lang leveringstid av skilt. Plassene vil skiltes og reserveres for vare- og nyttetransport i løpet av første kvartal 2024.

Bymiljøetaten skiltet også om 10 laste-losseplasser til utslippsfrie vare- og lastebiler i Oslo sentrum, og 11 næringsparkeringsplasser i sentrum til å være forbeholdt elektriske varebiler. Dette er 4 færre næringsparkeringsplasser enn måltallet for året. To plasser vil bli skiltet om våren 2024. Nær alle næringsparkeringsplasser i sentrum (over 100) er dermed forbeholdt elektriske varebiler. Klimaetaten har samarbeidet med ZERO om en virkemiddelanalyse for utslippsfrie varebiler, som ble levert i mars 2023. I denne forbindelsen har Klimaetaten holdt flere møter med varebilaktører og -forhandlere i Oslo for å få innspill til nye virkemidler.

Anskaffelse av utslippsfrie busser i kollektivtrafikken (nr. 16)

I 2023 ble 320 nye elektriske busser satt i drift i kollektivtrafikken i Oslo, 183 busser i april i indre by og 137 i desember i Oslo øst. Nær alle bussene i kollektivtrafikken i Oslo er dermed utslippsfrie, og 59 % av kjøretøykilometerne med Ruters busser i Oslo var nullutslipp i 2023. Med full utslippsfri drift i 2024 gir dette klimagassreduksjon på nærmere 40 000 tonn CO₂ sammenlignet med om bussene gikk på diesel.

Anskaffelse av utslippsfri tilrettelagt transport (nr. 17)

Alle de 70 minibussene som brukes til tilrettelagt transport (TT-transport) er elektriske. Ruter benytter 5 beredskapsbusser fra en egen kontrakt når det er større avvik som må håndteres. Disse er en blanding av biogassbusser og dieselbusser. Drosjer som brukes til TT-transport vil være utslippsfrie når kravet om nullutslippsdrosje inntreffer 01.11.24, se tiltak 11. Det er innført fire nye elektriske «Rosa busser»

(aldersvennlig transport). Resten av flåten med "Rosa busser" blir elektrisk ved inngåelse av ny kontrakt i august 2025.

Insentiver for utslippsfrie tur- og ekspressbusser (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur) (nr. 18)

Det er flere skoleskyssruter som kjøres med el-busser, og Oslo kommunes krav i anskaffelser er et viktig virkemiddel for omstillingen i Oslo. I 2023 var 33,33 % av nye registrerte turbusser i Oslo elektriske eller gikk på biogass. Det er få busser som kjøpes hvert år, og andelen nyregistrerte utslippsfrie busser vil kunne variere betydelig.

I juni 2023 ble hurtigladestasjonen for tunge kjøretøy på Grønlikaia åpnet. Den er etablert av Bymiljøetaten og Oslo havn og gjør det lettere for elektriske turbusser å lade underveis i Oslo. Busselskapet Oslobuss var ett av selskapene som våren 2023 fikk tilsagn fra Klima- og energifondet til å bygge ut offentlig tilgjengelig hurtiglading til tunge kjøretøy på sin eiendom. I 2023 har ingen busselskap søkt om tilskudd til etablering av normallading for busser gjennom Klima- og energifondet.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet 2023 ba Stortinget regjeringen i løpet av 2023 utrede og fremme forslag om endring av yrkestrafikkloven slik at det stilles nullutslippskrav til all løyvebasert virksomhet der det er mulig. Dette var blant annet etter påtrykk fra Oslo. Det har foreløpig ikke kommet en slik endring av yrkestrafikkloven.

Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler på oppdrag for kommunen (nr. 19)

Fra 2020 har Oslo kommune stilt krav om fossilfri transport av masser til og fra byggeplass i egne prosjekter. I tillegg brukes tildelingskriterier for å fremme bruk av elektrisitet, hydrogen og biogass og for å kjøre så korte distanser som mulig. I 2023 var 8 % av drivstofforbruket til transport (fortrinnsvis massetransport) på oppdrag for kommunen utslippsfri, 34 % på biogass og 46 % på bærekraftig biodrivstoff. Unngåtte utslipp fra transport fra leverandører til Oslo kommune som følge av bruk av strøm, biogass eller biodiesel framfor fossilt drivstoff, er beregnet til ca 12 000 tonn CO₂-ekv.

Renovasjons og gjenvinningsetaten og Bymiljøetaten sine leverandører har fremdeles noe dieselforbruk knyttet til massetransport (om lag 250 000 liter hver).

Insentiver for utslippsfri tungtransport i Oslo (fritak i bomringen, etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, fremskaffe arealer til energistasjoner mm) (nr. 20)

I tilleggssavtalen til Oslopakke 3 fra 2022 ble det enighet om innføring av fritak i bomringen for tunge kjøretøy som bruker biogass, samt at takstfritaket for tunge kjøretøy på el, hydrogen og biogass minst varer ut 2027. Dette har bidratt til at salget av nullutslippslastebiler og lastebiler på biogass er høyere i Oslo enn i resten av landet og utgjorde 41 % av salget for kjøretøy over 3,5 tonn i 2023.

Klimaetaten har tilrettelagt for hydrogen- og biogass-stasjoner ved å utlyse konkurranser om å leie kommunalt areal til en redusert pris i tre år. Dette gjorde at det i juni 2023 ble åpnet en biogass- og ladestasjon på Ryen. På Grønlikaia åpnet en hurtigladestasjon med 6 ladepunkter for tunge kjøretøy i samarbeid mellom Bymiljøetaten og Oslo havn. Hydrogenstasjonen på Kjelsrud ble avviklet høsten 2023, da Everfuel la ned sin virksomhet i Norge.

Bymiljøetaten hadde mål om å opprette 20 ladere til næringstransport i 2023, fortrinnsvis hurtigladere til tunge kjøretøy. Resultatet for året var 16. Kun 6 av ladepunktene er hurtigladere bygget for tunge kjøretøy, mens de andre 10 er normalladere tilpasset varebiler.

I 2023 ble det gjennom Klima- og energifondet gitt tilsagn for etablering av syv offentlig tilgjengelige ladestasjoner for tunge kjøretøy, med til sammen 55 ladepunkter, og tilsagn til tre biogasstasjoner som skal tilby flytende biogass. Det ble også gitt ett tilsagn til etablering av normallading for lastebil.

Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen (nr. 21)

Anskaffelser knyttet til bygg og anlegg i Oslo kommune skal benytte standard klima- og miljøkrav. Det innebærer at maskinene minimum skal være fossilfrie, men at utslippsfrie maskiner blir premiert gjennom

tildelingskriterier.

Andel utslippsfri (elektrisk) energi til anleggsvirksomhet på oppdrag fra Oslo kommune var på 63 % i 2023. Det er en økning på åtte prosentpoeng sammenliknet med 2022. Nær all resterende energibruk på anleggsplass var bærekraftig biodiesel (35 %). Bruk av elektrisitet og bærekraftig biodiesel framfor fossilt drivstoff på anleggsplassene bidro til over 13 000 tonn unngåtte utslipp i 2023. Det er knyttet noe usikkerhet til innrapporterte tall fra leverandører på anleggsmaskinenes energibruk. Kommunen anskaffer nå et verktøy for registrering av energibruk til maskiner på anleggsplasser, som vil bidra til en mer strømlinjeformet rapportering.

Krav om fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet i reguleringsplaner (nr. 22)

Bystyret har fattet vedtak i 45 detaljplaner i 2023. 40 av sakene hadde krav om fossilfri bygg- og anleggsplass.

Tilrettelegge for utslippsfri håndtering av varer og last på Oslo havn (nr. 23)

Oslo havn har utredet hvilke tiltak som er mest lønnsomme og hva som teknisk må på plass for å få til utslippsfri håndtering av last og varer. Dette innebærer utskiftning av kranbiler og terminaltraktorer og å bygge ut landstrøm. Selv med betydelige investeringer i 2024, er det lite sannsynlig at håndtering av last og varer i Oslo havn blir utslippsfri i 2025.

Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark (nr. 24)

Byrådet vedtok i 2023 Oslo kommunes handlingsplan for en utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark i løpet av 2025. Det er fortsatt et noe umodent marked knyttet til enkelte maskiner, men kommunen jobber med å finne løsninger gjennom markedsundersøkelser og markedsdialog. Utviklings- og kompetanseetaten har i løpet av 2023 inngått samkjøpsavtale for utslippsfrie parkmaskiner og gjennomført fellesanskaffelse av utslippsfrie minibusser og hjullastere for flere av kommunens virksomheter.

Gravplassetaten har i 2023 byttet fem fossile gravmaskiner med nye elektriske, anskaffet 1 ny elektrisk lastebil med krokloft og 4 elektriske hjullastere som erstatter fossildrevne traktorer. Også gressklippere og annet utstyr skiftes ut kontinuerlig fra fossilt drevet til elektrisk. Hele maskinparken til Gravplassetaten ble dermed utslippsfri i 2023. 44 % av Renovasjons- og gjenvinningsetatens maskinpark er utslippsfri, Vann- og avløpsetaten har en andel på 28 %, Bymiljøetaten på 17 % og Oslobygg på 10 %. Oslo Havn hadde kun maskiner på bærekraftig biodrivstoff. Bymiljøetaten tok i bruk en elektrisk løypemaskin i Holmenkollen i januar 2023 og inngikk ny avtale for innkjøp av 7 elektriske isprepareringsmaskiner. Det vil erstatte 4 fossile maskiner.

Insentiver til utslippsfrie motorredskaper og arrangementer (tilskudd, strøm til arrangementer) (nr. 25)

I 2023 ga Klima- og energifondet 23 tilsagn på til sammen over 11 mill. gjennom ordningen *Elektriske motorredskaper og maskiner*. Dette var blant annet teleskoptrucker, kompaktlastere og gravemaskiner. Våren 2023 endret Enova sin tilskuddsordning for kjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner, ved at anleggsmaskiner brukt i bygg- og anlegg ble prioritert. Klima- og energifondet endret da sin ordning, slik at det nå gis tilskudd til et bredere spekter av motorredskaper og maskiner.

I 2023 etablerte Bymiljøetaten arrangementsstrømskap på Helga Helgesen plass, Skilpaddeparken og i Sofienbergparken. På Langkaia ble det etablert 4 stolper med uttak til badstuene. I 2024 vil det monteres ny hovedtavle for å kunne levere mer strøm til både badstuene og El-båten. Anleggene fjerner behov for dieselaggregat.

Anskaffelse av utslippsfrie hurtigbåter (nr. 26)

Fylkestinget i Viken vedtok sommeren 2022 at Ruter skal i gang med å bygge om dagens fossile hurtigbåter til el-drift. Det er sambandet B20 Slemmestad - Vollen - Aker brygge, som har direkte relevans for Oslos klimagassutslipp. Hurtigbåtene skal få satt inn batteripakker og skrogene forlenges slik at det blir plass til like mange passasjerer som i dag pluss enda flere sykler (ca. 20 stk.). De nye båtene skal være klare til drift innen 01.07.2024. 98 % av kjøretøykilometerne øybåtene og Nesoddbåten kjørte i 2023 var utslippsfrie.

Etablere landstrøm for container-, tank- og cruiseskip (nr. 27)

Det ble startet bygging av landstrøm til cruise på Revierkaia i 2023. Målet er at 30 % av besøkende cruiseskip på Revierkaja blir koblet på i 2024. Landstrøm til containerskip skal være ferdig til 31.07.2024.

Kommunen fikk ENOVA-støtte til å bygge landstrøm til tankskip i 2023. Målet er å ha anlegget ferdig i løpet av 2025. Landstrøm til cruise på Filipstad fikk også ENOVA-støtte i 2023. I tillegg jobbes det med en investeringsbeslutning for et flyttbart landstrømanlegg. Målet er å ha dette på plass i løpet av 2024.

Status for energiforsyning og oppvarming

Avfallsforbrenning er en stor kilde til utslipp i Oslo. Indikatorene i klimabarometeret (tabellen nedenfor) viser utvikling av mengde forbrent avfall ved Oslos tre avfallsforbrenningsanlegg.

Indikator for energiforsyning	2015	2021	2022	2023
Avfallsforbrenning (tonn forbrent avfall)				
Haraldrud energigjenvinningsanlegg	110 500	98 600	92 400	94 600
Haraldrud varmesentral	-	51 700	36 400	44 700
Klemetsrud Oslo Celsio	294 200	315 700	319 300	331 900
Totalt	404 700	466 000	448 100	471 100

Mengde forbrent avfall per år varierer litt, men holder seg nokså stabilt over tid. Tallene for 2023 indikerer en økning i forbrent mengde avfall sammenliknet med 2022 på om lag 23 000 tonn. Dette gir en forventet økning i utslippene på mellom 12 000 - 13 000 tonn CO₂-ekvivalenter i utslippsregnskapet.

I 2023 utgjorde fossile kilder i fjernvarmeproduksjonen til Hafslund Oslo Celsio 1,7 % av total energibruk. Det var et mål å ha en fossilandel på maks 1,5 % i 2023. Utslipp fra fossile kilder i fjernvarmeproduksjonen forventes derfor å øke med 1 000 - 1 500 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2022 til 2023.

Status for klimatiltak for energiforsyning, oppvarming og avfall/avløp iht. klimabudsjettet

Etablering av gasskjel for produksjon av fjernvarme fra deponigass (nr. 1)

Gasskjelen ble etablert mot slutten av 2022, men satt midlertidig ute av drift på grunn av bygging av karbonfangstanlegget på Klemetsrud. Mot slutten av 2023 ble den startet opp igjen. Det ble produsert i underkant av 1800 MWh fra forbrenning av deponigass til fjernvarmenettet. Dette er metangass som tidligere ble faklet og omdannet til CO₂, uten at overskuddsvarmen ble utnyttet.

Karbonfangst på Klemetsrudanlegget (nr. 2)

Avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud står i dag for om lag 17 % av utslippene i Oslo, og er med det det største punktutslippet i kommunen. Bygging av et karbonfangstanlegg startet sommeren 2022, men er satt på vent som følge av kraftige kostnadsøkninger i prosjektet. Kostnadsøkningene er i stor grad knyttet til økte energi- og materialkostnader, inflasjon og endrede valutakurser. En beslutning om bygging av anlegget med kostnadsreduserende løsninger er forventet å bli lagt frem sommeren 2024. Tidligst oppstart av anlegget er forventet å bli sommeren 2027, med full drift i 2029. Når anlegget er i full drift, vil det fange opp mot 145 000 tonn fossilt CO₂ årlig og rundt tilsvarende mengde CO₂ fra biologisk avfall.

Vedlikehold av deponigassanlegg på Rommen og Grønmo (nr. 3)

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) drifter oppsamlingsanlegg for metan fra nedlagte avfallsdeponier i Oslo. I 2023 ble det fanget metan tilsvarende i overkant av 21 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra deponigassanleggene på Rommen og Grønmo. Dette er 1200 tonn CO₂-ekvivalenter mer enn årsprognosen. På Grønmo ble det gjort vedlikeholdsarbeid for å bedre gassoppsamlingen. Samlet går uttaket av deponigass etter planen og gir reduserte klimagassutslipp. I 2023 startet kommunen et prosjekt for å måle utslipp fra deponiet som går utenom oppsamlingsanleggene. Prosjektet forventes å bli ferdigstilt i løpet av 2024. Målet med prosjektet er å få bedre kunnskap om beregningene for metanutslipp fra deponiet er riktige.

Samlet vurdering av sannsynlig utslippsutvikling i Oslo i 2023 og vurdering av mulighet for å nå målet om 52 % utslippsreduksjon i 2023 sammenlignet med 2009

Resultatene fra klimabarometeret indikerer at utslippene fra veitrafikken vil gå ned fra 2022 til 2023. Dette skyldes at andelen elektriske personbiler, varebiler og tunge kjøretøy økte, i kombinasjon med en svak nedgang i biltrafikken (målt i passeringer i bomringene rundt Oslo) og at andelen biodrivstoff til bruk i veitrafikken økte fra 13 prosent til 15 prosent (nasjonale foreløpige tall).

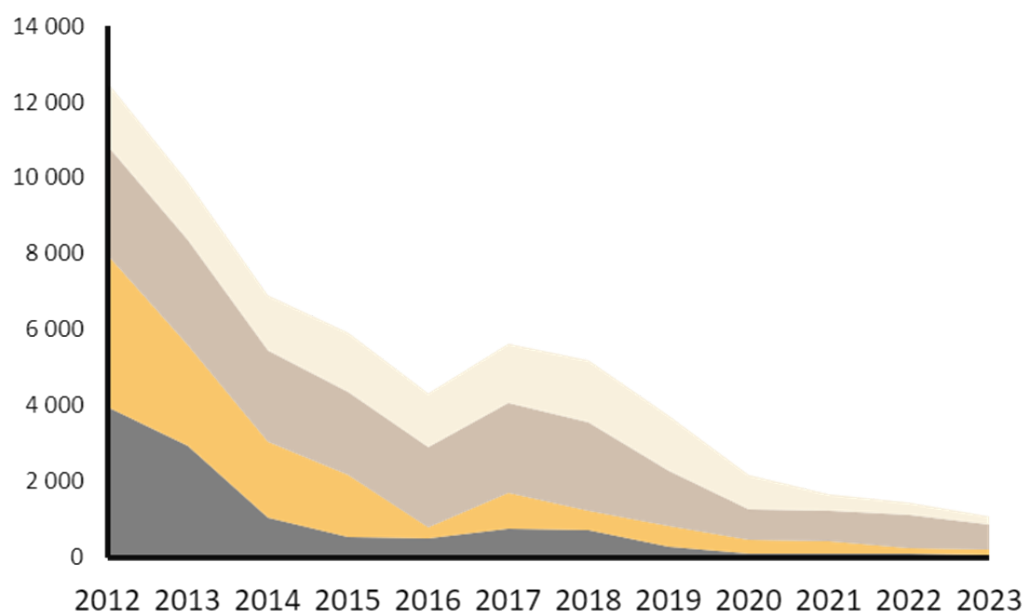
Overgangen til fossilfrie- og utslippsfrie anleggsmaskiner vil fortsette å gi utslippsreduksjoner. Svakheter i metoden som Miljødirektoratet bruker i det kommunefordelte klimagassregnskapet, gjør imidlertid at tiltakseffekten av dette ikke vil fanges opp i tallene for Oslo. Som det fremgår i denne rapporteringen reduserte Oslo kommune utslippene med 13 000 tonn som følge av krav til leverandører om bruk av fossilfrie anleggsmaskiner.

Mengden forbrent avfall økte med om lag 23 000 tonn fra 2022 til 2023. Dette gir en forventet økning i utslipp fra avfallsforbrenning på mellom 12 000 og 13 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Mengde fossilt brensel (i hovedsak fossil gass) i fjernvarmenettet økte fra om lag 28 GWh i 2022 til 34 GWh i 2023. Dette tilsier at utslippene fra fjernvarmeproduksjon også vil øke med 1 000 – 1 500 tonn CO₂-ekvivalenter.

Ifølge Miljødirektoratet sitt kommunefordelte klimagassregnskap som ble publisert i desember 2023, gikk utslippene i Oslo ned med 28 % fra 2009 til 2022. Selv om indikatorene i klimabarometeret og rapporteringen på gjennomførte klimatiltak samlet tilsier en svak utslippsreduksjon i 2023, er det ikke sannsynlig at målet om en utslippsreduksjon på 52 % i 2023 sammenlignet med 2009 ble nådd.

Utviklingen i utslipp fra kommunens egen drift

Utslippene fra kommunens egne virksomheter ble redusert med 27 % fra 2022 til 2023. Hovedårsaken til nedgangen er reduserte utslipp fra egne anleggsmaskiner og egne kjøretøy. Utslipet fra leverandørers kjøretøy og maskiner inngår ikke i disse tallene, se omtale under virkemiddel 19 og 21.

Figur 5: Klimagassutslipp fra driften av Oslos kommunale virksomheter 2012-2023. Kilde: Årlig miljø- og klimarapportering i kommunen.

Vurdering av Oslos klimamål i Klimastrategien

Bystyret vedtok i sak 109/20 klimastrategi for Oslo fram mot 2030. Strategien har 5 overordnede mål og 16 satsingsområder. Nedenfor følger rapportering på hovedmålene i strategien.

Mål 1: Oslos klimagassutslipp er redusert med 52 % i 2023 og 95 % i 2030 sammenliknet med 2009

Målet om 52 % reduksjon i klimagassutslipp i 2023 er omtalt over. Målet om 95 % utslippsreduksjon er det fremdeles mulig å nå, men det krever svært mye de neste årene, og virkemiddelbruken i alle utslippssektorer må forsterkes betydelig. Det vil være behov for nye tiltak ut over de som er identifisert, både fra kommunale og statlige myndigheter og fra private aktører. Det er særlig tre virkemidler som kan øke sannsynligheten for måloppnåelse i 2030:

- Et trafikantbetalingssystem som bidrar til redusert trafikk og fremmer raskere innfasing av en klimavennlig kjøretøypark enn dagens takster i bomringen gjør
- Etterlevelse av krav til fossilfrie anleggsplasser i reguleringsplaner og klargjøring fra staten om at kommunene har hjemmel til å stille krav om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser.
- Etablering av karbonfangst på forbrenning av Oslos husholdningsavfall og utslippsfri forbrenning på Hafslund Oslo Celsios anlegg på Haraldrud. Vi viser for øvrig til rapporteringen over som handler om status og virkemidler for å nå målet om 95 % utslippsreduksjon.

Mål 2: Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt, og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030

Målet om ivaretagelse av karbonlagre og økt opptak av klimagasser i skog og vegetasjon gjelder både for byggesonen og Marka. Ifølge Miljødirektoratets utslippsstatistikk var det i Oslo kommune et økt nettoopptak i skog på ca. 7 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2010 til 2015. Opptaket i skog i 2015 er estimert til om lag 114 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Samtidig var det et utslipp på rundt 20 000 tonn CO₂-ekvivalenter som følge av arealbruksendringer (utbygging). Denne statistikken har stor usikkerhet (ble publisert som en betaversjon), og den er gammel. Neste oppdatering av statistikken forventes i løpet av våren 2024, og det er varslet at den vil ha flere metodeforbedringer. Tallene kan derfor bli vesentlig endret.

I forvaltning av Oslo kommunes egen skog blir tiltak som har positiv effekt for naturmangfold, friluftsliv og klima, herunder klimatilpasning, karbonopptak og -lagring, prioritert. Bymiljøetaten praktiserer en skogsdrift som simulerer naturlige prosesser, med mål om å oppnå variert og flersjiktet skog med kontinuerlig plantedekke og rikt naturmangfold. Som hovedregel skal det praktiseres lukkede hogstformer og søke å unngå hogst eller andre inngrep i gammel naturskog. Bymiljøetaten følger opp dette gjennom en stedstilpasset forvaltning ut fra de lokale forholdene i hvert enkelt område. I 2023 har Bymiljøetaten jobbet mye med å erstatte svekket gran med furu og løvtrær. Forvaltningen av kommunens skog følger også flere prinsipper knyttet til hogsttidspunkt, hogstkvantum, tilvekst og tynningsintensitet. Dette bidrar til en utvikling i tråd med kommunens klimamål.

I Oslo kommunes skoger er i dag ca. 50 % av arealet vernet, enten gjennom statlig vern eller kommunalt administrativt vern. I 2023 ble store deler av Østmarka vernet gjennom opprettelse av nasjonalpark. Bymiljøetaten gjennomførte også miljøkartlegging av kommuneskogen i Østmarka, som bakgrunn for å velge ut nøkkelbiotoper i 2024. Det er foreslått økologiske korridorer i Marka i forbindelse med forslaget til ny kommuneplanens arealdel som var på høring høsten 2023, som også inkluderer kommunens egen skog.

Klimaetaten fikk i 2023 Norsk institutt for naturforskning til å utrede hvilken kunnskap som eksisterer per i dag om karbon i jord, og hvilke muligheter kommuner har for å stille krav til å ivareta karbonrike arealer i plansammenheng. Prosjektet var et samarbeid med Trondheim, Stavanger og Bergen. I forslaget til ny kommuneplanens arealdel er det også inkludert en rekke bestemmelser som skal styrke natur, økosystemer og grøntstruktur i byggesonen.

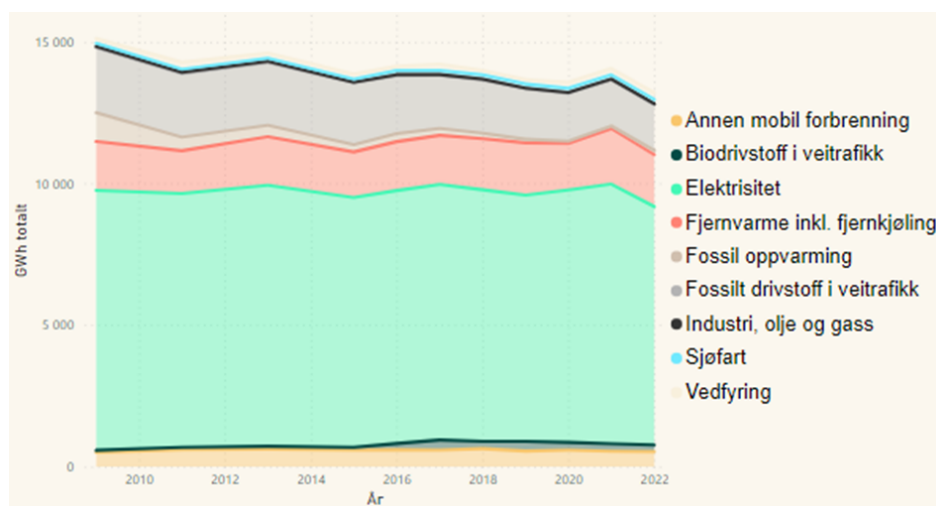
Mål 3: Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009

Det samlede energiforbruket i Oslo har totalt gått ned med 13 % i perioden 2009 til 2022 (det foreligger ikke tall for 2023). Per innbygger er energibesparelsen på 28 % i perioden. Nedgangen i energiforbruk i perioden har hovedsakelig skjedd i transportsektoren, fordi elektriske løsninger er mer energieffektive enn diesel og bensin, og gjennom utfasing av fyringsolje til mer energieffektive oppvarmingsløsninger.

Fra 2021 til 2022 ble energiforbruket redusert med 6 %. Det skyldes sannsynligvis i stor grad de kraftig økte energiprisene (særlig strømprisene og fjernvarmeprisene) i 2022, blant annet som følge av krigen i

Ukraina.

For å møte energikrisen, økte Oslo kommune i 2022 støtten til tiltak for å redusere energiforbruket og øke lokal energiproduksjon gjennom klima- og energifondet. Tilsagn til solceller i borettslag, sameier og yrkesbygg tidoblet seg fra 2021 til 2023 (fra 3,3 til 34,2 mill.). Tilsagn til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag/sameier seksdoblet seg fra 2021 til 2023 (fra 12,8 til 83,2 mill.). I september lanserte Enova nasjonale tilskuddsordninger for energiforbedring i borettslag, sameier og for bedrifter. Ordningene inkluderer også lokal energiproduksjon, slik som solceller. For å ikke ha overlappende støtteordninger, ble flere av klima- og energifondets energitilskudd avviklet.

Oslos energiforbruk fordelt på energibærere [GWh]. Kilde: SSB og Fjernkontrollen.no og Miljødirektoratets utslippsstatistikk

Mål 4: Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

I Oslo er et av de viktigste områdene innen klimatilpasning, å sørge for at byen kan ta imot hyppigere og mer intens nedbør uten økte problemer med overvann. Arbeidet med overvannshåndtering koordineres av Plan- og bygningsetaten (PBE) og følges opp av en tverretattlig overvannsgruppe i kommunen. I 2023 fullførte og publiserte PBE en overvannsveileder til bruk i kommunen. Veilederen utdyper nasjonale og kommunale føringer, bidrar til bedre forståelse av hvorfor regnvann/overvann er så viktig i det naturlige kretsløpet, og hvordan vannet bør håndteres. Veilederen vil bli et viktig faggrunnlag og oppslagsverk for alt som angår overvannshåndtering. Åpning av Hovinbekken, gjennom den nyetablerte Klosterenga park, ble ferdigstilt i juni 2023. Det er også ferdigstilt forprosjekt for gjenåpning av Bakåsbekken på Furuset. Bekkeåpning bidrar til klimatilpasning, ved at byen tåler større nedbørsmengder, bedrer vannmiljøet og bidrar til mer friluftsliv.

Oslo kommune (ved Plan- og bygningsetaten) har revidert norm for vegetasjon og vannhåndtering (blågrønn faktor), som trådte i kraft september 2023. Normen gjelder nå for flere byggeformål enn bolig. Den legges til grunn ved utarbeidelse og behandling av nye planer og byggesaker og bidrar til å fremme byens klimatilpasning og biologiske mangfold.

Handlingsplan for grønne tak og fasader ble vedtatt av bystyret 20. desember 2023. Det er igangsatt et prosjekt som skal gjøre det enklere å beregne bæreevnen til eksisterende tak ved etablering av grønne tak. Oslo kommune bygger grønne tak i flere egne byggeprosjekter. All overvannshåndtering skal løses med åpne og naturlige tiltak. Kommunen har utviklet en metode for å kartlegge behov for klimatilpasningstiltak på eksisterende tomter.

Oslo kommune prioriterer trær og treplanting i byutviklingen. Prosjektet Oslotrær bidrar til kompetanse om trærnes verdi som grønn infrastruktur, kartlegging av restaureringsbehov og potensiale for mer natur og trær i kommunens egne arealer. Naturrestaurering, med urban skogplanting sammen med skoleelever og nabolag, har vært viktig i 2023. Måltallet for 2023 var å bidra til 5000 nye trær i byggesonen. Resultatet ble på hele 8700, mye på grunn av at flere arealer for naturrestaurering og flere aktører har kommet til.

De foreslåtte bestemmelsene i kommuneplanens arealdel stiller blant annet krav til overvannshåndtering og ivaretagelse og styrking av byens blågrønne strukturer, samt nye kvalitetskrav til bruk av risiko- og sårbarhetsanalyser. Forslaget omfatter også en rekke nye kart, blant annet for overvannshåndtering og grønnstruktur. Summen av forslag til nye krav og kart vil bidra til å gjøre byen mer klimatilpasset.

Et robust biologisk mangfold er viktig for at naturen skal evne å tilpasse seg klimaendringene, samt gi de økosystemtjenestene Oslo trenger. I september 2023 ble Handlingsplan for biologisk mangfold i Oslo kommune vedtatt av byrådet. Planen vil være sentral fremover for å styrke naturen i Oslo.

Oslo kommunes arbeid med restaurering av myrer ble videreført i 2023. Deledalsmyra i Sørmarka (18 mål) ble ferdig restaurert og det ble startet arbeid på to myrer i Høgåsen i Bogstadmarka. Skjervemyra blir sannsynligvis ferdig restaurert i 2024. For å få grunnlag for å vurdere effekten av restaureringen, er det tatt vegetasjonsanalyser som også skal gjentas noen år etter restaurering. I løpet av 2023 har kommunen også restaurert den utvalgte og truede naturtypen "åpen grunnlendt kalkmark" innenfor flere verneområder på øyene i Oslofjorden og i Nordstrandskråningen. Oslo kommune restaurerer og konverterer også områder til edelløvskog. I 2023 ble det plantet bøk på Bogstad (ca 3 daa) og i 2022 sådd eik på Monsetangen i Lillomarka (ca 5 daa).

Mål 5: Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

I 2023 ble indirekte utslipp for første gang inkludert i klimabudsjettet. Dette gir en systematisk oversikt over virkemidlene kommunen har for å redusere Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen. Samtidig har Klimabarometeret blitt utvidet til å inkludere [indikatorer for indirekte utslipp](#). Disse omfatter i første omgang [utslipp fra innkjøp av utvalgte varegrupper](#) i kommunens virksomhet, [utslipp fra materialbruk i Oslobyggs byggeprosjekter](#), samt [avfallsmengder og biler per innbygger i Oslo](#).

I 2023 testet Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) og Klimaetaten et verktøy som kan måle utslipp fra kommunens innkjøp i et pilotprosjekt. Verktøyet har gitt oversikt over kommunens store utslippskilder og vil bli viktig for å jobbe systematisk med å identifisere og redusere indirekte utslipp.

Klimagassutslippene fra materialer i bygg og infrastruktur er antatt å gi det største indirekte klimagassutslippet fra kommunale virksomheter. I 2022 satte byrådet seg et mål om å redusere klimagassutslippene fra materialer i kommunens nye og rehabiliterte bygg med 30 % sammenliknet med en referansebane. Oslobygg følger opp dette gjennom sin portefølje for alle planlagte byggeprosjekter ved å sikre materialvalg med lave klimagassutslipp i tidlig prosjekteringsfase og stille krav til materialvalg og ombruk av materialer i deres bygge- og anleggsoppdrag. Indirekte utslipp fra materialbruk i prosjektene i 2023 lå 14 % unna reduksjonsmålet.

Vann- og avløpsetaten, Fornebubanen og Bymiljøetaten har også gjort tiltak for å redusere indirekte utslipp fra sine anleggsprosjekter og vil rapportere på dette i 2024 gjennom klimabudsjettet. Vann- og avløpsetaten har blant annet stilt minimumskrav til lavkarbonbetong og andel resirkulert stål i et utvalg entrepriser. En større andel av entreprenørene som jobber med Fornebubanen leverer løpende klimagassregnskap, som måles opp mot egne klimabudsjetter. Bymiljøetaten har kommet godt i gang med gjenbruk av masser i egne anleggsprosjekter, og har to pilotprosjekter med klimabudsjett og klimagassregnskap for materialer.

Handlingsplan for bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat i Oslo kommune ble vedtatt av byrådet i 2023. I handlingsplanen er det satt mål om å halvere kjøttforbruk i kommunale virksomheter innen 2025 og å halvere matsvinn innen 2030, sammenliknet med 2019. Vegetarmat har vært standardvalget ved kommunens møter og arrangementer siden januar 2022. Det er et potensial for å øke etterlevelsen og forbedre rapporteringen på dette i hele kommunen.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) har inngått en samkjøpsavtale med Oda Norway AS som leverer et menyplanleggingsverktøy. I nettbutikken til Oda får alle kommunale barnehager nå forslag til ukemenyer/sesongmenyer og informasjon om bærekraftig mat er samlet på samme side. UKE har ansatt en egen koordinator for arbeidet med å halvere matsvinnet i kommunens virksomheter, og det er etablert en kommunal tverretattlig faggruppe for bærekraftig mat.

I 2023 anskaffet UKE en digital ombruksplattform (Loopfront) for at kommunens virksomheter enklere skal kunne gjenbruke hverandres produkter, utstyr og materiell, og dermed øke levetid på produkter og redusere unødvendig nyinnkjøp. UKE tilrettelegger også for å redusere utslipp fra innkjøp av varer i kommunen gjennom krav i samkjøpsavtaler. Det stilles krav til lang levetid og til at leverandørene skal bistå og veilede virksomhetene til å velge produkter som er bærekraftige og med miljømerker og -deklarasjoner.

Gjennom Framtidens forbruk – strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030, samt tilhørende Tiltakslistene – mot plast og marin forurensning og for bærekraftig og redusert forbruk, følger Bymiljøetaten opp arbeid på tvers i kommunen for å redusere forbruk av tekstiler, engangsplast, elektronikk, fritidsutstyr, verktøy og møbler. I 2023 startet Utviklings- og kompetanseetaten med å få på plass nye og reviderte mål, krav og kriterier eller andre strategiske tiltak som kan bidra til reduserte klimagassutslipp knyttet til kommunens anskaffelser av møbler, tekstil og IKT.

Bystyret har vedtatt et mål om å redusere trafikken med en tredel sammenlignet med 2015. Redusert trafikk og lavere drivstofforbruk, færre biler og mindre veiutbygging vil gi lavere indirekte utslipp. Utviklings- og kompetanseetaten har i 2023 jobbet med å forberede en anskaffelse av et flåtestyringsverktøy som skal gi oversikt over kommunens kjøretøy og maskiner som er tilgjengelig for deling mellom virksomheter. Dette skal gjøre det enklere å dele på kommunens 1 500 kjøretøy og 2 000 maskiner. Anskaffelsen forventes kunngjort i første kvartal 2024.

UKE signerte i august 2023 en kontrakt med Hyre As for en pilot for bildeling i bydel Alna. Her vil bydelens ansatte bruke biler fra en bildelingsbiler på dagtid, som så leies ut til bydelens innbyggere på kveldstid og i helger. På den måten vil bydelens ansatte kunne opprettholde nødvendig transportdrift, samtidig som innbyggerne kan teste ut et utslippsfritt og delingsbasert transporttilbud og potensielt oppleve et mindre behov for å eie bil.

Del II

Sektorvis gjennomgang av mål og resultater

Bykassens regnskap 2023

Nedenfor følger en nærmere gjennomgang av bykassens drifts- og investeringsregnskap for 2023 med hovedfokus på resultatene til virksomhetene (etater og bydeler) som ligger under bykassen. I tillegg er det redegjort nærmere for beregnede selvkostkalkyler for 2023 på tjenesteområdene for vann og avløp, renovasjon, feiing og plan- og byggesaker.

Det vises for øvrig til omtale av Oslo kommunens regnskap i årsberetningen og omtalen av den enkelte byrådsavdeling med underliggende virksomheter hvor det er redegjort mer i detalj om avvik.

Bykassens driftsregnskap

	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-11 731	-12 001	-11 799	-270	-7 785
Inntekts- og formueskatt	-45 632	-44 686	-43 070	946	-49 143
Eiendomsskatt	-2 042	-2 045	-1 990	-3	-1 737
Andre generelle driftsinntekter	-1 393	-1 254	-863	139	-783
Sum generelle driftsinntekter	-60 798	-59 986	-57 722	813	-59 449
Sum bevilgninger, netto	60 859	64 849	59 314	3 990	56 037
Avskrivninger	1 932	5	0	-1 927	1 990
Sum netto driftsutgifter	62 791	64 854	59 314	2 063	58 028
Brutto driftsresultat	1 993	4 868	1 591	2 876	-1 421
Renteinntekter	-964	-738	-692	226	-903
Konserninterne renteinntekter	-168	-106	-85	62	-122
Utbytter	-2 100	-2 100	-1 500	0	-1 942
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	345	188	163	-156	202
Konserninterne renteutgifter	510	478	501	-32	329
Avdrag på lån	28	28	0	0	28
Konserninterne avdrag på lån	3 491	3 491	1 360	0	1 532
Netto finansutgifter	1 142	1 242	-253	100	-875
Motpost avskrivninger	-1 932	-5	0	1 927	-1 990
Netto driftsresultat	1 202	6 105	1 339	4 903	-4 287
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering	369	369	11	0	336
Overføring til investering - fond	467	498	340	31	412
Overføring til investering - virksomhetene samlet	41	41	0	0	57
Bruk av bundne driftsfond	-1 954	-1 750	-189	203	-1 876
Avsetning til bundne driftsfond	1 873	710	154	-1 163	1 531
Bruk av driftsfond	-5 792	-7 729	-1 960	-1 937	-1 137
Avsetning til driftsfond	3 793	1 756	306	-2 037	4 964
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-1 202	-6 105	-1 339	-4 903	4 287
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Nærmere om driftsresultatene til bykassens virksomheter (etater og bydeler)

Bykassens virksomheter (inkl. sentrale avsetninger) hadde i 2023 et samlet mindreforbruk på 4 152 mill. I dette resultatet ligger imidlertid at 2 894 mill. øremerkede midler ikke ble brukt i 2023. Korrigert for øremerkede midler og avregninger mot diverse fond, viser bykassens virksomheter/kapitler et mindreforbruk på den ordinære driften i 2023 med ca. 1 192 mill. I tabellen under gis det en sektorvis oversikt over disse avvikene.

			Tall i tusen kr
Sektor - netto drift	Netto	Særsk. overf.	Avvik ord. drift 1
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	486 599	304 275	182 324
Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	246 209	273 973	-27 764
BYDELENE (+ kap. 303, 305, 306, 308)	1 466 385	1 268 975	197 410
Opplæring og kunnskap (OVK)	19 390	324 242	-304 852
Byutvikling (BYU)	180 880	118 179	62 701
Miljø og samferdsel (MOS)	657 524	130 648	460 476
Byrådslederens kontor (BLK)	68 525	33 445	35 080
Næring og eierskap (NOE)	65 376	48 536	16 840
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	340 411	249 096	91 315
Finans (FIN)	37 819	22 908	14 911
Bystyret (BYS)	24 137	4 567	19 570
Sum bykassevirksomheter I	3 593 255	2 778 844	748 011
Sentrale avsetn. (kap 124, 192, 193)	558 940	115 000	443 940
Sum bykassen	4 152 195	2 893 844	1 191 951
eksklusiv:			
Bystyret (BYS)	24 137	4 567	19 570
Sentrale avsetn.	558 940	115 000	443 940
MOS-selvfinansierende	345 515	1 246	344 269
Sum bykassevirksomheter II	3 223 603	2 773 031	384 172

1 Avvik ordinær drift korrigert for øremerkede midler og diverse fond for MOS

Bykassens virksomheter/kapitlers netto mindreforbruk på ordinær drift med ca. 1 192 mill. kommer frem som differansen mellom virksomheter med mindreforbruk på 2 044 mill. fratrukket virksomheter med merforbruk på 852 mill. Driftsregnskapet for virksomhetens ordinære drift viser at 39 virksomheter/kapitler hadde et mindreforbruk på mer enn 5 mill. mens 9 virksomheter/kapitler hadde et merforbruk på mer enn 5 mill., jf. tabellene nedenfor.

Virksomheter/kapitler med merforbruk på ordinær drift større enn 5 mill. i 2023:

		Tall i tusen kr
Virksomhet/kapittel - bykassen		Merforbruk ordinær drift
Utdanningsetaten, kap. 200		-509 725
Sykehjemsetaten, kap. 313		-61 809
Bydel Søndre Nordstrand, kap. 015		-61 804
Bydel Østensjø, kap. 013		-57 803
Bydel Vestre Aker, kap. 007		-54 844
Bydel St.Hanshaugen, kap. 004		-40 343
Prosjekteringsmidler, kap. 374		-20 502
Fagopplæring, kap. 231		-15 372
Helsetaten, kap. 314		-5 452
Øvrige virksomheter/kapitler med merforbruk		-24 209
Sum virksomheter/kapitler med merforbruk		-851 863

Virksomheter/kapitler med mindreforbruk på ordinær drift større enn 5 mill. i 2023:

	Tall i tusen kr
Virksomhet/kapittel - bykassen	Mindreforbruk ordinær drift
Div. avsetninger og tilfæld. innt., kap. 192*	431 705
Vann- og avløpsetaten, kap. 620	332 224
Voksenopplæring, kap. 294	152 856
Videregående skoler, kap. 230	110 926
Bydel Gamle Oslo, kap. 001	78 174
Bydel Frogner, kap. 005	64 022
Bydel Nordstrand, kap. 014	62 524
Grunnskolen, kap. 210	55 945
Aktivitetsskolen, kap. 211	53 941
Bydel Alna, kap. 012	49 828
Bydel Nordre Aker, kap. 008	44 605
Bydel Stovner, kap. 011	37 461
Bymiljøetaten, kap. 542	37 083
Idrett, kap. 545	37 041
Bydel Grorud, kap. 010	35 575
Byråd/byrådsavdelingene, kap. 120	33 187
Bymiljøetaten-parkering, kap. 543	32 121
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	31 795
Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning, kap. 317	30 612
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, kap. 400	29 947
Bydelene-etabl. Nye barnehager, kap. 305	28 615
Brann- og redningsetaten, kap. 650	26 956
Velferdsetaten, kap. 315	23 510
ORIGO-digitaliseringseenhet, kap. 121	20 910
Kjøp av transporttjenester, kap. 711	16 944
Bystyret m.v., kap. 100	16 863
Kulturetaten, kap. 502	16 688
Munchmuseet, kap. 504	15 881
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	15 009
Deichman bibliotek, kap. 505	14 582
Diverse barnehagetiltak, kap. 306	12 797
Næringsetaten, kap. 459	12 114
Byomfattende tiltak avsetninger eldre, kap. 372	10 651
Avsetning pensjon, kap. 193	9 510
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost, kap. 648	8 171
Kulturtilskudd m.m., kap. 500	5 411
Bydel Grünerløkka, kap. 002	5 398
Rådhusets forvaltningstjeneste, kap. 150	5 032
Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring, kap. 647	5 016
Øvrige virksomheter/kapitler med mindreforbruk	32 184
Sum virksomheter/kapitler med mindreforbruk	2 043 814

*Mindreforbruket på kap. 192 med 431,7 mill. består i hovedsak av 289,6 mill. i avsetning for eventuell dekning av minimumsavdrag i Oslobygg KF, 126,6 mill. i bufferavsetning til rentekostnader ved strategisk eiendomskjøp, samt diverse merinntekter på ca. 15,5 mill.

Virksomhetene hadde 2 894 mill. i ubrukte øremerkede driftsmidler ved utgangen av 2023, mot 3 067 mill. ved utgangen av 2022. Driftsregnskapet viser at 54 virksomheter/kapitler hadde mer enn 5 mill. i ubrukte øremerkede midler i 2023, jf. tabellen nedenfor.

Tall i tusen kr	
Kapittel/virksomhet - bykassen	Ubrukte øremerkede midler 2023
Bydelene-avsetn., arbeid, integrering og sos.tj., kap. 307	309 943
Bydelene-avset. Eldre, helse og sosiale tj., kap. 308	282 022
Utdanningsetaten, kap. 200	163 153
Idrett, kap. 545	138 717
Helseetaten, kap. 314	120 661
Div. avsetninger og tilfæld. innt., kap. 192	115 000
Grunnskolen, kap. 210	112 676
Bostøtte og boligtilskudd, kap. 428	111 406
Bydel Søndre Nordstrand, kap. 015	108 111
Bydel Gamle Oslo, kap. 001	98 107
Bymiljøetaten, kap. 542	84 491
Velferdsetaten, kap. 315	80 178
Bydel Alna, kap. 012	71 283
Bydel Bjerke, kap. 009	57 793
Voksenopplæring, kap. 294	56 036
Bydel Grorud, kap. 010	54 803
Byomfattende tiltak avsetninger eldre, kap. 372	50 038
Kulturetaten, kap. 502	46 366
Bydel Nordstrand, kap. 014	45 600
Sykehjemsetaten, kap. 313	45 329
Eiendoms- og byfornyelsesetaten, kap. 400	41 786
Munchmuseet, kap. 504	40 292
Avsetning husleier sykehjem mv., kap. 328	37 844
Diverse barnehagetiltak, kap. 306	35 546
Plan- og bygningsetaten, kap. 609	33 523
Bydel Stovner, kap. 011	32 456
Bydel Grünerløkka, kap. 002	31 423
Overføring av statlige næringsrettede midler, kap. 456	29 161
Byråd/byrådsavdelingene, kap 120	28 384
Kjøp av transporttjenester, kap. 711	26 686
Bydel Frogner, kap. 005	26 243
Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid, kap. 319	25 054
Bydelene-avset. Barn og unge, kap. 303	24 625
Bydel Nordre Aker, kap. 008	23 753
Diverse virksomheter og prosj. under FIN, kap. 122	22 883
Bydel Vestre Aker, kap. 007	22 768
Videregående skoler, kap. 230	20 659
Byomfattende tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester, kap. 371	20 123
Bydel Østensjø, kap. 013	19 760
Næringsutvikling, kap. 455	19 375
Prosjekteringsmidler, kap. 374	18 499
Fagopplæring, kap. 231	18 343
Kulturtilskudd m.m., kap. 500	14 586
Indre øst-satsingen, kap. 483	14 269
Bydel St.Hanshaugen, kap. 004	13 792
Byantikvaren, kap. 520	11 083
Bydel Sagene, kap. 003	10 947
Deichman bibliotek, kap. 505	9 135
Fagskoleopplæring, kap. 250	9 042
Oslo sør-satsingen, kap. 481	8 838
Brann- og redningsetaten, kap. 650	7 975
Filipstad infrastruktur, kap. 405	7 000
Klimaetaten, kap. 771	6 024
Barne- og familieetaten, kap. 360	5 763
Øvrige virksomheter/kapitler med mindreforbruk	24 491
Sum virksomheter/kapitler med mindreforbruk	2 893 844

*Ubrukte øremerkede midler på kap. 192 gjelder 115 mill. avsatt til kollektivtransport for eventuell kompensasjon for lavere billettinntekter

	Tall i mill.				
Ubrukte øremerkede midler	2019	2020	2021	2022	2023
Stat/private/andre kilder	564	898	1 223	1 082	1 104
Kommunale	1 041	967	1 510	1 984	1 790
Sum ubrukte øremerkede midler	1 605	1 865	2 733	3 067	2 894
Endring fra året før	-199	261	868	333	-173

Bydelene (eksklusiv kap. 303, 305, 306, 307 og 308) hadde et samlet mindreforbruk på 774,7 mill. Korrigert for ubrukte øremerkede midler, har bydelene et samlet mindreforbruk på 157,9 mill.

I 2023 hadde 11 bydeler mindreforbruk med til sammen 871,5 mill., mens 4 bydeler hadde merforbruk på til sammen 96,8 mill. (eksklusiv særskilte overføringer hadde 8 bydeler et samlet mindreforbruk på 377,6 mill., mens 7 bydeler hadde et merforbruk på til sammen 219,7 mill.).

Virksomheter som hadde et mindreforbruk innenfor 4 %-grensen (dvs. 4 % av brutto driftsutgifter i opprinnelig budsjett 2022 eksklusiv øremerkede midler) i 2023 får normalt økt budsjetttrammen i 2024 tilsvarende. På samme måte reduseres normalt budsjetttrammen i 2024 for virksomheter som hadde merforbruk innenfor 4 %-grensen i 2023. Regnskapet viser at mindreforbruk og merforbruk innenfor 4 %-grensen ble henholdsvis ca. 691,1 mill. og ca. 443,9 mill. Samlet er det dermed netto 247,3 mill. i mindreforbruk etter 4 %-grensen som i 2023-regnskapet er avsatt til fond. Tilsvarende avsetning i 2022-regnskapet var 629 mill.

Virksomhetenes mindreforbruk utover 4 %-grensen, som trekkes inn til bykassa, ble ca. 146,1 mill. i 2023 fordelt på 16 virksomheter/kapitler. Etter reglene skal merforbruk utover 4 %-grensen dekkes av bykassen. Det var 5 virksomheter/kapitler som hadde merforbruk utover denne grensen med til sammen 28,6 mill. i 2023.

	Mill.kr				
Fremføringer 4 % (5 % 2018-2020)	2019	2020	2021	2022	2023
Bydelene	229	286	324	255	158
endring fra året før	-38	57	38	-69	-97
Utdanningsetaten	379	326	301	121	-146
endring fra året før	-54	-53	-25	-180	-267
Øvrige	245	334	149	253	235
endring fra året før	12	89	-185	104	-18
Sum 4 % totalt	853	946	774	629	247
endring fra året før	-80	93	-172	-145	-382

Overføring av mer-/mindreforbruk 4 %-reglene (tall i tusen)	2022	2023	Endring
315 Velferdsetaten	23 338	23 519	181
350 Trygdeordninger	-264	-264	-
371 Byomfattende tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester	-1	-	1
384 Hjelpemiddelformidlingen i Oslo	-1 238	952	2 190
Sum AIS (eks. Utdanningsetatens kapitler 250 og 294)	21 835	24 207	2 372
121 ORIGO Digitaliseringsenhet	4 426	4 819	393
313 Sykehjemsetaten	-19 977	-61 809	-41 832
314 Helseetaten	10 939	-5 453	-16 392
316 Opplæringskont. Helse- og oppvekst	816	-1 068	-1 884
317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning	12 228	23 685	11 457
372 Byomfattende tiltak, avsetnt. helse, eldre og innb.	-	44	44
374 Prosjekteringsmidler	-41	-45	-4
Sum HEI	8 391	-39 827	-48 218
1 Gamle Oslo	74 204	78 174	3 970
2 Grünerløkka	-1 905	5 398	7 303

Overføring av mer-/mindreforbruk 4 %-reglene (tall i tusen)	2022	2023	Endring
3 Sagene	-13 979	-2 166	11 813
4 St.Hanshaugen	-5 840	-40 342	-34 502
5 Frogner	57 678	64 020	6 342
6 Ullern	310	-91	-401
7 Vestre Aker	-59 046	-54 845	4 201
8 Nordre Aker	24 919	44 603	19 684
9 Bjerke	4 855	-2 638	-7 493
10 Grorud	26 005	35 573	9 568
11 Stovner	41 711	37 459	-4 252
12 Alna	43 388	49 827	6 439
13 Østensjø	23 256	-57 804	-81 060
14 Nordstrand	59 095	62 523	3 428
15 Søndre Nordstrand	-19 185	-61 804	-42 619
Sum bydelene	255 466	157 887	-97 579
306 Diverse barnehagetiltak	4 631	4 863	232
308 Bydelene-avset. helse, eldre og sosiale tj.	72	-55	-127
Sum avsetninger bydelene	4 703	4 808	105
455 Næringsutvikling	1 703	566	-1 137
459 Næringsetaten	2 459	3 005	546
Sum NOE	4 162	3 571	-591
500 Kulturtilskudd mm.	2 884	5 410	2 526
502 Kulturetaten	13 999	16 686	2 687
504 Munchmuseet	15 067	15 879	812
505 Deichman bibliotek	15 290	14 580	-710
545 Idrett	34 079	37 045	2 966
590 Gravplassetaten	6 716	1 513	-5 203
Sum KIF	88 035	91 113	3 078
Utdanningsetaten	121 159	-145 931	-267 090
360 Barne- og familieetaten - barnevern	11 063	-2 941	-14 004
Sum OVK (inkl. kap. 250 og 294)	132 222	-148 872	-281 094
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten	8 599	9 537	938
520 Byantikvaren	866	955	89
609 Plan- og bygningsetaten	-15 514	25 233	40 747
Sum BYU	-6 049	35 725	41 774
542 Bymiljøetaten	30 910	37 082	6 172
543 Bymiljøetaten - parkering	10 627	11 585	958
647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten-næring	-2 918	3 287	6 205
650 Brann- og redningsetaten	-5 301	28 019	33 320
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel	128	140	12
761 Sykkelprosjektet	-2 975	-3 671	-696
771 Klimaetaten	2 620	1 385	-1 235
Sum MOS	33 091	77 827	44 736
122 Diverse virksomheter og prosj. under FIN	3 256	3 537	281
125 Utviklings- og kompetanseetaten	40 202	-1 696	-41 898
130 Innkrevingsetaten	5 387	1 802	-3 585
Sum FIN	48 845	3 643	-45 202
120 Byråd/byrådsavdelingene	22 814	24 676	1 862
140 Kommuneadvokaten	2 026	377	-1 649
150 Rådhusets forvaltningstjeneste	5 030	5 047	17
184 Beredskapsetaten	1 196	-1 232	-2 428
Sum BLK	31 066	28 868	-2 198
Sum BYS	7 477	8 329	852
SUM TOTALT	629 244	247 279	-381 965

Bykassens investeringsregnskap

					Beløp i mill. kr
Bevilgningsoversikt 2a - investering	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	10 901	15 768	11 167	4 867	9 391
Tilskudd til andres investeringer	859	1 907	511	1 048	1 106
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11	-1	0	-12	13 846
Utlån av egne midler	0	2 026	1 101	2 026	6 225
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	1 000	1 000	0	0	0
Sum investeringsutgifter	12 771	20 700	12 779	7 929	30 568
Kompensasjon for merverdiavgift	-440	-824	-440	-384	-396
Tilskudd fra andre	-4 202	-4 262	-3 231	-59	-3 006
Salg av varige driftsmidler	-221	-182	-110	39	147
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	-12 206
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 469	-1 459	-1 456	11	-7 539
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	-2	-2	-2	0
Bruk av lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-9 442	-22 372	-7 315	-12 930	-3 342
Sum investeringsinntekter	-15 775	-29 101	-12 554	-13 326	-26 342
Videreutlån	1 658	1 806	1 806	148	1 933
Bruk av lån til videreutlån	-1 655	-1 800	-1 800	-145	-1 932
Avdrag på lån til videreutlån	921	1 497	984	576	963
Mottatte avdrag på videreutlån	-670	-865	-865	-195	-777
Netto utgifter videreutlån	255	638	125	384	188
Overføring fra drift	-877	-908	-351	-31	-805
Bruk av bundne investeringsfond	-513	-525	0	-11	-550
Avsetninger til bundne investeringsfond	433	23	0	-410	560
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	9 172	9 172	0	0	5 554
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8 215	7 763	-350	-452	4 759
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	5 465	0	0	-5 465	9 172

Investeringer i varige driftsmidler fordelt per sektor:

					Tall i mill
Investeringer i varige driftsmidler pr sektor	Regnskap 2023	Reg. budsjett 2023	Oppr.budsjett 2023	Avvik 2023	Regnskap 2022
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	99	485	65	386	67
Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	391	639	307	248	211
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	16	19	7	3	11
Oppvekst og kunnskap (OVK)	206	345	121	139	191
Byutvikling (BYU)	70	1 237	424	1 167	94
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	4 259	4 653	4 206	394	3 342
Miljø og samferdsel, selvfinans.miljøetater (MOS)	5 108	6 285	4 607	1 177	5 004
Byrådslederens kontor (BLK)	90	144	31	53	13
Næring og eierskap (NOE)	3	881	775	878	0
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	372	597	372	225	371
Finans (FIN)	281	445	231	165	117
Avsetningskapitler (FIN)	42	38	22	-4	-30
Sum investeringer i varige driftsmidler - bykassen	10 901	15 768	11 167	4 867	9 391

Bykassevirksomheter/kapitler hvor det er investert i varige driftsmidler for 25 mill. og mer i 2023:

	Tall i mill
Investeringer i varige driftsmidler - Bykassen	regn 2023
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	5 052
712 Fornebubanen (MOS)	3 053
542 Bymiljøetaten (MOS)	571
761 Sykkelprosjektet (MOS)	545
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	259
545 Idrett (KIF)	204
314 Helseetaten (HEI)	171
200 Utdanningsetaten (OVK)	165
121 Oslo Origo (HEI)	122
502 Kulturetaten (KIF)	110
313 Sykehjemsetaten (HEI)	98
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	90
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	56
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	55
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	55
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	34
505 Deichman bibliotek (KIF)	25
Sum øvrige virksomheter	272
Sum investeringer i varige driftsmidler - Bykassen	10 901

Tabellen under viser investeringsprosjekter hvor det er investert for mer enn 30 mill. i 2023:

Kapittel	Prosjekt	Prosjektnavn	Tall i mill. Regn 2023
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119059	Ny vannforsyning Oslo	3 797
712 Fornebubanen (MOS)	120001	Fornebubanen	3 053
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	120004	VAV - Rehabiliteringsplan Vann og avløp	272
761 Sykkelprosjektet (MOS)	119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	194
761 Sykkelprosjektet (MOS)	122042	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	148
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	122047	VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp	140
761 Sykkelprosjektet (MOS)	111013	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	127
121 Oslo Origo (HEI)	122049	ORIGO - Digitalisering	122
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	122046	VAV - Ufordelte prosjekter	113
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119013	Holmenkollen Voksenåsen – overføringsledning	109
542 Bymiljøetaten (MOS)	117006	Byutvikling	109
200 Utdanningsetaten (OVK)	106040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	108
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121013	VAV - Ufordelte prosjekter	100
545 Idrett (KIF)	120013	Rehab nye kunstgressbaner med miljøvennlig materiale	99
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	122006	Avsetn. forvaltning av fellessystemer og felles IKT-infrastruktur	77
761 Sykkelprosjektet (MOS)	115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	75
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	122005	Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	74
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	122062	Utskifting av stasjonære datamaskiner	74
313 Sykehjemsetaten (HEI)	107006	Inventar og utstyr sykehjem	72
542 Bymiljøetaten (MOS)	115012	Trafikksikkerhet	68
542 Bymiljøetaten (MOS)	117002	Program bilfritt byliv	66
314 Helseetaten (HEI)	122014	IKT storbylegevakt HEL	65
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	122001	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	56
545 Idrett (KIF)	117011	Investering på idrettsområdet	54
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119014	Holmenkollen Voksenåsen – styrking/sikring vann	53
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119018	VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp	53
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117014	Skullerud-Enebakk ny overføringsledning	51
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	123001	VAV - Ufordelte prosjekter	51
200 Utdanningsetaten (OVK)	115023	IKT-utvikling skoler	47
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121014	VAV - Rehabiliteringsplan Vann og avløp	41
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119017	VAV – Ufordelte prosjekter	40
502 Kulturetaten (KIF)	119040	Kunstnerisk utsmykking	39
542 Bymiljøetaten (MOS)	123026	Trafikkreduksjon	35
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	122030	Lading av elkjøretøy - pakke	33
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	120049	Utstyr, transportmidler, maskiner	31
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	118022	VAV - Ufordelte prosjekter	31

For 23 av bykassens virksomheter/kapitler er det investeringsavvik (mindreforbruk) på mer enn 20 mill. i 2023, jf. tabellen nedenfor:

Kapittel/virksomhet	Tall i mill
	Investeringsavvik 2023
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	1 118
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 000
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	877
542 Bymiljøetaten (MOS)	441
313 Sykehjemsetaten (HEI)	178
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	177
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	159
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	141
502 Kulturoetaten (KIF)	80
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	80
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	77
200 Utdanningsetaten (OVK)	75
271 Bydelsoppgaver (OVK)	66
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	61
590 Gravplassetaten (KIF)	57
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	53
545 Idrett (KIF)	42
504 Munchmuseet (KIF)	41
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	38
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	31
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	27
761 Sykkelprosjektet (MOS)	25
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	22
Sum øvrige virksomheter	-31
Sum investeringsavvik - Bykassen	4 867

Investeringsprosjekter i bykassen med avvik på 20 mill. og mer i 2023:

Kapittel	Prosjekt	Tall i mill	
		Prosjektnavn	Avvik
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	119005	Risikoavsetning P85 - 20%	877
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	107009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.	869
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	123002	VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp	532
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	119059	Ny vannforsyning Oslo	443
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	123001	VAV - Ufordelte prosjekter	270
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117013	Rentvannbasseng Oset	169
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	122082	Ukrainaavsetning	139
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	113041	El-biler	120
761 Sykkelprosjektet (MOS)	119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	105
313 Sykehjemsetaten (HEI)	107006	Inventar og utstyr sykehjem	104
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	114018	Bekkelaget avløpsrenseanlegg - utvidelse	96
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	113016	REG diverse	81
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	119044	Produksjonsanleggene	80
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	118005	Haus (kulturhus)	75
313 Sykehjemsetaten (HEI)	122013	Bytte varslingsystemer	66
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	106017	Kontraktsforp.kjøp	65
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117014	Skullerud-Enebakk ny overføringsledning	56
542 Bymiljøetaten (MOS)	117006	Byutvikling	54
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	122046	VAV - Ufordelte prosjekter	46
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	118066	Avsetning EPJ - ny storbylegevakt	38
542 Bymiljøetaten (MOS)	117003	Friluftsliv	35
504 Munchmuseet (KIF)	118018	Applikasjonsprosjektet	35
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	116037	Kommunens kulturhus (Hausmania) - rehab	33
542 Bymiljøetaten (MOS)	119011	Rehabiliteringsprosjekter	32
542 Bymiljøetaten (MOS)	120059	Kjøp av utslippsfrie tunge kjøretøy og anleggsmaskiner	32
200 Utdanningsetaten (OVK)	115023	IKT-utvikling skoler	31
542 Bymiljøetaten (MOS)	117002	Program bilfritt byliv	30
271 Bydelsoppgaver (OVK)	106039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr	28
542 Bymiljøetaten (MOS)	115055	Kollektivprioriteringer	27
314 Helseetaten (HEI)	120005	Tannklinikplan - Inventar og utstyr nye klinikker	27
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	123031	Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy alle virksomheter	27
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	118025	Avsetning - Konsolidering av IKT-systemer	26
271 Bydelsoppgaver (OVK)	119026	IKT fagsystemportefølje/plattform	25
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	121002	Ljanselva-Prinsdalsbekken	24
372 Byomfattende tiltak - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	122016	IKT storbylegevakt HEI	24
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	121001	Dikemark - demning	23
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	122030	Lading av elkjøretøy - pakke	22
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	100165	Investeringer Fornebu	22
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	118025	Avsetning - Konsolidering av IKT-systemer	22
200 Utdanningsetaten (OVK)	119066	Utskifting til nullutslippskjøretøy - UDE	22
761 Sykkelprosjektet (MOS)	115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	21
308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	116019	Digitalisering - generell avsetning	21
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	117047	Oset beredskapsanlegg - UV-anlegg	20
542 Bymiljøetaten (MOS)	119012	Røakryset	20
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	122001	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	20
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	118015	Bekkeåpning Hovinbekken/Jordal	20
590 Gravplassetaten (KIF)	121036	Lager og driftshall Alfaset	20

Beregning av selvkosttjenester 2023

Nedenfor er det redegjort nærmere for beregnede selvkostkalkyler for vann og avløp, renovasjon, feiing og plan- og byggesaker. Kommunen har valgt å subsidiere plan- og byggesaker mens de øvrige nevnte tjenesteområdene forutsettes 100 % gebyrfinansiert.

I beregningen av selvkostkalkylen inngår kapitalkostnader knyttet til investeringer i form av kalkulatoriske renter og avskrivninger. Etter retningslinjene skal det benyttes 5-årig pengemarkedsrente (SWAP) tillagt 0,5 %-poeng i beregning av kalkulatoriske rentekostnader. I beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det benyttes lineære avskrivninger fordelt over investeringsens forventede levetid.

Den andelen av gebyrinntektene som skal dekke kapitalkostnadene i selvkostkalkylen tilfaller bykassen som kompensasjon for den kapitalen bykassen har stilt til disposisjon for å finansiere investeringene. I praksis skal dette dekke bykassens rente- og avdragsutgifter for de lån bykassen tar opp for å finansiere investeringer på selvkostområdet.

Etter de statlige retningslinjene, når det forutsettes 100 % kostnadsdekning av selvkosttjenester, legges det til grunn at gebyrinntekter og kostnader innenfor en periode på 5 år skal balansere hverandre. Midlertidig underskudd fremkommer ved negative selvkostfond mens midlertidige overskudd fremkommer ved positive selvkostfond.

Etter de kommunale regnskapsreglene er det ikke tillatt å fremstå med negative selvkostfond i kommunens balanseregnskap (kan ikke være mindre enn 0). Omtalen av selvkostkalkylene nedenfor viser at selvkostfondene for vann og avløp fremstår med negative fond på hhv. 391,3 og 124,2 mill., selvkostfondet for renovasjon fremstår med et negativt fond på 70,6 mill. og selvkostfondet for feiing fremstår med et negativt fond på 14,3 mill. ved utgangen av 2023.

Selvkostkalkyle for vann og avløp

								Tall i mill.
		regn 2023	regn 2023	regn 2023	regn 2022	regn 2021	regn 2020	regn 2019
	Selvkostkalkyle - vann og avløp	Vann	Avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp	Sum vann og avløp
A	Direkte driftskostnader	518,1	676,5	1 194,60	1 282,80	1 073,00	1 017,30	819,1
B	Henførbare indirekte driftskostnader	-	-	-	-	-	-	166,6
C	Kalkulatoriske rentekostnader	674,1	362,6	1 036,70	710,5	330	209,7	296,5
D	Kalkulatoriske avskrivninger	289,1	319,6	608,6	562,6	489,6	463,8	440,2
E	Andre inntekter og kostnader	127,7	129,7	257,4	224,2	107,7	99,6	82,5
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 353,5	1 229,0	2 582,5	2 331,8	1 784,9	1 591,3	1 639,9
G	Gebyrinntekter	1 168,20	1 178,10	2 346,40	1 909,80	1 773,50	1 762,80	1 603,30
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-185,3	-50,9	-236,2	-422,0	-11,4	171,4	-36,6
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	86 %	96 %	91 %	82 %	99 %	111 %	98 %
J	Saldo selvkostfond pr. 31.12	-391,3	-124,2	-515,5	-268,7	155,2	138,2	-41,1

Selvkostkalkylen for vann og avløp for 2023 viser et samlet underskudd på 236,2 mill. Det innebærer at

årets gebyrinntekter er 9 %-poeng lavere enn årets kostnader. Gebyrsatsene for vann- og avløp ble økt med 23,4 % i 2023. Ved utgangen av 2023 viser kalkylen at selvkostfondet for vann er negativt med 391,3 mill. mens selvkostfondet for avløp er negativt med 124,2 mill.

Det følger av lov om kommunale vass- og avløpsanlegg at brukerne bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt å ta full kostnadsdekning. Bystyret har vedtatt at tjenester for vann og avløp skal være selvfinansierende – dvs. 100 % gebyrfinansiert.

Vedtatte økninger i satsene for vann- og avløpsgebyr				
2023	2022	2021	2020	2019
23,4 %	6,5 %	1,5 %	10,5 %	9,5 %

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Vann- og avløpsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Selvkostkalkyle for renovasjon

		regn 2023	regn 2022	regn 2021	regn 2020	Tall i mill. regn 2019
	Selvkostkalkyle – renovasjon					
A	Direkte driftskostnader	1 037,50	1 035,80	931,2	893	758
B	Henførbare indirekte driftskostnader	17,4	1,9	2	7,2	98,2
C	Kalkulatoriske rentekostnader	61,3	55,9	31,5	22,7	39,3
D	Kalkulatoriske avskrivninger	137,1	345,4	158,8	142,9	130,4
E	Andre inntekter og kostnader	171	175,3	165,4	152,3	157,9
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 082,3	1 263,8	958,1	913,5	868,0
G	Gebyrinntekter	1 100,80	974,1	963,2	959,9	899,3
H	Årets finansielle resultat (G-F)	18,6	-289,6	5,1	46,4	31,3
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	102 %	77 %	101 %	105 %	104 %
J	Saldo selvkostfond pr. 31.12	-70,6	-230,4	62,2	55,9	9,1

Selvkostkalkylen for renovasjon for 2023 viser et overskudd på 18,6 mill. Det innebærer at årets gebyrinntekter er 2 %-poeng høyere enn årets kostnader. Satsene for renovasjonsgebyr ble økt med 13,0 % i 2023. Ved utgangen av 2023 viser kalkylen at selvkostfondet for renovasjon er negativt med 70,6 mill.

Det følger av forurensningsloven at det innenfor avfallsområdet er pålagt at brukerbetalingen skal dekke alle kostnadene. Kommunen har med andre ord ikke anledning til å subsidiere tjenesten.

Vedtatte økninger i satsene for renovasjonsgebyr				
2023	2022	2021	2020	2019
13,0 %	1,0 %	1,0 %	4,6 %	8,8 %

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Renovasjons- og gjenvinningsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Selvkostkalkyle for feiing

						Tall i mill.
	Selvkostkalkyle - feiing	regn 2023	regn 2022	regn 2021	regn 2020	regn 2019
A	Direkte driftskostnader	27,6	27,4	26,4	27,5	27,1
B	Henførbare indirekte driftskostnader	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2
C	Kalkulatoriske rentekostnader	0,2	0,1	0,1	0,1	0,08
D	Kalkulatoriske avskrivninger	0,5	0,7	0,9	0,3	0,4
E	Andre inntekter og kostnader	0,5	1,1	3,7	1,6	2
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	30,3	29,4	25,9	28,5	27,9
G	Gebyrinntekter	13,1	21,2	26,2	24,6	26,7
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-17,2	-8,2	0,3	-3,8	-1,2
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	43 %	72 %	101 %	87 %	96 %
J	Saldo selvkostfond pr. 31.12	-14,6	2,7	10,7	10,2	13,7

Selvkostkalkylen for feiing for 2023 viser et underskudd på 17,2 mill. som avregnes mot selvkostfondet for feiing. Ved utgangen av 2023 viser kalkylen at selvkostfondet for feiing er negativt med 14,6 mill.

Det følger av brann- og eksplosjonsvernloven at brukerbetaling for feietjenester kan maksimalt settes til selvkost men at det ikke er pålagt full kostnadsdekning. Kommunen har med andre ord anledning til å subsidiere tjenesten men bystyret har vedtatt at feietjenesten skal være selvfinansierende – dvs. 100 % gebyrfinansiert.

Vedtatte økninger i satsene for feiegebyr				
2023	2022	2021	2020	2019
*	*	*	-7,5 %	0,0 %

*Tilsynsgebyr for feiing ble fastsatt til kr 171 i 2021. Uendret i 2022.

Feiegebyr for pipeløp ble fastsatt til kr 1 000 i 2021. Uendret i 2022.

Tilsynsgebyr for feiing ble fastsatt til kr 102 i 2023.

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Brann- og redningsetaten, som utfører feietjenesten, i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel.

Selvkostkalkyle for plan- og byggesaker

						Tall i mill.
	Selvkostkalkyle - plan- og byggesaker mv.	regn 2023	regn 2022	regn 2021	regn 2020	regn 2019
A	Direkte driftskostnader	266,1	268,3	292,6	278,5	294,9
B	Henførbare indirekte driftskostnader	26	24,2	2,1	2,7	5,4
C	Kalkulatoriske rentekostnader	0,7	0,4	0,2	0,1	0,1
D	Kalkulatoriske avskrivninger	2,9	1,9	2	1,3	2,3
E	Andre inntekter og kostnader	19,1	15,9	13,2	15,9	20,5
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	276,6	278,9	283,6	266,6	282,2
G	Gebyrinntekter	195,4	179,1	188,2	196,3	196,9
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-81,2	-99,8	-95,4	-70,3	-85,2
I	Finansiell dekningsgrad (G/F)	71 %	64 %	66 %	74 %	70 %

Selvkostkalkylen for plan- og byggesaker for 2023 viser et underskudd på 81,2 mill. Det innebærer at årets gebyrinntekter dekker 71 % av årets kostnader.

Det følger av plan- og bygningsloven at brukerbetaling maksimalt kan dekke selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning.

Det følger av matrikkelloven at kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding

av matrikkelbrev og annet arbeid etter regulativ fastsatt av kommunestyret selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid.

Bystyret har vedtatt å subsidiere tjenestene for plan- og byggesaker mv.

Vedtatte økninger i satsene for plan- og byggesaksgebyr (kommunal deflator)				
2023	2022	2021	2020	2019
3,7 %	2,5 %	2,7 %	3,1 %	2,7 %

Det vises for øvrig til nærmere omtale av Plan- og bygningsetaten i årsberetningens del 2 under Byrådsavdeling for byutvikling.

Kapittelvis gjennomgang av mål og resultater

Bydelene

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester har ansvar for det totale tjenestetilbudet i bydelene. Ansvar for barnehager, helsetjenester for barn og unge og det kommunale barnevernet ligger i sin helhet hos Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap. Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester har ansvar for tjenester i bydelene innen arbeid og velferd, NAV, tiltak innen rusfeltet, boligsosialt arbeid, forebyggende tiltak, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid for ungdom, SaLTo, bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport.

Tall i mill.

Bydelene	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	33 397,0	35 757,8	32 969,2	35 475,7	-282,1
Netto driftsutgifter	27 577,7	29 521,1	28 245,2	30 987,5	1 466,4
Brutto investeringsutgifter	67,3	99,3	65	485,5	386,2

Tall i tabellen er inklusive de sentrale kapitlene 303, 305, 306, 307 og 308.

Punktene under er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Det er fortsatt stor aktivitet i bydelene for å ta i bruk trygghetsskapende teknologi i form av medisindispensere, GPS og digitalt tilsyn.
- Det er gjort fremskritt i bruk digitale plattformer i møte med innbyggerne innenfor digital hjemmeoppfølging (DHO).
- Bydelene har med bistand fra Helseetaten styrket arbeidet i samhandlingen mellom de kommunale tjenestene og på tvers av forvaltningsnivåer med søkelys på deling av helserelaterte opplysninger.
- Alle bydelene har i 2023 innført ELISE (ELEktronisk Informasjonsdeling mellom Samhandlende Enheter i helse) som er et behandlingsrettet helseregister som støtter hele pasientreisen til innbygger på tvers av tjenestenivåene i Oslo kommune.
- Bydelene har fokus på at innbyggerne skal møte sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid.
- Flere bydeler melder om økt fokus på saksbehandling og saksbehandlerkompetanse, og har tilsatt jurister.
- Flere bydeler melder at det er utfordrende å fremskaffe boliger, spesielt til innbyggere med omfattende hjelpebehov knyttet psykiske lidelser og andre bistandsbehov.
- Ved utgangen av 2023 var andelen barnehagelærere i grunnbemanningen i kommunale barnehager 41,5 %, mot 41,3 % i 2022. I private barnehager ble andelen redusert fra 38,0 % i 2022 til 37,6 % i 2023.
- Barnehagedeltakelsen fortsatte å øke i 2023. Ved utgangen av året hadde 92,7 % av barn i alderen 1-5 år plass i barnehage, en økning fra 92,0 % i 2022.
- Byrådet har lagt til rette for etablering av private barnehager gjennom å oppheve verbalvedtaket om at alle nye barnehager skal driftes av kommunen eller ideelle aktører.
- Barneverntjenestene i bydelene har i 2023 bidratt aktivt i det omfattende utviklingsarbeidet med Kvalitetsreform for Oslos barnevern sammen med Barne- og

familieetaten. Det er blant annet utarbeidet en ny Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet.

- Bydelene innførte høsten 2023 nytt fagsystem i barneverntjenestene, Modulus barn, som skal bidra til mer effektive arbeidsprosesser med økt faglig kvalitet.
- Alle bydeler har vært involvert i lokal tjenesteutvikling på rusfeltet gjennom Program for rusfeltet. Oslostandard for rusfaglig arbeid har vært under implementering i 2023.
- Gjennom satsingen «Flere i tilrettelagt arbeid», som består av ulike tiltak for personer med utviklingshemming og liknende bistandsbehov, fikk 72 personer arbeid i 2023.
- Det ble bosatt om lag 2 020 flyktninger i Oslo i 2023, noe lavere enn IMDis anmodningstall.
- Bydelene har utarbeidet lokale SaLTo-handlingsplaner for forebygging av rus og kriminalitet blant barn og unge, i samarbeid med politiet og Utdanningsetaten.
- Alle bydelene har i 2023 hatt tilbud om ferie- og deltidsjobber for unge i målgruppen for ungdoms- og videregående skolealder. Totalt fikk 4 500 en jobb i løpet av året, hvorav 3 000 fikk en jobb i sommerferien, og 1 500 fikk en jobb i andre skoleferier.
- Bydelene har i 2023 jobbet oppsøkende mot unge som ikke er i arbeid eller utdanning, og lagt til rette for deltagelse i utdanning, arbeid eller annen egnet aktivitet.
- Bydelene Alna, Grorud, Stovner og Søndre Nordstrand har, med en tildeling på totalt 25 mill., gjort en ekstra innsats for å øke sysselsettingsandelen i disse bydelene.

Bydel	2020	2021	2022	2023	2024	%-endring 2020-2024	%-endring 2023-2024
1 Gamle Oslo	58 671	59 876	60 209	61 756	63 712	8,60 %	3,20 %
2 Grünerløkka	62 423	63 456	63 891	64 270	65 577	5,10 %	2,00 %
3 Sagene	45 089	45 672	46 424	46 984	47 660	5,70 %	1,40 %
4 St. Hanshaugen	38 945	38 864	39 066	39 487	40 095	3,00 %	1,50 %
5 Frogner	59 269	59 015	59 026	60 163	60 646	2,30 %	0,80 %
6 Ullern	34 569	34 894	34 896	35 198	35 425	2,50 %	0,60 %
7 Vestre Aker	50 157	50 558	50 784	51 487	51 869	3,40 %	0,70 %
8 Nordre Aker	52 327	52 634	53 109	53 697	54 199	3,60 %	0,90 %
9 Bjerke	33 422	34 003	35 117	36 335	36 460	9,10 %	0,30 %
10 Grorud	27 707	27 455	27 457	27 773	28 065	1,30 %	1,10 %
11 Stovner	33 316	33 279	33 259	33 755	34 158	2,50 %	1,20 %
12 Alna	49 801	49 577	49 373	49 759	50 378	1,20 %	1,20 %
13 Østensjø	50 806	50 791	50 837	51 340	51 785	1,90 %	0,90 %
14 Nordstrand	52 459	52 583	52 595	53 151	53 969	2,90 %	1,50 %
15 Søndre Nordstrand	39 066	39 097	39 037	39 127	39 069	0,00 %	-0,10 %
Sum bydelene	688 027	691 754	695 080	704 282	713 067	3,60 %	1,20 %
Øvrige	5 467	5 256	4 747	4 755	4 643	-15,10 %	-2,40 %
Sum Oslo	693 494	697 010	699 827	709 037	717 710	3,50 %	1,20 %
Sum endring fra året før		3 516	2 817	9 210	8 673		

Bydel	Aldersgrupper						Sum	Bydelens andel av
	0-5	6-15	16-19	20-66	67-79	80+		Oslos befolkning
1 Gamle Oslo	4 326	4 757	1 673	48 661	3 481	814	63 712	8,90 %
2 Grünerløkka	4 108	3 982	1 440	52 234	2 997	816	65 577	9,10 %
3 Sagene	3 005	2 822	908	37 396	2 757	772	47 660	6,60 %
4 St. Hanshaugen	1 863	2 073	897	32 173	2 247	842	40 095	5,60 %
5 Frogner	2 349	3 334	1 614	45 097	5 853	2 399	60 646	8,40 %
6 Ullern	2 326	3 998	1 581	20 935	4 599	1 986	35 425	4,90 %
7 Vestre Aker	3 929	6 872	2 622	29 934	5 980	2 532	51 869	7,20 %
8 Nordre Aker	3 659	6 648	2 714	34 262	4 873	2 043	54 199	7,60 %
9 Bjerke	2 808	4 498	1 666	23 993	2 488	1 007	36 460	5,10 %
10 Grorud	1 820	3 199	1 309	18 319	2 439	979	28 065	3,90 %
11 Stovner	2 324	4 311	1 976	21 102	3 113	1 332	34 158	4,80 %
12 Alna	3 363	5 970	2 363	32 079	4 792	1 811	50 378	7,00 %
13 Østensjø	3 558	6 663	2 353	32 257	4 633	2 321	51 785	7,20 %
14 Nordstrand	3 643	6 837	2 688	32 662	5 697	2 442	53 969	7,50 %
15 Søndre Nordstrand	2 692	5 430	2 276	24 238	3 567	866	39 069	5,40 %
Sum bydelene	45 773	71 394	28 080	485 342	59 516	22 962	713 067	99,40 %
Øvrige	168	444	156	3 515	285	75	4 643	0,60 %
Sum Oslo	45 941	71 838	28 236	488 857	59 801	23 037	717 710	100 %

Nedenfor presenteres de viktigste resultater innenfor hvert funksjonsområde, samt en oversikt over utgiftsfordelingen mellom og innenfor hvert funksjonsområde, fordelt på KOSTRA funksjon.

Netto driftsutgifter pr. funksjonsområde

Beløp i mill kr

Tjenestenivå 2	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
Funksjonsområde 1: Adminstrasjon og fellestjenester	369,1	567,5	1 041,7	832,1	209,6
Funksjonsområde 2A: Barnehager	7 913,6	7 787,6	8 422,5	8 194,2	228,3
Funksjonsområde 2B: Barnevern	2 023,6	1 996,3	2 122,4	2 078,1	44,3
Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skoleheletjeneste	1 175,8	1 057,2	1 336,9	1 221,1	115,8
Funksjonsområde 3: Helse og omsorg	12 636,4	12 467,8	12 895,6	13 064,0	-168,4
Funksjonsområde 4A: Sosiale tjenester	1 729,9	1 629,6	2 389,4	1 895,7	493,7
Funksjonsområde 4B: Kvalifiseringsprogram	387,4	439,3	445,7	432,5	13,2
Funksjonsområde 4C: Økonomisk sosialhjelp	1 413,3	1 510,3	1 696,2	1 857,9	-161,7
Totalsum	27 649,2	27 455,6	30 350,3	29 575,6	774,7

Tabellen over viser samlet budsjettavvik for bydelene og avvik per funksjonsområde i forhold til bydelenes interne budsjettfordeling. Bydelene samlet hadde netto mindreforbruk på 775 mill. før det korrigeres for øremerkede midler. I 2022 var samlet mindreforbruk på 902 mill. Det er dermed en reduksjon i samlet mindreforbruk på 128 mill. fra 2022 til 2023.

I 2023 hadde bydelene 617 mill. i ubrukte øremerkede midler. Dette er en reduksjon på 29 mill. sammenlignet med 2021. Dette fordeler seg med 290 mill. i rent kommunale midler og 327 mill. i midler som helt eller delvis er finansiert av statlige/private øremerkede midler. Det siste året har det skjedd en reduksjon for ubrukte kommunalt øremerkede midler på 5 mill. Ubrukte statlige/private øremerkede midler er redusert med 24 mill. Nedgangen skyldes blant annet at byrådet har hatt en nærmere gjennomgang med bydelene for å rydde opp i bruk av øremerkede midler, samt å bidra til raskere gjennomføring av prosjekter finansiert med øremerkede midler.

En del av ubrukte kommunale midler er øremerkede tildelinger fra avsetningskapitlene for bydelene. Det handler blant annet om rekrutterings- og bemanningstiltak og språkstimuleringstiltak i barnehager og kvalifiserings- og sysselsettingstiltak i sosiale tjenester. Enkelte bydeler har overført deler av bosettingstilskudd til flyktninger som ubrukte midler til 2024, blant annet som en følge av at det er gitt midler til flyktninger som ble bosatt på slutten av året. Det er også kommunale ubrukte midler knyttet til områdeløft i enkelte bydeler.

Statlige øremerkede midler dekker alle tjenesteområder og handler i stor grad om øremerkede midler som er tildelt fra direktoratene og statsforvalteren. Det er stort omfang av ubrukte midler knyttet til områdeløft, som delvis skyldes at bevilgninger går over flere år. Det er også ubrukte statlige tilskudd til flyktninger med omfattende funksjonsnedsettelse – midler som også er ment å bli benyttet over flere år. Dette området omfatter vesentlig flere prosjekter enn for midler som er rent kommunale, og det er ofte små beløp som gjenstår å benytte på prosjektene.

Etter justering for øremerkede midler, har bydelene et mindreforbruk på 158 mill. i 2023. I 2022 hadde bydelene et mindreforbruk på 256 mill. Dette er en reduksjon på 98 mill. 6 av 15 bydeler har hatt en negativ utvikling i budsjettavvik det siste året.

7 av 15 bydeler hadde budsjettmessig merforbruk etter justering for øremerkede midler. Dette er bydelene Søndre Nordstrand, Østensjø, Vestre Aker, St. Hanshaugen, Bjerke, Sagene og Ullern. Her følger en oversikt over utviklingen for disse bydelene.

Tabell Utvikling i budsjettavvik etter 4 % regelen for merforbruksbydeler i 2023

Bydeler	Budsjettavvik 2022	Budsjettavvik 2023	Endring 22-23
03 Sagene	-13 979	-2 116	11 863
04 St. Hanshaugen	-5 840	-40 342	-34 502
06 Ullern	310	-91	-401
07 Vestre Aker	-59 046	-54 845	4 201
09 Bjerke	4 855	-2 638	-7 493
13 Østensjø	23 256	-57 804	-81 060
15 Søndre Nordstrand	-19 185	-61 804	-42 619
Sum	-69 629	-219 640	-150 011

Et mindreforbruk på 158 mill. utgjør kun 0,5 % av bydelenes samlede netto driftsramme.

Mindreforbruk er ikke det samme som driftsresultat. En bydel kan ha mindreforbruk, men likevel

ha en drift som går med underskudd i forhold til årets tildelte budsjett. Dette gjelder blant annet bydeler som finansierer løpende aktivitet ved å tære på reserver fra tidligere år. I denne sammenhengen defineres driftsresultat som avvik i driftsnivået i forhold til årets tildelte budsjetttramme, korrigert for fremføring av merforbruk og mindreforbruk fra tidligere år.

Når man ser bort fra overført mer- og mindreforbruk fra tidligere år, er driftsresultatet i 2023 på minus 128 mill. Dette er en reduksjon i driftsresultatet på 45 mill. i forhold til 2022. Dette betyr at bydelene samlet har svekket sitt økonomiske handlingsrom og har et utgiftsnivå i overkant av tildelt budsjetttramme for 2023.

Bydelssektoren hadde i 2023 et reelt innsparingskrav på om lag 160 mill. når det tas hensyn til aktivitetsnivået ved inngangen til året, rammeendring i budsjettet og endret utgiftsbehov og budsjettjusteringer i løpet av året.

Alle bydeler gjennomfører effektiviseringstiltak. En del av frigjorte ressurser er enten omdisponert til nye satsninger eller blitt anvendt til å dekke opp for utforutsatte aktivitetsøkninger på tjenesteområdene. Samlet sett har bydelene oppnådd netto innsparinger i 2023 på anslagsvis 50-100 mill.

For økonomisk sosialhjelp har det vært stor utgiftsøkning. Netto driftsutgifter til sosialhjelp ble 1,858 milliarder, som er en økning på 445 mill. i forhold til 2022. Dette er en nominell utgiftsøkning på 31,5 %.

Bydelene samlet brukte netto 114 mill. mer til økonomisk sosialhjelp i 2023 enn tildelt sosialhjelpsramme fra bystyret. I dette budsjettavviket er det ikke tatt hensyn til at flyktningsstilskuddet er forutsatt å dekke sosialhjelp til flyktninger i bosettingsårgang 2-5. Når vi tar hensyn til dette er det for året sett under ett balanse mellom tildelte midler til sosialhjelp og forbruk i bydelene. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at det positive budsjettavviket for sosialhjelp er redusert betydelig. I 2022 brukte bydelene 154 mill. mindre til sosialhjelp enn bystyrets tildeling. Dette er isolert sett en stor svekkelse av bydelenes økonomiske handlingsrom.

Funksjonsområde 1: Administrasjon og fellestjenester

Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/ regn 2023
Sum funksjonsområde 1	369,1	567,5	1 059,5	832,1	227,4
FO1, andel av bydelenes totale nettoutgifter	1,3 %	2,1 %	3,5 %	2,8 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet har et mindreforbruk på 227 mill. I 2022 var mindreforbruket på 311 mill. Dette er en reduksjon i budsjettavviket på 84 mill. Netto driftsutgifter har økt med hele 463 mill. siden i fjor. Årsaken til denne store endringen er at Oslo kommune fra og med regnskapsåret 2023 har endret retningslinjene for hva som skal føres som administrasjon, slik at Oslo kommunes utgifter til administrasjon bedre skal kunne sammenlignes

med andre kommuner. Fra og med 2023 har virksomhetene kunnet føre utgifter til administrasjon slik som andre kommuner gjør.

Funksjonsområde 1 Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
100	Politisk styring	25,1	26,5	27,2	20,2	7,0
110	Kontroll og revisjon	3,3	2,7	2,8	3,2	-0,4
120	Administrasjon	97,5	192,8	648,0	579,8	68,2
130	Administrasjonslokaler	38,2	71,8	68,0	48,2	19,9
180	Diverse fellesutgifter	28,9	253,7	195,2	24,9	170,3
190	Interne serviceenheter	0,0	-74,7	-109,7	0,0	-109,7
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	1,3	0,0	0,0	-0,1	0,1
301	Plansaksbehandling	2,8	3,0	3,0	5,5	-2,5
302	Byggesaksbehandling og eierseksjonering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	5,3	-0,6	7,3	5,9	1,4
320	Kommunal næringsvirksomhet	2,1	-9,7	-8,9	-10,7	1,8
332	Kommunale veier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
335	Rekreasjon i tettsted	109,7	35,0	104,6	98,4	6,3
360	Naturforvaltning og friluftsliv	2,8	3,2	3,3	1,8	1,5
365	Kulturminner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
380	Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	67,6	57,9	93,6	64,7	28,9
386	Kommunale kulturbygg	11,6	6,0	9,0	15,2	-6,2
860	Motpost avskrivninger	-27,1	0,0	-1,8	-25,3	23,5
Totalsum		369,1	567,5	1 041,7	832,1	209,6

En del av mindreforbruket er øremerkede midler, hvor fremdriften er forskjøvet. En del av de øremerkede midlene er knyttet til prosjektene Områdesatsning Gamle Oslo og Tøyen, Groruddalssatsing og Handlingsplan Oslo Sør. Mindreforbruk for funksjon 120, 180 og 190 er i stor grad ubrukte risikoavsetninger/ reserver. På disse funksjonene er mindreforbruk redusert med 96 mill. i forhold til 2022.

Resultatindikatorer funksjonsområde 1	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	73,4 %	74,5 %	>74,0 %	75,2 %

Funksjonsområde 2A: Barnehager

Funksjonsområdet omfatter drift av kommunale barnehager, tilskudd til private barnehager, midler til etablering av nye barnehager og utviklings- og kompetansetiltak i barnehagene. Det er Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap som har sektoransvaret for barnehagene. Eier- og myndighetsrollen for barnehager er delegert til bydelene. Hovedaktiviteten på barnehagefeltet skjer i regi av den enkelte bydel.

Tall i mill.

Funksjonsområde 2A Barnehager	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/ regn 2023
Sum funksjonsområde 2A	7 913,6	7 787,6	8 418,0	8 194,2	223,8
FO 2A, andel av bydelenes totale nettoutgifter	29,0 %	28,4 %	27,7 %	27,7 %	

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 223,8 mill., tilsvarende 2,66 % av justert netto driftsbudsjett. Mindreforbruket er særlig knyttet til den ordinære driften av barnehagene (funksjon 201), mens det er et merforbruk på funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn. Merforbruket på funksjon 211 må ses i sammenheng med fortsatt økning i antall barn i barnehage med behov for spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging.

Funksjonsområde 2A Netto utgifter pr. tjenestekområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
201	Barnehage	6 513,2	6 442,7	6 970,9	6 765,2	205,7
211	Styrket tilbud til førskolebarn	589,1	528,0	597,4	607,1	-9,7
221	Barnehagelokaler og skyss	811,2	816,9	849,6	821,9	27,7
Totalsu m		7 913,6	7 787,6	8 418,0	8 194,2	223,8

Nøkkeltall for FO2A Barnehage	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kvalitet					
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass, ekskl. utvalgte land 1)	87,50 %	90,40 %	92,60 %	93,20 %	95,2 %
Andel 1. trinns elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 opplæringsloven)	24,70 %	24,50 %	22,40 %	25,40 %	26,50 %
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanning i kommunale og private barnehager	35,30 %	36,30 %	37,20 %	38,00 %	39,90 %
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale og private barnehager	83,00 %	83,20 %	85,90 %	87,50 %	87,00 %
Andel styrere med godkjent utdanning	98,30 %	99,20 %	99,00 %	99,30 %	99,20 %

Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	214 505	226 079	243 598	260 607	266 435
Deltakelse					
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	83,00 %	84,50 %	86,10 %	86,90 %	87,60 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	95,40 %	96,30 %	95,80 %	95,80 %	96,40 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 855	13 831	13 783	14 178	13 888
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	22 749	22 176	21 306	21 030	20 988

1) Ekskl. barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand.

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Alle barnehager skal ha en lokal handlingsplan for å sikre at de systematisk jobber med det psykososiale miljøet i barnehagen. Byrådsavdelingen reviderer den overordnede handlingsplanen som skal sikre alle barn et godt psykososialt barnehagemiljø.

Det er utarbeidet en håndbok for å styrke foreldresamarbeidet i barnehagen. Håndboken er utarbeidet i samarbeid med foresatte og bydelene og har rutiner og årshjul som beskriver hvordan bydelene og byrådsavdelingen skal tilrettelegge for et godt foreldresamarbeid.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Foreldreundersøkelsen: Barns trivsel	4,7	4,7	4,7	4,7

Mål 2 Barnehagebarn skal møte ansatte med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Gjennomførte tiltak

Byrådsavdelingen, bydeler og Høgskolen i Innlandet har gjennom prosjektet *Læring i profesjonsfellesskapet* lagt til rette for og jobbet i lærende nettverk på tvers av bydeler. Tre bydeler har startet opp med *Læring i profesjonsfellesskapet* i styrernetttverkene hvor Høgskolen i Innlandet er prosessveileder.

Forsøk med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder har vært videreført i 2023 og skal avsluttes sommeren 2024. Barnehagene som deltar i forsøket, melder blant annet om at økt grunnbemanning har gitt bedre muligheter til å være tettere på enkeltbarn og foreldre. At den enkelte barnehage selv har kunne bestemme hvilken kompetanse de ekstra ansatte skal ha trekkes frem som positivt. Forsøket evalueres av Fafo og sluttrapport foreligger i april 2024. Både kommunale og private barnehager i levekårsutsatte områder har fått midler via det nasjonale tilskuddet til økt pedagogtetthet i barnehager. Dette tilskuddet er etterlenget, men barnehagene melder om at det har vært utfordrende å rekruttere pedagoger.

Tilbudet om lederutdanning for pedagogiske ledere ble videreført i 2023. Totalt var det ca. 120 pedagogiske ledere som fullførte denne videreutdanningen i fjor. Flere ansatte i kommunale og private barnehager tar arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) for å bli kvalifisert for stilling som pedagogisk leder. I 2023 var det totalt 92 deltakere fra kommunale og private barnehager i ABLU-studiet.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanning i kommunale barnehager	41,1 %	41,3 %	46,0 %	41,5 %
Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager	89,3 %	90,3 %	93,0 %	90,4 %
Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager	20,9 %	22,5 %	24,0 %	23,5 %

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Gjennomførte tiltak

Byrådet har igangsatt revidering av *Strategi om kvalitet i barnehagen* som ble avlevert fra forrige byråd til bystyret våren 2023. I arbeidet er det viktig å tydeliggjøre byrådets prioriteringer i tillegg til at kunnskapsgrunnlaget vil bli oppdatert med tall fra 2023.

Andelen barn i barnehage med vedtak om spesialpedagogisk hjelp fortsatte å øke i 2023. Ved utgangen av 2023 var det 3,8 % av barna i barnehage som fikk spesialpedagogisk hjelp, mot 3,7 % i 2022. Bydelene fikk kompensasjon for økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp i budsjettet for 2023, og i økonomiplanen for 2024-2027 er det innarbeidet en varig økning på 21 mill.

Det er igangsatt en helhetlig gjennomgang og oppfølging av det spesialpedagogiske feltet på barnehageområdet. Undersøkelsen, som vil foreligge våren 2024, skal gi et oppdatert kunnskapsgrunnlag og beskrive hvordan tilbudet til barn med særskilte behov kan videreutvikles for å sikre at alle barn får et likeverdig og inkluderende tilbud.

I seks utvalgte kommunale barnehager er det ansatt kjøkkenassistenter gjennom Velferdsetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*. Formålet med satsingen er å tilrettelegge for at flere kan komme i arbeid, styrke mattilbudet i barnehagene og frigjøre tid til at andre medarbeidere i barnehagene kan tilbringe mer tid til barna. Tiltaket blir videreført i 2024.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Foreldreundersøkelsen: Barns utvikling	4,6	4,6	4,7	4,6

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Gjennomførte tiltak

Den lokale ordningen med utvidet gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i bydelene Alna, Grorud, Stovner, Bjerke og Søndre Nordstrand ble videreført i 2023. For barnehageåret 2023/2024 er inntektsgrensen 718 850, mot 615 590 for den nasjonale ordningen med gratis kjernetid. Om lag 170 barn var i 2023 omfattet av den lokale ordningen med gratis kjernetid.

Økt barnehagedeltakelse er et kontinuerlig arbeid og gjennom øremerkede statlige og kommunale midler har bydeler med lavere barnehagedeltakelse kunne prioritere et målrettet arbeid. Det er blant annet etablert besøksplasser hvor familier med barn som er hjemme kan få mulighet til å benytte barnehageplasser uten fast plass og betaling for å gi familiene muligheter til å bli kjent

med hva en barnehage er. Flere bydeler har vektlagt samarbeid på tvers av tjenester, økt tilstedeværelse der familiene er og åpne barnehager.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Foreldreundersøkelsen: Forberedelse til skolestart	4,3	4,3	4,4	4,3
Foreldreundersøkelsen: Språklig og sosial utvikling	4,7	4,7	4,7	4,7

Mål 8 Kapasiteten i barnehageplasser skal møte forventet vekst i antall barn, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø

Gjennomførte tiltak

Oslo kommune har totalt sett god barnehagekapasitet, noe som gjør at kommunen kan tilby plass til flere barn enn dem med lovfestet rett til barnehageplass. Samtidig er det slik at deler av dagens kapasitet er i lokaler med tidsbegrenset brukstillatelse som i løpet av de neste årene må avvikles eller erstattes med permanent kapasitet. I tillegg er det behov for økt kapasitet i deler av byen der det pågår store byutviklingstransformasjoner med stor innflytting og i bydeler der dekningsgraden i dag er lav.

De siste årene hatt det vært en nedgang i antall barn i alderen 1-5 år, samtidig som det har blitt etablert flere nye kommunale barnehager. Befolkningsframskrivingene viser nå at antallet barn i barnehagealder i Oslo er forventet å holde seg stabile på et relativt lavt nivå frem til 2030 hvor det igjen er forventet at antallet barn i barnehagealder skal øke. Det betyr at selv om vi i dag har god kapasitet må det planlegges for et høyere antall barn på sikt.

For byrådet er det kvaliteten på tilbudet som er viktigst, ikke om barnehagen er privat eller kommunal. Ved behandling av Sak 431 - Byrådssak 229/2023 - Budsjett 2023 - Budsjettjustering på grunn av økte skatteinntekter og endret rammetilskudd m.m. ble verbalvedtaket om at alle nye barnehager skal driftes av kommunen eller ideelle aktører, opphevet av bystyret. Opphevelsen av vedtaket legger til rette for at private aktører kan søke om etablering av barnehage i Oslo.

I 2023 ble det til sammen etablert 126 nye plasser i to kommunale barnehager. Samtidig ble det avviklet fem barnehager med til sammen 472 plasser.

Dekningsgraden i barnehagen for barn 1-5 år har økt fra 92,0 i 2022 til 92,7 % i 2023. Det er blitt jobbet aktivt med rekruttering i barnehagene i bydelene, slik at en enda større andel av barna i Oslo kan ta del i barnehagefellesskapet.

	Bydel	Barnehage	Eier	Kapasitet
2023	Frogner	Julius barnehage	Kommunal	54
2023	Nordre Aker	Korsvollhallen barnehage	Kommunal	72

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Dekningsgrad 1-5 åringer	91,7 %	92,0 %	92,0 %	92,7 %

Resultater

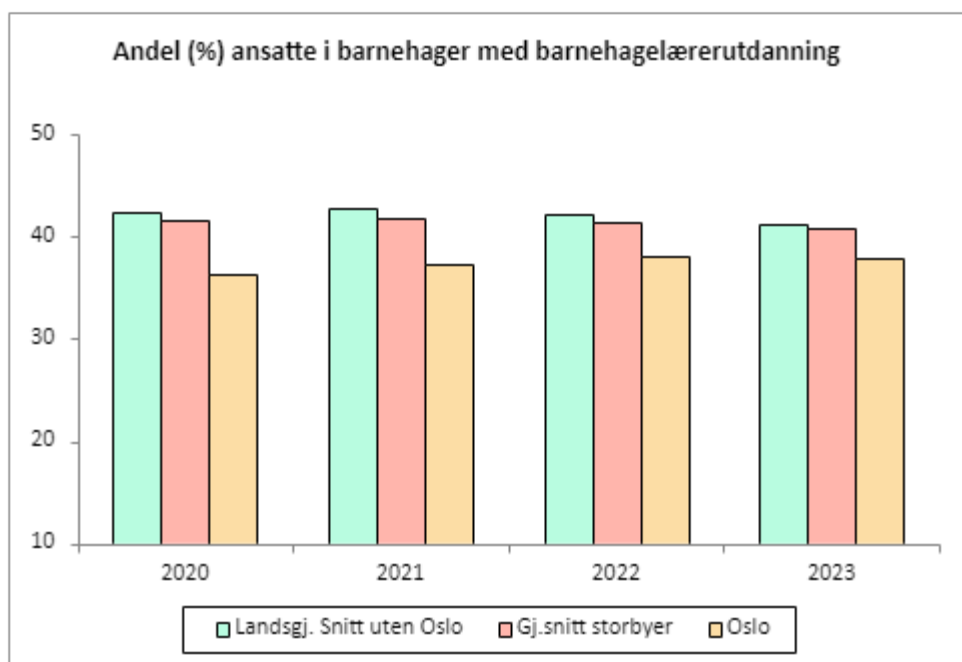
Barnehagene i Oslo gjennomfører den nasjonale foreldreundersøkelsen i regi av Utdanningsdirektoratet. Undersøkelsen har høy svarprosent og har over flere år vist at foreldre generelt er fornøyd med barnehagetilbudet. I 2023 svarte 60 % av foreldrene at de totalt sett er

svært fornøyd med sin barnehage, mens 33 % er ganske fornøyd. Foreldrene er mest fornøyd med barnets trivsel og utvikling og minst fornøyd med inne- og utemiljøet og hvordan barnehagene sikrer barn og foreldres medvirkning. Undersøkelsen viser at det er signifikante forskjeller i foreldretilfredshet mellom bydeler og barnehager.

	2021	2022	2023
Tilfredshet	4,5	4,5	4,5
Ute- og innemiljø	4,1	4,1	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5	4,5	4,5
Barnets trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	4,4	4,4	4,4
Barnets utvikling	4,6	4,6	4,6
Medvirkning	4,3	4,3	4,3
Henting og levering	4,5	4,4	4,4
Tilvenning og skolestart	4,4	4,4	4,4
Samisk bolk	4,8	3,8	4,7

1 Skala fra 1 til 5, der 5 er best.

Pedagogtettheten i barnehagene har gått noe ned i 2023, og flere bydeler rapporterer om utfordringer med å rekruttere kvalifiserte barnehagelærere. Andelen barnehagelærere i byens kommunale og private barnehager var 37,8 % i 2023, mot 38,0 % året før.

Funksjonsområde 2B: Barnevern

Funksjonsområdet omfatter tilbud og tjenester i barneverntjenesten. Bydelene har ansvaret for det kommunale barnevernet. Barnevernet skal gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Funksjonsområde 2B Barnevern	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/ regn 2023
Sum funksjonsområde 2B	2 023,6	1 996,3	2 121,8	2 078,1	43,6
FO 2B, andel av bydelenes totale nettoutgifter	7,3 %	7,3 %	7,0 %	7,0 %	

På funksjonsområde 2B Barnevern viser driftsregnskapet et mindreforbruk på 43,6 mill. i 2023.

Funksjonsområde 2B Netto utgifter pr. tjenesteområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
244	Barnevernstjenest e	673,9	728,0	787,6	666,4	121,2
251	Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	236,7	196,8	217,2	241,1	-23,9
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	1 113,0	1 071,5	1 116,9	1 170,6	-53,7
Totalsu m		2 023,6	1 996,3	2 121,8	2 078,1	43,6

Nøkkeltall for FO2B Barnevern	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	14 354	14 831	15 094	15 471	15 830
Andel barn med barneverntiltak ift. innbyggere 0-22/24 år	3,5	3,4	2,8 1)	2,6	2,4
Andel barn med tiltak som ikke er tiltak utenfor hjemmet	72 %	72 %	71 %	70 %	68 %
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	58 467	64 206	71 362	80 583	84 165
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	42 862	49 192	60 829	69 920	77 999
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	684 134	717 300	695 442	732 097	791 258
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	94 %	94 %	96 %	98 %	97 %

1) Fra 2021 kan unge få tiltak fram til fylte 25 år

Kilde: SSB/KOSTRA - barnevern, kommunenivå 2 og bydel - nivå 3, bydelene summert.

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

De aller fleste barnevernstjenestene har samarbeid med Oslohjelpa, og deltar både i utviklingen av tjenesten og i samarbeidsfora hvor det avklares oppfølging av enkeltfamilier.

Halvpartene av barnevernstjenestene rapporterer at de bidrar til videreutviklingen av

Traumeinformert by blant annet ved å sørge for oppdatering av egen kompetanse, eller ved å tilby opplæring i traumesensitiv omsorg til foreldre med fosterhjem og foreldre med tiltak i barnevernet.

De fleste barnevernstjenestene gjennomfører barnevernsøvelser og/eller samlinger i barnehager og/eller på helsestasjoner, enkelte også for skoler. De fokuserer på case-arbeid, og hvordan gjennomføre samtaler med barn om vanskelige tema.

Oppvekstreformen og endringer i velferdslovgivningen skal blant annet bidra til å styrke kommunens arbeid med tidlig innsats og forebygging. Hjelpen skal tilpasses barn og familiers behov, og velferdstjenesten har plikt til å samarbeide for å gi et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Bystyret vedtok i desember 2023 Strategi for å fremme gode oppvekstsvilkår. Samtlige barneverntjenester har allerede samarbeid på individ- og systemnivå med andre oppvekst- og helsetjenester.

Noen barnevernstjenester rapporterer at de er i gang med å lage samarbeidsavtaler og prosedyrer for å iverksette nasjonalt forløp for barnevern. Forløpet skal bidra til å kartlegge barns somatiske-, psykiske- og seksuelle helse, tannhelse og forhold til rus. Kartleggingen skal avklare hvilke tjenester som skal følge opp barnets ulike behov.

Mål 9 Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse, og som gir nyttig og trygg hjelp

Gjennomførte tiltak

Ny barnevernslov av 1.januar 2023 bygger på vurderinger av de menneskerettslige forpliktelsene Norge har gjennom Den europeiske menneskerettskonvensjon, FNs barnekonvensjon, og ny praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstolen og Norges Høyesterett.

Oslo kommune vedtok i juni 2023 Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Barnevernstjenestene legger denne til grunn i sin praksis og har innarbeidet rutiner for å sikre barns medvirkning i egen sak. Det betyr at barns rettigheter inkluderes i vurderinger av barnets beste og i valg av tiltak. Flere bydeler har sammen etablert et større brukerråd for ungdom som gir barnevernstjenestene råd i utviklingen av tiltak på systemnivå.

Barne- og familiedirektoratet utarbeidet i mars 2022 en veileder som beskriver lovkravene til internkontroll for kommunens barnevernstjeneste, og gir råd om hvordan kommunene kan arbeide med internkontroll på barnevernsområdet. Flertallet av barnevernstjenestene rapporterer at de har satt i system en internkontroll som måler kvalitet i arbeidet på ulike parametere.

Enkelte barnevernstjenester jobber med å teste ut og utvikle nye arbeidsformer for å øke kvaliteten på det barnevernfaglige arbeidet. I tillegg har noen av tjenestene deltatt i læringsnettverk med prosjektstøtte fra Statsforvalteren, der fokuset også er å gi mer treffsikker hjelp.

Et av innsatsområdene i «Kvalitetsreform av Oslos barnevern» er utprøving av nye arbeidsformer i barnevernet. Bydelene fikk i 2023 mulighet til å søke om å bidra med delprosjekter i dette arbeidet. Fire bydeler ble valgt ut: Frogner, Grünerløkka, Grorud og Nordstrand. Formålet med arbeidet er å prøve ut arbeidsformer og organisering som i større grad tar utgangspunkt i barn, unge og familiers behov og som i større grad sikrer at barnevernstjenesten er tilgjengelig på

tidspunkter og arenaer som passer barna og familiene. I tillegg til er det ønske om å jobbe tettere med andre oppvekst- og velferdstjenester. Det er knyttet følgeforskning til arbeidet som vil pågå i to år.

Med ny barnevernslov fulgte nye kompetansekrav til ansatte i barnevernet. Et av tiltakene i «Kvalitetsreform for Oslos barnevern» er å gjennomføre en kartlegging i barnevernstjenestene for å fremskaffe oversikt over dagens formalkompetanse blant ansatte og hvordan bydelene arbeider med å innfri lovkravet, jamfør nasjonale anbefalinger. Flertallet av bydelene har kartlagt formalkompetansen i barnevernstjenesten og har lagt en plan for hvordan de skal innfri kompetansekravet.

Mål 10 Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak

Gjennomførte tiltak

Dersom et barn ikke kan bo hjemme skal bydelene alltid avklare om det finnes egnet plasseringssted i barnets familie eller nettverk. Flere av barnevernstjenester har egne familierådscoordinatorer som gjennomfører familieråd for å kartlegge ressurser og mulig plasseringssted i familie og nettverk.

Barnevernstjenestene følger opp barn og unge som bor utenfor hjemmet i henhold til gjeldende retningslinjer. Omfanget av oppfølgingen varierer etter barn og unges behov og ønsker.

Flertallet av barnevernstjenestene rapporterer at de har gjennomført tverrfaglig helsekartlegging i forbindelse med flytting av barn ut av hjemmet.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	96 %	98 %	100 %	98 % 1)

1) Leveransen av kvalitetssikret rapportering fra ny fagsystemleverandør er forsinket. Tallet presentert i tabellen er derfor kun foreløpige tall basert på resultat fra 1. og 2. kvartal.

Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tilbudene som bydelene organiserer omfatter i første rekke de mange fritidsklubbene, men også tilbud som motorsentre, media- og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid. I tillegg samarbeider bydelene med ulike kultur- og idrettstiltak. Dette omtales under kapittel 12 Kultur, idrett og frivillighet.

SaLTo er samarbeidsmodellen mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt for å forebygge rusmisbruk og kriminalitet blant barn og unge, og forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Arbeidet er nært knyttet til fritidstilbudene for barn og unge. Bydelene koordinerer arbeidet gjennom egne SaLTo-koordinatorer. Se for øvrig kapittel 7.11 Kriminalitetsforebygging blant ungdom.

Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
Sum funksjonsområde 2C	1 175,8	1 057,2	1 335,9	1 221,1	114,7
FO 2C, andel av bydelenes totale nettoutgifter	4,3 %	3,9 %	4,4 %	4,1 %	

Driftsregnskapet for funksjonsområde 2C i 2023 viser et mindreforbruk på 114,7 mill. I 2022 var mindreforbruket 113,7 mill. Mindreforbruket skyldes lavere utgifter til aktivitetstilbud for barn og unge enn lagt til grunn i bydelenes budsjetter.

Funksjonsområde 2C Netto utgifter pr. tjenesteområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
231	Aktivitetstilbud barn og unge	477,1	384,6	610,7	491,4	119,4
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	698,7	672,6	725,1	729,8	-4,6
Totalsu m		1 175,8	1 057,2	1 335,9	1 221,1	114,7

A. Barn og ungdom

Området omfatter aktivitetstilbud til barn og unge, fritidsklubbene, tilbud som motorsentre, media- og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid. Rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i SaLTo-modellen er nært knyttet til fritidstilbud til barn og unge.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

SaLTo-modellen for rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak i samarbeid mellom bydel, skole og politiet, er etablert i alle bydelene. Alle bydeler har en SaLTo-koordinator ansatt i 100 % stilling. Bydelene har i 2023 utarbeidet lokale handlingsplaner basert på overordnet SaLTo handlingsprogram 2023 – 2025. Som en del av oppfølging av Byrådssak 266/22: *Evaluering av SaLTo-modellen - samarbeidsmodell for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid overfor ungdom*, ble Oslostandard for SaLTo-samarbeidet avgitt av byrådet i 2023.

Ferie- og deltidsjobbene gir muligheter for jobb og en første erfaring med arbeidslivet for svært mange ungdommer i byen. Hovedmålgruppen er i aldersgruppen for ungdoms- og videregående skole, men også eldre ungdommer og unge voksne opp til rundt 23 år kan få en ferie- og deltidsjobb. Alle bydelene har tilbud om ferie- og deltidsjobber til unge gjennom hele året, med en spesiell satsing i sommerferien. Ungdommene søker på og rekrutteres til feriejobbene gjennom en ordinær søknadsprosess.

Ferie- og deltidsjobb er etterspurt blant unge. I 2023 søkte mer enn 8 500 unge jobb i bydelene,

og over 4 500 fikk jobb i løpet av året. Lengden på jobbene varierer, avhengig av type jobb. De fleste unge i sommerjobb har jobbet i 2 til 4 uker, mens deltidsjobbene fordeler seg over et lengre tidsrom gjennom året. Bydelene legger til rette for at ungdommer med ulike behov får tilbud om en feriejobb, både på private- og kommunale arbeidsplasser. Dagligvarehandel, ulike butikker og kiosker er populært. Det samme er arbeid innen bydelenes tjenesteapparat, barnehager, sykehjem, seniorsenter, fritidsklubber, Gravplassetaten, planting og skjøtsel av trær mv. Flere ungdommer har fått tilbud om en deltidsjobb etter endt feriejobb.

Etterspørselen blant unge i Oslo etter ferie- og deltidsjobber har vist at det er behov for flere jobber og for at flere arbeidsgivere bidrar. I 2023 fikk Bydel Gamle Oslo et fellesoppdrag på vegne av alle bydelene om å tilrettelegge for dialog og samhandling med større private arbeidsgivere. Bydelen har utarbeidet et felles rammeverk for arbeidsgivere og bydelene.

Alle bydelene tilbyr ulike fritidstilbud og aktiviteter for barn og unge i målgruppen 10-18 år. Tilbudene har vært gjennom fritidsklubbene, åpne møteplasser, og ungdoms- og aktivitetshus. Flere bydeler har også tilbud og aktiviteter for eldre ungdommer og unge voksne. De fleste tilbudene i regi av bydelenes fritidstiltak er gratis eller har lav deltagerpris. Flere bydeler gir også tilskudd til å dekke avgift for deltagelse i ulike typer aktiviteter. Tilbudet varierer mellom bydelene.

I 2023 var det 70 år siden Hammersborg fritidsklubb ble etablert som den første fritidsklubben i Norge. Flere bydeler markerte jubileet som også ble feiret med en mottakelse i Oslo rådhus.

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Bydelene rapporterer at barn og unge blir inkludert og får medvirke i tiltak som angår dem. Bydelene gjennomfører medvirkningsprosesser, høringer og brukerundersøkelser for å innhente råd og innspill til videreutvikling av tjenester for barn og unge. Bydelenes ungdomsråd er et viktig medvirkningsorgan og en arena for at unges stemme blir hørt i alle saker som angår barn og unge. I tillegg medvirker barn og unge på ulike måter, for eksempel i planleggingen av aktiviteter og tilbud i fritidsklubbene og ungdomstiltakene. Mange fritidstiltak har opprettet egne klubbråd eller brukerstyrer.

I 2023 har sju bydeler mottatt øremerkede midler til tett oppfølging av unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet, og unge det er knyttet stor bekymring til. De øvrige bydelene har enten mottatt ettårige prosjektmidler for å prøve ut tiltak, eller fått bistand fra mentorprosjektet i Velferdsetaten som et supplement til bydelenes egen oppfølging. Velferdsetaten ved SaLTosekretariatet har gitt faglig oppfølging og bidratt til erfaringsoverføring mellom bydelene.

Resultatindikatorer funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud barn og unge	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten, antall anmeldelser blant 1000 innbyggere 10-17 år 1)	34,5	31,4	32,6	
Unge som har fått hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten 2)	418	441	613	603
Antall unge på hasjaveningskurs arrangert av bydelen 3)	187	186	287	183

1) Kilde: Oslo politidistrikt

2) Kilde: Helseetaten

3) Kilde: Bydelene i Oslo og Velferdsetaten (VEL). Både bydelene og Uteseksjonen tilbyr Hasjaveningskurs (HAP). Totalt var det 141 ungdommer som har deltatt på HAP arrangert av bydelene, basert på rapporteringstall fra 6 bydeler. De øvrige 9 bydelene har ikke rapportert på resultatindikatoren i årsberetningen for 2023. I tillegg har 42 ungdommer deltatt på HAP i regi av Uteseksjonen.

B. Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Området omfatter helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Nøkkeltall for helse- og omsorgstjenester for barn og unge	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, pr. innbygger 0-19 år	3 673	4 381	4 652	4 832	
Personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten - årsverk totalt	641	658	654	676	681
Helseundersøkelse av spedbarn innen 8. uke	8 918	8 810	8 875	8 048	8 117
Fullførte 2-3 årskontroller	8 120	7 035	7 708	8 373	8 890
Fullførte 4 årskontroller	6 963	6 359	6 345	7 248	7 012
Antall fødte i løpet av året	9 343	9 199	9 563	8 470	8 561
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten - barnetrinn	140	149	153	154	154
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten - ungdomstrinn	42	48	49	53	55
Årsverk helsesøstre i skolehelsetjenesten - vgs	29	30	29	31	30

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Bydelene gir tilbud om helsekonsultasjoner i tråd med nasjonale retningslinjer. I situasjoner hvor det forekommer avvik er dette i all hovedsak knyttet til vakante stillinger eller sykdom. Flere helsestasjoner melder om utfordringer med å beholde og rekruttere jordmødre og helsesykepleiere.

Hjemmebesøk gjennomføres i hovedsak i tråd med nasjonale føringer. Bydeler med ressursutfordringer prioriterer de mest sårbare kvinnene og familiene.

Flere helsestasjoner har tatt i bruk ulike verktøy for å styrke foreldrerollen og foreldres helsekompetanse i et forebyggende perspektiv. Noen har implementert «Stine Sofies foreldrepakke», andre gir kontinuerlig tilbud om foreldreveiledningsgrupper med for eksempel «Trygghetssirkelen /COS» som metodisk verktøy. Et utvalg bydeler har også begynt å praktisere «åpen helsestasjon», hvor det et par dager i uken er drop-in tilbud med veiledning og råd knyttet til vekst, utvikling, amming og foreldrerollen.

DigiHelsestasjon Ungdomsløsningen er pilotert i to utvalgte bydeler. Den tekniske løsningen er ferdig utviklet, men det er fortsatt behov for å gjøre tilpasninger for bred bruk av denne løsningen. Løsningen er et viktig supplement til den fysiske tjenesten og bidrar til at terskelen for ungdom for å kontakte tjenesten er lavere.

Mål 11: Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse

Gjennomførte tiltak

Bemanningsnormen for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten er fullfinansiert på Oslonivå, og flertallet av bydelene har en bemanning i tråd med vedtatt norm. Det er en økning i lavterskeltilbud ved skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom med hensyn til psykisk helse. Flere bydeler har ansatt psykolog eller person med annen psykisk helsekompetanse for å møte de unges behov. Noen bydeler har også et etablert samarbeid med BUP for et styrket tilbud

til unge. Det er et uttalt behov for et styrket samarbeid med spesialisthelsetjenesten på området, da flere bydeler erfarer at unges behov er økende.

Seksuell helse, herunder både tilgang til prevensjon og testing for seksuelt overførbare infeksjoner, er hovedårsakene til at unge besøker helsestasjon for ungdom (HFU), men det er også en økende pågang med behov for samtaletilbud innen psykisk helse. Tilbud om prevensjon til unge under 16 år er implementert i ordinær drift. HFU er godt besøkt og hver bydel har dropin-tilbud 1- 2 dager pr. uke. Ungdom kan selv besøke den HFU de ønsker, uavhengig av bydelstilhorighet.

Mål 12 Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

Gjennomførte tiltak

Svangerskaps- og barselomsorgen ved helsestasjonstjenesten har svært høy oppslutning blant kommunens fødekvinner. Innsatsen knyttet til gravides psykiske helse er styrket, og flere bydeler tilbyr screeningprogram i tillegg til at det er hentet inn ressurser og kompetanse på psykisk helse.

Samarbeidet mellom tjenesten og helseforetakene er styrket og gir kvinner og familier et bedre pasientløp med hensyn til elektroniske henvisninger, elektroniske meldinger og epikriser. Tidlig hjemreise fra sykehus etter fødsel, erfares dog av enkelte bydeler å gi økt arbeidsbyrde i tjenesten.

Bydelene gir tilbud om gratis langtidsvirkende prevensjon (LARC) til kvinner med lave kunnskaper om egen kropp og seksuell helse. Flere bydeler har også iverksatt tilbud om celleprøve til kvinner som kommer til etterkontroll hos jordmor.

Oslo kommunes hjemmebesøksprogram «Nye familier» for førstegangsførelse, foreldre for første gang i Norge, foreldre med første felles barn og familier med utvidet behov inngår i kommunens tidlige innsats for å støtte barn og foreldre i utvikling og mestring. Det var totalt 8 488 fødsler i Oslo kommune. Av disse mottok 4 136 familier hjemmebesøk ved «Nye familier», dvs. ca. 49 % av alle fødende. Hver familie møtte gjennomsnittlig helsesykepleier 5,7 ganger fysisk og mottok 2,5 telefonkonsultasjoner. Det ble til sammen registrert 33 854 konsultasjoner. Programmet har blitt grundig evaluert gjennom flere forskningsprosjekter og i en egen evalueringsrapport som viser positive effekter.

Funksjonsområde 3: Helse og omsorg

Helse og omsorg omfatter fastlegeordningen, fysioterapitjenesten, tjenester til personer med psykiske lidelser, folkehelsearbeid, miljørettet helsevern og smittevern. Funksjonsområdet omfatter også helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, habilitering, rehabilitering og hverdagsrehabilitering, aktivisering og servicetilbud til eldre og funksjonshemmede, samt heldøgns pleie- og omsorgstjenester og transport for innbyggere med funksjonsnedsettelser.

Funksjonsområde 3 Helse og omsorg	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
Sum funksjonsområde 3	12 636,4	12 467,8	12 885,0	13 064,0	-179,0
FO 3, andel av bydelenes totale nettoutgifter	45,7 %	45,4 %	42,5 %	44,2 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet har et merforbruk på 179 mill. I 2022 hadde funksjonsområdet et merforbruk på 54 mill. Dette er en svekkelse av budsjettavviket på 125 mill.

Funksjonsområdet har en utgiftsøkning på 428 mill. i 2023. Dette er en utgiftsvekst på 3,4 %, og er en moderat utgiftsøkning.

Bydelene bruker mer ressurser på helse og omsorg enn bystyrets tildeling. De siste årene har merforbruket økt. Med økende eldrebefolkning, økt utgiftsbehov for yngre brukere av helse- og omsorgstjenester og ettervirkning av koronapandemien er det en klar risiko for at det vil bli en utgiftsøkning i 2024 som er høyere enn budsjettøkningen. Dette vil i så tilfelle svekke bydelenes økonomiske handlingsrom.

Funksjonsområde 3 Netto utgifter pr. tjenesteområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
233	Annet forebyggende helsearbeid	368,9	163,8	223,6	217,9	5,7
234	Aktiverings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse	996,1	1 006,0	1 007,1	955,9	51,2
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	388,8	404,6	412,9	407,8	5,1
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	3 555,9	3 714,5	3 790,8	3 777,9	12,9
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (utgår fra 2024)	7 048,8	6 894,2	7 125,0	7 371,5	-246,5
261	Institusjonslokaler	6,0	6,9	7,6	7,0	0,6
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede	271,9	277,8	318,0	325,9	-7,9
Totalsum		12 636,4	12 467,8	12 885,0	13 064,0	-178,9

Funksjon 253 gjelder kjøp av institusjonsplasser, som i første rekke er sykehjem, aldershjem og boform for heldøgns omsorg og pleie, men også kjøp innen psykisk helse. Utgifter til barneboliger/ avlastningsboliger er også med her. På dette området har det vært en utgiftsøkning

på 222 mill. og 6,2 %.

Det har vært en økning for hjemmebaserte tjenester på 283 mill. (funksjon 234 og 254). Denne veksten utgjør 3,5 %. Utgiftsøkningen omfatter både yngre og eldre brukere av hjemmetjenesten. Her er utgiftsveksten noe dempet som en følge av utfasing av tiltak under koronapandemien.

På funksjon 233 går utgiftene betydelig ned som en følge av redusert innsats knyttet til korona. For funksjon 733 økte utgiftene til TT-tjenesten med 54 mill. og 19,9 %. Dette er en markant utgiftsøkning, som bydelene ble kompensert for ved justering av budsjettet.

Nøkkeltall for funksjonsområde 3 Kommunehelse	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Årsverk fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere	8,8	8,8	8,7	8,8	8,8
Årsverk ergoterapeuter pr. 10 000 innbyggere	4,9	5,2	5	5,1	5,4
Årsverk leger pr. 10 000 innbyggere	10,4	9,7	10,1	10	10,5
Netto driftsutgifter pr. innbyggere til kommunehelsetjenesten (1000 kr)	1,83	2,5	4,4	3,2	2,9
Reservekapasitet fastleger	103	105	104	103	103

Både årsverk ergoterapeuter og leger viser en positiv utvikling i 2023.

Det er en betydelig utgiftsreduksjon og dermed reduksjon i netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten. Dette skyldes at merutgifter til TISK-V arbeidet som er ført på funksjon 233 og 241 er vesentlig lavere i 2022 og 2023 som et resultat av gradvis avvikling av koronatiltak., se kommentar ovenfor.

Nøkkeltall for funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester	27,4	26,1	25,7	26	1)
Andel av innbyggere 80 år og over som bor i langtidsopphold i institusjon	12,6	11,8	11,1	10,5	1)
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr. innbygger 67 år og eldre (i 1000 kr)	16,1	17,2	19	21,1	2)
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år+ og eldre pr. bruker 67 år+ og eldre (i 1000 kr)	130	143	160	183	2)
Netto driftsutgifter i hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år (i 1000 kr)	549	576	659	728	2)
Andel årsverk i pleie og omsorg (brukerrettede tjenester) med fagutdanning (%)	74,8	74,3	73,3	73,6	1)

1. Kilde: SSB - foreløpige kostratall for 2023 vil foreligge etter 15. mars 2024
2. Kilde: ASSS rapport – foreløpige ASSS data for 2023 vil foreligge i mai 2024

Helse- og omsorgstjenester

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Bydelene har fokus på at innbyggerne skal møte sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid. Bydelene har organisert sine hjemmetjenester i mindre og tverrfaglige team. Alle bydelene har ansatt klinisk ernæringsfysiolog i de

hjemmebaserte tjenester.

Flere bydeler melder om økt fokus på saksbehandling og saksbehandlerkompetanse, og har tilsatt jurister. Digitalt introduksjonsprogram benyttes i bydelene.

Å beholde og rekruttere kompetent personell er en utfordring som antas å fortsette de kommende årene. Flere bydeler melder at det er en stor utfordring å få tak i kvalifisert personell til stillinger som krever minimum bachelor innen helse- og sosialfag. Spesielt har det vært vanskelig å rekruttere vernepleiere til bofellesskap.

Bydelene har ansatt barnekoordinator og deltar i Helsestatens nettverk for koordinerende enhet. De fleste bydeler melder om økt pågang for å få koordinator, og flere melder å ha tatt i bruk ny rutine som gir retning for barnekoordinators rolle.

Tilbudet i bydelens psykiske helsetjenester og tilgang på botilbud er påvirket av endringer innen psykisk helsevern med redusert sengekapasitet og behandlingstilbud i spesialisthelsetjenesten. Dette medfører økt press på kommunehelsetjenesten.

Flere bydeler har påpekt økning i antall innbyggere som har behov for et omfattende tjenestetilbud både i bemannede boliger, innen hjemmesykepleie og for brukerstyrt personlig assistanse. Overføringen av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til primærhelsetjenesten stiller stadig større krav til kvalitet og god samhandling mellom fastlegene og bydelens øvrige tjenesteapparat. Dette medfører økt oppgavemengde for bydelens helse- og omsorgstjenester. Flere bydeler omtaler arbeidet i Lokale samarbeidsutvalg og Helsefelleskap Oslo som et mulighetsrom for økt samhandling med spesialisthelsetjenesten.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Bydelene melder at Oslostandarder, overordnede planer og strategier legges til grunn for arbeid og tjenesteutvikling.

Forebyggende hjemmebesøk hos eldre over 80 år som ikke mottar tjenester, aldersvennlig og tilgjengelige møteplasser, lavterskeltilbud og lokale treningstilbud bidrar at flere eldre leve selvstendige liv. Bydelene organiserer digitale opplæring for eldre. Aktivitetstid gir eldre mulighet til sosiale aktiviteter de ikke kan klare uten bistand.

Flere bydeler melder at de har arbeidet med implementering av Helsedirektoratets veileder "Gode helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemming". Målet med veilederen er å bidra til at personer med utviklingshemming og deres familier får leve gode liv i tråd med egne forutsetninger, ønsker og behov.

Flere bydeler melder om utfordringer vedrørende fremskaffelse av boliger, spesielt til innbyggere med omfattende hjelpebehov knyttet til psykiske lidelser og andre bistandsbehov. Dette gjelder både eldre og yngre brukere. I mangel av bemannede boliger har det vært nødvendig å kjøpe flere plasser gjennom rammeavtaler inngått av Velferdsetaten. Bydelene melder at stor andel bosetting av flyktninger påvirker bydelenes tilgang på egnede boliger.

Oslo har ved årsskiftet 582 fastleger, og fastlegenes gjennomsnittsalder har gått ned. Bydelene bekrefter at nyrekrutteringen har tatt seg opp. Enkelte bydeler opplever likevel utfordringer knyttet til rekruttering, mens de vestlige bydelene opplever å ha god dekning og fagkompetanse. Mange fastleger har redusert sine lister i løpet av 2021 og 2022.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Bydelene møter eldre innbyggere ut fra hva som er viktig for den enkelte, med fokus på mestring av egen hverdag. Det gis tverrfaglig rehabilitering til hjemmeboende i tillegg til tilbudene ved helsehus og spesialisert rehabilitering. ELISE bidrar til sammenhengende pasientforløp og god informasjonsflyt mellom de kommunale tjenestene.

Gjennom munnhelseprosjekt i samarbeid mellom bydeler og Tannhelsetjenesten er det utarbeidet byomfattende rutine for å ivareta elders munnhelse og kompetansehevende tiltak for ansatte i hjemmetjenesten. Ernæringskompetansen er styrket i hjemmetjenesten med klinisk ernæringsfysiolog i alle bydeler.

Nydalen vaksinesenter har fungert som Oslos byomfattende tilbud for covid-19 vaksinerings og det er satt om lag 78 000 vaksiner. I tillegg har senteret ivaretatt kommunens ansvar for vaksinerings mot apekopper og influensavaksinerings av ansatte i bydelen. Det ble i løpet av høsten besluttet å flytte meningokokkvaksinerings av elever på videregående skole fra 3. til 1. klasse, og vaksinesenteret bisto bydelene med vaksinerings.

Alle bydeler melder at flere oppsøker lavterskeltilbud som Rask psykisk helsehjelp (RPH) og Frisklivssentralen. En stor andel av henvendelsene til RPH har tyngre problematikk enn det som i utgangspunktet er målgruppa og flere som henvender seg har sosioøkonomiske utfordringer.

Mål 4: Levekårsforskjeller er redusert

Gjennomførte tiltak

De fleste bydeler har jobbet med å styrke frisklivstilbudet. Det synes som at fokuset i stor grad er knyttet til fysisk helse og rehabilitering etter covid.

Økt antall flyktninger fra land som har høy forekomst av smittsomme sykdommer gir økt behov innen smittevern og tuberkulosekontroll. Bydelene har ansvar for førstegangs helseundersøkelse av innvandrere, flyktninger og familiegjenforente.

Bydel Nordre Aker har ivaretatt oppgaven med å gi et byomfattende helsetilbud til de cirka 100 personer som oppholder seg midlertidig på akuttinnkvarteringen. En stor andel er barn og ungdom og det er en høyere andel med kroniske sykdommer og komplekse helsebehov enn i normalbefolkningen. Mange plages av akutte krisereaksjoner etter psykiske traumer og krigserfaringer. Samarbeidet mellom UDI, driftsoperatør og bydelen er godt.

Mål 5: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Bydelene har hatt fokus på CRPD – FN konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne. I de fleste bydeler har ansatte deltatt på kurs i regi av Statsforvalteren, og har utpekt egne CRPD-kontakter. Oslostandard for pårørendesamarbeid er også godt implementert og brukes aktivt.

Enkelte bydeler har ansatt erfaringskonsulenter som bruker sine erfaringer inn i tjenestene. Andre bydeler har opprettet brukerråd for personer som eksempelvis sliter med rus og psykisk uhelse og dialogforum eksempelvis for seniorer for å sikre systematisk involvering i utvikling av tjenestetilbud.

Eldre innbyggere møtes ut fra hva som er viktig for den enkelte med tilpasset informasjon både digitalt, på papir eller muntlig. Den digitale Helseveiviseren viser lavterskeltilbudene i den enkelte

bydel.

Møteplasser og seniorsentre har mange forskjellige aktiviteter og kulturelle tilbud. For hjemmeboende personer med demens har bydelene lokale dagaktivitetstilbud med tilpassede aktiviteter. Noen bydeler har etablert egne tilbud til yngre personer med demens.

Bydelene har gitt lokale og tilpassede tilbud om spisevenn.

Resultater fra brukerundersøkelsen i hjemmetjenesten benyttes i lokalt kvalitetsarbeid

Mål 6 (HEI) Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Alle bydelene har i 2023 innført ELISE (ELEktronisk Informasjonsdeling mellom Samhandlende Enheter i helse) som er et behandlingsrettet helseregister som støtter hele pasientreisen til innbygger på tvers av tjenestenivåene i Oslo kommune.

Velferdsteknologiske løsninger som digitalt tilsyn avstandsoppfølging, elektroniske legemiddeldispensere og sporingsteknologi (GPS) har bidratt til færre besøk og trygg oppfølging for mange. I 2023 har det vært igangsatt prosesser koordinert av helseetaten for å skalere bruken av velferdsteknologi i bydelene.

Sentrumsbydelene har gjennomført tiltak med digital hjemmeoppfølging (DHO). Et samarbeidsprosjekt med fastlege og sykehus. De vestlige bydelene er i prosess med Diakonhjemmet sykehus.

Det er tilbud om veiledning og opplæring i bruk av digitale verktøy ved bydelenes seniorsentre.

Gjennom den digitale Helseveiviseren bidrar kommunen til at byens eldre, deres pårørende og bydelene får enklere tilgang til og oversikt over bydelenes lavterskeltjenester innen helse. Alle bydelene har tatt i bruk den digitale Helseveiviseren.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Andel av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	79,6 %	80 %	>80,0 %	1)
Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1000 innbyggere	7,7	8,3	< 8,3	7,9
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiske sykehusavd.	863	629	< 629	1 103
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavd. og rehabiliteringsopphold	2 286	4 541	< 4541	5 060
Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	36,2 %	37,2 %	50 %	53,1 %
Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	7 458	7 961	>7 600	7 430
Antall mottakere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom	743	875	>900	974
Antall brukere med aktivitetstid	1 153	1 080	>1 300	1 002

1. Resultat vil foreligge etter 15. juni (spesialbestilling fra SSB)

Det er en nedgang i antall hoftebrudd pr. 1 000 innbyggere fra 2022 til 2023, og med unntak av pandemiårene 2020 og 2021 er dette en tydelig langsiktig trend. Dette illustreres ved at antall

hoftebrudd i perioden 2018-2023 er redusert med 1% poeng mens befolkningen i denne aldersgruppen i samme periode er økt med 11%.

På generelt grunnlag skyldes økningen i betalingspliktige liggedøgn for utskrivningsklare pasienter et mindre antall innbyggere med omfattende behov der det er krevende å opprette tilbud raskt nok. For somatiske sykehusavdelinger fører dette til at flere pasienter ikke kan reise hjem, og dette må også ses i sammenheng med at det i perioder ikke har vært ledige plasser i helsehus.

Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet som er kartlagt for ernæringsmessig risiko er for første gang over måltallet på 50% med 53,1%. Dette er et resultat av økt fokus på ernæring samt at alle bydeler er styrket varig med midler til klinisk ernæringsfysiolog.

For andre år på rad er det en klar økning i mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom.

Funksjonsområde 4: Sosiale tjenester og ytelser

Funksjonsområde 4 omfatter fire ansvarsområder: sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak, kvalifiseringsprogrammet, mottak og integrering av flyktninger og økonomisk sosialhjelp.

A. Sosiale tjenester

Sosiale tjenester i Oslo ytes i stor grad gjennom de 15 bydelenes NAV-kontor. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) regulerer det kommunale ansvaret og oppgavene som NAV-kontoret skal utføre eller medvirke til, og inngår i kommunens ansvar for å yte velferdstjenester. Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, fremme overgangen til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet. Sosialtjenesteloven representerer et siste sikkerhetsnett innenfor velferdstjenestene. Den gir NAV et særlig ansvar for å fange opp og bidra til å løse sosiale problemer og skal sikre at tjenestene er tilgjengelige for alle som trenger dem, både digitalt, på telefon og ved fremmøte.

Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Reg. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
Sum funksjonsområde 4A	1 729,90	1 628,60	2 388,50	1 895,70	492,8
FO 4A, andel av bydelenes totale nettoutgifter	6,30 %	5,90 %	7,90 %	6,40 %	

Driftsregnskapet viser at funksjonsområdet 4A Sosiale tjenester har et samlet mindreforbruk på 492,8 mill. i 2023. I 2022 var mindreforbruket 344,7 mill.

Funksjonsområde 4A Netto utgifter pr. tjenesteområde
Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
213	Voksenopplæring	2,9	3,7	5,5	4,7	0,8
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	897,0	892,8	1 044,8	925,3	119,5
243	Tilbud til personer med rusproblemer	326,7	263,9	330,3	350,4	-20,1
265	Kommunalt disponerte boliger	161,2	158,8	172,2	158,3	13,9
273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	180,2	89,3	218,4	185,8	32,6
275	Introduksjonsordning	151,9	217,6	515,2	319,8	195,4
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	95,1	81,1	111,6	91,0	20,6
850	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.	-85,1	-77,7	-9,4	-139,6	130,1
Totalsum		1 729,9	1 629,6	2 388,5	1 895,7	492,8

Nøkkel tall for funksjonsområde 4A Sosiale tjenester	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av året	19 648	20 182	19 515	20 588	22 886
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i løpet av året	2 267	2 061	2 088	2 150	2 251
Antall deltakere i Introduksjonsordningen i løpet av året	1 604	1 029	756	1 178	1 782
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 25-66 år (måneder)	6,6	6,5	6,4	5,9	5,2
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - 18-24 år (måneder)	5,1	4,7	4,7	5	4,2
Andel mottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold 1)	43,5 %	41,3 %	39,2 %	40,0 %	41 %
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	51,4 %	50,2 %	49,8 %	45,7 %	39,8 %
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker 1)	81 %	88 %	82 %	81 %	81,4 %
Finansiering kjøp av boliger - andel søknader behandlet innen 1 mnd.	88 %	74 %	76 %	63 %	75 %
Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd.	95 %	85 %	98 %	97 %	97 %

1) Kilde: Velferdsetaten

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak

Bydelene rapportere at NAV-kontorene har vært åpne og tilgjengelige for innbyggerne. Planlagte møter avholdes både fysisk og digitalt, og det er mulighet for drop-in i NAV-kontorenes åpningstid. Flere bydeler rapporterer også at de møter innbyggerne på andre arenaer enn NAV-kontoret. For eksempel har noen NAV i videregående skole, og enkelte NAV-kontorer driver

oppsøkende arbeid. Kompetanseheving skjer blant annet ved at det drives fagopplæring og veiledning av NAV-ansatte. God kartlegging av innbyggernes behov, for å sikre relevant råd, veiledning og oppfølging, vektlegges. Velferdsetaten arrangerer også fagdager innen ulike temaer som er relevante for NAV-kontorene. Her deltar alle bydelene.

NAV-kontorene har økonomirådgivere som tilbyr gjeldsrådgivning og generell økonomisk veiledning. Tilbudet er tilgjengelig også for innbyggere som ikke har rett til økonomisk stønad. NAV-kontorene opplever økt pågang og økt behov for økonomisk rådgivning. NAV jobber kontinuerlig med å øke kompetansen.

NAV-kontorene rapporterer at de har egne veiledere eller familiekoordinatorer som følger opp barnefamilier. Kartlegging av familiens og barnas behov står sentralt, og kartleggingen skal avdekke videre behov for oppfølging og bistand. NAV-kontorene har økt pågang av barnefamilier. Familiene rammes av dyrtid og økte levekostnader. NAV-kontorene er opptatt av å sikre at barna får tilgang på fritidsaktiviteter og kan delta i sosiale sammenhenger uavhengig av foreldrenes økonomi.

Mål 2: Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Gjennomførte tiltak

Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger ble vedtatt 1. desember 2022. Oslostandard for booppfølging ble vedtatt 6. september 2023. Begge Oslostandardene er tatt i bruk av bydelene. Flere bydeler enn før rapporterer at de driver utstrakte bomiljøtjenester. Det er større oppmerksomhet på tilstedeværelse i bomiljøene. Bomiljø blir tillagt stor vekt i tildelingen av kommunale boliger. Flere bydeler deltar i Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram (BOSin), der de tester nye metoder som sikrer at flere bor godt og trygt.

Bydelene bruker økonomiske virkemidler som startlån og tilskudd til etablering aktivt, for at flere skal kunne eie egen bolig. I dagens boligmarked er det krevende for mange å kjøpe bolig, og bydelene melder om at de ikke har nok midler til tilskudd til etablering. Totalt utbetalte Oslo kommune startlån til 547 husstander i 2023, dette er en nedgang fra 2022, da 645 husstander mottok startlån. Kommunen opplever en økning av henvendelser om alvorligere betalingsproblemer, og bruker startlånets fleksible utlånsbetingelser for å bidra til at kommunens låntakere klarer sine betalingsforpliktelser. Velferdsetaten har gjennomført kurs og møter med tema startlån og tilskudd, for å ivareta kompetanseheving i bydelene.

Bydelenes rustjenester jobber kontinuerlig med bosetting av innbyggere som oppholder seg i Velferdsetatens rusinstitusjoner. Det er bydelene som fatter enkeltvedtak om slik plass, og kartlegging av den enkeltes behov og funksjonsnivå vurderes med tanke på rett nivå på tjenestene. Det er lovkrav om brukermedvirkning når det gjelder helse- og omsorgstjenester. Rutinen «Fra institusjon til bolig» er oppdatert, og brukes av bydelene og Velferdsetaten når utflytting til egen bolig/boligløsninger skal planlegges.

For å sikre at Oslo kommune har rusinstitusjonsplasser bydelene etterspør er det nødvendig å tilpasse institusjonstilbudet. Et ledd i denne tilpasningen er at byrådet i 2023 har omgjort Adamstuen omsorgssenter til forsterket omsorgssenter. Samtidig er antall brukerstyrte plasser økt, slik at personer som bor hjemme og som trenger institusjonsplass for å håndtere helsemessige, sosiale eller boligmessige kriser selv kan legge seg inn i perioder. Byrådet har også

opprettet sju plasser ved Stovnerskoghjemmet i Sykehjemsetaten for innbyggere med illegalt rusbruk og samtidige omfattende somatiske helseproblemer.

Mål 3: Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

NAV-kontorene følger opp innbyggerne som søker bistand hos NAV med sikte på at de skal bli mest mulig selvhjulpne. Det tilbys ulike arbeidsrettede tiltak, språkopplæring, og andre opplærings- og utdanningsløp for dem som trenger det. NAV har ulike tiltak, prosjekter og kvalifiseringsløp eksempelvis for hjemmевærende innvandrerkvinner, unge som står utenfor arbeid og utdanning og andre innbyggere som står langt fra arbeidslivet.

Helseavklaring bidrar til at innbyggere som er i kontakt med NAV kommer i gang med nødvendig behandling, utprøving av arbeidsevne og kompetansehevende tiltak. Det gjøres kartlegginger av innbyggernes ressurser, behov og utfordringer for kunne iverksette riktig tiltak og legge målrettede planer for arbeid og aktivitet. For dem som står for langt fra arbeidslivet sikres en mer stabil inntekt i form av trygd.

Både Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid og Oslostandard for rusfaglig arbeid er tatt i bruk av bydelene. Velferdsetaten ved Kompetansesenter rus Oslo bidrar i implementeringen og drifter faglige nettverk for medarbeidere i virksomhetene. Bydelene Frogner og Nordre Aker har deltatt i et flerårig prosjekt i regi av Helseetaten hvor hensikten var å finne ut hvordan et ordinært frisklivstilbud kan utvikles og gjøres relevant for personer med rusproblemer. Prosjektet er avsluttet med gode resultater og tilbudet er i 2023 etablert i ordinær drift.

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel

Gjennomførte tiltak

Kompetansehevingstiltak med sikte på arbeid er godt implementert ved NAV-kontorene. NAV erfarer at behovet for kompetanseheving hos dem som står utenfor arbeidslivet er økende. Det tilbys ulike tiltak, og kvalifiseringsprogrammet tilpasses individuelt. Flere deltakere har utdanning og skolegang som en del av programmet. Noen bydeler har også Jobbsjansen; et tilpasset program for kvinner med innvandrerbakgrunn. NAV-kontorene tilbyr også hjelp til jobbsøking, utarbeidelse av CV, språkopplæring, yrkesretta norskopplæring på arbeidsplassen og karriereveiledning.

Deltagelse i arbeidslivet økte i 2023 i bydelene med lavest sysselsettingsandel. Økningen i bydelene Alna, Stovner og Søndre Nordstrand var høyere enn gjennomsnittlig økning for Oslo.

I 2023 ble det satt av 28 mill. kr. til videreføring av bydelenes oppsøkende arbeid rettet mot unge som ikke er i jobb, utdanning eller registret aktivitet. I denne toårige satsingen er det satt av totalt 61,5 mill., hvor hensikten har vært å hjelpe flere unge inn i aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid. Flere bydeler viser til at satsingen har bidratt til økt kunnskap om målgruppen, og at utprøving av nye metoder og samarbeidsformer har stor verdi for å kunne jobbe målrettet i det videre arbeid mot disse unge.

I 2023 ble det gjennomført to samlinger med bydelene for erfaringsdeling fra deres prosjekter og tiltak. Bydelenes sluttrapporteringer skal nå sammenfattes og struktureres, og vil danne et viktig erfaringsbasert grunnlag for byrådets videre arbeid med inkludering av unge.

Det ble satt av totalt 25 mill. i øremerkede midler i 2023, til innsats for å øke sysselsettingen i bydeler/delbydeler der sysselsettingen er særlig lav. Midlene ble fordelt til bydel Stovner, Søndre Nordstrand, Alna, Grorud, hvor enkelte av delbydelene hadde betydelig lavere sysselsettingsandeler enn gjennomsnittet for Oslo. Dette arbeidet fortsetter i økonomiplanperioden.

Mål 5: Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Gjennomførte tiltak

I det individuelle arbeidsrettede oppfølgingsarbeidet som skjer på de lokale NAV-kontorene i Oslo, legges det til rette for at arbeidstrening og opplæring skjer ordinært arbeidsliv. Gjennom bydelenes tilbud om deltakelse i Kvalifiseringsprogrammet for de som står et stykke unna arbeid, legges det også til rette for individuelt tilpassede opplæringsløp i samarbeid med lokalt næringsliv.

Unge er en prioritert gruppe ved NAV-kontorene. Det er etablert egne ungdomsavdelinger eller team som har særskilt kompetanse på oppfølging av unge. Det tilstrebes at ungdommen skal ha en fast kontaktperson å forholde seg til. Ungdommene som er i kontakt med NAV følges opp uavhengig av hvilke økonomiske rettigheter de har. NAV-kontorene samarbeider med andre tjenester for å kunne gi den enkelte ungdom et helhetlig og tilpasset tilbud.

Mål 7: Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak

En stor andel av de innbyggerne som er i kontakt med NAV har helseutfordringer. For en del av innbyggerne er helseutfordringene så store at det er behov for varig inntektssikring i form av trygdeytelser, eventuelt i kombinasjon med gradert arbeid. Arbeid med helseavklaring skjer i samarbeid med fastlege, spesialisthelsetjenesten, arbeidsgivere, andre helsetjenester og andre tjenester i bydelen.

Veiledere og familiekoordinatorer som følger barnefamilier ivaretar barneperspektivet. Flere NAV-kontor har økt sin kompetanse i helhetlig oppfølging av barnefamilier og har utarbeidet egne maler for kartlegging av barnefamilier og barnas behov. Her inngår også kartlegging barnas fritidsaktiviteter. NAV-kontoret bidrar med informasjon, råd og veiledning om hvilke tilbud og fritidsaktiviteter som finnes i lokalmiljøet.

Resultatindikatorer	Resultat 2021	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivt innen 6 mnd. 1)	81,0 %	86,0 %	90,0 %	89 %
Antall mottakere av kontantstøtte pr desember hvert år. 1)	1 172	967	<1 172	944
Personer med rusutfordringer bosatt i bolig fra institusjon	414	387	>365	388
Sysselsettingsandel 25–66 år. 3)	76,7 %	80,6 %	<76,8 %	79,3 %
Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program. 1)	58,7 %	67,0 %	<69,0 %	66 %
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker. 2)	82,0 %	81,0 %	95,0 %	81,4 %
Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde 2)	39,3 %	40,0 %	<40,0 %	41 %

- 1) Kilde: NAV
 2) Kilde: Velferdsetaten
 3) Kilde: SSB

B. Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet er et fulltidsprogram og retter seg mot innbyggere med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, som har ingen eller svært begrensede ytelser fra folketrygden. Formålet med programmet er å bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid.

Midlene som tildeles bydelene forventes å dekke et aktivitetsnivå på 1700 deltakere i kvalifiseringsprogrammet per måned.

Funksjonsområde 4B Kvalifiseringsprogrammet	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/ regn 2023
Sum funksjonsområde 4B	387,4	439,3	445,5	432,5	13,1
FO 4B, andel av bydelenes totale nettoutgifter	1,4 %	1,6 %	1,5 %	1,5 %	

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 13,1 mill. Det er disponert 432,5 mill. i 2023 mot 387,4 mill. i 2022.

Funksjonsområde 4B Netto utgifter pr. tjenesteområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
276	Kvalifiseringsordning n	387,4	439,3	445,5	432,5	13,1
Totalsu m		387,4	439,3	445,5	432,5	13,1

C. Mottak og integrering av flyktninger

Bydelene har ansvaret med å bosette flyktninger og tilby introduksjonsprogram. Målet er varig arbeid og samfunnsdeltakelse. Bydelene og Oslo Voksenopplæring samarbeider om introduksjonsprogrammet. Bydelene skal legge til rette for at flyktninger har mulighet til å delta sosialt, kulturelt og politisk, på linje med resten av befolkningen. Dette skal skje i samarbeid med den enkelte flyktning og sivilsamfunnet. Norskopplæring og grunnopplæring av flyktninger er Voksenopplæringens ansvar.

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Gjennomførte tiltak:

Alle bydeler og voksenopplæringssentre gjennomfører en egenevaluering knyttet til arbeidet med flyktninger, basert på mål og føringer i Oslostandarden for arbeid med inkludering og integrering av flyktninger. Det gjøres kontinuerlig forbedringsarbeid for både å håndtere et høyt antall

flyktninger, og for å levere tjenester av god kvalitet. En del av Oslostandarden og evalueringen som gjøres omhandler tverrfaglige bosettingsteam.

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Gjennomførte tiltak:

I 2023 har det vært krevende for bydelene å skaffe nok boliger til å bosette flyktninger i. På det private leiemarkedet har tilgangen vært lavere enn før. Kommunen har derfor etablert over 400 boliger til flyktninger. Dette er gode boliger med normal bostandard, men i stor grad boliger som er etablert midlertidig som følge av flyktningstrømmen.

Tall fra bydelene viser at 32 % av flyktningene fra andre land enn Ukraina hadde direkte overgang til arbeid etter introduksjonsprogrammet, blant de som avsluttet programmet i fjor. Nesten 39 % hadde overgang til utdanning. Når det gjelder flyktningene fra Ukraina, som har kollektiv beskyttelse, hadde 44 % en direkte overgang til arbeid. For flyktningene fra Ukraina er det et tydelig mål om at de raskest mulig skal over i jobb. Det er derfor svært få som får et program der målet er overgang til utdanning.

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak:

Alle bydeler og voksenopplæringssentre har samarbeid med frivillighet og sivilsamfunn.

Resultatindikatorer	Resultat at 2021	Resultat at 2022	Måltall 2023	Resultat at 2023
Andelen som bosettes innen 6 mnd fra innvilget oppholdstillatelse 1)	67 %	94 %	> 92%	94 %
Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd etter bosetting 2)	50 %	38 %	> 66%	39 %
Andel deltakere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram 3)	59 %	63 %	> 65%	*4)

1. Kilde: IMDi

2. Kilde: Velferdsetaten

3. Kilde: SSB

4. Tall ikke tilgjengelig før november 2024

Oslo kommune ble anmodet om å bosette 2 170 flyktninger i 2023. Kommunen bosatte om lag 2 020 flyktninger.

C. Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig og sekundær ytelse i påvente av andre inntekter. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktivitet. For at det skal foreligge rett til økonomisk sosialhjelp, må den enkelte ha utnyttet fullt ut alle reelle muligheter til å forsørge seg selv ved arbeid, egne midler eller ved å gjøre gjeldende trygderettigheter eller andre økonomiske rettigheter.

Funksjonsområde 4C Økonomisk sosialhjelp	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
--	---------------	---------------------	------------------------	---------------	---------------------

Sum funksjonsområde 4C	1 413,3	1 510,3	1 696,2	1 857,9	-161,7
FO 4C, andel av bydelenes totale nettoutgifter	5,1 %	5,5 %	5,6 %	6,3 %	

Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp utgjorde 1,85 mrd. i 2023 mot 1,41 mrd. i 2022. Driftsregnskapet viser et merforbruk på 161,7 mill. til økonomisk sosial sosialhjelp sammenliknet med regulert budsjett. Dette tilsvarer 6,6 prosent mer enn regulert budsjett.

Funksjonsområde 4C Netto utgifter pr. tjenesteområde

Beløp i mill kr

	KOSTRA funksjon	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
281	Økonomisk sosialhjelp	1 413,3	1 510,3	1 696,2	1 857,9	-161,7
Totalsu m		1 413,3	1 510,3	1 696,2	1 857,9	-161,7

Samlet omtale av driftsregnskapet bydelene

Netto driftsutgifter per bydel i 2023 fordelt på ordinær drift og økonomisk sosialhjelp.

Tall i mill.

		Totalt 2023			Eksternt avvik etter 4 % regelen	
Bydel	Regulert budsjett	Regnskap	Samlet budsjettavvik	Budsjettavvik totalt	Budsjettavvik ordinær drift	Budsjettavvik økonomisk sosialhjelp*
Gamle Oslo	2 745,50	2 569,20	176,3	78,2	62,1	16,1
Grünerløkka	2 254,80	2 217,90	36,8	5,4	5,5	-0,1
Sagene	1 788,50	1 779,70	8,8	-2,2	-18,8	16,7
St. Hanshaugen	1 356,10	1 382,60	-26,6	-40,3	-37,4	-2,9
Frogner	1 971,10	1 880,80	90,3	64	35,8	28,2
Ullern	1 416,10	1 416,20	-0,1	-0,1	-45,3	-5,6
Vestre Aker	1 926,70	1 958,70	-32,1	-54,8	5,5	-9,5
Nordre Aker	2 151,50	2 083,20	68,4	44,6	56,9	-12,3
Bjerke	1 706,90	1 651,70	55,2	-2,6	7,7	-10,3
Grorud	1 578,10	1 487,80	90,4	35,6	40,9	-5,3
Stovner	1 933,90	1 864,00	69,9	37,5	19,2	18,2
Alna	2 736,00	2 614,90	121,1	49,8	47,7	2,1
Østensjø	2 352,10	2 390,20	-38	-57,8	-47,7	-10,1
Nordstrand	2 241,60	2 133,50	108,1	62,5	59,2	3,3
Søndre Nordstrand	2 191,50	2 145,20	46,3	-61,8	-40,5	-21,3
SUM	30 350,30	29 575,60	774,7	157,9	150,8	7,2

*Avvik eksternt tildelt budsjett til økonomisk sosialhjelp inklusiv andel av flyktningetilskudd og regnskap

Driftsregnskapet samlet viser et mindreforbruk på 775 mill. Mindreforbruket er på 158 mill. når ubrukte øremerkede midler trekkes ut. Mindreforbruket er på 151 mill. for ordinær drift og 7 mill. for økonomisk sosialhjelp.

Tabellen over viser fordeling av mindreforbruk på den enkelte bydel og fordelingen mellom avvik for henholdsvis ordinær drift og økonomisk sosialhjelp. Her følger en omtale av bydeler med et merforbruk på mer enn 10 mill.

Bydel St. Hanshaugen har merforbruk etter 4 % regelen i 2023 på 40,3 mill. I 2022 hadde bydelen et merforbruk på 5,8 mill. Dette utgjør rent teknisk et driftsunderskudd på 34,5 mill. når vi ser bort fra fremføring av budsjettmessig merforbruk fra tidligere år.

Bydelen hadde i 2023 et negativt budsjettavvik for økonomisk sosialhjelp på 11 mill. sett i forhold til bystyrets tildeling. Når vi korrejerer for andel av flyktningetilskuddet som er ment å dekke sosialhjelpsutgifter, er merforbruket på om lag 3 mill.

På flere områder det er betydelig aktivitets- og kostnadsavvik i forhold til budsjettpremissene. For helse og omsorg er merforbruk i 2023 på 25 mill. Det er kjøpt flere sykehjemsplasser enn budsjettet, og enhetskostnad ved kjøp av ulike institusjonsplasser har vært høyere enn forutsatt. Det er merforbruk for hjemmetjenester, hverdagsrehabilitering, omsorgslønn/ avlastning, TT-kjøring og tilrettelagte boliger psykisk helse og rus. Barnevernet har merforbruk på 9 mill. som i stor grad skyldes kjøp av institusjonsplasser.

Bydelen har stor ubalanse i driftsnivået inn i 2024, men den er lavere enn driftsunderskuddet på grunn av at engangstiltak ikke er videreført og fordi enkelte dyre tiltak i 2023 er avvirket.

Bydel Vestre Aker har 54,8 mill. i merforbruk i 2023. I 2022 var tilsvarende merforbruk på 59,0 mill. Dette er en forbedring på 4,2 mill. Når fremført merforbruk på 32,7 mill. trekkes fra, har bydelen et driftsunderskudd på 22,1 mill. i 2023. I 2022 hadde bydelen et driftsunderskudd på 27,5 mill. Dette viser en positiv utvikling i bydelens økonomiske handlingsrom.

Bydelen har i løpet av året oppnådd innsparinger samlet sett, men i et lavere omfang enn planlagt. To viktige årsaker til at mindreforbruket likevel er lavere i 2023 enn i 2022, er at det i revidert budsjett ble gitt økt tildeling til å styrke hjemmetjenesten, samt at statlig refusjon til brukere med ressurskrevende tjenester økte betydelig på grunn av nye retningslinjer for beregning av refusjonskrav.

I tillegg har bydelsdirektøren kompensert for manglende fremdrift i det vedtatte omstillingsprogrammet ved å gjennomføre omorganisering og nedtak av lederstillinger og administrative stillinger. Dette gir ekstra innsparingseffekt i 2024.

Aktivitetsnivået inn i 2024 høyere enn driftsunderskuddet. Det er et aktivitetsoverheng på 17 mill. og som gir en ubalanse i tjenestenivået på om lag 40 mill. I forhold til i fjor er dette en bedring på 10 mill.

Viktige årsaker til lavere ubalanse i driftsnivået er at:

- antall sykehjemsplasser ble redusert mot slutten av året
- forbedring i arbeidet med kontraktsoppfølging har ført til utgiftsreduksjon
- turnusgjennomgang i samlokaliserte boliger har gitt mer kostnadseffektiv drift

- omfanget av tilretteleggingstilskudd og spesialpedagogisk hjelp i barnehager er redusert

Bydel Østensjø har merforbruk på 57,8 mill. etter 4 % regelen i 2023. I 2022 hadde bydelen mindreforbruk på 23,3 mill. Det betyr at bydelen har et driftsunderskudd på 81,1 mill. når vi ser bort fra fremføring av budsjettmessig mindreforbruk fra tidligere år.

Bydelen startet fjoråret med en aktivitet i balanse med budsjett, men på grunn av stor realreduksjon i budsjettet hadde bydelen et stort omstillingsbehov i 2023 med klar merforbruksrisiko. I løpet av fjoråret har bydelens økonomiske handlingsrom svekket seg markant. Driftsnivået er nå i stor ubalanse og er betydelig høyere enn hva det er dekning for dersom budsjetttrammen for 2023 ble videreført uendret. Ubalansen i tjenestenivået inn i 2024 er på anslagsvis 80 mill.

Innenfor helse og omsorg ble det i 2023 stort merforbruk for kjøp av sykehjemsplasser. Budsjettmålet var en reduksjon på 54 plasser på helårsbasis i forhold til inngangen på 2023. I løpet av året skjedde det en reduksjon på kun 8 plasser. Dette til tross for at befolkningsprognosen forutsetter stor nedgang i eldrebefolkningen og dermed redusert utgiftsbehov. I snitt er det brukt 42 flere langtidsplasser og 5 flere korttidsplasser enn måltallet. Netto merforbruk ble 43 mill. og utgjør en vesentlig del av bydelens samlede merforbruk.

Barnevernet fikk merforbruk på 8,8 mill., og økonomisk sosialhjelp fikk merforbruk på 10 mill. i forhold til bystyrets tildeling. Det har vært merforbruk på grunn av kjøp av vikartjenester i barnehage og hjemmetjenester. Mangel på egne tilbud har ført til dyre kjøp av tjenester på flere tjenesteområder.

Bydelen fikk lavere egenbetaling i barnehager enn budsjettet, på grunn av ledig kapasitet. Refusjon for brukere med ressurskrevende tjenester ble vesentlig høyere enn budsjettet.

Bydel Søndre Nordstrand har 61,8 mill. i merforbruk etter 4 % regelen i 2023. I 2022 hadde bydelen merforbruk på 19,2 mill. Dette gir et driftsunderskudd på 42,6 mill. når vi ser bort fra fremføring av budsjettmessig merforbruk fra tidligere år.

Økonomisk sosialhjelp økte med 39,4 % i 2023, og hadde merforbruk på om lag 21 mill. i forhold til tildelt budsjett fra bystyret inklusiv kompensasjon til flyktninger. For bydelene samlet økte sosialhjelpsutgiftene med 31,5 %.

I løpet av 2023 har det vært stor aktivitets- og kostnadsøkning for både økonomisk sosialhjelp, barnevernet og helse og omsorg. Alle disse tjenesteområdene har stort merforbruk. Flere av tjenestene innen helse og omsorg har hatt en aktivitetsøkning som gjør at helårseffekten av disse økningene i årets budsjett er meget omfattende.

Det kan legges til grunn at driftsnivået ved inngangen til 2024 er på minimum 60 mill. i ubalanse.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Kap.		Regnskap 2022	Oppr.budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023
001-015	Sum bydelene (drift+sosialhjelp)	27 649,10	27 455,60	30 350,30	29 575,60	774,7	157,9
303	Bydelene-avsetninger barn og unge	-1,7	78,9	19,9	-4,7	24,6	0
305	Bydelene-etablering av nye barnehager	11,1	42,3	42,7	14	28,6	28,6
306	Bydelene-diverse barnehagetiltak	-108,7	210,6	-72,8	-121,1	48,3	12,8
307	Bydelene-avstn. arbeid, integrering og sosiale tjenester	6,7	382,7	320,6	10,7	309,9	0
308	Bydelene-avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester	21,1	75,1	326,7	46,6	280,1	-1,9
	Sum sektor	27 577,70	28 245,20	30 987,50	29 521,10	1 466,40	197,4

Kolonnen "Avvik ordinær drift 2023" gjelder avvik når det ses bort fra øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
001	Bydel Gamle Oslo (1) (B)	2 767,0	2 809,5	2 752,7	3 141,5	3 048,3
002	Bydel Grünerløkka (2) (B)	2 418,8	2 474,7	2 398,2	2 555,7	2 672,7
003	Bydel Sagene (3) (B)	1 937,6	2 000,8	1 955,4	2 022,9	2 124,8
004	Bydel St. Hanshaugen (4) (B)	1 499,0	1 546,0	1 521,1	1 593,0	1 682,2
005	Bydel Frogner (5) (B)	2 095,8	2 160,8	2 127,3	2 215,8	2 274,8
006	Bydel Ullern (6) (B)	1 549,3	1 664,3	1 582,9	1 669,9	1 745,5
007	Bydel Vestre Aker (7) (B)	2 125,6	2 214,9	2 153,1	2 292,2	2 366,9
008	Bydel Nordre Aker (8) (B)	2 274,4	2 387,1	2 333,4	2 466,2	2 521,2
009	Bydel Bjerke (9) (B)	1 783,4	1 869,6	1 748,8	1 962,9	2 000,4
010	Bydel Grorud (10) (B)	1 682,8	1 722,3	1 576,7	1 756,7	1 796,3
011	Bydel Stovner (11) (B)	2 009,0	2 073,7	1 967,5	2 195,5	2 214,2
012	Bydel Alna (12) (B)	2 835,2	2 903,5	2 765,5	3 043,2	3 112,3
013	Bydel Østensjø (13) (B)	2 599,7	2 696,4	2 644,3	2 764,2	2 893,4
014	Bydel Nordstrand (14) (B)	2 387,7	2 451,7	2 458,0	2 561,2	2 590,7
015	Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	2 181,8	2 285,6	2 162,1	2 435,0	2 531,5
303	Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	29,4	21,8	78,9	19,9	18,4
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)	34,0	18,0	42,3	42,7	17,3

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)	43,2	56,8	239,6	84,2	61,1
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	9,1	10,4	382,7	323,4	34,4
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	32,6	29,2	75,1	326,7	51,1
Totalsu m		32 295,4	33 397,0	32 965,5	35 472,8	35 757,8

Brutto investeringer

Kap.		Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
1	Bydel Gamle Oslo	3,2	0	7,3	2,5	4,8
2	Bydel Grünerløkka	0,3	2,8	10,4	3,2	7,2
3	Bydel Sagene	1,8	2,2	8,6	7,3	1,3
4	Bydel St. Hanshaugen	0,3	0	42,4	23,4	19
5	Bydel Frogner	3	0	6,1	3,8	2,2
6	Bydel Ullern	0,8	0	2,6	1,9	0,8
7	Bydel Vestre Aker	0,7	0	2,6	2,9	-0,3
8	Bydel Nordre Aker	1,1	0	10,7	7	3,7
9	Bydel Bjerke	0,9	0	9,1	4,3	4,8
10	Bydel Grorud	0,1	0	1,2	0	1,2
11	Bydel Stovner	12	0	19,6	17,8	1,9
12	Bydel Alna	3,7	0	19	3,6	15,4
13	Bydel Østensjø	2,1	0	5,5	1,5	3,9
14	Bydel Nordstrand	0	0	13,4	0	13,4
15	Bydel Søndre Nordstrand	15,3	0	14,2	6,7	7,5
307	Bydelene-avsetn. arbeid, integrering og sosiale tjenester	22,2	13,4	172,1	13,4	158,7
308	Bydelene-avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester	0	46,6	140,8	0	140,8
Sum sektor		67,3	65	485,5	99,3	386,2

Mindreforbruket i bydel St Hanshaugen skyldes i all hovedsak forsinkelser i oppgraderingen av Kristparken. Arbeidene vil bli ferdigstilt i 2024. Mindreforbruket i bydel Alna skyldes primært forsinkelser i oppgraderingen av nye Trygve Lies plass og Haugerudparken. Mindreforbruket i bydel Nordstrand skyldes hovedsakelig forsinkelser grunnet lang leveringstid for nye elbiler som først leveres i 2024.

Øvrig mindreforbruk i bydelene er i det alt vesentlige knyttet til forsinkelser i oppgradering av mindre torg og møteplasser.

Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)

Ansvarsområde

Kapittelet inneholder avsetninger til kompensasjonsordning for høye døgnpriser i barnevernet, Barnehjernerne, Nye Familier, kvalitetsreform i barnevernet og erstatningssaker i barnevernet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 24,6 mill., noe som i sin helhet gjelder ubrukte kommunale og statlige øremerkede midler. Mindreforbruket skyldes blant annet lavere aktivitet enn forventet knyttet til satsingene *Nye Familier og Barnehjernerne*. Det har også sammenheng med at det i 2023 ikke var noen erstatningssaker i barnevernet som medførte behov for å bruke av avsetningen til formålet. Mindreforbruket skyldes i tillegg at tiltak knyttet til kvalitetsreform i barnevernet er forskjøvet til 2024, og at utgifter til prosjektet DigiHelsestasjon ble lavere enn forventet.

Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter avsetninger som skal dekke bydelenes driftsutgifter til nye kommunale og private barnehager.

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 28,6 mill. i 2023. Årsaken til mindreforbruket er at det både i 2022 og 2023 var en nedgang i antall barn i barnehage som følge av færre barn i barnehagealder enn tidligere. Dette medførte lavere behov for midler til drift av barnehageplasser enn antatt.

Driftsregnskapet

Kapittelet omfatter avsetninger som skal dekke bydelenes driftsutgifter til nye kommunale og private barnehager.

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 28,6 mill. i 2023. Årsaken til mindreforbruket er at det både i 2022 og 2023 var en nedgang i antall barn i barnehage som følge av færre barn i barnehagealder enn tidligere. Dette medførte lavere behov for midler til drift av barnehageplasser enn antatt.

Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter midler til kvalitetstiltak på barnehageområdet, prosjektering av nye barnehager, avvikling av midlertidige barnehager, økonomisk likeverdig behandling av private barnehager og kompensasjon for barn i utenbys barnehager.

Driftsregnskapet samlet viser et mindreforbruk på 48,3 mill. Mindreforbruket skyldes delvis høyere refusjonsinntekter fra andre kommuner enn forventet for utenbysbarn i Oslos barnehager.

Mindreforbruket i øremerkede statlige og kommunale midler er 35,5 mill. Dette skyldes blant

annet lavere utgifter til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning enn forventet på 6,2 mill. Mindreforbruket kommer av at søkningen til studiet var lavere enn antatt.

På avsetningen for økonomisk likebehandling av private barnehager er det et mindreforbruk på 9,5 mill. Dette skyldes lavere utgifter til ekstra pensjonstilskudd til private barnehager enn budsjettert.

Forskjøvet oppstart av kvalitets- og kompetansetiltak for barnehagene har medført et mindreforbruk på 11,3 mill.

På avsetningen for tiltak for tidlig innsats i barnehagen er det et mindreforbruk på 15,6 mill. Dette kommer av at det er satt av midler for å ta høyde for økt tilskudd til private barnehager grunnet forsøket med økt grunnbemanning i et utvalg kommunale barnehager i levekårsutsatte områder. Effekten på tilskuddet til private barnehager kommer først senere år.

Avsetningen til prosjektering av nye barnehager har et merforbruk på 11,2 mill. Dette gjelder prosjektutgifter i Oslobygg som vil inngå i barnehagenes prosjektkostnader og refunderes av Oslobygg når prosjektene realiseres.

På dette kapittelet er det også et mindreforbruk på 3,0 mill. i statlige øremerkede tilskudd. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forskjøvet oppstart av tiltak for å øke rekrutteringen av barn til barnehage.

Driftsregnskapet

Kapittelet omfatter midler til kvalitetstiltak på barnehageområdet, prosjektering av nye barnehager, avvikling av midlertidige barnehager, økonomisk likeverdig behandling av private barnehager og kompensasjon for barn i utenbys barnehager.

Driftsregnskapet samlet viser et mindreforbruk på 48,3 mill. Mindreforbruket skyldes delvis høyere refusjonsinntekter fra andre kommuner enn forventet for utenbysbarn i Oslo barnehager.

Mindreforbruket i øremerkede statlige og kommunale midler er 35,5 mill. Dette skyldes blant annet lavere utgifter til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning enn forventet på 6,2 mill. Mindreforbruket kommer av at søkningen til studiet var lavere enn antatt.

På avsetningen for økonomisk likebehandling av private barnehager er det et mindreforbruk på 9,5 mill. Dette skyldes lavere utgifter til ekstra pensjonstilskudd til private barnehager enn budsjettert.

Forskjøvet oppstart av kvalitets- og kompetansetiltak for barnehagene har medført et mindreforbruk på 11,3 mill.

På avsetningen for tiltak for tidlig innsats i barnehagen er det et mindreforbruk på 15,6 mill. Dette kommer av at det er satt av midler for å ta høyde for økt tilskudd til private barnehager grunnet forsøket med økt grunnbemanning i et utvalg kommunale barnehager i levekårsutsatte områder. Effekten på tilskuddet til private barnehager kommer først senere år.

Avsetningen til prosjektering av nye barnehager har et merforbruk på 11,2 mill. Dette gjelder

prosjektutgifter i Oslobygg som vil inngå i barnehagenes prosjektkostnader og refunderes av Oslobygg når prosjektene realiseres.

På dette kapittelet er det også et mindreforbruk på 3,0 mill. i statlige øremerkede tilskudd. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forskjøvet oppstart av tiltak for å øke rekrutteringen av barn til barnehage.

Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapittelet avsettes øremerkede midler til spesifikke tiltak, satsinger og utviklingsrettet aktivitet. Avsetningene finansierer innsats som går over flere budsjettår. Aktivitet og tiltak planlegges og igangsettes ut fra en forutsetning om at gjenværende øremerkede midler til spesifikke formål, overføres til neste budsjettår.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser at det gjenstår 309,9 mill. i øremerkede avsetninger fra 2023. Av disse utgjør avsetninger knyttet til bosetting og integrering av flyktninger inkludert midler til fremskaffelse av boliger 250,4 mill.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et akkumulert mindreforbruk på 2,9 mill. I 2023 ble det i opprinnelig budsjett satt av 10,7 mill. netto til IKT tiltak i sektoren. Det er påløpt investeringsutgifter med 13,4 mill.

Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Det er avsatt midler til utviklingsrettede aktiviteter innen helse, bolig, arbeid og sosiale tjenester i bydelene på dette kapitlet.

Driftsregnskapet

Det er et samlet mindreforbruk på kapitlet på 280,1 mill. Den største posten gjelder kompetanseløft i helse- og omsorgssektoren på 175 mill. som ble avsatt i revidert budsjett 2023. Midlene benyttes over flere år fra 2024. I tillegg er det et mindreforbruk på 32 mill. av midler avsatt til drift og utvikling av digitale løsninger og 11,9 mill. som disponeres til tiltak i rehabiliteringsplanen.

Investeringsregnskapet

Dette kapitlet er et avsetningskapittel for investeringsmidler som fordeles til virksomhetene. Fra og med 2013 er det avsatt midler til en intern lånefinansieringsordning for kjøp av elbiler i bydelene. Årsbudsjettet er på 20 mill. og det er lånt ut 4,6 mill. i 2023. Investeringsregnskapet viser et samlet akkumulert brutto mindreforbruk for denne avsetningen på 140,8 mill.

Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)

Ansvarsområde

Sektorområdet omfatter blant annet sykehjemmene (langtidshjem), helsehus, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse, smittevern og omsorgsrelaterte tjenester. Sektoren har ansvar for støtte- og rådgivningsfunksjoner innen helse- og omsorgsområdet.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	8 341,4	8 794,3	8 211,2	8 456,3	-338,0
Netto driftsutgifter	3 395,9	3 700,4	3 413,2	3 946,6	246,2
Brutto investeringer i anleggsmidler	210,6	391,3	307,5	638,9	247,6

Punkter som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- 22.november flyttet Legevakten fra Storgata 40 til Trondheimsveien 233 (Aker sykehusområde). Legevakten er Nord-Europas største og mest moderne, og et stort løft for byens befolkning.
- Samme dato åpnet sentrumsmottaket på den gamle adressen til Legevakten, tilbudet er en overgangsordning for sårbare grupper som av ulike grunner kan ha utfordringer med å komme seg til ny legevakt. Målgruppen er fortrinnsvis personer med rusproblematikk. Tilbudet evalueres.
- Helseetaten gjennomførte brukerundersøkelse i hjemmetjenesten som ble sendt til 11 700 brukere. 38 % svarte og resultatene publiseres digitalt.
- Origo og Helseetaten har gjennom satsingen på produktområdet «Helsedata i Oslo» jobbet med å etablere infrastruktur som bidrar til at vi nå kan få sikker tilgang til systemer og data. Dette arbeidet skal i første omgang tilrettelegge for datadeling innenfor ulike behov ved etablering av den nye Legevakten
- Det bygges nye sykehjem, gamle bygg rustes opp, det planlegges for økt bruk av digitalisering og for hvordan helsefaglig kompetanse kan brukes mest mulig for å imøtekomme fremtidens behov

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr.budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
121	Oslo Origo	100,5	120,5	127,3	106,4	20,9	20,9
313	Sykehjemsetaten	1 426,90	1 382,20	1 607,80	1 624,30	-16,5	-61,8
314	Helseetaten	1 268,30	1 189,60	1 439,40	1 324,20	115,2	-5,5
316	Opplæringskontor for helse og oppvekst	5	3,9	5,3	7,5	-2,2	-2,2
317	Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning	464	564,2	586,6	554,4	32,2	30,6
328	Avsetning husleier sykehjem mv.	0	37,8	37,8	0	37,8	0
372	Byomfattende tiltak- avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester	126,7	113,9	141,1	80,4	60,7	10,7
374	Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester	4,5	1,1	1,1	3,1	-2	-20,5
	Sum sektor	3 395,90	3 413,20	3 946,60	3 700,40	246,2	-27,8

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
121	Oslo Origo (HEI)	141,8	168,9	120,5	137,0	171,0
313	Sykehjemsetaten (HEI)	5 450,6	5 573,9	5 763,8	5 654,3	6 037,2
314	Helseetaten (HEI)	2 371,9	1 888,7	1 555,2	1 822,3	1 826,3
316	Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)	43,0	45,9	26,7	46,9	49,3
317	Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)	467,8	495,9	592,1	614,6	595,9
328	Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)	0,0	0,0	37,8	37,8	0,0
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	163,0	163,2	113,9	142,2	111,2
374	Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	14,7	4,5	1,1	1,1	3,1
381	Byomf. tj. for eldre og for utvikl.hemmede (EHS)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalsu m		8 653,0	8 341,0	8 211,2	8 456,3	8 793,9

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
121	Oslo Origo	122	118,9	125,2	121,8	3,4
313	Sykehjemsetaten	36	32,5	276,5	98,3	178,3
314	Helseetaten	52,6	74,3	175,3	171,2	4,1
372	Byomfattende tiltak-avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester	0	81,8	61,2	0	61,1
381	Byomfattende tjenester for eldre og utvik.hemmede	0	0	0,7	0	0,7
	Sum sektor	210,6	307,5	638,9	391,3	247,6

Oslo Origo (HEI)

Ansvarsområde

Oslo Origo er kommunens interne kompetansemiljø og felles satsing på digitalisering og tjenesteutvikling. Oslo Origo skal bidra til å forenkle og forbedre kommunens tjenester for innbyggerne, samt arbeidsprosessene for de ansatte gjennom utvikling og innføring av teknologi og digitale løsninger.

Status hovedmål

Målsetting

1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Status måloppnåelse

Gjennomførte tiltak

Origo har etablert tverrfaglige team som bistår bydeler og virksomheter med digital tjenesteutvikling innenfor viktige områder som frivillighet, helse og oppvekst. Dette innebærer langsiktig samarbeid om tjenesteutvikling, der etaten jobber med kontinuerlig forbedring av tjenestene.

Origo har i 2023, fortsatt med å erstatte innleide konsulenter med faste ansatte, som skaper bedre utviklingskapasitet med lavere kostnader. Utviklere som kjenner Oslo kommune over tid vil kunne produsere mer enn konsulenter som er inne for en begrenset tidsperiode. Dette innebærer også at kommunen bygger opp kompetanse som blir værende i organisasjonen.

Tilgang til barnehage

I 2023 ble over 7 000 søknader om redusert foreldrebetaling behandlet gjennom den nye løsningen søknadsløsningen utviklet av Origo. Av disse var ca. 4 500 søknader automatisk genererte søknader, noe som sparer både innbyggere og saksbehandlere for tid og gir bedre underlag for saksbehandlingen som reduserer feil.

Åpen by

I 2023 ble det behandlet 51 500 reservasjoner i bookingløsningen, og en økning i bookinger på 112 prosent sammenlignet med 2022. Antall kulturtimer økte med rundt 28 prosent i 2023 til 1,6 millioner kulturtimer. 15 nye skoler innført bookingløsningen i 2023. I samarbeid med Kulturetaten er det satt i gang arbeid med en utlånsportal på kommunens nettsider med oversikt over tilgjengelige kommunale lokaler for utlån. Første versjon av portalen var på plass første halvår 2023, med

videre forbedringsarbeid gjennom hele 2023. Portalen har i 2023 hatt 6 800 besøk siden lansering. Bookingløsningen ble benyttet til booking av de 1 992 vielsene som ble gjennomført på Rådhuset i 2023.

37 prosent av Oslos totale befolkning har nå brukerprofil på Oslonøkkelen. Origo har bidratt til krav i oppdatert [SKOK](#) (standard kravspesifikasjon Oslo kommune) om at alle nybygg i Oslo kommune skal ha adgangskontrollsystemer som er klargjort for "eLås"-løsninger som f.eks. Oslonøkkelen.

I 2023 ble Schneider låssystem oslonøkkelklart etter et spleiselag og samarbeid mellom bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand samt Deichmann Holmlia. Samarbeidet var det første av sitt slag i kommunen, og legger til rette for at andre virksomheter kan benytte seg av samme løsning uten øvrige kostnader, noe som igjen vil bidra til økt utbredelse av løsningen.

Bo hjemme lenger

Gjennom den digitale helseveiviseren bidrar Origo til at byens eldre, deres pårørende og bydelene får enklere tilgang til og oversikt over bydelenes lavterskeltjenester innen helse. Stadig flere bruker helseveiviseren. Antall personer som har vært innom helseveiviseren har økt med 37 % sammenlignet med 2022.

I første halvår 2023 ble det mulig for alle byens innbyggere å søke digitalt om helse- og omsorgstjenester fra kommunen. Dette er et løft for innbyggerne, som nå slipper å skrive ut og sende papirsøknader i posten. Det er også et løft for bydelene, som nå får bedre kvalitet på informasjonen i søknaden. I tillegg sørger digitaliseringen av søknadene for tilgang til systematiske styringsdata knyttet til søknaden som kan bidra til fremtidig tjenesteutvikling.

2 384 digitale søknader er sendt inn fra innbyggere og pårørende i 2023. Det utgjør allerede ca. 20 % av alle henvendelser/søknader til bydelene hvor innbygger selv tar initiativ til kontakt eller å søke. Alternative måter å ta kontakt på er via telefon, e-post eller papirsøknad.

I 2023 startet et utredningsarbeid om transportlogistikk for hjemmetjenesten i samarbeid med Helseetaten og Bydel Nordstrand. Utredningsarbeidet så langt sannsynliggjør at det er mulig å frigjøre tid fra å lage arbeidslister, og at det er mulig å redusere kjøretiden for ansatte som reiser ut til innbyggerne. Det vil kunne la ansatte vie mer tid til oppfølging av innbyggere med behov for det.

Helsedata i Oslo

Helsedata i Oslo har i samarbeid med helsesektoren utarbeidet et felles tillitsrammeverk. I 2023 ble helsedatas løsning Oslo relasjonsbygger (ORB), som gir ansatte på legevakten og kommunal akutt døgnenhet (KAD) tilgang til den nasjonale tjenesten Pasientens journaldokumenter, lansert.

Legevakten fikk tilgang til nødvendige radiologiske bilder fra Oslo universitetssykehus (OUS) gjennom helsedata i Oslos løsning og nytt radiologisystem i Helse Sør-Øst. Siden lansering har radiologiløsningen ukentlig hatt 31 unike brukere i gjennomsnitt, og totalt 4 200 ganger har legevakten brukt løsningen til å se radiologiske bilder fra OUS.

Ved åpning av ny legevakt på Aker ble også nytt køsystem integrert med pasientjournalssystemet, slik at pasientlogistikken fungerte på tvers av de to systemene.

I starten av 2023 piloterte området en ny løsning for digitalisert EKG ved legevaktens observasjonspost i Storgata, og i september ble en ny versjon av løsningen pilotert ved allmennlegevakten i samme bygg. En løsning som gjorde det mulig å digitalisere alle EKG-er som tas på kommunens del av legevakta på Aker ved åpningen i november.

Målsetting

Status måloppnåelse

6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Satsingsområdene innen både åpen by, eldre, barnehage og helse arbeider med ulike digitale løsninger for å nå målet om «innbyggerorienterte digitale tjenester».

Oslo Origo har i 2023 jobbet sammen med Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) i en arbeidsgruppe som har utredet målbilder for kommunens portaler og nettløsninger. Formålet med arbeidet har vært å etablere målbilder som tar utgangspunkt i innbyggernes behov for en enkel vei inn til kommunens digitale tjenester, samt ivareta de ulike virksomhetenes behov for å kunne kommunisere og samhandle med innbyggerne og andre målgrupper.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
					2023	
Resultatindikator	Innbyggertilfredshet målt med sentrale digitale innbyggertjenester utviklet av Origo	86 %	87 %	>80 %	93 %	
Oslo Origo, kap. 121						

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 20,9 mill. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig forsinket oppstart av nye produktområder og satsinger, vakanser og høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettert.

Investeringsregnskapet

Regnskapet viser brutto mindreforbruk på 3,4 mill. Mindreforbruket er et periodiseringsavvik som må ses på bakgrunn av at etaten utvikler langsiktige løsninger ved bruk av smidig produktutvikling. Midlene vil anvendes i kommende budsjettår.

Sykehjemsetaten (HEI)

Ansvarsområde

Sykehjemsetaten har ansvar for å tilby Oslos innbyggere plass i langtidshjem og helsehus når bydelene har fattet vedtak om plass. Etaten skal sørge for at tilbudet er differensiert og tilpasset brukergruppenes behov både i helsehus og langtidshjem, samt avlastningstilbud til pårørende. Tjenestene skal være i tråd med kravene til kvalitet og kapasitet som følger av politisk vedtatte rammer, lover og forskrifter.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	98,3 %	97,4 %	97,6 %	98,5 %	98,2 %
Beleggsprosent, korttidsplasser i institusjon	89,4 %	77,6 %	81,4 %	86,3 %	89,8 %
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	64,3 %	64,8 %	64,0 %	58,5 %	64,9 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	7,5 %	7,4 %	7,6 %	12,9 %	12,5 %
Andel rehabiliteringsplasser	3,9 %	3,6 %	4,5 %	4,8 %	2,2 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	21,5 %	21,5 %	22,2 %	22,2 %	23,4 %

Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold: I 2023 åpnet Lambertseterhjemmet med nye plasser og mange hadde det som førstevalg og flyttet dit. Da ble det også frigjort en del andre populære plasser som ble tildelt i henhold til fritt sykehjemvalg.

Andel korttidsplasser og andel rehabiliteringsplasser i sykehjem: På grunn av åpning av flere langtids hjem i 2023 økte antall langtidsplasser noe som har medført lavere andel korttidsplasser og rehabiliteringsplasser.

Andel plasser i skjermet enhet for personer med demenssykdom: Andel har økt hovedsakelig som følge av åpning av flere langtidsplasser i 2023 samtidig som det har vært en omstilling fra ordinære til skjermede plasser i etaten.

Status hovedmål

Målsetting	Status måloppnåelse
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	<u>Gjennomførte tiltak</u> Lambertseterhjemmet åpnet i juni 2023. Her jobber alle helse stillinger, noe som har gitt bedre fagdekning også i helger. Det er etablert følgeforskning. Arbeidet med å starte opp sentral ressurspool er gang. Det har vært prøvd ut Ambulerende mat og ernæringssteam og sett på hvordan arbeidsoppgaver og stillinger kan settes sammen på nye måter, og trekke ut oppgaver som kan utføres av annet personell enn helsepersonell. Fire helsehus og 6 kommunale langtids hjem har tatt i bruk ELISE i 2023. De resterende 15 kommunale langtids hjemmene planla sine innføringsløp i slutten av 2023 og vil starte opplæring og begynne å ta i bruk systemet i løpet av januar og februar 2024. Felles for alle institusjonene er at de vil fortsette å innarbeide prosesser og nye rutiner som implementeringen av ELISE krever i 2024. ELISE institusjon vil bidra til at helsehus og langtids hjem øker sin digitale modenhet, bidrar til økt kompetanse på digitale løsninger og bidrar til en mer effektiv helse- og omsorgstjeneste.
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	<u>Gjennomførte tiltak</u> Avlastningsplasser er flyttet ut av helsehuskonseptet, og det er opprettet plasser på Madserudhjemmet i tillegg til de som er på Solvang helsehus. Antall plasser er opprettet i tråd med bydelenes bestillinger. Målet er 50 plasser i løpet av 2024.

Målsetting

Status måloppnåelse

Langtidshjemmene har i 2023 jobbet med å optimalisere arbeidsprosesser og gevinstplaner ved å ta i bruk digitale verktøy. Innføring av teknologi fordrer nye måter å jobbe på. Det krever at våre ledere har utviklet endringskapasitet i sitt lederskap. Sykehjemsetaten har etablert et lederutviklingsprogram - lederløftet for å styrke ledere i endringsprosesser.

Det er under planlegging for helsehus og langtidshjem, etablering av nye pasientvarslingssystem med digitalt tilsyn. Helsehusene er prioritert og finansiert og arbeidene er startet.

GPS (sporingsteknologi) er tatt i bruk for personer med demenssykdom som kan ha nytte av dette.

Teledermatologi er teknologi som brukes for oppfølging av hudsykdommer. Ved bruk av denne teknologien slipper pasienten å reise ut av institusjonene for å få vurdering av hudsykdom og sårstell, men lege vurderer gjennom videokonsultasjon og gir veiledning til medarbeidere.

3. Flere opplever god helse og mestring

Gjennomførte tiltak

Det har i 2022 og 2023 vært gjennomført et prosjekt med palliasjon i samarbeid mellom bydel og helsehus. Prosjektet er avsluttet, og erfaringene tas med inn i arbeidet med pasienter i siste del av livet på helsehusene.

Pilot med å teste ut måltidsverter og valgfri meny på sykehjemmene har pågått siden 2019. Noe er overført i ordinær drift i 2023. Matverter/serviceverter er innført på alle helsehus i 2023 og fra 2024 innføres det på ett langtidshjem.

5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Sykehjemsetaten har innført månedlige brukerundersøkelser på helsehus og kvartalsvis pårørendeundersøkelser på langtidshjem i 2023. De fleste langtidshjem har etablert beboer- og pårørenderåd. De som ennå ikke har etablert, planlegger for dette i 2024.

Resultatindikatorer
Sykehjemsetaten, kap. 313

Andel fast ansatte i heltidsstillinger: Omfatter hele 2023 og kun kommunale. Andel har økt blant annet som følge av at Lambertseterhjemmet som er et langtidshjem med kun heltidsstillinger åpnet i 2023.

Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem: Gjennomsnitt 2023: 82,1%. Det har vært en gradvis økning i fagdekning de siste årene både via strategisk arbeid for å øke andelen samt at definisjonen er utvidet til flere stillingskategorier.

Bemerkning til tall om legemiddelgjennomgang og ernæring: Disse indikatorene er hentet ut på ny metode sammenlignet med tidligere år. Dette gjør at de ikke kan direkte sammenlignes med tidligere år. Den nye metoden har til hensikt å være nærmere Helsedirektoratets tall for nasjonale kvalitetsindikatorer. Det vil fremdeles være noe ulikhet mellom resultatene i NKI og tallene i årsberetningen, og det jobbes videre med å gjøre indikatorene lik de nasjonale kvalitetsindikatorene.

Andel utskrevet fra helsehus: Denne indikatoren er ikke tilgjengelig på grunn av oppdatering av Ledelses-Informasjons-Verktøy (LIV). Det forventes at denne er tilgjengelig i løpet av våren 2024.

Andel utskrevet fra helsehus: Denne indikatoren er ikke tilgjengelig på grunn av oppdatering av Ledelses-Informasjons-Verktøy (LIV). Det forventes at denne er tilgjengelig i løpet av våren 2024.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
Resultatindikatorer Sykehjemsetaten, kap. 313	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	50,8%	52,1%	>52 %	54,1%	
	Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	80,2%	81,2 %	85%	82,1%	
	Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,6	0,6	>=0,6	0,6	
	Andel beboere på sykehjem over 67 år med legemiddelgjennomgang	91%	93,8 %	>=91%	91,3%	
	Andel beboere på langtidshjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	83,3%	86,3 %	>=80%	83,1%	
	Andel av pasienter utskrevet til fra helsehus til eget hjem	65%	65,0 %	>=70,5 %	N/A	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto merforbruk på 16,5 mill. I dette ligger et mindreforbruk av statlige og øremerkede kommunale midler på til sammen 45,3 mill., slik at merforbruk knyttet til ordinær drift er 61,8 mill.

Merforbruket knyttet til ordinær drift kommer i hovedsak av strømkostnader som er belastet i 2023 istedenfor 2024, som følge av endret regnskapsprinsipp, og oppstartskostnader ved Lambertseterhjemmet og Dronning Ingrid's hage.

Den største posten for mindreforbruk øremerkede driftsmidler gjelder ombygging av Jødisk bo- og seniorsenter.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser brutto avvik på 178 mill. Den største posten gjelder inventar og utstyr i sykehjem som tas i bruk senere enn opprinnelig planlagt. I tillegg er det et mindreforbruk av midler avsatt til bytte av utgåtte varslingsystemer. Disse vil bli benyttet i 2024.

Helsetaten (HEI)

Ansvarsområde

Helsetaten har ansvar for å tilby innbyggerne kommunale helsetjenester som allmennlegevakt, overgrepsmottak, akutt psykososial oppfølging, akutt døgntilbud (kommunal akutt døgnenhet, KAD) og Forsterket rehabilitering (FRA). Tannhelsetjenesten har ansvar for forebygging og behandling av prioriterte og lovpålagte grupper. Etaten ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og har kommunelegefunksjon i byomfattende saker.

Helseetaten har en rådgivende og koordinerende funksjon overfor bydelene i videreutvikling av helse- og omsorgstjenestene. Det innebærer også digital tjenesteutvikling i sektorene helse, eldre og innbyggertjenester, oppvekst og kunnskap og arbeid, inkludering og sosiale tjenester i samarbeid med andre aktører. Etaten har også det operative ansvaret for 21 fagsystemer i disse sektorene, og for kommunens arbeid med velferdsteknologi.

22. november åpnet den nye Legevakten på Aker sykehusområde. Fastleger jobber nå integrert og sammen med fast ansatte leger ved Legevakten. Arbeidet med organisasjonsutvikling og digital utvikling pågikk parallelt med bygging og innflytting og ble tatt i bruk fra første dag. Legevakten er Nord-Europas største og mest moderne legevakt og er unik med sin samarbeidsmodell mellom skadelegevakten som driftes av Oslo universitetssykehus og allmennlegevakten som driftes av Oslo kommune. Legevakten er universelt utformet, demensvennlig og traumeinformert. Samlet hadde Legevaktene 134 323 pasienter i 2023, pasienttilstrømmingen var lavere enn før pandemien, men pasienter med alvorlig sykdom kommer i like stor grad.

Andre fakta fra Helseetaten: Det ble utført 11 930 sykebesøk, Observasjonsposten som driftes på vegne av OUS hadde 5 769 pasienter. Psykososial akuttjeneste (tidligere Sosial og ambulant akuttjeneste) hadde 34 845 konsultasjoner, en nedgang på 4 % sammenliknet med 2022. Tjenesten gjennomførte 3 740 kriseteamkonsulasjoner og 9 036 konsultasjoner tilknyttet psykisk helseproblematikk.

Overgrepsmottaket behandlet 748 pasienter, som er samme nivå som i 2022. Kommunal akutt døgnerhet hadde 3 449 pasienter, noe høyere enn i 2022, liggetiden er stadig økende og var gjennomsnittlig på 5,2 døgn.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Tannhelse - årsverk pr 10 000 innbyggere under tilsyn	13,5	13,7	13,3	12,7	12,9
Tannhelse - etterslep i innkallinger barn og unge, antall	11 775	14 740	9 894	11 801	10 608
Tannhelse - andel 5-åringer uten karies	74,0 %	78,0 %	77,2 %	75,0 %	76,0 %
Kommunal akutt døgnerhet - beleggsprosent	87,0 %	64,0 %	64,0 %	57,0 %	69,0 %
Kommunal akutt døgnerhet - gjennomsnittlig liggetid, døgn	4,3	4,3	4,4	4,8	5,2
Allmennlegevakt - gjennomsnittlig behandlingstid, min	82	92	104	128	0
Legevakt Aker - gjennomsnittlig behandlingstid, min	42	48	79	34	0
Forsterket rehabilitering Aker - gjennomsnittlig liggetid, døgn	23,0	22,0	23,5	27,0	31,0
Forsterket rehabilitering Aker - økning i funksjonsnivå	54,0 %	50,0 %	49,0 %	46,0 %	38,9 %

Etterslepet i innkallinger av barn og unge er redusert i 2023. Dette er et resultat av systematisk arbeid med fokus på å sette riktig innkallingsintervall opp mot sykdomsrisiko, og at etaten har tatt inn flere pasienter i 2023 enn i 2022.

KAD har hatt gjennom året hatt fokus på å utnytte kapasiteten på best mulig måte, og dette har resultert i økt pasientbelegg sammenlignet med foregående år. Det har vært en tydelig økning i liggetid de siste årene. Dette kan skyldes en kombinasjon av pasienter med et mer krevende sykdomsbilde enn før og at pasienter blir liggende etter ferdig behandling i påvente av tilbud fra bydelen.

De siste 5 årene har FRA målt en forbedringsprosent hos pasientene på 45-55 % (Barthel). 2023 har i vesentlig grad vært preget av sykdom og fravær hos faste ansatte, samt utskifting av ledelse. Dette kan ha påvirket resultatet for 2023 i negativ retning. Økningen i liggetid i FRA de senere årene kan i likhet med utviklingen for KAD forklares ved at pasientene legges inn med alvorligere symptomer og sykdomsbilde enn tidligere.

Nøkkeltall for gjennomsnittlig behandlingstid ved legevaktstjenesten må vurderes på nytt på bakgrunn av erfaringer ved driften av den nye storbylegevakten.

Status hovedmål

Målsetting

1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Status måloppnåelse

Gjennomførte tiltak

Helsefellesskap Oslo er det formelle samarbeidsorganet mellom sykehusene og kommunen. Det overordnede målet er å sikre helhetlige og koordinerte tjenester til pasienter med sømløse overganger mellom tjenestenivåer. Helseetaten har sekretariatsfunksjonen til det strategiske nivået av Helsefellesskapet. I 2023 har Helsefellesskapet jobbet videre med porteføljeplan, evaluert egen struktur og forberedt å gå inn i Kompetansebroen.

I forbindelse med åpningen av den nye Legevakten er det jobbet tett sammen med blant annet Origo rundt hvordan tjenesten kan tilrettelegges slik at innbyggerne opplever en god og effektiv tjeneste. Det er anskaffet, utviklet og innført flere nye systemer og løsninger.

Legevaktsentralen har fortsatt arbeidet med oppbemanning, arbeidsflyt og digitale forbedringstiltak. Blant annet er det innført en digital tastevalgmeny som styrer ca. 10 % av samtalene direkte til andre tjenester (blant annet spørsmål om faktura). Dette er en sannsynlig årsak til at antall inngående samtaler totalt er redusert med 14 % fra 2022. Legevaktsentralen hadde totalt 294 667 samtaler. Tiltakene har gitt en bedring i svartiden, særlig mot slutten av året.

Samme dag som Legevakten flyttet til Aker åpnet Sentrumsmottaket i bakgården av Storgata 40 som en overgangsordning. Tilbudet skal sikre forenklede legevaktstjenester for personer i sentrum som har vansker med å komme seg til Legevakten.

I 2023 har det meste sentrert rundt flyttingen av legevakten fra Storgata til Aker og løsninger som sparer tid for ansatte i den nye lokasjonen. Risikotavlene som legevakten benytter for å få oversikt over hvilke pasienter og leger som er på hvilke rom er blitt videreutviklet. Helseetaten har utviklet en løsning for sykebesøksordningen, slik at sjåførene får oppgaver tidligere utført av sykepleier, og en AMIS-CGM Vision integrasjon mellom legevaktsentralen og legevakt som gjør at legevaktsentralen sparer minutter på hver samtale. I Power BI er det laget dashbord som skal gi sanntidsdata og historiske data for tjenesten slik at utnyttelsen av ressurser blir bedre og rapportering effektiviseres. Origos nye løsninger for kø og

Målsetting

Status måloppnåelse

	selvregistrering har begge fått et sett av APler fra Pasinfo som gjør at det som skjer i de nye løsningene også kommer inn i CGM Vision.
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	<u>Gjennomførte tiltak</u> Helsetaten har ulike roller og ansvar i arbeidet med utarbeidelse og implementering av sentrale strategier og planer på helse- og omsorgsområdet. Etaten har bidratt i arbeidet med Folkehelsestrategien, implementert strategi for Oslo som traumeinformert by, fortsatt implementeringsarbeidet rundt En psykt bra by – strategi for psykisk helse i Oslo, utarbeidet Mat styrker og gleder, strategi for ernæringsarbeid i helse – og omsorgstjenester i hjemmet og institusjon, fortsatt arbeidet med implementering av Oslostandard for pårørendesamarbeid, koordinert implementeringen av Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse og koordinert og fulgt opp Legeplan for Oslo. Etaten har også fått nye oppgaver koblet til koordinering og oppfølging av implementeringen av Temaplan for helhetlig rehabilitering til voksne og eldre i Oslo (2023-2030) og ny Demensplan for Oslo. Helsetaten leder og koordinerer et prosjekt om etablering og skalering av digital hjemmeoppfølging (DHO) i bydelene Ullern, Frogner og Vestre Aker i samarbeid med Diakonhjemmet sykehus. Rådgivningskontoret for syn og hørsel har hatt 2 293 konsultasjoner. Bruken av velferdsteknologi har i løpet av året økt med rundt 3,2 %, med største prosentvise økning for digitalt tilsyn på 52 %. 14 av 15 bydeler har nå tatt i bruk løsningene. Interessen for bruk av digitalt tilsyn i tilrettelagte tjenester har økt, også fra spesialisthelsetjenesten og i boliger. Etter arbeid lokalt i Oslo og på nasjonalt nivå har statsforvalter åpnet for utprøving av digitalt tilsyn, også for det er fattet endelig vedtak på kapittel 9. Tiltak med opprydding i aktive brukere av utendørs trygghetsalarm og påvente av erstatningsprodukt for medisindispenser har påvirket skaleringstallet negativt, men økt kvaliteten på tjenesten. VFT-applikasjonen er en applikasjon på Pasinfo-plattformen som tilgjengeliggjør og sammenstiller relevant informasjon om trygghetsalarmer fra VFT-leverandørsystemer, responsløsningen, kommunens EPJ-system og offentlige registre. Applikasjonen gir ansatte i bydelene verdifull innsikt, slik at de proaktivt kan tilpasse tjenestene for innbyggernes beste.
3. Flere opplever god helse og mestring	<u>Gjennomførte tiltak</u> Det er avholdt kurs og kompetansehevende tiltak i regi av Forsterket rehabilitering Aker, hvor helsehus og bydeler har deltatt. 227 pasienter har vært inneliggende på FRA. Rehabilitering er ett av satsningsområdene i porteføljeplanen i Helsefelleskap Oslo. Temaplanen for rehabilitering viser retning de neste 10 årene. Helsetaten utreder, på oppdrag fra byrådsavdelingen, innretning av ambulering palliative team i samarbeid med spesialisthelsetjenesten, det palliative tilbudet på Solvang helsehus, ambulering palliative hjemmetjenester og bydelene.
4. Levekårsforskjellene er redusert	<u>Gjennomførte tiltak</u> Helsetaten har sammen med Utdanningsetaten hatt ansvaret for og koordinert innføringen av gratis kjøttfritt skolemåltid i Osloskolen. Høsten 2023 fikk 38 000 elever i ungdoms- og videregående skole tilbud om daglig gratis skolemåltid. De øremerkede midlene til gratis skolemåltid ble avvirket etter 2023. Helsetaten har på vegne av byrådsavdelingen gjort et innledende utredningsarbeid for å se på muligheter for at kommunen kan tilby hjemlevering av dagligvarer og middag, arbeidet pågår.

Høsten 2023 ble det, etter anbefaling fra Helseetaten, besluttet å flytte vaksinasjon mot hjernehinnebetennelse fra 3. klasse til 1. klasse på videregående for å være bedre dekket gjennom videregående skolegang.

Helseetaten har fra våren 2020 håndtert byomfattende oppgaver knyttet til pandemien og andre kriser og hendelser som krig, oppfølging etter Pride-skytingen med mer. Arbeidet har pågått parallelt med løpende drift og omstilling og forberedelser til etablering av ny legevakt. Erfaringer fra pandemihåndtering er tatt med i Legevakten og øvrig drift i etaten. Særlig utprøvende og digitale arbeidsformer, og tett-på-lederskap med stor tillit er videreført. Helseetaten har videre en sentral rolle i kommunens smittevern- og beredskapsarbeid. I 2023 har egen beredskapsplan blitt revidert, byomfattende smittevernplan og beredskapsplan for psykososial beredskap er ferdigstilt.

Tannhelsetjenesten har utviklet grunnlagsmateriell for å følge tannstatus på årskull over tid som analytisk tilnærming til hensiktsmessig ressursutnyttelse og for å utjevne sosial ulikhet. Etterslepet i Tannhelsetjenesten har gått noe ned, men det er en større økning i antall konsultasjoner i tjenesten. Helseetaten har sluttført et prosjekt rettet mot eldres munnhelse, det ble avdekket behov for økt kompetanse om munnhelse, utarbeidet byomfattende rutine og et obligatorisk e-læringsprogram for helse- og omsorgstjenestene. Styrket kompetanse i tjenestene vil kunne forebygge utvikling av sykdom og oppdage sykdom tidligere.

Helseetaten følger opp og videreutvikler hjemmebesøksprogrammet Nye familier. Etaten støtter opp om bydelenes arbeid rundt langtidsvirkende prevensjon, prevensjon til unge under 16 år og bidrar til utvikling av en mer tverrfaglig skolehelsetjeneste.

5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Gjennomførte tiltak

Erfaringsskolen tilbyr hvert år 16 studenter undervisning og arbeidspraksis gjennom et 7 måneder langt utdanningsløp for å gjøre erfaringskunnskap om til erfaringskompetanse. I 2023 gjennomførte Helseetaten en pilot med etablering av Dagfolkehelsehøyskole for personer med alvorlig psykisk helse/og eller avhengighetsproblematikk fra 18 år, skoleperioden varte 3 måneder.

Nettsiden til Oslo kommune er i tråd med prinsipper for universell utforming. Helseetaten gjorde seg mange erfaringer gjennom pandemien knyttet til kanaler og virkemidler for å nå hele befolkningen. Disse erfaringene ble benyttet for å informere om flytting av Legevakten.

Helseetaten gjennomførte brukerundersøkelse i hjemmetjenesten, undersøkelsen ble sendt til 11 700 brukere. Aggregerte resultater er gjort tilgjengelige på en digital interaktiv plattform.

6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Gjennomførte tiltak

Helseetaten jobber kontinuerlig med innhold på nettsidene og andre digitale kanaler og ved behov oversettes informasjon til andre språk.

Oslo kommunes Strategi for kunnskapsbasert utvikling, innovasjon og digital teknologi slår blant annet fast at kommune skal sikre åpen, trygg og effektiv informasjonsforvaltning. Helseetaten har arbeidet med utvikling av informasjonsforvaltningen knyttet til sektorsystemene etaten forvalter. Arbeidet bygger på Digitaliseringsdirektoratets veileder "Orden i eget hus".

En forutsetning for vellykket digitalisering er tilgang til data, og bydelene og etatene etterspør i økende grad tilgjengeliggjøring av data fra Helseetaten. Helseetaten har derfor våren 2023 levert en dataplattform for trygg og effektiv tilgjengeliggjøring av data til andre virksomheter.

Med stadig nye løsninger er plattformtjenestene våre (Pasinfo) under kontinuerlig utvikling og forbedring. Fordi plattformen er bygget med elementer fra Microsofts

Målsetting

Status måloppnåelse

SaaS, kommer det stadig nye tjenester som plattformteamet vurderer om gir oss verdi.

Pasinfo plattformen er sentral for innføring og utvikling av ELISE (ELEktronisk Informasjonsdeling mellom Samhandlende Enheter i helse) som er et behandlingsrettet helseregister som støtter hele pasientreisen til innbygger på tvers av tjenestenivåene i Oslo kommune. ELISE er nå etablert i alle bydelene, helsehus og klargjort for skalering til langtidshjem, KAD og FRA.

Det er jobbet med datadeling innen (DHO) Digital hjemmeoppfølging også i 2023, men arbeidet avhenger av at etterspørselen etter disse dataene er større. Økt etterspørsel vil følge av økt skalering av Digital hjemmeoppfølging som en tjeneste.

Det er API Management (APIM) som teknisk sett gjør at vi kan tilgjengeliggjøre data sikkert. Når pasinføløsninger som ELISE, OHO (Opplæringskontoret for helse og oppvekstfag) og Dashboard på legevakt skal bruke/lagre data, er det APIM som gjør dette mulig. Med APIM kan vi styre hvem som får hva, og hvor ofte de kan spørre, og brukerne kan selv registrere seg og forespørre om tilgang via skjema.

Helseetaten arbeider med tiltak for å understøtte og styrke bydelenes arbeid med å tilby innbyggerne trygghetsskapende teknologi.

Resultatindikatorer Helseetaten, kap. 314

Svartid legevaktsentralen

Nasjonale myndigheter har i 2023 begynt å inkludere alle pasientsamtaler, også de som legger på før 2 min, når de fastsetter kravet om 80 % innen to minutter. I likhet med mange andre kommuner har Oslo historisk sett ekskludert de som legger på innen 2 min. Dette gjør at tallet som blir rapportert nasjonalt for Oslo i 2023 er 43% sammenlignet med 50 % i tabellen ovenfor.

Svartiden er vesentlig forbedret sammenlignet med 2021 og 2022, men er fortsatt et godt stykke under forskriftskravet.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
Resultatindikatorer Helseetaten, kap. 314	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	57,2%	60,8%	>60,8 %	61 %	
	Andelen lovpålagte grupper innkalt til tannklinikk til planlagt tid	89%	87	100%	88,3 %	
	Svartid Legevaktsentralen < 2 minutter	34 %	25	80 %	50 %	

Driftsregnskapet

Helseetaten fikk et merforbruk på 5,5 millioner i 2023 på driften uten øremerkede midler. Merforbruket er i stor grad relatert til etatens turnusenheter. Merforbruket skyldes rekrutteringsutfordringer som har resultert i økt og dyr vikarbruk, færre pasienter som har gitt lavere refusjonsinntekter samt generelt noe økt kompleksitet hos gjenværende pasientgrupper.

Det er et samlet mindreforbruk for øremerkede midler på 120,7 millioner som fordeler seg med

84,9 millioner for kommunalt øremerkede midler og 35,8 millioner for midler som inneholder statlig øremerking.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser brutto mindreforbruk på 4,1 mill av et regulert budsjett på 175,3 mill. Det er et mindreforbruk på 26,9 mill. på tannhelseområdet som skyldes reelle besparelser grunnet at finansieringen av en tannklinikk ble dekket av storbylegevaktsprosjektet på 17,2 mill. og et periodiseringsavvik på 9,7 mill. Prosjekt IKT storbylegevakt har på sin side et merforbruk på 28,9 mill. som hovedsakelig skyldes kostnader til infrastruktur for nettverk og legevaktsentral på 23 mill. som ikke ble dekket av storbylegevaktsprosjektet.

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)

Ansvarsområde

Opplæringskontoret for helse og oppvekstfag (OHO) har hovedansvar for å formidle lærlinger til medlemsbedriftene innen helsearbeider- og barne- og ungdomsarbeiderfaget til barnehager, skoler, hjemmesykepleie, sykehjem m.m. Medlemsbedriftene finnes både i privat og kommunal virksomhet.

Status hovedmål

Målsetting	Status måloppnåelse
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	<u>Lærlinger</u> OHO skal bidra til å sikre at Oslo kommunes vedtatte måltall på 275 læreplasser innen helse- og oppvekstfag, så langt det er mulig, fylles med lærlinger. OHO bistår i tillegg bedrifter som ikke omfattes av det kommunale måltallet. I 2023 er det tegnet 240 ordinære lærekontrakter, dvs. 9 færre enn i 2022. Det er tatt inn 114 lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 126 i helsearbeiderfaget. OHO mottok 372 søknader om læreplass i 2023. Det var 11 færre enn i 2022, og reflekterer en redusert tilsøkning de seneste årene til utdanningsprogrammet Helse og oppvekst i videregående skole. Søkere som utfra søknadspapirene ble vurdert kvalifisert, ble formidlet til medlemsbedriftene. Bedriftene har gjort en samlet vurdering av søkerne, og har tilbudt arbeidskontrakt til de som er vurdert kvalifiserte. <u>Fagbrev på jobb (FPJ)</u> «Fagbrev på jobb» er en ordning der voksne som er i et arbeidsforhold kan tegne lærekontrakt, få opplæring i egen bedrift og ta fagbrev. Kandidaten beholder jobb, lønn og stilling, mens bedriften forplikter seg til å gi den ansatte veiledning i forhold til målene i læreplanen. OHO har tegnet kontrakt med 72 ufaglærte assistenter i virksomhetene, under denne ordningen. 44 av disse er i barne- og ungdomsarbeiderfaget og 28 i helsearbeiderfaget.
Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag, kap. 316	287 lærlinger og FPJ-kandidater avsluttet sin lærekontrakt i 2023. 253 av disse (88,2 %) bestod fagprøven og er nå godkjente fagarbeidere. Andelen beståtte fagprøver er det høyeste i OHO sin 9-årige historie. 28,5 % av disse fikk karakteren «Meget godt bestått».

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag, kap. 316	Kvalifiserte lærlinger som får lærekontrakt	255	249	275	240	
	Andel avsluttede kontrakter som endte med fagbrev	85,0 %	80,4 %	86,0 %	88,2 %	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 2,2 mill. Merforbruket skyldes merkostnader knyttet til innflytting i nye lokaler og lavere inntekt fra lærlingtilskuddet enn forventet.

Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)

Ansvarsområde

Helseetaten overfører basistilskudd til fastlegene. Utbetalingen gjøres i henhold til antall pasienter legen har på sin liste og i tråd med satser fremforhandlet mellom staten og legeföreningen.

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fakturerer kommunene for erstatningsutbetalinger etter behandling i primærhelsetjenesten. Utgiftene fordeles pr. innbygger.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto mindreforbruk på 32,2 mill., og dette skyldes lavere utgifter til fastlegenes basistilskudd med 15 mill. samt merinntekter fra gjestepasienter med 14,4 mill. Pasientskadeerstatning og kjøp av helsetjenester i EØS land viser en samlet mindreutgift på 3,2 mill.

Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

På dette kapitlet er det avsatt midler til utviklingsrettede byomfattende aktivitet. Midlene er øremerket og aktivitet kan gå over flere budsjettår.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto mindreforbruk på 60,7 mill., hvor den største enkeltposten gjelder avsetning til utgifter ved koronavaksinasjon.

Investeringsregnskapet

Dette er et avsetningskapittel for sektorovergripende investeringer i velferdsteknologi og IKT infrastruktur, investering i ny storbylegevakt og innkjøp av inventar og utstyr i Omsorg+. Investeringsregnskapet viser et netto mindreforbruk på 61,1 mill. og skyldes primært at avsetningene er ment å brukes over flere år.

Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Det avsettes midler til prosjektering av nye sykehjem og omsorgsboliger på dette kapitlet. Prosjekteringskostnadene overføres til investeringsprosjektene dersom prosjektene realiseres.

Driftsregnskapet

Regnskapet viser et merforbruk på 2 mill. som gjelder forprosjekter der det ennå ikke er avklart om investeringsprosjekter skal gjennomføres.

Justert for øremerkede midler på 18,5 mill., er det et merforbruk på ordinær drift med 20,5 mill.

Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) hadde ansvar for tjenester i bydelene innen arbeid, NAV, rusfeltet, boligsosialt arbeid, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid for ungdom, SaLTo, bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport. I tillegg lå Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo, Fagskolen Oslo og Oslo Voksenopplæring til denne byrådsavdelingen. Rådet for flerkulturelle minoriteter og Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo er administrativt lagt til byrådsavdelingen.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr.budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	3 543,6	4 121,0	3 582,1	4 356,7	235,8
Netto driftsutgifter	2 014,5	2 384,6	2 199,2	2 871,2	486,6
Brutto investeringer i anleggsmidler	10,7	16,3	10,6	23,2	6,8

Punkter som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Byrådet har i 2023 omgjort Adamstuen omsorgssenter til et forsterket omsorgssenter for å tilpasse rusinstitusjonsplassene i tråd med bydelenes etterspørsel.
- Byrådet har i 2023 vedtatt Oslostandard for booppfølging, som sikrer et felles faglig fundament i bydelenes arbeid med booppfølging.
- Byrådet har i 2023 vedtatt Forskrift om tildeling av kommunal bolig. Forskriften trådte i kraft 01.01.2024.
- Byrådet har i 2023 vedtatt Oslostandard for SaLTo-samarbeid.
- Bydelene har i 2023 jobbet oppsøkende mot unge som ikke er i arbeid eller utdanning. Bydelene har nådd ut til flere unge i målgruppa og lagt til rette for deltagelse i utdanning, arbeid eller annen egnet aktivitet. Flere bydeler har også etablert nye arbeidsformer som videreføres.
- Bydelene Alna, Grorud, Stovner og Søndre Nordstrand har, med en tildeling på totalt 25 mill., gjort en ekstra innsats for å øke sysselsettingsgraden i disse bydelene.
- Gjennom satsingen «Flere i tilrettelagt arbeid», som består av ulike tiltak for personer med utviklingshemming og liknende bistandsbehov, fikk 72 personer arbeid i 2023.
- Det ble bosatt om lag 2 020 flyktninger i Oslo i 2023, noe lavere enn IMDis anmodningstall. Dette er det høyeste antallet flyktninger Oslo har bosatt siden 2012.
- Åpningstidene i bakhagen på Prindsen mottakssenter er utvidet.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap		Regnskap 2022	Oppr.bud sjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
250	Fagskoleopplæring	5,7	0	20,3	7,3	12,9	3,9
294	Voksenopplæring	502,7	491,9	823,4	614,5	208,9	152,9
315	Velferdsetaten	832,3	816	996,7	893	103,7	23,5
319	Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid	184,3	191,1	212,7	187,7	25,1	0
350	Trygdeordninger	8,3	6,6	6,4	9,2	-2,8	-2,8
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom	0,9	11,1	0,8	0	0,8	0
371	Byomfattende tiltak-avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester	9	46,7	36,9	16,8	20,1	0
375	Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester	3,3	2	2,8	1,1	1,6	0
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune	38,4	40,1	41,7	40,8	1	1
417	Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker	0	49,5	49,5	49,5	0	0
427	Tap på utlån	0	4	4	0	4	4
428	Bostøtte og boligtilskudd	429,4	540,1	676,2	564,8	111,4	0
	Sum sektor	2 014,50	2 199,20	2 871,20	2 384,60	486,6	182,4

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
250	Fagskoleopplæring (AIS)	182,0	186,4	86,7	211,9	207,9
294	Voksenopplæring (AIS)	881,4	936,7	887,0	1 171,4	1 071,4
315	Velferdsetaten (AIS)	1 648,1	1 445,0	1 518,8	1 672,4	1 588,4
319	Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	0,0	237,1	191,1	264,2	242,8
350	Trygdeordninger (AIS)	7,2	8,3	6,6	6,4	9,2
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)	3,3	1,1	11,1	0,8	0,0
371	Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	38,2	19,1	46,2	36,5	16,9
375	Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	1,4	3,3	2,0	2,8	1,1
384	Hjelpemiddelformidling en Oslo kommune (AIS)	45,9	45,6	42,3	43,9	49,0
417	Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-transport) (AIS)	0,0	0,0	49,5	49,5	61,8
427	Tap på utlån (AIS)	0,1	0,0	4,0	4,0	0,0
428	Bostøtte og boligtilskudd (AIS)	635,7	660,9	736,8	892,9	872,4
Totalsum		3 443,1	3 543,6	3 582,1	4 356,6	4 120,9

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
315	Velferdsetaten	8,9	5,2	15,8	14,8	1,0
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune	1,6	1,4	3,4	1,2	2,1
427	Tap på utlån	0,2	4,0	4,0	0,3	3,7
	Sum sektor	10,7	10,6	23,2	16,3	6,8

Fagskoleopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Fagskolen Oslo (FOA) skal bidra til at etter- og videreutdanning gjøres tilgjengelig for alle, også de som står utenfor arbeidslivet. FOA er et viktig virkemiddel inn i regional kompetansepolitikk.

FOA tilbyr tekniske- og helsefaglige utdanninger, samt et studium om veiledning av lærlinger. Det kreves fullført videregående skole fra yrkesfaglig utdanningsprogram, fagbrev eller tilsvarende realkompetanse for å kunne søke inntak til FOA. Utdanningstilbudene skal være yrkesrettede og er et alternativ til universitets- og høyskoleutdanning. Fagskoleutdanningen har et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår (fulltidsopplæring).

Status hovedmål

Målsetting

6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Status måloppnåelse

Fagskolen Oslo utvikler studier som er etterspurt, i dialog med arbeidslivet i Oslo. I 2023 har fagskolen utviklet et kompetanseprogram for demens og alderspsykiatri, et nytt studium for sceneteknikk og et nytt studium for byggautomatisering. Bystyret vedtok i 2023 at Fagskolen Oslo skal arbeide for å flytte deler av sin virksomhet til Construction City fra 2025, og derigjennom kunne øke sitt tilbud betydelig.

8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

Fagskolen Oslo tilbyr et bredt spekter av kurs og studier som også er relevante for personer utenfor arbeidslivet og fagskolen samarbeider med NAV. Fagskolen Oslo har også et samarbeid med Arbeidssamvirkenes landsforening og har inngått avtale om veilederstudium for arbeidsveiledere i Varig tilrettelagt arbeid.

Driftsregnskapet

Fagskolen finansieres hovedsakelig av tilskudd fra staten. Tilskuddet er øremerket og skal benyttes til fagskoletilbud. Samlet mindreforbruk utgjør 12,9 mill. mot 18,5 mill. i 2022.

Voksenopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Utdanningsetaten ved Oslo Voksenopplæring (Oslo VO) forvalter opplæring til voksne i tråd med opplæringslovens kapittel 4A og introduksjonsloven § 17-20. Opplæring under opplæringsloven innebærer grunnskoleopplæring, spesialundervisning på grunnskolens område, videregående opplæring og realkompetansevurdering. Opplæring under introduksjonsloven innebærer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Oslo VO består av opplæringssentrene Rosenhof, Helsfyr, Skullerud, Sinsen, Nydalen og Grønland, samt Oslo VO Servicesenter som er inntakskontoret til all opplæring. Nydalen ivaretar mesteparten av spesialundervisningen og Grønland ivaretar undervisning for innsatte i fengsel.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	2 067	1 922	1 821	1 637	1 503
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	625	539	570	554	560
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	3 264	2 688	2 485	2 981	3 360
Antall deltakere i videregående opplæring for voksne	1 609	1 552	1 779	1 634	2 529

Status hovedmål

Målsetting

1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Status måloppnåelse

I 2023 har det vært behov for å gjøre endringer i kartleggingen og opplæringstilbudet til flyktningene med kollektiv beskyttelse, for å sikre et tilbud som er mer arbeidsrettet i tråd med statens forventninger. Til skolestart 2023 ble ny modell for introduksjonsprogrammet innført. Introduksjonsprogrammet drives i et samarbeid mellom bydelene og Oslo Voksenopplæring.

Utdanningsetaten har igangsatt et arbeid knyttet til implementeringen av tiltakene i fullføringsreformen og ny opplæringslov. Fullføringsreformen og overgangen til modulstrukturerte opplæring vil få konsekvenser for hvordan grunnskoleopplæringen for voksne organiseres i Oslo. Arbeidet som ble lagt ned i ny grunnskolemodell har nå blitt videreutviklet og tilpasset en ny modulstruktur. Etaten jobber samtidig med å få til en bedre samordning mellom utdanningssystemets tilbud, ordninger i integreringsloven, og arbeidsmarkedstiltak for deltakere i grunnskoleopplæringen. Per i dag er det ingen venteliste til grunnskoleopplæringen, og volumet har gått ned.

Utdanningsetaten er godt i gang med et flerårig prosjekt som skal legge til rette for en mer fleksibel opplæring med bruk av digitale ressurser. Det er opprettet arbeidsgrupper og pilotprosjekt planlegges.

Gjennom ordning for desentralisert kompetanseutvikling er det igangsatt en innsats i samarbeid med OsloMet/NAFO om å skolere 24 nettverksledere. Denne går på tvers av voksenopplæringssentrene, og har blant annet som mål å styrke samarbeidet mellom skolene og starte opp og lede egne fagnettverk.

4. Deltakelsen i arbeidslivet er økt i bydelene med lavest sysselsettingsandel

Tilbudet om norskopplæring og barnepass til personer som er i foreldrepermisjon tilbys og videreutvikles på Oslo VO Rosenhof. Bydelene og frivillige organisasjoner samarbeider om gjennomføringen av tilbudet. Voksenopplæringen jobber videre med informasjon og kommunikasjon ut slik at flere kan benytte seg av tilbudet.

6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Gjennom 2023 har det vært viktig å gjøre et solid arbeid for å forberede Fullføringsreformen, som implementeres fra skolestart 2024. I tillegg til dette arbeidet er det også en rekke prosjekter som løper, for å utvikle gode modeller for at flere voksne kan fullføre og bestå videregående og komme i jobb. Som eksempel er det igangsatt et prosjekt i samarbeid med NAV Oslo som utforsker muligheter for å utvide oppfølgingen av deltakerne i fag- og yrkesopplæringen fra tre til fire år. Dette prosjektet er basert på erfaringene fra Samarbeidsmodell Oslo. Prosjektet finansieres med midler fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Voksenopplæringen er også i gang med et samarbeid med NAV Oslo, i et prosjekt kalt "Hurtigspor 2.0". Prosjektet har som mål å utvikle en helhetlig

Målsetting

Status måloppnåelse

8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

kvalifiseringsmodell der Oslo VO, NAV og arbeidsgivere finner nye og bærekraftige samarbeidsmodeller som skal gi flere innvandrere i Oslo formelle kvalifikasjoner og varig tilknytning til arbeidslivet. Prosjektet baserer seg på erfaringer fra Hurtigspor 1.0, også kalt "Broen til jobb", som ble utviklet blant annet i samarbeid med IKEA.

Alle voksenopplæringssentre har samarbeid med frivilligheten og organisasjoner. I tillegg pågår det flere utviklingsprosjekter, som blant annet "Støttet frivillighet". I prosjektet brukes metodikken Supported Employment, som også brukes av NAV. I prosjektet får deltakerne prøve, feile og lære som frivillig i et trygt miljø. Målet er at deltakerne erverver ferdigheter de senere kan benytte i vanlig jobb. Prosjektet eies i dag av Oslo VO Rosenhoff, men vil på sikt vurderes inn i drift også på andre VO-sentre. Grønland VO har i et tverrfaglig samarbeid med Røde Kors, Kriminalomsorgen og Bydel Bjerke gjennomført prosjektet "Fellesskap og førstehjelp". Gjennom prosjektet har en gruppe innsatte ved Bredtveit fengsel blitt frivillige i Røde Kors. De har fått opplæring i å formidle livreddende kunnskap, og å bedre egen og andres helsesituasjon, under og etter soning.

Driftsregnskapet

Oslo Voksenopplæring har et samlet netto mindreforbruk på 208,9 mill. i 2023, øremerkede midler utgjør 56 mill. I 2022 var mindreforbruket på 214,1 mill. hvorav 71,2 mill. var øremerkede midler.

Det er både mindreutgifter og merinntekter som bidrar til driftsresultatet. Refusjon for norskopplæring for fremmedspråklige representerer en merinntekt på 44,8 mill. i 2023. Kommunen mottar tilskudd over tre år, mens kommunens forpliktelser knyttet til undervisning er over fem år. Skolene har samlet mindreforbruk på 57,3 i 2023 mot 45,5 mill. i 2022. Deler av mindreforbruket ved skolene skyldes at det er forutsatt at rammen skal dekke aktivitet som skal gjennomføres i 2024.

Velferdsetaten (AIS)

Ansvarsområde

Velferdsetaten (VEL) er kommunens fagetat på rusfeltet. Etaten har også ansvaret for oppgaver innen arbeidsfeltet, mangfolds- og integreringsområdet og for sosiale boligvirkemidler. Etaten skal utvikle og gi byomfattende tjenester som et supplement til bydelenes tjenestetilbud.

Etaten gjør et betydelig arbeid på rusfeltet, herunder drift av ulike spesialiserte bolig- og institusjonstilbud, tilbud om lavterskel helsehjelp, drift av brukerrum, overdoseforebygging, forebyggende og oppsøkende arbeid mot utsatte grupper og koordinering av sentrumsarbeidet.

Velferdsetaten koordinerer også det byomfattende SaLTo-samarbeidet, som er Oslos rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid rettet mot ungdom.

Innen arbeidsfeltet koordinerer Velferdsetaten program for inkluderende rekruttering. Velferdsetaten leverer også faglige innspill og analyser innenfor arbeidsfeltet og sosiale tjenester, driver egne arbeidsrettede tiltak, og understøtter NAV kontorene gjennom blant annet kompetansetiltak.

Velferdsetaten gir faglig støtte til bydelenes boligsosiale arbeid, i tillegg til forvaltningsoppgaver knyttet til oppfølgingen av kommunens startlånportefølje, bostøtte og boligtilskudd. De bistår også bydelene med å fremskaffe tilvisningsboliger.

Velferdsetaten har det byomfattende koordineringsansvaret for kommunens arbeid på mangfolds- og integreringsområdet, som blant annet omhandler kommunens overordnede innsats for å fremme inkludering og deltakelse i bysamfunnet og innsats mot diskriminering og rasisme. Velferdsetaten har også ansvaret for byomfattende oppgaver ved bosetting og integrering av flyktninger, og administrasjon av statlige tilskudd for flyktninger.

Videre forvalter Velferdsetaten tilskuddsordninger innenfor helse, sosial, integrering og mangfold. Etaten har også ansvaret for anskaffelser av helse- og sosialtjenester på vegne av bydelene, kontraktsoppfølging og oppfølging av inngåtte rammeavtaler. Etaten er sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd og Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede.

Nøkkeltall

	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall virksomheter med strategi/tiltak for likeverdige tjenester *1)	26 (av 35)	23 (av 35)	24 (av 38)	27 (av 42)	28 (av 42)
Antall virksomheter som har opplæring om mangfold for ledere og ansatte	24 (av 35)	19 (av 35)	22 av (38)	27 (av 42)	31 (av 42)
Antall virksomheter med plan/mål for økt rekruttering av ledere med minoritetsbakgrunn *2)	-	-	16 (av 38)	19 (av 42)	24 (av 42)
Antall virksomheter med OXLO-kontakt / mangfoldskontakt *3)	24 (av 35)	19 (av 35)	16 (av 38)	22 (av 42)	34 (av 42)
Antall virksomheter som har gjort muligheten til å klage på diskriminering kjent og tilgjengelig for sine ansatte og ledere *4)	-	-	-	-	27 (av 42)

1) Tiltak som inkluderende språkbruk og tjenester tilpasset ulike brukere og minoriteter med ulike behov for tilrettelegging

2) Minoritetsbakgrunn knyttet til etnisitet, kjønnsidentitet og seksualitet, og funksjonsevne

3) Mangfoldskontakt skal kunne redegjøre for status for mangfoldstiltak i egen virksomhet

4) Indikator innført for første gang i 2023

Status hovedmål

Målsetting

1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Status måloppnåelse

Velferdsetaten ved Kompetansesenter rus Oslo (KORUS) bidrar med implementeringen av Oslostandard for rusfaglig arbeid i bydelene. Kompetansesenteret drifter også et faglig nettverk for medarbeidere i relevante virksomheter.

I 2023 har Velferdsetatens fortsatt arbeidet for å sikre gode prosesser for beboere som skal flytte i egen bolig. I dette arbeidet er Fellesskriv 3/2021 «Om oppfølging av personer fra rusinstitusjon til bolig» et verktøy som legger føringer for samarbeid mellom beboer, institusjonene og bydeler.

Byrådet har i 2023 omgjort Adamstuen omsorgssenter til et forsterket omsorgssenter, med høyere andel helsepersonell. Samtidig er antallet brukerstyrte plasser i Velferdsetaten økt, slik at personer som bor hjemme og som trenger institusjonsplass for å håndtere helsemessige, sosiale eller boligmessige kriser, selv kan legge seg inn. Byrådet har også opprettet sju plasser ved Stovnerskoghjemmet i Sykehjemsetaten for innbyggere med illegalt rusbruk og samtidige omfattende somatiske helseproblemer. Denne sammenhengende tiltakskjeden bidrar til bedre

Målsetting

Status måloppnåelse

	sammenheng i tjenesten for personer med sammensatte, alvorlige og langvarige rusproblemer. Velferdsetaten har ledet et arbeid med Ahus og bydelene Alna, Grorud og Stovner for å utarbeide en samarbeidsavtale for personer som er dømt til psykisk helsevern og som blir skrevet ut fra døgn- til dagtilbud i spesialisthelsetjenesten. Samarbeidsavtalen ble inngått i desember 2023, og avtalen er oversendt øvrige samarbeidsutvalg mellom bydeler og spesialisthelsetjenesten i Oslo. Målet er å få en likelydende avtale for hele Oslo, og samarbeidsavtalen er derfor også fremlagt for Helsefellesskapet. Prindsen mottakssenter har i 2023 hatt åpen hage fra juni til november. Åpen hage har som mål å redusere overdosefare og ivareta målgruppens behov for kontakt og tjenester i et skjermet område. Det ble registrert 10 355 besøk i hagen i 2023. Antallet personer i utsatte miljøer i Oslo sentrum med utenbys tilhørighet er høyt. Av Uteseksjonens registreringer går det frem at 36,5 prosent av alle registrerte personer har kjent utenbys tilhørighet, 51,5 prosent er Oslotilhørende og 12 prosent har ukjent eller utenlandsk tilhørighet. Det ble registrert kontakt med personer fra 118 ulike kommuner utenfor Oslo i 2023.
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021–2030 ble vedtatt høsten 2021. Ny plan er gjeldende fra 2024 til 2033. Velferdsetaten har jobbet med flere av temaplanens tiltak i 2023. Det er blant annet igangsatt et treårig prosjekt for å få økt kunnskap om hvordan det er å bo i kommunal bolig, hvordan leietakerne opplever prosessen på vei til ny bolig, og hvordan det går med dem som flytter ut av kommunal bolig, til eid eller leid privat bolig. Det har ikke blitt fremskaffet nye tilvisningsboliger i Oslo kommune i 2023, til tross for tett samarbeid med bydelene og løpende dialog med statlige og private aktører. Velferdsetaten har bistått bydelene med å ta i bruk Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger, blant annet gjennom flere nettverkssamlinger. For å ivareta kompetansehevingen i bydelene om boligvirkemidler, har Velferdsetaten avholdt flere fagsamlinger, kurs og møter med tema startlån og tilskudd til kjøp av bolig, bostøtte, tildeling av kommunale boliger og ulike boligsosiale temaer. Det har også blitt avholdt boligsosiale fagfrokoster, og det er gitt særskilt opplæring i ny forskrift om tildeling av kommunal bolig i Oslo kommune. Velferdsetaten har gjennomført prosjektet «Ny boligløsning for personer med rusproblemer» innenfor rammen av Program for rusfeltet i Oslo (PRIOslo). Målet med prosjektet har vært å lage et kunnskapsgrunnlag for samlokaliserte boliger som kan fungere som gode boliger for personer med rus- og/eller psykiatriproblemer. Det er blant annet utarbeidet plantegninger for «idealløsninger» på boenheter og personalbase.
3. Flere opplever god helse og mestring	Helseetaten åpnet i november 2023 et sentrumsmottak for å sikre at sårbare grupper i sentrum oppsøker legevaktstjenester etter at hovedlegevakten flyttet til Aker. Velferdsetaten har bidratt i utarbeidelsen av grunnlagsdokumentene som ligger til grunn for opprettelsen av sentrumsmottaket. I oppstartsfasen hadde etaten ansvaret for informasjon om tilbudet til målgruppene og ansatte som møter målgruppene. Velferdsetaten bidrar også i evalueringen av sentrumsmottaket, blant annet ved å samle informasjon og data om hvordan opprettelsen av sentrumsmottaket påvirker bruken av etatens tjenester. Program for rusfeltet i Oslo (PRIOslo) samordner kommunens russtrategi. Programmet har bistått med veiledning for etablering av aktivitetshus i bydelene. I løpet av 2023 har alle bydeler opprettet aktivitetshus i en eller annen form, for innbyggere med rusproblemer. Flere samarbeider med ideelle organisasjoner om tilbudet. Gjennom PRIOslo har det blitt lagt til rette for erfaringsutveksling mellom

Målsetting

Status måloppnåelse

	bydelene gjennom formelle møter i programgruppen og ressursgruppen, og gjennom deltagelse i arbeidsgrupper, fagfrokoster og workshops med ulike tema. KORUS Oslo har bidratt på flere fagdager i bydelene med tiltakene i Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid. KORUS har også gjennomført opplæring, og utgitt og gjort kjent «Håndbok i overdoseforebyggende samtale». I tillegg har de driftet faste faglige møtepunkter for ansatte i individrettede tjenester som overdosenettverk for ansatte i bydelene, fagforum for utekontakter, nettverk for rus- og fagkonsulenter, og nettverk for motiverende intervju.
5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Velferdsetaten tilbyr arbeidsrettet rusbehandling til beboere på ressursentre og mestringsenheter, og til personer som er tilknyttet de byomfattende dagtilbudene Nyttig Arbeid og Apro. Arbeidsrettet rusbehandling baserer seg primært på behandlingsmetoden Individual Placement and support (IPS). I 2023 hadde etaten 74 aktive kandidater i IPS-løp. 25 av disse studerer eller har startet i ordinært lønnet arbeid. Nyttig arbeid hadde 50 aktive deltakere i 2023, hvorav 23 var nye. Produksjonen av tjenester har vært stor med varierte oppgaver. Kampen gjenbruksstasjon hadde rundt 40 000 besøkende, og det var stor aktivitet på de konferansesentrene Nyttig arbeid driver. Uteseksjonen har gitt tilbud om sommerjobb til unge, og til en gruppe unge mellom 25 og 30 år med tilknytning til Vaterlandsmiljøet. Til sammen fikk 123 personer sommerjobb gjennom Uteseksjonen i 2023, i tillegg til 20 unge i alderen 18-25 år som fikk sommer- og deltidsjobb gjennom Ungbo og Apro. I september ble Jobb- og fritidsmessa Fyll dagene 2023 arrangert på Rådhuset. Målgruppen for Fyll dagene er personer som har, eller har hatt, problemer med rus, og som ønsker en meningsfull hverdag. Formålet med messa er å vise frem mangfoldet av tilbud som finnes i Oslo. Over 60 utstillere deltok, og i overkant av 800 personer besøkte arrangementet. På Fyll dagenes nettsider er det over 80 jobb- og aktivitetstilbud. Satsingen «Flere i tilrettelagt arbeid» består av ulike tiltak for personer med utviklingshemming og liknende bistandsbehov. Gjennom satsingen mottar bydelene øremerkede midler til å skaffe arbeid til målgruppen. Velferdsetaten har ansvaret for oppfølgingen av bydelene og sammenstiller rapportering fra bydelene på bruk av midlene. I 2023 rapporterte bydelene at de hadde bidratt til å skaffe 72 personer i målgruppen arbeid, primært i ordinære jobber. Fra bydelene begynte å motta midler i 2019 har 265 personer fått arbeid. Velferdsetaten arrangerte i 2023 en vellykket jobb- og aktivitetsmesse i Rådhuset, for personer med utviklingshemming og lignende bistandsbehov. Arrangementet hadde 300 deltakere. Etaten har i 2023 også utviklet rutiner for bedre overgangen mellom videregående skole og arbeid/dagaktivitet for målgruppen. I 2023 ble det lyst ut 13 stillinger i Oslo kommune med positiv særbehandling gjennom Rekrutteringsordningen. Målgruppen for utlysningene ble utvidet fra å være personer med funksjonsnedsettelse av psykisk og fysisk art, til også å gjelde personer som står utenfor arbeidslivet av andre grunner.
7. Levekårsforskjellene er redusert	I 2023 har Velferdsetaten ved Uteseksjonen og Kompetansesenter rus Oslo bidratt til implementeringen av Oslostandard for oppsøkende arbeid sammen med bydelene. Implementeringen har omfattet ulike kompetansehevingstiltak, dokumentasjonsveiledning, ledernettsverk, veiledning og reflekterende team, i tillegg til annen tjenestestøtte. I tråd med Oslostandarden har Uteseksjonen hatt mer felles feltarbeid, hospitering og godt samarbeid med bydelene. Velferdsetaten ved SaLTø-sekretariatet har ansvaret for oppfølgingen av bydeler som får øremerkede midler til utviklingen av, og forsøk med, tiltak som skal bidra til at unge mellom 12 og 18 år som begår gjentatt kriminalitet får et tilbud lokalt i sin bydel. Velferdsetaten har også en byomfattende ordning med tilbud om mentor for

8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

unge som ønsker seg ut av kriminalitet. Siden ordningen ble tatt i bruk er det gjennomført 11 mentorløp for denne gruppen.

I 2023 har SaLTo-sekretariatet videreutviklet EXIN OSLO. Tilbudet retter seg mot unge voksne mellom 18-30 år som ønsker en vei ut av kriminalitet, kriminelle nettverk eller gjenger. I 2023 har EXIN OSLO mottatt henvendelser om 88 enkeltpersoner som ønskes vurdert for deltakelse. Ved utgangen av 2023 var 46 personer aktive.

Velferdsetatens rusinstitusjoner og boliger for utviklingshemmende har i 2023 deltatt i Helseetatens prosjekt med kompetanseheving og veiledning for å sikre implementeringen av Oslostandard for pårørendesamarbeid. Samtlige institusjoner og boliger har pårørendeansvarlige, og det er utarbeidet rutine for ivaretagelse av pårørende.

I tildelingsbrevet for 2023 ble alle kommunens virksomheter bedt om å redegjøre for ivaretagelse av aktivitets- og redegjøringsplikten i diskrimineringsloven i strategiske planer på etats-, bydels- og foretaksnivå. For å følge opp fellesføringen vil Velferdsetaten i 2024 lage en rapport om kommunens innsats for mangfold og inkludering, basert på virksomhetenes årsberetninger for 2023. Rapporten vil redegjøre for resultater og effekter av opplæringstiltak, diskrimineringsvern, og feiringer og markeringer, i henhold til handlingsplaner på mangfoldsområdet. Velferdsetaten har i 2023 fått i oppdrag å anskaffe en modul om likeverdige tjenester, som påbygning til

e-læringskurset om mangfoldsledelse. Etaten har videre fått i oppdrag å utvikle e-læringsressurser på LHBT-området. Modulene vil være ferdigstilt i løpet av 2024. Utviklings- og kompetanseetaten har i 2023 fått i oppdrag å utvikle en samkjøpsavtale for opplæring om mangfold og inkludering. Samkjøpsavtale med eksterne leverandører ventes å bli effektivert i juni 2024.

Velferdsetaten har i 2023 bistått flere kommunale virksomheter med fagdager, foredrag og veiledning innen mangfold, inkludering og likeverdige tjenester. Etaten har hatt ansvaret for OXLO-uka, som markeres hvert år, og er en mulighet til å feire og vise frem virksomhetenes mangfoldsarbeid. Det ble arrangert konferanser og seminarer med særlig oppmerksomhet på mangfold, arbeidsliv, rettigheter, trygghet fra hat, rasisme og diskriminering.

Velferdsetatens prosjekt mot ekstremisme ferdigstilte digital opplæring til bydelene innenfor temaet ungdom, konflikt og hatprat. Det ble også etablert et konsultasjonsteam med samarbeidspartnere fra RVTS Øst, politiet og NAV som et tilbud til bydelene. Ekstremismeprojektet skal evalueres våren 2024.

SaLTo-sekretariatet har et pågående arbeid rettet mot Ytringskultur på nett. I 2023 har prosjektet jobbet med hvordan Oslo kommune kan bidra til en god ytringskultur på egne sosiale medier, i tillegg til å forebygge hatefulle ytringer på nett. Arbeidet er forankret i Oslo kommunes handlingsplan Ord betyr noe – Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger.

Velferdsetaten koordinerer også kommunens deltakelse i Oslo Pride. Velferdsetatens og Utviklings- og kompetanseetatens kampanje i forbindelse med Pride oppnådde stor intern oppmerksomhet, og det var rekordmange som deltok i paraden i 2023.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
Resultatindikatorer						
Velferdsetaten, kap. 315	Personer med rusutfordringer bosatt fra institusjon til bolig med bo-oppfølging	414	387	>365	388	Kilde: Velferdsetaten/bydelene
	Sysselsettingsgrad blant innvandrere 25-66 år	66,4%	67,9%	>66,4%	67,8%	Kilde: SSB

Driftsregnskapet

Driftsregnskap viser et netto mindreforbruk på 103,7 mill., hvor 23,5 mill. gjelder ordinær drift og 80,2 mill. øremerkede midler. Mindreforbruket samlet og fordelt på ordinær drift og øremerkede midler er på om lag samme nivå som i 2022. Driftsregnskapet i 2023 viser høyere lønnsutgifter enn budsjettert. Merutgiften på om lag 7,2 mill. tilsvarer 0,8 % av samlet lønnsbudsjett og dekkes inn av besparelser og merinntekter. Det samlede mindreforbruket på drift skyldes lavere utgifter enn forventet i enkelte tiltak, besparelser, merinntekter, samt at etaten i revidert budsjett ble kompensert for høyere prisoppgang enn forventet. Etaten har en betydelig prosjektportefølje med øremerkede midler som skal dekke aktivitet over flere budsjettår. Mindreforbruket på øremerkede midler fordeler seg på ulike tiltak og prosjekter hvor det påløper utgifter i 2024.

Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapittelet budsjetteres tilskuddsordninger innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid. Ordningene forvaltes av Velferdsetaten.

Driftsregnskapet

I 2023 er det utbetalt i alt 187,66 mill. over de ulike tilskuddsordningene. Mindreforbruket på 25,05 mill. gjelder i hovedsak tilskuddsordningen bedriftsintern opplæring. Midler som gjenstår i de ulike tilskuddsordningene fra 2023 og som videreføres foreslås overført til samme tilskuddsordning i 2024.

Trygdeordninger (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapitlet utbetales utgifter kommunale tilleggssytelser som frikort for egenandeler, kommunal tilleggspensjon og kommunalt barnetillegg. Det vises til forskrift om tildeling av kommunalt barnetillegg og kommunalt frikort i Oslo kommune, vedtatt i bystyret 16.06.2010, sak 244/10.

Ordningen med frikort sikrer at personer med varig lav inntekt kan benytte seg av helsetjenester.

Utbetalingene reguleres i forskrift om tildeling av kommunalt frikort fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Driftsregnskapet

Totalt ble det utbetalt 9,2 mill. i 2023 mot 8,3 mill. i 2022.

Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter midler til kommunalt kriminalitetsforebyggende arbeid innen SaLTo-modellen og tilskuddsordningene for kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner.

I 2023 ble det søkt om over dobbelt så mye midler som det lå i tilskuddsrammen, til sammen var det innkommet 12 søknader på til sammen 7,41 mill. Etter en helhetlig og skjønnsmessig vurdering ble åtte søknader gitt tilskudd på til sammen 3,55 mill.

Driftsregnskapet

Det er budsjettert med 11,05 mill. til kriminalitetsforebyggende tiltak. Driftsregnskapet viser at det gjenstår 0,8 mill. som overføres til innsats i 2024.

Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapitlet avsettes midler til satsinger, tiltak og utviklingsrettet aktivitet. Midlene finansierer innsats som ofte går over flere budsjettår og det planlegges aktivitet og tiltak ut fra en forutsetning om at gjenstående øremerkede midler til spesifikke formål, overføres til neste budsjettår.

Driftsregnskapet

I opprinnelig vedtatt budsjett ble det avsatt og øremerket i alt 46,7 mill. til ulike tiltak i sektoren. Driftsregnskapet for 2023 viser et mindreforbruk på 20,1 mill., hvor om lag halvparten gjelder midler til oppfølging- og utviklingstiltak i sektoren med utgiftsforpliktelser i 2024.

Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapitlet avsettes midler til kostnader knyttet til fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte. Prosjekteringskostnadene overføres til investeringsprosjektene dersom prosjektene realiseres.

Driftsregnskapet

I opprinnelig budsjett ble det avsatt 2,0 mill. I tillegg er overført 0,7 mill. fra 2022. Driftsregnskapet viser at det gjenstår 1,6 mill. Midlene er bundet til utgifter som vil påløpe i 2024.

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)

Ansvarsområde

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune ivaretar den kommunale delen av ansvaret for distribusjon, montering, reparasjon og vedlikehold av hjelpemidler finansiert av folketrygden. Hjelpemiddelformidlingen bistår brukere, medarbeidere og hjelpere rundt brukerne, med instruksjon og opplæring i bruk av hjelpemidler.

Tjenesten er byomfattende, og er administrativt underlagt bydelsdirektøren i Bydel Bjerke.

Fra 1.2.2023 gikk Hjelpemiddelformidlingen over til et eget system for tjenesteproduksjon, Oslo Hjelpemiddeloversikt (OHO).

Status hovedmål

Målsetting

Status måloppnåelse

2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Hjelpemiddelformidlingen har gjennom 2023 satset på god informasjon ut til brukerne. Nettsidene er reviderte og gjort mer publikumsvennlige. Det er også opprettet et system på deres nettsider der brukerne kan gi direkte tilbakemeldinger på tjenestene. Dette er så langt vurdert som en mer hensiktsmessig måte å få tilbakemeldinger på enn for eksempel å opprette et brukerråd.

Hjelpemiddelformidlingen legger løpende ut oppdateringer på Workplace og sender ut informasjonsbrev til samarbeidspartnere. Alle ansatte mottar ukentlige informasjonsbrev som skal gjøre dem bedre rustet til å informere brukerne.

3. Flere opplever god helse og mestring

Hjelpemiddelformidlingen har for tredje året på rad hatt en økning på rundt ti prosent i antall nye brukere, som er en merkbar økning. Sammen med flere nye oppgaver på grunn av endringer hos NAV Hjelpemiddelsentral, har dette ført til noe lengre ventetid på utlevering av hjelpemidler i 2023. Virksomheten har hatt 100 % måloppnåelse på leveranse innen 48 timer i arbeidsuke, eller 72 timer ved tildeling av akuttoppdrag før helg, og er oppdrag som prioriteres høyt.

Oslo kommunes avtale med NAV Hjelpemiddelsentral om framskutt formidling av varige hjelpemidler har medført at 1 985 av kommunens innbyggere og samarbeidspartnere har kunnet hente ut varige hjelpemidler, helt uten ventetid, i 2023.

Hjelpemiddelformidlingen bistår også brukere og ansatte rundt brukerne med instruksjon og opplæring i bruk av hjelpemidler.

5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Hjelpemiddelformidlingen i Oslo formidler hjelpemidler for at innbyggere med funksjonsnedsettelse i størst mulig grad kan fungere uten personhjelp, både i og utenfor hjemmet.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
3. Flere opplever god helse og mestring	Levering av hjelpemidler i akutte situasjoner innen 48 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et netto mindreforbruk på 0,95 mill. I 2022 hadde virksomheten et merforbruk på 1,2 mill. i 2022. Hjelpemiddelformidlingen ble i saken om revidert budsjett styrket med 3 mill. i 2023.

Tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker (TT-transport) (AIS)

Ansvarsområde

Tilrettelagt transport (TT) er et tilbud til kommunens innbyggere som har nedsatt funksjonsevne og som ikke kan bruke ordinær kollektivtransport på egen hånd. Bydelene behandler og innvilger TT-søknader med utgangspunkt i «Forskrift om tilrettelagt transport for personer med forflytningsvansker, Oslo kommune, Oslo» og bærer kostnaden for selve transporten.

Gjennomførte tiltak

Fra 01.01.2023 fikk Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) det overordnede ansvaret for TT-tjenesten i Oslo kommune. Ruter har administrert driften med utgangspunkt i leveranseavtale med Oslo kommune for 2023. AIS har hatt hyppige møter med Ruter gjennom hele året for å følge opp Ruters arbeid med å heve og stabilisere kvaliteten på tjenesten. I tillegg er det utarbeidet et sett med kvalitetsindikatorer for å måle status og utvikling av tjenesten.

I 2023 nådde antallet registrerte TT-kunder og antall gjennomførte reiser for første gang et tilsvarende nivå som før koronapandemien.

De totale transportkostnadene for TT i 2023 beløp seg til 338 mill. (eks. mva. og fratrullet de reisendes egenandel), og er en økning fra foregående år. Endringen i kostnader fra 2022 skyldes i hovedsak økning i antall reiser, generell prisutvikling og lavere egenandelssats. Med utgangspunkt i Sak 1 2023, ble egenandelene for TT-transporten redusert fra og med 01.01.2023.

Tap på utlån (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet viser utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Her regnskapsføres netto avsetninger til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kommunens utlån er i all hovedsak sikret med pant i bolig, og restanser blir derfor gjort opp enten ved betaling fra låntakerne, ved salg av bolig, eller ved friskmelding av lån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med husbankmidler, vil dette bli finansiert av tapsfondet. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Låneporteføljen av videreutlån per 31. desember 2023 utgjør om lag 11,2 mrd. og fordeler seg på 9 050 lån.

Bostøtte og boligtilskudd (AIS)

Ansvarsområde

På dette kapitlet budsjetteres flere kommunale bostøtteordninger og tilskuddsordninger som kommunalt tilskudd til tilgjengelighetstiltak, tilskudd til etablering og til tilpasning av bolig.

Boligsosiale virkemidler som individuell oppfølging og låne- og tilskuddsordninger, skal bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø. Bostøtte og boligtilskudd er personrettede virkemidler som hjelper vanskeligstilte på boligmarkedet og som bidrar til sosial utjevning. Det budsjetteres med midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for alle ordningene viser et samlet netto mindreforbruk på i alt 111,4 mill. i 2023 mot 86,6 mill. i 2022.

På dette kapitlet budsjetteres kommunal bostøtte og ulike boligtilskuddsordninger. Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindreutgifter bostøtte og merinntekter som følge av midlertidige forhøyede satser for statlig bostøtte.

Oslobostøtten er en flat bostøtte på 11 prosent av husleien som går til alle leietagere i kommunale boliger med gjengs leie og tildeling etter forskrift om kommunale boliger. Det er utbetalt 238,4 mill. i Oslobostøtte. Inntekter fra Husbanken utgjorde 150,2 mill. Netto utbetalinger ble dermed på 88,3 mill. Dette er 43,2 mill. lavere enn regulert budsjettet. Mindreutgifter skyldes overført mindreforbruk fra 2022 og høyere midlertidige satser på den statlige bostøtten. I desember 2023 mottok 10 965 husstander Oslobostøtten.

Kommunal behovsprøvd bostøtte (KBB) er en rettighetsordning hvor støtten for den enkelte husstand avhenger av husleie fratrukket Oslobostøtten, inntekt og husstandsstørrelse. I desember 2023 mottok 7 480 husstander KBB. Det ble i 2023 utbetalt 465,7 mill. i KBB. Inntekter fra Husbanken (statlig bostøtte) utgjorde 134,5 mill. Netto utbetaling utgjorde 331,2 mill. Dette er 77,4 mill. lavere enn regulert budsjett som skyldes overført mindreforbruk fra 2022, innføring av 25 % sats på Oslobostøtten i årets siste fire måneder og høyere midlertidige satser på den statlige bostøtten.

I 2023 er det utbetalt i alt 704,1 mill. i kommunal behovsprøvd bostøtte og Oslobostøtte. Det er inntektsført i alt 286,4 mill. i statlig bostøtte. Nettoutgifter kommunal bostøtte i 2023 utgjør dermed 419,5 mill. Mindreutgiftene for de to bostøtteordningene samlet utgjør 120,6 mill. som overføres til utgiftsdekning i 2024.

Tilskuddsordningen til etablering i bolig, er et rente- og avdragsfritt lån over 20 år, som nedskrives med 5 % per år. Ved salg innen 20 år tilbakebetales gjenstående tilskuddsandel til kommunen. Innfridde tilskudd inngår i tilgjengelige midler og tildeles på nytt. I 2023 har det vært tilgjengelig i alt 101,1 mill. i ordningen. Etableringstilskudd er tildelt med i alt 116,9 mill. som er 15,8 mill. mer enn budsjettrammen for 2023. Merfordelt tilskudd avkorter tilskuddsrammen i 2024 tilsvarende.

Bydelene innvilger tilskudd til enkeltpersoner med behov for tilpasning av egen bolig. Det har vært tilgjengelig i alt 11,0 mill. i tilskuddsordningen i 2023. Det er innvilget tilskudd for 13,5 mill. i 2023. Mertildelt på 2,5 mill. avkorter tilskuddsrammen for 2024 tilsvarende.

Tilskudd til tilgjengelighetstiltak er en ordning hvor borettslag og sameier kan søke om tilskudd for å delvis dekke kostnader ved å bedre inngangspartier og fellesareal, slik av de blir tilgjengelig for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Det har vært 11,5 mill. tilgjengelig i ordningen i 2023. Det er gitt tilsagn i 55 saker mot 25 saker i 2023 og utbetalt nærmere 6,2 mill. i tilskudd. Mindre tildelt på 5,3 mill. overføres tilskuddsrammen for 2023.

Oppvekst og kunnskap (OVK)

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter grunnskoleopplæring, videregående opplæring, pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT), fagopplæring, aktivitetsskolen (AKS) og deler av barnevernet (Barne- og familieetaten).

Punkter som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Bystyret vedtok våren 2023 strategi for forebygging og håndtering av mobbing, vold og trusler i Osloskolen. Strategien ble vedtatt av Oslo bystyre våren 2023 og følges opp med konkrete tiltak for å sikre elever og ansatte i Osloskolen et trygt lærings- og arbeidsmiljø.
- Byrådet vil sikre at alle skoler i Oslo skal være dysleksivennlige. Byrådet har gitt Utdanningsetaten oppdrag om å sette i gang et utviklingsarbeid med grunnleggende ferdigheter for elever med dysleksi, språkvansker og dyskalkuli
- Byrådet har gitt et oppdrag til Utdanningsetaten om å utvikle faglige og pedagogiske profilskoler. Profilskoler er skoler med en tydelig spesialisering på et felt, for eksempel idrett.
- Byrådet har lagt til rette for at flere skoler skal være kveldsåpne. Dette er en fortsettelse av arbeidet som ble startet i 2023. Det skal gjøres enklere for frivillige å benytte lokalene på kveldstid.
- Barne- og familieetaten (BFE) har i 2023 etablert et omfattende prosjekt for å styrke og omstille etatens institusjonstilbud. BFEs institusjoner skal jobbe ut fra tre ulike fagmodeller for å sikre et forutsigbart og godt tilbud. Ansatte ved alle institusjonene skal ha samme grunnopplæring. I løpet av 2023 har de ansatte ved BFEs institusjoner fått grunnopplæringen i miljøterapi og startet opplæring i de ulike fagmodellene.
- Barne- og familieetaten har i 2023 utvidet sitt tilbud med tre plasser på en ny akuttinstitusjon for ungdom, for å avhjelpe den store etterspørselen på akuttplasser.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
200	Utdanningsetaten	471,6	484,1	93,3	439,9	-346,6	-509,7
203	Pedagogisk- psykologisk tjeneste	257,8	256,3	280,4	275,5	4,9	1,3
210	Grunnskolen	10 975,70	11 010,50	11 642,60	11 474,00	168,6	55,9
211	Aktivitetsskolen	705,1	832,5	912,5	858,6	54	53,9
230	Videregående skoler	3 503,90	3 729,90	3 996,90	3 865,40	131,6	110,9
231	Fagopplæring	208,8	218	231,4	228,4	3	-15,4
360	Barne- og familieetaten	289,8	288,7	335,2	332,4	2,8	-2,9
208	Avsetning husleie skoler	0	40	1,1	0	1,1	1,1
	Sum sektor	16 412,70	16 860,20	17 493,50	17 474,10	19,4	-304,9

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
200	Utdanningsetaten (OVK)	763,2	893,0	532,6	647,1	1 014,8
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	245,8	282,3	273,0	302,7	306,7
208	Avsetning husleier skoler (OVK)	0,0	0,0	40,0	1,1	0,0
210	Grunnskolen (OVK)	11 483,4	12 171,7	11 741,8	12 520,6	12 721,9
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)	1 062,6	1 124,9	997,6	1 269,3	1 230,9
230	Videregående skoler (OVK)	3 604,5	3 935,2	3 949,0	4 221,9	4 300,4
231	Fagopplæring (OVK)	372,5	369,1	323,6	377,8	383,2
271	Bydelsoppgaver (OVK)	28,6	21,1	0,0	0,0	21,9
360	Barne- og familieetaten (OVK)	678,2	708,6	825,0	781,2	778,5
Totalsu m		18 238,7	19 505,9	18 682,5	20 121,7	20 758,4

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
200	Utdanningsetaten	149,7	87,4	239,8	164,9	74,9
210	Grunnskolen	17,6	0,0	8,0	11,2	-3,2
271	Bydelsoppgaver	17,1	30,5	88,5	22,5	66,0
360	Barne- og familieetaten	6,2	3,4	8,7	7,3	1,4
	Sum sektor	190,5	121,3	344,9	205,8	139,1

Utdanningsetaten (OVK)

Ansvarsområde

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten innenfor de lover, rammer og retningslinjer som nasjonale og kommunale myndigheter fastsetter.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	3,8 %	3,7 %	3,8 %	4,0 %	4,5 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	8,5 %	7,9 %	7,9 %	8,0 %	8,7 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	9,8 %	9,3 %	9,2 %	9,3 %	9,6 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, private og kommunale	6,9 %	6,6 %	6,6 %	6,8 %	7,3 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	18,8 %	18,7 %	18,9 %	19,82 %	20,5 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	84,5 %	85,9 %	87,9 %	90,5 %	93,4 %
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	2 413	2 380	2 467	2 521	2 451
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 539	1 582	1 700	1 809	1 793
Antall lærlinger, læreplassfylke	3 783	3 800	3 810	3 966	3 995
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	231	313	301	319	284
Antall beståtte fag- og svenneprøver	1 682	1 548	1 609	1 800	1 633

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall elever per lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,0	10,8	11,2	11,6	9,7
Antall elever totalt	65 208	65 864	65 427	65 765	65 650
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	18 276	18 904	19 409	20 210	17 759
Antall henviste systemsaker	398	317	418	519	427
Antall sakkyndige vurderinger (enkeltbarn/elev) per årsverk	30,0	27,8	30,7	0,0	33,0
Ferdigstilte sakkyndige vurderinger (antall)	4 799	4 421	4 774	5 053	5 455
Gjennomsnitt behandlingstid per sakkyndig vurdering (dager)	80	67	70	74	75
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	102 671,2	102 532,9	115 421,5	122 878	132 178
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	36 039	37 225	41 092	42 256	44 747

Status hovedmål

Målsetting

Status måloppnåelse

01. Elever og læringer skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Gjennomførte tiltak

Det har vært en økning i antall elever som opplever å bli mobbet på skolen og i antall klagesaker om skolemiljø til Statsforvalteren. Bystyret vedtok våren 2023 strategi for forebygging og håndtering av mobbing, vold og trusler i Osloskolen. Strategien følges opp med konkrete tiltak for å sikre elever og ansatte i Osloskolen et trygt lærings- og arbeidsmiljø, blant annet egne midler til direkte, lokale innsatser for et inkluderende skolemiljø i regi av elevråd og FAU'er på alle skolene i byen.

Byrådet har utredet mulighetene for et forsterket mobbeombud i Oslo og avga en egen sak om dette. I saken foreslo byrådet å samle Mobbeombudet i Oslo og Elev- og lærerombudet til ett ombud. Det ble foreslått at ombudets mandat skulle utvides til å gjelde hele opplæringsloven og barnehageloven. For å øke kapasiteten hos ombudet ble det foreslått å styrke ombudsfunksjonen med flere rådgiverstillinger. Bystyret vedtok saken i februar 2024.

Det er satt i gang et større utviklingsarbeid rettet mot skoler i levekårsutsatte områder. Innsatsen involverer og forplikter ulike tjenester og aktører som er avgjørende for å skape en positiv utvikling, både faglig og sosialt, for elevene. Satsingen ble utvidet i 2023 til å omfatte åtte skoler.

Læringerådet skal bidra til at alle læringer og lærekandidater har et godt arbeids- og læringsmiljø, og at de får nødvendig informasjon og kjenner til egne rettigheter. Byrådet vil evaluere ordningen med læringeråd.

02. Elever og læringer skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Gjennomførte tiltak

Det er lagt økonomisk til rette for at alle skolene i Oslo kan oppfylle den nasjonale normen for lærertetthet i grunnskolen og at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter utover normkravene. De aller fleste skolene oppfyller normen. Det kan være ulike årsaker til at skolene ikke klarer å oppfylle normen.

Målsetting

Status måloppnåelse

Skolene skal også oppfylle andre lovkrav og forventninger, som spesialundervisning og sikre et trygt skolemiljø, som kan medføre økt ressursbehov. I perioder vil dette kunne gjøre det utfordrende å oppfylle lærernormkravet for enkelte skoler.

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om hva som skal til for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen. En utfordring er å få flere søkere til rektorstillinger. En annen utfordring er å sikre lærere med riktig kompetanse, bl.a. innenfor yrkesfagene, og det er behov for mer kunnskap om andre yrkesgrupper i skolen og ansatte i AKS. Med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget vil byrådet utarbeide en langsiktig strategi for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen.

Nyutdannede lærere i Osloskolen får et eget introduksjonsprogram for Osloskolen, og skoleledere tilbys flere kurs og moduler i samarbeid med ulike høyere utdanningsinstitusjoner.

Lærere som ønsker formell videreutdanning, kan søke om støtte fra en kommunal stipendordning. Denne ordningen supplerer de statlige videreutdanningsordningene forvaltet av Utdanningsdirektoratet. I 2023 ble det tildelt støtte til 600 lærere, hvorav 164 fikk kommunalt stipend.

05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet

Gjennomførte tiltak

Gjennom den kommunale stipendordningen fikk rundt 160 lærere i 2023 støtte til studier innen begynneropplæring og grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring.

I den desentraliserte kompetanseutviklingsordningen samarbeider Utdanningsetaten med universitets- og høyskolesektoren om ulike tiltak innenfor begynneropplæring 1.-4. trinn. Hensikten med satsingene er å styrke skolenes systematiske arbeid for å sikre en god begynneropplæring og kvalitetssikre tidlig innsats som sentralt prinsipp i begynneropplæringen.

StøDig-prosjektet skal gjennomgå verktøy for digitalt støttet lese-, skrive- og språkopplæring for 1.- 4.trinn. *StøDig* skal bidra til en inkluderende praksis der læringsteknologi brukes på måter som fremmer elevenes lese-, skrive- og språkutvikling.

Det er satt i gang et arbeid for å videreutvikle språktilbudet til flerspråklige elever. Arbeidet skal bl.a. gi svar på i hvilken grad tilbud om særskilt språkopplæring i Osloskolen bidrar til god progresjon i norsk, støtter opp under forventninger om språk i læreplanen, samt kvalifiserer elever for videre skolegang slik at elevene fullfører og består opplæringen. Gjennomgangen skal være ferdig i 2024.

Det har blitt foretatt en helhetlig gjennomgang av spesialundervisningen i Osloskolen. Gjennomgangen forelå våren 2023. Byrådet arbeider med oppfølging av gjennomgangen. I tillegg fattet bystyret i 2022 et vedtak om at byrådet i løpet av året skulle legge frem en sak om elever som har krav på omfattende spesialundervisning. Saken ble behandlet i bystyret våren 2023. Vedtakene i saken følges opp.

06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking

Gjennomførte tiltak

Det nye læreplanverket gir stor mulighet til å arbeide utforskende, tverrfaglig, kreativt og gå i dybden. For at dette potensialet skal realiseres er det nødvendig med kompetanseutvikling og bevisst bruk av profesjonsfellesskapet på skolene. Skolene er godt i gang med dette arbeidet.

Skolene har arbeidet med kompetanseutvikling gjennom fagnettverk i og på tvers av skoler, blant annet for å stimulere til en mer kreativ og utforskende praksis. I tillegg benytter skolene Utdanningsdirektoratets kompetansepakker som er utviklet i tilknytning til implementering av LK20 der ambisjonene i mål 6 er sentrale.

Byrådet Johansen søkte staten om forsøk etter opplæringslovens §1-5 for:

- Kommunalt forsøk med alternativ trekkordning til sentralt gitt skriftlig eksamen på ungdomstrinnet
- Nasjonalt forsøk med alternativ vurdering i orden og oppførsel

Byrådet mener dagens trekkordning knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen på ungdomstrinnet, er mer rettferdig enn det som er foreslått i et forsøk med alternativt trekk der eleven selv kan velge eksamensfag. Byrådet frykter at et slikt forsøk kan medføre at elever nedprioriterer fag de ikke skal ha eksamen i.

Byrådet ønsker ikke å delta i et nasjonalt forsøk med alternativ vurdering i orden og oppførsel da dagens ordning gir en forutsigbarhet, struktur og forventning til elevene. Byrådets oppfatning er at dagens ordning fungerer etter hensikten for både elever og lærere.

Byrådet har trukket forsøkssøknadene.

07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

Gjennomførte tiltak

Innsatsen mot frafall i videregående opplæring er helhetlig og inkluderer både tidlig innsats og tiltak senere i skoleløpet, som tilbudet *Fundament*, hvor elever som går ut av ungdomsskolen med store faglige hull, får mulighet til å ta et frivillig ekstra år for å være bedre forberedt på videregående opplæring, *OT-Ulven*, der elever som er frafallsutsatt blant annet pga. rus og kriminalitet i alderen 15-23 år bosatt i utvalgte bydeler gis et helhetlig opplæringstilbud, og ordningen med NAV-veiledere på et utvalg videregående skoler.

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for lærlinger og læreplaner i Oslo kommune. Kunnskapsgrunnlaget omfatter en rekke områder, herunder fremskaffelse av læreplaner og kvalifisering av søkere til læreplass, og vil ligge til grunn for det videre arbeidet med å videreutvikle lærlingeordningen i Oslo.

Byrådet Johansen la i 2023 frem forslag til ny inntaksmodell for videregående opplæring. Byrådet har trukket denne saken. Byrådet mener at muligheten til selv å velge videregående skole er viktig og bevare. Den foreslåtte modellen var urettferdig fordi det var uklart hva som ville ligge til grunn for rangeringen av elevene og dermed inntaket til skolene. Ved å beholde fritt skolevalg sikrer byrådet forutsigbarhet og rettferdighet for elevene. Byrådet mener at det samtidig er nødvendig med tiltak for skoler som opplever vedvarende lave søkertall og har mange elever med krevende utgangspunkt. Det er igangsatt et arbeid for å se på dimensjonering og plassering av utdanningsprogram i videregående opplæring og hvordan en kan gjøre enkeltskoler mer attraktive for søkerne.

08. Kapasiteten i skole- og læreplaner skal møte forventet vekst i antall elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø

Gjennomførte tiltak

I 2023 ble to skoleprosjekter ferdigstilt, disse er:

- Nye Voldsløkka skole med 720 plasser
- Omstrukturering av Bjølsen skole til barneskole som gir 196 flere plasser på barnetrinnet og 336 færre plasser på ungdomstrinnet.

Utdanningssetaten vurderer kapasitetssituasjonen for enkeltskoler, områder og byen som helhet på bakgrunn av elevtallsframskrivninger og bygningsmessige tilstandsvurderinger fra Oslobygg. Ved behov for økt kapasitet eller tiltak for å opprettholde dagens kapasitet, igangsettes konseptvalgutredninger for å vurdere ulike alternativer for å møte behovet. På bakgrunn av utredningene anbefales tiltak som kvalitetssikres eksternt før forslagene legges fram for høring som en del av skolebehovsplanen.

Skolebehovsplanen rulleres annethvert år, i partallsår. Siste skolebehovsplan ble

fremmet høsten 2022 og gjaldt for perioden 2022-2031. Den inneholdt i hovedsak status på pågående prosjekter. Neste skolebehovsplan fremmes høsten 2024 og vil ha perioden 2025-2044 som tidshorisont.

Det har de siste årene vært et stort press på kapasiteten i videregående opplæring, samtidig som det har vært flere forsinkelser i prosjektene som skal møte det økte behovet. Det har derfor vært nødvendig å leie undervisningsarealer for å dekke behovet på kort sikt.

I grunnskolen har elevveksten flatet ut. I 2023 åpnet nye Voldsløkka skole, og det kommer flere nye ungdomsskoler de kommende årene. Det er nå hovedsakelig kun behov for økt grunnskolekapasitet i utbyggingsområder.

Utrullingen av kveldsåpne skoler fortsatte i 2023, og det ble etablert en felles vekttertjeneste. Erfaringene fra de skolene som er åpnet for utlån vil brukes til Origos utvikling av en digital bookingløsning som skal forenkle utlånet og dermed legge til rette for økt utlån. Videre skal det opprettes et tverrsektorielt team som skal sikre frivillig sektor økt tilgang til lokaler og god koordinering i kommunen for å møte frivillig sektors behov, der etaten er en av deltakerne.

Utdanningsetaten arbeider systematisk med involvering og medvirkning i utviklingen av skoleanlegg i alle prosjekter. I 2023 arrangerte Utdanningsetaten et stort medvirkningsseminar i Oslo Rådhus med bred, nasjonal deltakelse. I tillegg ble erfaringer og metodikk delt i kommunen og med andre relevante nettverk.

De fleste søkere til læreplass får dette. Det er imidlertid utfordringer med å fremskaffe læreplasser innen enkeltfag. Dette gjelder særlig innen helse- og oppvekstfag og elektrofag. Det er også en utfordring at en del søkere til læreplass mangler nødvendige kvalifikasjoner. Det er satt i gang et arbeid med å utvikle nye måltall for læreplasser i Oslo kommune og å vurdere grep som kan bidra til at flere får læreplass.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Elever og lærlinger skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep		0	0			
	Elevundersøkelsen, Mobbing 7. trinn	1,3 %	0,0 %	1,0 %	14,4 %	
	Elevundersøkelsen, Mobbing 10. trinn	1,2 %	0,0 %	1,0 %	11,8 %	
	Elevundersøkelsen, Mobbing Vg1	1,2 %	0,0 %	1,0 %	7,0 %	
	Lærlingeundersøkelsen: Mobbing på arbeidsplassen	5,0 %		0,0 %		
02. Elever og lærlinger skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte		0	0			
	Andel lærere som har minst 30 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 1-7 og underviser i faget	74,6 %	77,2 %	79,0 %	78,9 %	
	Andel lærere som har minst 60 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 8-10 og underviser i faget	87,5 %	85,8 %	90,0 %	87,6 %	
	Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn	4,3	4,2	>4,5	4,1	
	Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn	4,0	4,0	>4,1	3,9	
	Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1	4,1	4,0	>4,2	4,0	
05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet		0	0			

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Nasjonale prøver, lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	22,4 %		<17,0 %	25,9 %	
	Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	25,2 %		<21,0 %	26,6 %	
	Nasjonale prøver regning 5. trinn, andel elever på nivå 1	20,0 %	21,2 %	<16,0 %	21,9 %	
	Nasjonale prøver lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	18,1 %	17,9 %	<16,0 %	18,6 %	
	Andel elever i AKS 1. trinn	96,3 %	97,1 %	99,0 %	97,5 %	
06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking		0	0			
	Elevundersøkelse, Elevdemokrati og medvirkning vg 1	3,6		3,8		
	Elevundersøkelsen, Elevdemokrati og medvirkning 10. trinn	3,4		3,6		
	Elevundersøkelsen, Elevdemokrati og medvirkning 7. trinn	3,7		3,9		
	Elevundersøkelsen, Motivasjon 7. trinn	3,7	3,6	>4,1	3,5	
	Elevundersøkelsen, Motivasjon 10. trinn	3,5	3,5	>3,7	3,3	
	Elevundersøkelsen, Motivasjon vg 1	3,7	3,7	>3,9	3,5	
	Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn	3,7	3,7	>3,9	3,6	
	Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn	3,4	3,4	>3,6	3,4	
	Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1	3,5	3,5	>3,7	3,4	
	Grunnskolepoeng	44,7	44,8	>45,0	44,3	
07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv		0	0			
	Andel lærlinger oppnådd fag-/svennebrev etter 5 år	79,2 %		80,0 %		

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Andel elever som søker yrkesfaglig utdanningsprogram	26,8 %	27,1 %	>29,0 %	25,4 %	
	Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%)	80,6 %	0,0 %	83,0 %		Resultat kommer høsten 2024.
	Fullført og bestått videregående opplæring årlig (%)	85,2 %	83,5 %	87,0 %	81,3 %	
08. Kapasiteten i skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall elever og læringer, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø		0	0			
	Antall nye opplærings- og lærekontrakter	1 923		2 100	2 108	
	Antall nye elevplasser	520		580	580	

Driftsregnskapet

På kap. 200 Utdanningsetaten er det et merforbruk på 346,6 mill. i 2023. De viktigste postene som påvirker resultatet i 2023 er:

- Akkumulerte merutgifter på 797,2 mill. vedrørende prosjekterings- og utredningsutgifter til Oslobygg KF. Påløpte prosjekteringsutgifter refunderes senere når byggeprosjektene realiseres og husleieavtale signeres.
- Føring av premieavvik og arbeidsgiveravgift av premieavvik i pensjonsordningen med Statens pensjonskasse med til sammen -249,2 mill.
- Mindreforbruk av statlige øremerkede midler, hovedsakelig i forbindelse med Utdanningsløftet, med 163,1 mill.

Investeringsregnskapet

Av et bruttobudsjett på 239,8 mill. er det i 2023 investert for 164,9 mill. Samlet mindreforbruk er 74,9 mill.

Mindreforbruket skyldes bl.a. ubrukte midler til utskifting av maskiner og tunge kjøretøy grunnet lang leveringstid på nullutslippsalternativer og forsinkelser i prosjekter om oppgradering av uteområder og ombygging av skoler. I tillegg er det forsinkelser knyttet til anskaffelse av ny skoleplattform som følge av mulig overføring av driften av Utdanningsetatens 130 000 digitale enheter til Oslo kommunes felles saksbehandlerplattform.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)

Ansvarsområde

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal hjelpe barnehagene og skolene i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for bedre å tilrettelegge for alle barn, unge og voksne med spesielle behov. PPT er Oslos sakkyndige instans og utarbeider sakkyndig vurdering der opplæringsloven krever det.

Driftsregnskapet

På kap. 203 er det et mindreforbruk på 4,9 mill. i 2023, tilsvarende 1,8 % av justert netto driftsbudsjett. Resultatet er fordelt med et mindreforbruk på 9,2 mill. sentralt og merforbruk på 4,2 mill. på PPT-seksjonene.

Mindreforbruk på statlige, kommunale og andre øremerkede midler på kapitlet utgjør 3,6 mill. Korrigert for øremerkede midler er det samlede mindreforbruket på kapitlet 1,3 mill.

Grunnskolen (OVK)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter drift av alle grunnskolene.

Driftsregnskapet

På kap. 210 er det i 2023 et mindreforbruk på 168,6 mill. Statlige, kommunale og andre øremerkede midler utgjør til sammen 112,7 mill. Mindreforbruket korrigert for dette er 55,9 mill. tilsvarende 0,5 % av justert netto driftsbudsjett.

Skolene har samlet sett et merforbruk på 39,6 mill., hvorav 24,1 mill., er mindreforbruk av øremerkede midler. Merforbruket korrigert for øremerkede prosjekter på skolene er 63,7 mill. i 2023.

De sentrale koststedene har samlet sett et mindreforbruk på 208,2 mill., hvorav 88,6 mill. er øremerkede midler. Korrigert for dette er mindreforbruket på 119,6 mill.

Investeringsregnskapet

Av et bruttobudsjett på 8,0 mill. er det investert for 11,2 mill. Merforbruket på 3,2 mill. gjelder prosjekter for sentraliserte PC-anskaffelser og vil bli finansiert av overføring fra driftsregnskapet i 2024.

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)

Ansvarsområde

Aktivitetsskolen er hjemlet i opplæringsloven og er et tilbud til alle barn fra 1.-4. trinn og barn med særskilte behov fra 1.-7. trinn før og etter skoletid.

Driftsregnskapet

Kap. 211 har i 2023 et mindreforbruk på 54,0 mill. i forhold til justert netto driftsbudsjett.

Aktivitetsskolene har samlet sett et mindreforbruk på 36,6 mill., tilsvarende 326 000 per

aktivitetsskole i gjennomsnitt.

De sentrale koststedene har samlet sett et mindreforbruk på 17,4 mill., hvorav 10 mill. skal videreføres i 2024 til økt kompetanse og kvalitet på aktivitetsskolene. 15 mill. er restbeløp fra tildelte midler fra staten knyttet til gratis heltidsplass på 1. trinn. Korrigert for disse forholdene så har de sentrale koststedene et merforbruk på 7,6 mill., som skyldes økning i tildeling til barn med særskilte behov i aktivitetsskoler og SFO i privatskoler.

Videregående skoler (OVK)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter drift av alle videregående skoler.

Driftsregnskapet

Kap. 230 har et mindreforbruk på 132,3 mill. i forhold til justert netto driftsbudsjett for 2023.

Ubenyttede statlige, kommunale og andre øremerkede midler utgjør til sammen 20,7 mill. Mindreforbruket korrigert for dette er 111,6 mill., tilsvarende 2,8 % av justert netto driftsbudsjett.

Skolene har samlet sett et mindreforbruk på 76,9 mill., hvorav 20,5 mill. er øremerkede midler.

De sentrale koststedene har samlet sett et mindreforbruk på 55,4 mill., hvorav 0,7 mill. er mindreforbruk av øremerkede midler. Korrigert for dette er mindreforbruket 54,7 mill.

Fagopplæring (OVK)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter utbetaling av lærlingtilskudd med statlig fastsatte satser, utgifter til prøvenemder og utvikling av fagopplæringen.

Driftsregnskapet

På kap. 231 er det et mindreforbruk på 3 mill. i 2023, tilsvarende 1,3 % av justert netto driftsbudsjett.

Ubenyttede statlige øremerkede midler utgjør 18,3 mill. Korrigert for øremerkede midler er resultatet et merforbruk på 15,4 mill., tilsvarende 7,5 % av justert netto driftsbudsjett.

Bydelsoppgaver (OVK)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter sentrale avsetninger til inventar og utstyr i nye kommunale barnehager og investering i IKT-infrastruktur for barnehagene, barnevernet og helsestasjonene.

Investeringsregnskapet

Av et justert bruttobudsjett på 88,5 mill. er det investert for 22,5 mill. i 2023. Det gir et avvik på 66,0 mill.

Avviket skyldes særlig lavere utgifter til inventar og utstyr i nye barnehager enn forventet og forskyvning av utgifter i prosjektet BarnIT til 2024.

Barne- og familieetaten (OVK)

Ansvarsområde

Barne- og familieetaten (BFE) bistår bydelene med å fremskaffe barnevernstiltak til barn og unge som skal bo utenfor hjemmet. Ved siden av å skaffe til veie et tilstrekkelig antall plasser i barnevernsinstitusjoner og spesialiserte fosterhjem, har etaten ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale- og private barnevernsinstitusjoner.

BFE rekrutterer og formidler fosterhjem, og gir opplæring og veiledning til fosterforeldre.

BFE fører saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker på vegne av barnevernstjenestene.

Etaten har også en viktig rolle som fagetat for barnevernet i Oslo. De bistår bydelene med kunnskapsoverføring og bidrar til bydelenes kompetanse- og metodeutvikling.

Gjennom Barnevernsvakten skal BFE ivareta barnevernstjenestens oppgaver utenom ordinær åpningstid.

BFE tilbyr også avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

Status hovedmål

Målsetting

09. Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp

Status måloppnåelse

Tiltak 1: Sørge for at barn og unge i fosterhjem og institusjon møtes av trygge, omsorgsfulle og kompetente voksne.

Tiltak 2: Samarbeid med bydeler, etater og andre eksterne aktører om videreutvikling av kompetansehevede tiltak.

Tiltak 3: Samarbeid med bydelene om videreutvikling av spesialiserte hjelpetiltak.

Gjennomførte tiltak:

I 2023 har BFE i samarbeid med Bufetat implementert Solid, en ny grunnopplæring for fosterhjem. Opplæringen har e-læringskurs i tillegg til stedlige opplæringssamlinger. BFE tilbyr også ulike videregående kurs, med mulighet for særskilt oppfølging med veiledningssamtaler. Veiledningen som gis er skreddersydd den enkelte fosterfamilies behov, som kommer frem i dialog med bydel og fosterhjem.

BFE har hatt i oppdrag å legge frem prioriterte forslag til oppfølging av nasjonal fosterhjemsstrategi for 2021-2025. BFE har anbefalt å styrke opplæringstilbudet for fosterforeldre og utarbeide standard for hva veiledningstilbudet til fosterhjem bør inneholde.

BFE har i samarbeid med bydelene jobbet med en felles godkjenningsprosess av fosterhjem i familie og nære nettverk, inkludert rutiner, maler, veiledere og kunnskapsoversikter. BFE jobber kontinuerlig med forbedringer og oppdateringer.

I 2023 har BFE etablert et omfattende institusjonsprosjekt for å styrke og omstille etatens institusjonstilbud, med utgangspunkt i etatens fag- og kompetansestrategi. Behandlingsinstitusjonene fikk grunnopplæring i miljøterapi, og opplæring i forsterket behandlingsmodell. Høsten 2023 er det gjennomført grunnopplæring for øvrige institusjoner.

Det er generelt lite avvik på kompetansekrav i barneverninstitusjonene til BFE. Barneverninstitusjonene i BFE jobber aktivt med å oppfylle kravene. Dette gjør de både ved nyansettelser, og ved å oppfordre til og å tilrettelegge for at fast ansatte kan ta relevant utdanning.

BFE gir opplæring til alle medarbeidere i barnevernsinstitusjoner i "Trygghet og sikkerhet". Opplæring og trening for miljøterapeuter skal sikre tryggheten både for barna og de ansatte på barnevernsinstitusjonene.

Det sikres opplæring i hvordan ansatte skal legge til rette for barn og unges medvirkning under opphold på institusjon, både på individnivå og på gruppe- og systemnivå. BFE har i tillegg etablert et eget brukerråd av unge med erfaringer fra deres tjenester som gir råd og innspill til etatens utviklingsarbeid for å sikre medvirkning fra barn og unge.

BFE har en differensiert portefølje av kurs og opplæringsprogrammer som tilbys jevnlig til bydelene. Kompetansehevende tilbud videreutvikles i dialog med barn og unge og barnevernstjenestene. Gjennom ulike oppdrag knyttet til "Kvalitätsreform for Oslos barnevern" samarbeider BFE med en rekke tjenesteområder og aktører, både kommunalt og nasjonalt, i tillegg til bydelene og barn og unge selv.

BFE gjennomfører i samarbeid med bydelene ulike tilbud som tjenesteforum, fagutviklerforum og fosterhjemsfaglig forum, og et fagnettverk for veiledere i kursprogrammet DCM-Barnesamtalen.

BFE samarbeider med Helseetaten og bidrar inn i arbeidet med strategi for Traumeinformert by.

BFE samarbeider med Oslo politidistrikt i både enkeltsaker og på systemnivå, og med Velferdsetaten om bruk av tolk i barnevernet.

Som ledd i "Kvalitätsreform for Oslos barnevern" har BFE utredet bydelenes samlede behov for hjelpetiltak og gitt en anbefaling for videre arbeid. BFE vurderer at det er viktig at kommunens videre utviklingsarbeid koordineres med nasjonalt utviklingsarbeid på barnevernsfeltet, blant annet implementeringen av grunnmodell for hjelpetiltak.

BFE har fortsatt utviklingen av kommunens to arenaflexible team. En evaluering av arbeidet som gjennomføres av NOVA, vil gi kommunen ytterligere innsikt for å videreutvikle tilbudet.

10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak

Tiltak 1: Rekruttere, lære opp og veilede et tilstrekkelig antall fosterhjem og familiehjem tilknyttet institusjon.

Tiltak 2: Omstille institusjonstilbudet slik at det samlede tilbudet om institusjonsplasser, i tråd med barn og unges behov, er i kommunal eller ideell regi.

Gjennomførte tiltak:

BFE jobber kontinuerlig med markedsføring og kommunikasjon i en rekke kanaler for å synliggjøre behovet for flere fosterhjem i Oslo. På bakgrunn av dette har det vært en økning av personer som har meldt seg til informasjonsmøter, men BFE erfarer at det er krevende å få nok familier videre med i prosessen for å bli vurdert som fosterhjem og til å delta på opplæring. Mangelen på familier som blir klargjort som fosterhjem av BFE fører til at bydelene må søke andre løsninger for barna, for

eksempel rekruttere familier selv eller kjøpe plass i spesialisert fosterhjem fra private leverandører.

Rekrutteringsutfordringene er også gjeldende nasjonalt. Det er ikke oppdatert forskning på årsakssammenhengene, men både statens barnevern og BFE erfarer at usikre økonomiske tider, økt trangboddhet, nedgang i frivillig sektor, forsterket oppmerksomhet på vurdering av tilbakeføring og økning i antall og omfang av samvær, har negativ påvirkning på rekrutteringen. Usikkerhet rundt vilkår for fosterhjem er også en av årsakene til at noen ikke vil bli fosterhjem. Det er nå en intensjon i Oslo om at alle fosterhjem skal få like økonomiske vilkår når de rekrutteres, og at alle bydeler skal bruke modellen om godgjøring som er utarbeidet av Bufdir.

Bydelene og BFE har samarbeidet om arbeidsprosessene knyttet til å rekruttere fosterhjem i barnas familie og nettverk. I tillegg jobber BFE også med å utbedre tilbudet om familieråd, med siktemål om en økning av plasseringer i barns familie og nettverk når det vurderes som barnets beste.

For å rekruttere et mangfold av fosterhjem har BFE blant annet laget informasjonsfilmer og informasjonsbrosjyrer om fosterhjem. Brosjyrene er oversatt til engelsk, polsk, arabisk og somali. Etaten har også innledet samarbeid med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamarbeid (STL) om fosterhjemsrekruttering. BFE har også laget film og sak til fosterhjem.no om et likekjønnet fosterhjem.

BFE tilbyr grunnopplæringen "Solid for fosterhjem" og ulike videregående kurs, med mulighet for særskilt oppfølging med veiledningssamtaler. Veiledningen som gis er skreddersydd den enkelte fosterfamilies behov, i dialog med bydel og fosterhjem.

Barnevernsinstitusjonene i BFE har gjennom 2023 hatt høy kapasitetsutnyttelse sammenliknet med tidligere år. Siden høsten 2022 har BFE hatt utfordringer med å dekke behovet, både for akutt- og behandlingsplasser til barn som trenger tilbud i henhold til barnevernsloven kapittel 6. Mangelen på behandlingsplasser er en av årsakene til at barn ikke flytter ut av akuttinstitusjonene så raskt som de egentlig skal. Manglende gjennomstrømning i akuttinstitusjonene for barn kan også ha sammenheng med mangel på egnede fosterhjem for barn med størst behov og smerteuttrykk.

Ring akuttinstitusjon for ungdom ble hasteetablert i perioden mars til juni 2023 som et tiltak for å forsterke etatens akuttkapasitet. Siden åpningen av Ringen har etaten hatt mer kontroll på akuttsituasjonen på barnevernsfeltet i Oslo.

Mangelen på egnede behandlingsplasser er en nasjonal utfordring, og markedet gir begrenset mulighet til å finne tilbud i private og statlige institusjonstiltak. BFE har to egne behandlingsinstitusjoner, det er ikke tilstrekkelig for å dekke behovet. Det er derfor startet en prosess for å etablere en ny institusjonsavdeling for behandling, for å møte behovet i Oslo. I tillegg har BFE fått midler til å lage avtaler med private ideelle aktører, for å bygge opp tilbudet til barn med rusproblematikk som skal motta behandling i barnevernsinstitusjon.

Flere av ungdommene som trenger behandlingsplasser har også store psykiske utfordringer og/eller rusutfordringer. Kommunen erfarer at det er få døgnplasser i tjenester innenfor rusomsorg og BUP, noe som har innvirkning på kapasiteten. BFE jobber systematisk med å sikre helsehjelp til alle barna som bor i kommunens barnevernsinstitusjoner. Alle institusjonsavdelingene har oppnevnte helseansvarlige.

BFE har i 2023 hatt god kapasitet på beredskapshjem for barn i aldersgruppen 0-12 år, mens det har vært et mer utfordrende bilde med hensyn til barn over tolv år. De aller fleste har likevel fått tilbud om beredskapshjem der dette har vært primærønsket, noen ved supplering fra private leverandører.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak	Hastetilbud framskaffet innen 2 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	78,4 %	Avviket skyldes kapasitetsutfordringer i akuttinstitusjonene. En ny akuttinstitusjon ble åpnet i juni 2024, noe som har bidratt til å bedre situasjonen.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet til Barne- og familieetaten viser et mindreforbruk på 2,8 mill. Ubenyttede statlige og kommunale øremerkede midler utgjør 5,8 mill. Korrigert for dette er det et merforbruk på 2,9 mill.

Driftsutgiftene er 5,1 mill. lavere enn budsjettet og knytter seg bl.a. til vakante stillinger i sentraladministrasjonen og uanvendte midler til aktiviteter som først blir gjennomført i 2024. Driftsinntektene er 2,2 mill. lavere enn budsjettet, noe som bl.a. skyldes mindreinntekter ved salg av barnvern plasser grunnet lav innsøking.

Investeringsregnskapet

Av et bruttobudsjett på 8,7 mill. er det investert for 7,3 mill. i 2023. Det gir et mindreforbruk på 1,4 mill.

Investeringsmidlene er benyttet til anskaffelse av ni elbiler, anskaffelse av medisinsk hjelpeutstyr til bolig- og avlastningstiltak og implementering av arkivsystemet Acos Websak. Mindreforbruket gjelder investeringer i inventar og utstyr.

Byutvikling (BYU)

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, arkitekturpolitikk, byutvikling, eiendomsserverv, eiendomsutvikling og områdepolitikk. Sektoren skal sikre en samordnet areal- og transportplanlegging som muliggjør en bærekraftig og grønn byutvikling.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for byutvikling (BYU)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	1 033,6	1 118,3	1 136,9	1 241,6	123,3
Netto driftsutgifter	298,2	372,1	645,8	553	180,9
Brutto investeringer i anleggsmidler	106,5	83,3	423,6	1 236,8	1 153,5

Punkter som følger er knyttet til realisering av hovedmål for sektorområdet i 2023:

- Byrådet fortsetter å legge til rette for økt boligbygging. I 2023 ble det gitt igangsettelsestillatelse til 2 575 nye boligenheter, noe som er 689 flere enn i 2022.
- Byrådet la i 2023 ut ny kommuneplans arealdel på offentlig ettersyn. Byrådet har lagt stor vekt på medvirkningstiltak og det har innkommet om lag 600 høringssvar.
- Byrådet la i 2023 ut reguleringsplan for småhusområdene på 2. gangs offentlig ettersyn.
- Byrådet fremmet i 2023 ny strategi for høyhus i Oslo.
- Byrådet ga i 2023 byggetillatelse til ny ungdomsskole på Økern.
- Byrådet har redusert gjennomsnittlig tid før oppstartsmøte for innsendte reguleringsplaner fra 30,6 uker i 2022 til 18,5 uker i 2023.
- Byrådet fastsatte i 2023 planprogram for NRK på Ensjø.
- Byrådet har innført digital forhåndsbooking til Byantikvarens kundemottak.
- Byrådet fullførte og publiserte i 2023 overvannsveilederen.
- Byrådet har i 2023 anskaffet nytt landmålerutstyr med en ny teknologi som vil gi raskere og mer nøyaktige målinger og dermed effektivisere produksjonen av eiendomssaker.
- Byrådet har ervervet flere eiendommer som ledd i å realisere store viktige prosjekter som Fornebubanen og ny vannforsyning fra Holsfjorden. I 2023 sikret kommunen også skoletomt i Bjørvika, D2, ved å inngå forhåndstiltredelsesavtale med HAV eiendom.
- Byrådet har i samarbeid med utbyggere gjennom bruk av utbyggingsavtaler sikret bidrag til tilrettelegging for boliger og gjennomføring av park- og grøntområder, bygater og gang-/sykkel-forbindelser i ulike områder av byen.
- Byrådet har fått vedtak på reguleringsplan for Økern torg. Planen legger til rette for ny skole, flerbrukshall, barnehage og park i Hovinbyen, og gir grunnlag til et viktig boligtilskudd til byen.
- Byrådet har avtalt med grunneiere på Vækerø om bidrag til gjennomføring av Fornebubanen.

- Byrådet har forsterket innsats for avklaring av ledige bygg og har gjennomført tiltak på 21 ledige eiendommer.
- Byrådet har fortsatt arbeidet med å følge opp byrådssak «Nye veier til egen bolig» for å utvikle kommunens virkemidler i boligpolitikken.
- Byrådet har i 2023 jobbet videre med satsingen på økt byliv for å bidra til en mer levende og trivelig by hvor menneskene står i sentrum og offentlige arealer er tilgjengelige for aktivitet, lek, kultur og opphold.
- Byrådet har jobbet videre med å gjennomføre tiltak i de pågående områdesatsingene i Groruddalen, Oslo sør og Indre øst.
- Byrådet er opptatt av gode og reelle medvirkninger i alle prosesser. Til høringen av forslag til ny kommuneplans arealdel ble det i tillegg til høringsdokumentet utarbeidet en kartfortelling som en kortversjon av innholdet. I høringsperioden ble det holdt åpent kontor i fire dager med åpne informasjonsmøter om ulike tema i Gamle Munch.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr.budsj ett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	30,9	79,4	164,2	92,4	71,7	29,9
405**	Filipstad infrastruktur	-	0	7	0	7	0
481	Oslo sør-satsingen	-25,3	28,5	-18,5	-27,3	8,8	0
482	Groruddalssatsingen	-65,6	57	-65,6	-66,6	1	0
483	Oslo indre øst- satsingen	-24,1	33,3	-10,8	-25,1	14,3	0
490	Bilfritt byliv	0	50,1	0,7	0	0,7	0
520	Byantikvaren	32,4	38,6	52,8	40,7	12	1
609	Plan- og bygningsetaten	350	359	423,3	358	65,3	31,8
	Sum sektor	298,2	645,8	553	372,1	180,9	62,7

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

**Nytt kapittel fra 2023

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	326,9	328,5	270,9	416,9	386,9
405	Filipstad infrastruktur (ny etat u.etabl)	0,0	0,0	0,0	7,0	0,0
481	Oslo sør-satsingen (BYU)	6,2	9,0	28,5	15,9	7,4
482	Groruddalsatsingen (BYU)	9,6	12,1	57,0	22,4	10,6
483	Oslo indre øst-satsingen (BYU)	8,6	7,8	33,3	24,1	9,6
490	Bilfritt byliv (BYU)	0,2	0,0	50,1	0,7	0,0
520	Byantikvaren (BYU)	42,6	41,5	41,2	60,9	49,5
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	593,2	634,8	655,8	693,6	654,3
Totalsu m		987,3	1 033,6	1 136,9	1 241,6	1 118,4

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
416	Fornebu- utbyggingen	0,0	0,0	22,0	0,0	21,9
425	Andre utbyggingsformål	96,2	398,3	1 172,7	67,9	1 104,8
520	Byantikvaren	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1
609	Plan- og bygningsetaten	10,1	25,4	42,1	15,4	26,7
	Sum sektor	106,5	423,6	1 236,8	83,3	1 153,5

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)

Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og miljøvennlig klimaby med flere boliger og bedre bomiljø i tillegg til å bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan. Etaten ivaretar bykassens eierrolle for grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling, salg, samt eventuell ekspropriasjon til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling, transformasjon og boligbygging gjennom koordinering av utbyggingsprosesser, inngåelse av utbyggingsavtaler og kjøp til kommunale

formål. Etaten er pålagt oppgaver etter plan- og bygningsloven, konsesjonsloven, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder og lov om oreigning av fast eiendom (ekspropriasjon).

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med samarbeidsorganet «Levende Oslo». Sekretariatet leder prosjektene «Bylivsbarometeret» og «Bylivsundersøkelsen» for Oslo sentrum, Grønland og Tøyen, på oppdrag fra Byrådsavdeling for byutvikling. Begge inngår i satsningen på økt byliv. Publisering av bylivsundersøkelse og bylivsbarometeret forventes tidlig 2024.

Det pågår transformasjon av flere områder, i tillegg til fortetting i den allerede bygde byen. Etatens fokus har i 2023 vært å bidra til gjennomføring av byutvikling og sikre at kommunens behov for sosial og teknisk infrastruktur ivaretas. Dette gjøres ved å erverve og avsette eiendom til skoler, omsorgs-institusjoner, idrettsanlegg, friområder m.m., regulere kommunal eiendom til ønsket formål og sørge for at private grunneiere bidrar til opparbeidelse av nødvendige fellestiltak som parker, plasser og annen teknisk infrastruktur i byens nye boligområder.

Bystyret behandlet i sak 47/20 byrådssak 145/19 Nye veier til egen bolig. Etaten har bistått i oppfølging av saken. Etaten har i 2023 fulgt opp konseptvalgutredninger og forprosjekter for piloter angitt i byrådssaken.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Tomtefestekontrakter antall	619	605	607	610	608
Tomteutleiekontrakter antall	478	495	493	507	508
Tomtefeste- og tomteutleiekontrakter - inntekt (mill.)	0	0	169	175	157
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	5	2	0	0	2
Antall vedtatte utbyggingsavtaler	0	0	10	10	14

Status hovedmål

Målsetting	Status måloppnåelse
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Etaten arbeider med reguleringsplaner, dels for å oppfylle behov for flere boliger, dels for å sikre kommunaltekniske arealer og for å sikre mindre arealer som inngår i byutvikling, som f.eks. grønt drag, parker o.l. For tiden arbeider etaten med 12 planer hvor flere inneholder areal planlagt til grønt- og/eller aktivitets-områder. I 2023 vedtok bystyret reguleringsplan for Økern Torgvei 6 mfl. og Brobekkveien 40 mfl. Etaten deltar også i et samarbeidsprosjekt med Plan- og bygningsetaten, Bymiljøetaten og grunneierne Avantor og OBOS med formål å forsøke å sikre en stor park i Nydalen. Planforslagene var på høring i 2023, og etaten er i forhandlinger med forslagsstillerne om utbyggingsavtaler. Endelig størrelse og utforming av park vil avgjøres av bystyret i forbindelse med politisk behandling av de to planforslagene. Etaten overvåker og har ansvar for etterdrift av Oslo kommunes nedlagte avfallsdeponier på Langøyene, Stubberud, Rommen og Grønmo. I 2023 ble det samlet opp metangass fra Rommen-deponiet tilsvarende 21 487 tonn CO₂-ekvivalenter.

Målsetting

Status måloppnåelse

	Eiendoms- og byfornyelsesetaten ble i 2023 utpekt som vinner av Miljøringenprisen for miljøtiltaket på Langøyene.
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	I 2023 har etaten videreført arbeidet med å tilrettelegge for at private utbyggere skal bidra til å sikre gjennomføring (finansiering og bygging) av offentlige rom og teknisk infrastruktur som det er behov for som følge av utbyggingsprosjekter i byen. Det er vedtatt 14 utbyggingsavtaler i ulike områder i byen som bl.a. sikrer bygging av parker og grøntområder, turveisforbindelser, gang- og sykkelvei m.m. Avtalene sikret samlet anleggsbidrag på 678 mill. til bl.a. gjennomføring av parker og grøntområder, turveiforbindelser, gang- og sykkelvei og åpning av bekkedrag m.m. Dette bidrar til bærekraftig byutvikling i tråd kommuneplan og klimamål, ved å utvikle transformasjons- og stasjonsnære områder og fortette ved kollektivknutepunkter. 2023 ble det avklart at utbyggere får tilbakeført 70 prosent av merverdiavgiften (mva) knyttet til realytelsene i den enkelte utbyggingsavtalen. En suksessfaktor for å få til transformasjon i samsvar med kommuneplanen, er å etablere gode samarbeidsarenaer. Etaten leder derfor både koordinering av de kommunale etatene og etablerer grunneierfora i de ulike utviklingsområdene. I 2022 igangsatte etaten forhandlinger med grunneiere på Vækerø, Lilleakerbyen og Skøyen om grunneierbidrag til Fornebubanen. Dette på grunnlag av grunneiernes initiativ til å bidra til å finansiere Fornebubanen gjennom villighetserklæringer, for å sikre fremtidig utviklingsmulighet for egne eiendommer. Villighetserklæringene inngikk i kommunens finansieringsbeslutning i 2022 for å dekke økte kostnader med å bygge Fornebubanen. I 2023 signerte grunneierne på Vækerø avtaler som er ventet å sikre grunneierbidrag til Vækerø stasjon som ledd i finansieringen av Fornebubanen. Etaten har også forhandlet om bidrag med grunneierne i Lilleakerbyen og på Skøyen, men forhandlingene har foreløpig ikke ført frem til endelige avtaler. I 2023 sikret kommunen seg skoletomt i Bjørvika, ved å inngå forhåndstiltredelsesavtale med HAV eiendom. Etaten har for tiden seks aktive kjøpsoppdrag under behandling: Bækkelagshallen (skole), avfallssug i Bjørvika, Grenseveien (skole), Bekkelaget renseanlegg (renovasjon), Sukkerbiten (friområde) og Haraldrudveien. Etaten har i 2023 ferdigstilt planforslag for Økern torg, der området foreslås bl.a. regulert til barne- og ungdomsskole, barnehage, ca. 900 boliger, park og næringsarealer. Som en del av oppfølging av en bestilling på utvidelse av parken, arbeides det med å avklare videre arbeid med utvikling av del av eiendommen.
04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren	I tillegg til strategiske kjøp, gjennomfører etaten sikring av nødvendige arealer for kommunale virksomheter. Etaten har bl.a. i oppdrag å erverve eiendommer for å realisere Fornebubanen og Vannforsyningsprosjektet til Vann- og avløpsetaten. I 2023 arbeidet etaten med mange erverv av arealer, hvorav større prosjekter har vært tilknyttet Klosterenga park, Østre parkdrag (Ensjø), Tvetenveien, Lørenveien, Sandakerveien, Dronninghavnveien, Hoffsvæien, Sørkedalsveien, Lofsrudveien. I 2023 har det vært gjennomført skjønn i flere saker og 2024 er det berammet tre skjønn: Klosterenga, Hoffsvæien og Bjørvika (skoletomt, D2). I tilknytning til Fornebubaneprosjektet har etaten ervervet flere eiendommer og det er ytterligere inngått avtale om forhåndstiltredelse med 16 eiendommer. I 2023 ble det opprettet et prosjekt for å sikre gjennomføring og oppfølging av tiltak for kommunens ledigstilte bygg. Oppfølgingsprosjektet ledes av etaten og består av øvrige bygningsforvaltere og Byantikvaren. I 2023 er det gjennomført tiltak for 21 eiendommer. Ni er tatt i bruk til andre kommunale formål, syv er tatt i bruk som flyktningeboliger, fire er revet og en er solgt. I 2023 er det utført flere større og mindre vedlikeholdstiltak i etatens bygningsportefølje. Av større tiltak nytt vann-/avløpssystem, nytt strømfordelings-

Målsetting

Status måloppnåelse

system og bergvarme på Skar Leir. Fasader og rehabilitering og utskifting av bærende konstruksjoner i deler av bygningsmassen på Maridalsveien 3.

Hauskvartalet og Kulturhuset Hausmania er regulert til byøkologisk kulturkvartal. Utviklingen skjer etter miljøprogram som ble utarbeidet i 2017. Dette gjelder også for den nye kulturarenaen, hallene, som skal bygges i kvartalet. Fra 2023 ble eiendommen overført til Kulturetaten, mens etaten har fortsatt arbeid med realisere hallprosjektet.

I 2023 har etaten hatt 13 saker om overdragelse av leiegårder som utløser kommunal forkjøpsrett. Det er ikke fattet vedtak om å benytte forkjøpsrett på vegne av leietakerne, men Oslo kommune har benyttet forkjøpsrett på egne vegne av to leiegårder.

05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

I 2023 har etaten fulgt opp tverrsektorielle tiltak i eiendomsstrategien ved å systematisere kommunens arealbehov, fremmet forslag til investeringsprogram for erverv i områder der kommunen ikke har tilstrekkelig og egnet eiendom for å sikre utbygging av nødvendig kommunal infrastruktur.

I samarbeid med Plan- og bygningsetaten (PBE), Bymiljøetaten (BYM) og Vann- og avløpsetaten (VAV) har etaten arbeidet med rapport om «Budsjettsamarbeid, risikovurdering og prioritering» av utviklingsområder. Målet er å etablere best mulig grunnlag for å kunne prioritere og bidra til å gjennomføre ønsket byutvikling innenfor de ulike byutviklingsområdene i kommuneplanen. Det er felles målsetting å jobbe mer koordinert med overordnet planarbeid, bl.a. slik at etatene prioriterer ressursene likt, og kommunen arbeider med de planene som i størst mulig grad bidrar til å oppnå overordnede mål.

Etaten har videreutviklet digitalisering, standardisering, automatisering og forenkling av arbeid innen forvaltning, drift og vedlikehold, økonomiforvaltning, innkjøp, HR og saksbehandling og arkivtjenester.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Antall regulerte eiendommer med bekkeåpning, grøntdrag, friområde, park, torg eller idrettsareal	2	2	2	2	
	Reduksjon i utslipp av klimagass i antall tonn CO ₂ -ekvivalenter fra Rommen og Grønmo	157 909	24 005	19 800	21 487	Tall for 2021 er m3, øvrige tall er tonn.
	Vedtatte utbyggingsavtaler med relevante ytelser/bidrag			15	14	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat indikator	Statusbeskrivelse
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Antall inngåtte utbyggingsavtaler	15	15	15	14	
	Antall saker fremmet som strategiske kjøp	2	2	2	1	
	Antall regulerte eiendommer	2	2	2	2	
04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren	Erverv (kjøp)	1 000 mill.	28 mill.	1 200 mill.		0* Skoletomt i Bjørvika er sikret gjennom forhåndstiltredelsesavtale, vederlag skal fastsettes i skjønnsretten i august 2024.
	Antall eiendommer avklart til kommunal bruk, salg, utleie og rivning	10	10	20	21	
	Oppdatert oversikt og vurdering av Oslo kommunes ledige bygg	100 %	100 %	kvartalsvis	halvårlig	
	Festetomter og utleie - inntekt	224 mill.	215 mill.	227 mill.	225 mill.	
	Andel forkjøpssaker vurdert og behandlet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Gjennomføringsfrekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig	
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Gjennomføringsfrekvens			regelmessig	regelmessig	
	Gjennomført arealbehovskartlegging			regelmessig (hvert 2 år)	regelmessig	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 29.9 mill. I hovedsak som konsekvens av økning av inntekter ved avgivelse av bruksretter, feste- og leieinntekter i forhold til budsjett og ubenyttede driftsmidler grunnet reduserte utgifter til deponidrift og byggforvaltning og mindre kostnader påløpt enn forventet til enkelte igangsatte prosjekter. Kapitlet hadde i tillegg ubrukte øremerkede midler på 41,7 mill., som i hovedsak skyldes forskjøvet fremdrift på utredningsarbeid og tiltak i forbindelse med prosjektene; Kommunale deponier, Kommunal boligpolitikk/tredje boligsektor, og Filipstad utvikling.

Filipstad infrastruktur

Ansvarsområde

I sak 210/20 vedtok bystyret områdereguleringsplan for Filipstad, detaljreguleringsplan for E18 lokk og Ring 1 og prinsippavtaler mellom grunneierne og Statens vegvesen. I prinsippavtalene med grunneierne ble det avtalt at en egen kommunal etat skal stå for gjennomføringen av byrommene. Etaten Filipstad infrastruktur ble opprettet av byrådet i sak 1085/23 med virkning fra 01.10.2023.

Etaten er under etablering.

Fornebu-utbyggingen (BYU)

Ansvarsområde

Investeringene på Fornebu har blitt styrt gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene er gjennomført i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Statsbygg og Oslo kommune har utviklet prosjektorganisasjonen for infrastrukturutbyggingen på Fornebu. Resterende forpliktelser vil bli fulgt opp gjennom tre avtaler som infrastrukturprosjektet har inngått med utbyggere. Avtalene vil bli fulgt opp av representanter fra Statsbygg og Oslo kommune.

Oslo kommune og Fornebu Boligspare AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpekontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtaler, oppgjørsavtaler mv. til kjøpekontrakten. I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer ble siste hovedoppgjør gjennomført ved årsskifte 2015/16, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu til OBOS. I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av OBOS' fortjeneste ved salg av husbankboliger. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges. De årlige forfallsbeløpene er usikre, da de avhenger av utbyggingsaktivitet og type boliger som bygges. Dette styres av utbygger. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr).

Andre utbyggingsformål (BYU)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter strategiske kjøp, kontraktsforpliktete eiendomskjøp mv., oppgradering/utvikling av prioriterte tiltak og salg av kommunal eiendom. Det er foretatt investeringer for 67,9 mill. av et samlet regulert investeringsbudsjett på 1 172,7 mill.

Avsetning til strategisk eiendomskjøp er i all hovedsak tatt ut av investeringsbudsjettet. Det er i stedet gjort en avsetning i driftsbudsjettet på kap. 192 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av eiendomskjøp. Det er et regulert budsjett til strategiske kjøp, kontraktsforpliktete eiendomsinvesteringer mv. på 942,4 mill., og det er regnskapsført 8,2 mill. Midlene nyttes primært for kjøp av eiendom til kommunale formål som skole, barnehage og omsorgsinstitusjon, i tillegg til kjøp av eiendom for å utløse boligutvikling i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder eller kjøp av tilgrensende eiendommer for å øke kommunens eiendomsverdier og utnyttelsesmuligheter. Forhandlinger om kjøp av større eiendommer er tids- og ressurskrevende. For større skolekjøp gjennomføres disse gjerne som integrert del av ulike konseptvalgutredninger og planprosesser. Etaten forhandler tidvis med flere eiere parallelt for å sikre best mulig løsning byutviklings- og

kostnadmessig for Oslo kommune. I tillegg skjer de fleste kjøpene gjennom direkte forhandlinger, med eiere og utviklere, som gjerne har andre behov og planer for egen eiendom. Kommunens bruk av midler til strategiske kjøp må følgelig vurderes over flere år.

Det er gjennomført div. oppgraderinger, utbedringer, mv. for om lag 43,3 mill. av et regulert budsjett på 230,3 mill. Av større tiltak kan nevnes at det over flere år er bevilget til sammen 108,6 mill. for å gjennomføre delvis riving og å sikre gjennomføring av for den nye kulturarenaen, hallene, som skal bygges tilknyttet Kulturhuset Hausmania. Parallelt pågår det forhandlinger mellom Kulturetaten og Hausmania om en ny langsiktig leiekontrakt. Etaten avventer rammesøknad og kontrahering av hallprosjektet til etter forhandling om ny leiekontrakt er avsluttet. Det er videre regnskapsført 29,0 mill. av regulert budsjett på 43,0 mill. til Skar leir. Arbeidet skal etter plan sluttføres i 2024. Det er regnskapsført 1,5 mill. av regulert budsjett på 24,4 mill. til Dikemark – demning, hvor det nå pågår planlegging, prosjektering og søknadsarbeid. Selve rehabilitering av demningen vil gjennomføres i 2024. I tillegg er det regnskapsført 3,37 mill. knyttet til eiendomssalg og satt av 13,0 mill. i forbindelse med justeringsavtaler (mva).

Regulert budsjett for eiendomssalg i 2023 var på 100,0 mill., og det er gjennomført salg for til sammen 153,1 mill. Inntektene kommer fra salg av eiendom på Eidsvoll, Stovner, Poppelstien, Bergensgata og noen andre mindre arealer.

Oslo sør-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Groruddalssatsingen, Oslo indre øst-satsingen og Oslo sør-satsingen (kap. 481, 482 og 483) er fra og med 2019 samorganisert i en overordnet struktur og inndelt i tre delprogram: Oppvekst og utdanning, sysselsetting og nærmiljø. I de to førstnevnte delprogrammene gjennomføres det tiltak og prosjekter på tvers av områdesatsingene, mens arbeidet innenfor nærmiljøprogrammet i all hovedsak skjer innenfor geografisk avgrensede «områdeløft» i hver av bydelene.

Oslo sør-satsingen gjennomføres i Bydel Søndre Nordstrand, med områdeløft i delområdene Rudshøgda/Mortensrud og Holmlia syd.

Status hovedmål

Målsetting

03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp

Status måloppnåelse

Ved utgangen av 2023 pågikk det i delprogram nærmiljø 17 prosjekter, hovedsakelig på Holmlia senterområde og Rudshøgda. I juni 2023 var det offisiell åpning av den nye Skilpaddeparken, generasjonspark og møteplass på Rudshøgda, med bl.a. grillplass, utemøbler, lekeapparater, treningsapparater, sitteamfi og oppgradering av belysningen. Skilpaddeparken har også fått en gressplen for fri aktivitet og akrobatikk som Sirkusskolen på Mortensrud har tatt i bruk.

På tampen av året ble bibliotekkonseptet Deichman Biblo Holmlia åpnet for bydelens 10-13-åringer og utformet etter deres ønsker og behov med bl.a. et velutstyrt verksted tilpasset både sykkelmekking og skulpturbygging, samt gamingrom i tillegg til en stor scene. Det er gjennom bomiljøtilskuddsordningen gitt tilsagn på totalt 5,6 mill. fordelt på 25 søknader til lokale lag, foreninger og boligsammenslutninger. Prosjektene rommer store uteromsoppgraderinger, ulike barne- og ungdomsaktiviteter, lokale arrangementer og mindre lekeplasser.

Innenfor Delprogram oppvekst og utdanning pågikk det ved utgangen av 2023 14 prosjekter som del av Oslo sør-satsingen. Prosjektet "Hjemmeveiledning - barn med nedsatt funksjonsevne" ble overført til drift i 2023. Bydelen hadde 10 pågående

Målsetting

Status måloppnåelse

prosjekter, der to er i avsluttende fase og vurderes for implementering i drift. Dette er "Foreldrestyrkende innsats" med foreldretreff for økt tillit og bruk av tjenester for foreldrestøtte, og "Mangfoldskompetanse" med kultursensitiv kompetanseutvikling og foreldreinvolvering i barnehagene. Større pågående prosjekter er "Barne- og familiebarnehagen", som en inngang til flere basistjenester for småbarnsfamilier og "Mobilt akutteam i barnevernstjenesten", som skal gi bedre hjelp og involvering av barn og familier i akutfaser. "EX/IN-ut av kriminalitet og tilbake til samfunnet" er et tilbud til unge voksne ved fengsling, som skal redusere tilbakefall og rekruttering til kriminalitet. Utdanningsetaten hadde fire prosjekter i Oslo sør-satsingen, der "Det magiske skolebiblioteket" på Stenbråten og Prinsdal skole er i en avslutningsfase. "Lusetjernløftet" og "Bjørndal fokus" utforsker hvordan nærsolen kan være mer tilgjengelig før og etter skoletid, for både elever på 5.-7. trinn og for foreldre. I prosjektet "Teknologihagen" på Bjørnholt vgs. jobbes det med å utvikle et konsept for tettere samarbeid mellom elektrofagutdanningen, næringslivet og nærmiljøet, med fokus på grønn teknologi.

I Delprogram sysselsetting pågikk det ved årsskiftet tre prosjekter innenfor Oslo sør-satsingen. I "Oslojobb: Kompetansejobber" samarbeider bydelen, NAV og Voksenopplæringen (VO) om å skape jobber for personer som står langt fra arbeidslivet, og frigjøre arbeidstid for faglærte ressurser gjennom oppgaveglidning, jobbsnekring og opplæringsløp. I "UNG oppsøkende arbeidsmetodikk" skaper NAV Søndre Nordstrand, sammen med målgruppen, metoder for å treffe bedre med sine tjenester til unge under 30 år, som er utenfor jobb, utdanning og opplæring. I "Brukerreise for innvandrerkvinner med lav utdanning" jobber for at NAV og VO's tjenester skal treffe også denne gruppen bedre. Prosjektet "Mestringsarena for unge voksne" ble avsluttet uten måloppnåelse fordi det ikke var juridisk handlingsrom til å gi lønn til deltakerne eller inngå ønsket samarbeid med frivillighet på lokalt nivå.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
				2023		
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	95,0 %	100,0 %	
	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Driftsregnskapet

Driftsbudsjettet for 2023 til Oslo sør-satsingen var totalt 72,272 mill., hvorav 28,5 mill. var kommunale midler fra 2023, 34,4 mill. var statlige midler fra 2023 og overførte kommunale og statlige midler fra 2022 på 9,372 mill. Årsregnskapet for 2023 viser et mindreforbruk på 8,839 mill. Av denne sum gjenstår 0,04 mill. som ikke ble fordelt til prosjekter og tiltak i de ulike delprogrammene. Utover dette gjenstår 8,799 mill. til bomiljøtilskuddsordningen i Oslo sør-satsingen hvor alle midlene er bundet opp i tilsagn til borettslag, sameier og frivillige

organisasjoner, og ikke vil bli utbetalt før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2024 eller 2025. 5,0 mill. av disse midlene ble bevilget til prosjekter i 2023. Resterende tilskuddsmidler på 3,799 mill. gjelder hovedsakelig forsinkede prosjekter som har fått utsatt rapporteringsfrist. Noen tilskuddsmottakere har frasagt seg tilskuddet.

Groruddalssatsingen (BYU)

Ansvarsområde

Groruddalssatsingen, Oslo indre øst-satsingen og Oslo sør-satsingen (kap. 481, 482 og 483) er fra og med 2019 samorganisert i en overordnet struktur og inndelt i tre delprogram: Oppvekst og utdanning, sysselsetting og nærmiljø. I de to førstnevnte delprogrammene gjennomføres det tiltak og prosjekter på tvers av områdesatsingene, mens arbeidet innenfor nærmiljøprogrammet i all hovedsak skjer innenfor geografisk avgrensede «områdeløft» i hver av bydelene.

Satsingen omfatter de fire groruddalsbydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner, med prosjekter som gjennomføres både av bydelene selv, byomfattende virksomheter og NAV stat.

Status hovedmål

Målsetting

03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp

Status måloppnåelse

Innenfor nærmiljøprogrammet pågikk det ved utgangen av 2023 49 prosjekter i lokalområdene Linderud, Veitvet og Sletteløkka, Romsås, Grorud, Furuset, Trosterud og Haugerud, Stovner sentrum, Vestli og Haugenstua. Av fysiske prosjekter kan nevnes ferdigstilling og åpning av Tokerudparken, som har fått et stedstilpasset, variert stinettverk, oppgradert belysning, lekeområder rundt et tun med benker, og en paviljong for "utekjøkken" og opphold. Flytting av Trosterud parselhager, som et ledd i realiseringen av Trosterudparken, ble ferdigstilt sommeren 2023 og markert med stor nabolagsfest og utendørs middag. Nye Deichman Romsås åpnet i 2023. Biblioteket har blitt en trygg møteplass med stor økning i både besøkstall og utlån av litteratur, i tillegg til flere aktiviteter i regi av biblioteket. I Groruddalssatsingen ble det gjennom bomiljøtilskuddsordningen gitt tilsagn på totalt 6 mill. fordelt på 31 søknader i 2023.

I Delprogram oppvekst og utdanning ble det i 2023 arbeidet med 19 prosjekter i Groruddalssatsingen. Prosjektet "Sosialagentene", der skole og bydel samarbeider for å styrke barns sosiale kompetanse og livsmestring, ble avsluttet og overført til drift i Bydel Alna.

15 av prosjektene pågikk i bydelenes tjenester eller i nært samarbeid med Utdanningsetaten. To prosjekter er i avslutning. Det ene er "Fra barnehagehverdag til skolehverdag", der Bydel Stovner har testet ut en standardisert overgangspakke med opplæringsmateriell for å trygge skolestarterne i prosjektet. Det andre er "Linderud nærmiljøskole", der Bydel Bjerke, Utdanningsetaten og frivilligheten har samarbeidet om en samlet skolestart ved en nærmiljøskole med stedsbasert undervisning og med en trygg møteplass i og etter skoletid. Blant de andre pågående prosjektene i Groruddalssatsingen, samarbeider Bydel Grorud og Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) med å styrke kvaliteten i barnehagene gjennom en felles kompetanseplattform i prosjektet "Mer inkluderende barnehage". Bydel Stovner tester på helsestasjonene ut modellen Språkstart i "Godt språk" for barn 0-2 år med flerspråklig bakgrunn som ikke går i barnehage. Bydel Bjerke styrker helsestasjonens kompetanse om flerspråklig utvikling, for å nå bedre ut til nybakte foreldre i "Språk i familien". Utdanningsetaten avsluttet to fag- og delingsnettverk, "På vei til voksen-nettverket" og "Barnehageprogrammet", og prøver ut "Språksterk

Målsetting

Status måloppnåelse

i skolen" på bakgrunn av gode resultater fra samme modell i barnehagene. Språksterk-modellen for å øke kvaliteten av språkopplæring i barnehager har blitt testet ut blant fem bydeler på tvers av de tre områdesatsingene og i samarbeid med PPT og Universitetet i Oslo. Bydel Alna, Bjerke, Grorud og Stovner planlegger for å ta modellen i bruk.

I Delprogram sysselsetting ble det i 2023 innenfor Groruddalssatsingen arbeidet med 12 tjenesteutviklingsprosjekter i regi av bydelenes tjenester. Prosjektet "Prosessendringer" er i avslutningsfase og NAV Alna og NAV Grorud har levert en robotisert prosessautomatisert (RPA) løsning, som har vist at den kan effektivisere og heve kvaliteten på saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp og ressurser kan frigis til å veilede. NAV Grorud og NAV Bjerke jobber med å utvikle bærekraftige modeller for lokal jobbskaping sammen med blant andre sosiale entreprenører, Helseetaten, Utdanningsetaten og Voksenopplæringen i "#Jobbskap Romsås" og "Vegetar expressen". NAV Grorud prøver også ut en nabolagsinkubatormodell i "Romsås Unlimited", i samarbeid med delprogram nærmiljø, Norge Unlimited, og med finansieringsstøtte til etableringstjenester fra Byrådsavdeling for kultur og næring. Med "Kvalifisering til etablering" søker Bydel Bjerke mer innsikt i hvordan personer med innvandringsbakgrunn, lav utdanning og liten arbeidserfaring kan starte egen bedrift. Bydel Alna har i "Bærekraftig fellesskap" samarbeidet med Kirkens Bymisjon om en modell der personer som står langt fra arbeidslivet får kvalifisering og sysselsetting, gjennom tilberedning av mat til barn i barnehagene. Med "Alna-modellen" (tidligere "Inn i jobb") søker Bydel Alna å hindre utenforskap blant unge og sikre tiltrengt arbeidskraft i kommunal sektor. Bydel Stovner utvikler på tvers av alle de tre delprogrammene prosjektet "Bedre kommunikasjon" for å komme i kontakt med nyankomne familieinnvandrere uten rett til introduksjonsprogrammet.

Voksenopplæringen og NAV tiltak jobber "Hurtigspor 2.0" som skal inkludere fagbrev for deltakerne, og samarbeidet med arbeidsgiver vil denne gangen være innenfor anleggsgartneri.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	95,0 %	100,0 %	
	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Driftsregnskapet

Driftsbudsjettet til Groruddalssatsingen i 2023 var totalt 158,909 mill., hvorav 57,0 mill. var kommunale midler fra 2023, 88,065 mill. var statlige midler fra 2023 og 13,844 mill. var overførte kommunale og statlige midler fra 2022.

Årsregnskapet for kap. 482 viser et mindreforbruk i utgiftsbudsjettet på 11,807 mill. og en mindreinntekt i inntektsbudsjettet på -10,813 mill. Mindreinntekten skyldes i hovedsak at budsjettert inntekt fra Husbanken ikke er inntektsført fordi Husbanken betaler ut bevilgningene over tre år. Årsregnskapet viser etter dette et samlet mindreforbruk på 0,993 mill.

Mindreforbruket i utgiftsbudsjettet kan i hovedsak forklares med at det gjenstår 10,623 mill. i bomiljøtilskuddsordningen for Groruddalssatsingen. Midlene er bundet opp i tilsagn om bomiljøtilskudd til borettslag, sameier og frivillige organisasjoner, og vil ikke bli utbetalt før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2024 eller 2025. 6 mill. ble bevilget til prosjekter i 2023. Resterende 4,623 mill. gjelder i hovedsak forsinkede bomiljøtilskuddsprosjekter som har fått utsatt rapporteringsfrist. Noen tilskuddsmottakere har frasagt seg tilskuddet.

1,209 mill. er utover dette satt av til kunnskapsutvikling, kommunikasjonsarbeid, programtekniske funksjoner m.m. i områdesatsingene. Det var i 2023 behov for 0,346 mill. De ubrukte midlene vil overføres til 2024 og brukes løpet av områdesatsingen.

Oslo indre øst-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Groruddalssatsingen, Oslo indre øst-satsingen og Oslo sør-satsingen (kap. 481, 482 og 483) er fra og med 2019 samorganisert i en overordnet struktur og inndelt i tre delprogram: Oppvekst og utdanning, sysselsetting og nærmiljø. I de to førstnevnte delprogrammene gjennomføres det tiltak og prosjekter på tvers av områdesatsingene, mens arbeidet innenfor nærmiljøprogrammet i all hovedsak skjer innenfor geografisk avgrensede «områdeløft» i hver av bydelene.

Innsatsen er rettet mot bydel Gamle Oslo, med områdeløft i delområdene Tøyen og Grønland. Arbeidet ses i sammenheng med utvidelsen av Bilfritt byliv til også å omfatte Tøyen og Grønland.

Status hovedmål

Målsetting

03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp

Status måloppnåelse

I Delprogram nærmiljø var det innenfor Oslo indre øst-satsingen 13 prosjekter i 2023. "Ungjobb" i Oslo Indre Øst er et tiltak hvor Bydel Gamle Oslo samordner et tilbud for at ungdom skal få og beholde deltids- og sommerjobber, i samarbeid med privat næringsliv, sosiale entreprenører og frivillige. I 2023 fikk 700 ungdommer i bydelen sommerjobb gjennom prosjektet. Gjennom prosjektet "Trivelige og trygge nabolag" ble Urtehagen oppgradert i 2023. Barnehagens uteareal ble skjermet, og lekeplassen fikk krokodilleskulpturer med mosaikk, som er laget sammen med beboere i nabolaget. I tillegg ble prosjektet "Oppgradering av uteområder i barnehager" avsluttet og totalt har nå fem barnehager i Indre Øst-satsingen fått oppgraderte uteområder. I Indre Øst-satsingen ble det gjennom bomiljøtilskuddsordningen gitt tilsagn til 23 søknader på totalt 4,6 mill.

Innenfor Oslo indre øst-satsingen pågikk det ved utgangen av 2023 seks prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning. Fire var i regi av Bydel Gamle Oslo. "Digitalt barnehageløft" er i avsluttende fase, der digital kompetanseheving og fleksible arenaer for foreldresamarbeid har gitt mer tid til barna på avdelingen. "Økt livsmestring" har gitt et felles traumeinformert kunnskapsgrunnlag til ansatte i skoler, barnehager, frivillighet og Oslo politidistrikt, og styrket deres handlingskompetanse for å gi barn og unge reguleringsstøtte og kunnskap om rettigheter og hvor de kan få hjelp. I "Felles innsats utsatt ungdom" samarbeider bydelen med UDE, Velferdsetaten og politiet om å gi ungdommer, i høy risiko for

Målsetting

Status måloppnåelse

varig utenforskap og kriminalitet, helhetlige og tverrfaglige oppfølgingstjenester over tid.

UDE leder to av prosjektene der det er tett samarbeid med bydelen. Det ene er utvikling av "Vahl nærmiljøskole", et samarbeidsprosjekt med Delprogram nærmiljø, med vekt på økt foreldresamarbeid og elevenes deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. "Stillas" bygger på gode resultater fra "Økt gjennomføring" og skal lage bærekraftige samarbeidsstrukturer og overgangsmodeller rundt elever med risiko for frafall fra ungdomskolen til videregående opplæring.

Innenfor Delprogram sysselsetting i Oslo indre øst-satsingen er det i 2023 jobbet med fire prosjekter. Prosjektene "Inntektssikring ved lange kvalifiseringsløp" er avsluttet etter svar fra Kommuneadvokaten, som har uttalt seg om det juridiske handlingsrommet for dette. Tre av prosjektene er i en konseptfase med innsiktskartlegginger før utforming av tiltakene. NAV Gamle Oslo har fått laget en kunnskapssammenstilling fra Arbeidsmarkedsinstituttet om situasjonen for utsatt ungdom i "Ungdom Gamle Oslo", som peker på relasjon, skreddersøm, helhet, varighet og inkluderingskompetanse som kjennetegn på vellykkede tjenester. NAV Gamle Oslo har laget en systematisk innsikt i faktorer som kan forklare hvorfor sosialtjenestene ikke har gitt ønsket virkning for familier eller tjenesten i "Bygge relasjoner gjennom hjemmebesøk i barnefamilier". "Innsikt til helhetlige digitale tjenester" bygger på tidligere leveranser fra delprogrammet, og undersøker hvordan realisere en felles digital løsning for samarbeid i NAV-kontoret. Byrådsavdeling for sosiale tjenester leder prosjektet i samarbeid med NAV Oslo og NAV Gamle Oslo, i tett samarbeid med Arbeids- og inkluderingsdirektoratet og Kommunesektorens organisasjon (KS).

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Andel av tildelte midler til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	95,0 %	89,0 %	
	Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Driftsregnskapet

Driftsbudsjettet for 2023 til Oslo indre øst-satsingen var totalt 75,388 mill., hvorav 33,3 mill. var kommunale midler fra 2023, 34,934 mill. var statlige midler fra 2023 og 7,154 mill. var overførte kommunale midler fra 2022.

Mindreforbruket i utgiftsbudsjettet var på 14,482 mill. og mindreinntekten i inntektsbudsjettet var på 0,212 mill. Mindreinntekten skyldes at Husbanken betaler ut sine tilskudd over tre år. Årsregnskapet viser etter dette et samlet mindreforbruk på 14,270 mill.

Mindreforbruket i utgiftsbudsjettet på 7,515 mill. består av 0,428 mill. kommunale midler og 7,087 mill. statlige midler som ikke ble fordelt til prosjekter i 2023. Midlene var satt av til forventede søknader som skulle komme i de tre delprogrammene i løpet av 2023 som av ulike årsaker ble forskjøvet. For øvrig ble det også tilbakeført noe midler fra avsluttede prosjekter.

Resterende mindreforbruk skyldes at 6,967 mill. er bundet opp i tilsagn om bomiljøtilskudd til borettslag, sameier og frivillige organisasjoner, og ikke vil bli utbetalt før prosjektene er ferdigstilt og innrapportert i 2024 eller 2025. 4,5 mill. av disse ble bevilget til prosjekter i 2023. Resterende 2,467 mill. skyldes at noen prosjekter som er bevilget bomiljøtilskudd tidligere år, er forsinket.

Bilfritt byliv (BYU)

Ansvarsområde

Bilfritt byliv er et viktig redskap i kommunens arbeid med å sikre en levende og trivelig by hvor menneskene står i sentrum og offentlige arealer er tilgjengelige for aktivitet, lek, kultur og opphold. I perioden 2016-2019 var Bilfritt byliv avgrenset til Oslo sentrum innenfor ring 1, men i 2020 ble satsningen utvidet til å inkludere Tøyen og Grønland.

Med utvidelse til Tøyen og Grønland overlapper Bilfritt byliv geografisk med områdesatsingen i Oslo indre øst. Både områdesatsingen og Bilfritt byliv drar nytte av hverandres erfaringer og skaper synergieffekter ved å jobbe tett sammen. Konkrete eksempler på dette er midlertidig "bylivsgate" i gata Grønland og oppgradering av Kirsebærlunden lekeplass. Begge tiltakene har hatt stor nytte av medvirkningsarbeidet og kunnskapsgrunnlaget fra bydelen sitt arbeid med områdesatsingen.

I 2023 er det jobbet med etablering av midlertidig "bylivsgate" på nedre Grünerløkka, på Torshov og i gata Grønland. I tillegg er det arbeidet med å oppgradere og realisere flere lekeplasser og aktivitetsområder i tråd med mulighetsstudien for lek og aktivitet som ble gjennomført i 2020, deriblant basketbaner ved gamle Munch, nabolagspark i Håkons gate og trampolinelek ved Festningskaia.

I 2023 fortsatte arbeidet med å utvikle ordningen "Levende gater" som skal være for hele byen, og ikke bare Bilfritt byliv-området. Tiltaket er planlagt for på sikt å kunne bli en ordning der beboere og andre aktører kan søke om å få stengt deler av en gate midlertidig for biltrafikk, og i stedet benytte gata til lek og andre aktiviteter til glede for beboerne. Det ble i 2023 gjennomført til sammen ni ulike testprosjekter, bl.a. i Dr. Dedichens vei på Trosterud og i Universitetsgata, for å få mer kunnskap om hva som fungerer og hvilke ønsker og behov initiativtakerne har.

Utover dette er det jobbet målrettet med å bidra til flere benker, bedre belysning, flere strømuttak på torg og møteplasser, i tillegg til mer grønt og beplantning.

Status hovedmål

- 01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Hvor godt liker innbyggerne å være ute på gater i sentrum (snitt på skala 1-5)		-	3,9	3,9	Pga koronapandemi, ikke tall for 2020 og 2021. Ikke gjennomført målinger for 2022.
	Hvor fornøyd er innbyggerne med folkelivet, stemningen i sentrum (snitt på skala 1-5)		-	3,8	3,8	Pga koronapandemi, ikke tall for 2020 og 2021. Ikke gjennomført målinger for 2022.

Driftsregnskapet

Den særskilte kommunale bevilgningen til Program Bilfritt byliv for 2023 var på 48,076 mill. og 2,0 mill. til Levende gater. I tillegg ble det overført 0,649 mill. fra 2022 innenfor Program Bilfritt byliv.

48,076 mill. ble i 2023 fordelt til nærmere angitte prosjekter og tiltak i ulike kommunale virksomheter, og 2,0 mill. til Levende gater ble tildelt Plan- og bygningsetaten. Et mindreforbruk på 0,687 mill. overføres og planlegges brukt i 2024.

Byantikvaren (BYU)

Ansvarsområde

Byantikvaren ivaretar de antikvariske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven. Byantikvaren har ansvaret for statlige oppgaver delegert etter kulturminneloven og administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredede og verneverdige bygninger. Byantikvaren utarbeider bevaringsreguleringer, verneplaner og fredningssaker og formidler forståelse for byens historie og kulturminner.

Regionreformen medførte fra 01.01.2020 at en rekke oppgaver ble overført fra Riksantikvaren til regionapparatet. Dette gjelder i hovedsakelig arkeologimyndighet, forvaltning av et større antall statlige eiendommer og fartøyvern. Dette medfører en stor økning i dispensasjonssaker ihht. kulturminneloven. 40 % økning i antall saker i 2023 kommer på toppen av en økning 15 % i 2022 og 40 % i 2021. Dette resulterer at etaten har begrenset kapasitet til å ferdigstille nye fredningsforslag.

I 2023 var innspurten på et lengre arbeide med ny kulturmiljøstrategi for Oslo. Denne ble vedtatt av bystyret 31.01.2024 og avløser bystyremelding 4/2003 «Kulturminnevern i Oslo».

Byantikvarens kundemottak har i 2023 innført digital forhåndsbooking av time. Sykefravær i 2. halvår i 2023 har gitt en liten reduksjon i åpningstidene.

I 2022 nedsatte Byantikvaren og Plan- og bygningsetaten en samarbeidsgruppe for å oppnå mer enhetlig og effektiv utarbeidelse av bevaringsplaner som resultat av vedtak om midlertidig forbud mot tiltak. Etaten har gode erfaringer med dette samarbeidet i 2023. I 2023 la etaten ut bevaringsplaner for Ammerudgrenda, Sinsenbyen og Berg hageby på offentlig ettersyn. Etatens tilbakemelding på byggesaker som er sendt fra Plan- og bygningsetaten, ligger godt under måltallet på 30 dager. De to etatene samarbeider godt med ukentlige samrådsmøter og jevnlig møter på avdelings- og etatsdirektørnivå.

Byantikvaren mottok i 2023 63 søknader om kommunalt tilskudd til restaurering av verneverdige kulturminner, tilsagn ble gitt for 20 av søknadene.

I 2023 ble konservering av klosterruinene på Hovedøya igangsatt. Arbeidet ledes av Bymiljøetaten, men krever tett oppfølging av Byantikvaren i flere år fremover. Etaten satser på digital 3D-dokumentasjon av utvalgte bergkunstfelt for å kunne følge tilstanden fra år til år og til formidling overfor publikum.

Etaten gjorde 8 nye arkeologiske funn i 2023, bl.a. en steinalderboplass nær Lysakerelva. I forbindelse med Bymiljøetatens hogstplaner, har Byantikvaren kartfestet over 50 kulturminnelokaliteter i 2023.

Status hovedmål

- 01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter
- 05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Avklart kulturminneinteresser tidlig i aktuell saker	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Antall vedtatte reguleringsplaner hvor det		0	2	5	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	er nedlagt midlertidig forbud mot tiltak					
05.	Antall dager *	30,0	30,0	30,0	18,2	
Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene						
	Antall timer pr uke	7,5	15,0	15,0	12,5	Avvik skyldes redusert kapasitet i 2. halvår pga sykefravær.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 1,0 mill. Kapitlet har i tillegg ubrukte øremerkede midler på 11,0 mill. Midlene er disponert/bundet opp ved tilsagn. Byantikvaren forestår formidling av tilskudd til eiere av fredede og verneverdige bygninger og anlegg. Arbeidene/tiltakene kan strekke seg over flere år, og midlene utbetales først etter befarings/godkjenning.

Investeringsregnskapet

Byantikvaren har gjennomført investeringsprosjektet nytt sak-/arkivsystem (Acos). Gjenværende midler på 0,08 mill. benyttes til nedbetaling av lån knyttet til finansiering av investeringen.

Plan- og bygningsetaten (BYU)

Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, eiendom-, plan- og byggesakstjenester. Etaten regulerer arealer og bebyggelse. Etaten skal tilrettelegge for flere boliger og god bokvalitet. Andre viktige oppgaver er bevaring av kulturminner, gode grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, nye hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene samt miljø- og nabohensyn. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningsloven og forvaltningslovens krav.

I 2023 mottok etaten 6 177 byggesaker og fattet 6 065 førstegangsvedtak. 12 % av vedtakene ble påklagd, noe som er på tilsvarende nivå som tidligere år. Etaten mottok 882 byggesaker i småhusplanens område etter at byutviklingsutvalget 15.02.2023 vedtok et åtte ukers amnesti fra nedlagt midlertidig forbud mot tiltak. Dette har ført til at saksinngangen i 2023 økte med 11 % sammenlignet med 2022. For å forhindre store restanser omdisponerte etaten ressurser internt og leide inn to saksbehandlere fra Stavanger kommune. Etaten godkjente 3 021 boenheter, og 3 190 boenheter ble tatt i bruk.

Tilrettelegging for boligbygging er bl.a. avhengig av overordnede planavklaringer. Etaten har en stor egenplanportefølje. I 2023 har etaten jobbet med revisjon og høring av kommuneplanens arealdel og revisjon av småhusplanen og faktarapport om nåværende og fremtidige kailengder til Utenriksfergeutredningen. Etaten arbeider med områderegulering for grønn logistikk for

Stubberud, Lambertseter og Karlsrud og flere oppfølgingsarbeider i Hovinbyen, bl.a. Den Grønne ringen og forberedelser til Hovinbykonferansen 2024.

I 2023 mottok etaten 37 nye private reguleringsplaner, noe som er 11 færre enn i 2022. Det ble lagt ut 47 til offentlig ettersyn, noe som er 4 flere enn i 2022. Etaten behandlet 91 % av sakene til offentlig ettersyn og 36 % av sakene til politisk behandling innen lovbestemt frist. Tallene for 2022 var hhv. 95 % og 27 %. Antall oversendte saker til politisk behandling var 42, som er en økning på 40 % sammenlignet med 2022. Etaten viderefører sitt forbedringsprosjekt sammen med bransjen. Etaten ser indikasjoner på ønsket effekt. Etaten har i 2023 særlig jobbet med tre tiltak: tydeliggjøring av de ulike aktørenes roller i planprosessen, konkretisering av fagkyndiges ansvar samt kurs med opplæring av forslagsstillere og fagkyndige i planprosessen.

Etaten har flere større planforslag under behandling, bl.a. Lilleakerbyen, Husebyplatået med boliger og sosial infrastruktur, Schweigaards gate 41-53, NRKs nye tilholdssted på Ensjø, i utviklingsområde Nydalen er det 14 pågående plansaker, også i Økern Sentrum er det stor planaktivitet.

I 2023 har etaten oppdatert kartobjekter i hele byggesonen. Arbeidet med å forbedre kvaliteten på informasjon i bygningsdelen av matrikkelen forlenges. I perioden 2019-2023 er det oppdatert informasjon for om lag 13 000 boligbygg. Restansene i ulovlighetsoppfølging øker, og det er iverksatt flere grep. Det er et økende antall saker knyttet til ulovlig bruk. Etaten prioriterer, utfra sikkerhetshensyn, ulovlige hybler og boenheter i eksisterende bygg.

FutureBuilt forbildeprogram videreføres og viser at det er mulig å forene klima- og miljøvennlig byggeri med arkitektur av høy kvalitet. Målet for Oslo kommune var tre nye prosjekter i 2023 noe som ble nådd.

I 2023 har etaten startet arbeidet med en veileder for utforming av massehåndteringsplaner. Etaten bidrar inn i flere viktige massehåndteringsprosjekter, bl.a. pilotstudie for en mulig masseterminal på Kongshavn i regi av Oslo Havn og Grønt Skipsfartprogram.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Kommune(del)planer	4	1	1	0	2
Egne plansaker	0	2	0	1	2
Innsendte detaljreg.saker u/sanerte	39	30	28	30	42
Antall regulerte boligenheter	2 158	4 561	1 313	1 109	1 964
Byggesaker, førstegangsvedtak	5 747	6 018	6 252	5 725	6065
Godkjente boligenheter	2 840	3 200	3 208	3 405	3 021
Deletillatelser	157	121	139	105	90
Matrikkelsaker	411	369	286	291	300
Seksjonseringssaker	533	438	466	415	512

Status hovedmål

- 01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter
- 02. Tilrettelegge for økt boligbygging
- 05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat indikator	Statusbeskrivelse
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Oversende kommuneplanens arealdel til politisk behandling			I løpet av 2023	Ila. 2023	
	Andelen innsendte plansaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser	80,0 %	100,0 %	100,0 %		50 % egen planer, 100 % innsendte planer og 0 % byggesaker. Klimakriteriene er innarbeidet i maler for områdereguleringer. I 2023 er det prioritert å ta i bruk klimakriteriene i andre overordnede planer og dokumenter. Arbeidet med klimakriterier i byggesaker er igangsatt.
	Prøvd ut innovative teknologier og løsninger for å samle og vise miljødata i en digital modell			I løpet av 2023	Startet	Kapasitetsutfordringer pga bestilling om bylivsgater. Oppgaven er startet opp og vil bli søkt videreført/ferdigstilt i 2024.
	Tilrettelagt "Min grønne utfordring" for Osloskolens undervisning	0	0	I løpet av 2023	Startet	Kapasitetsutfordringer pga bestilling om bylivsgater. Oppgaven er startet opp og vil bli søkt videreført/ferdigstilt i 2024.
	Utarbeidet veileder for byøkologiske	0	0	I løpet av 2023	Startet	Kapasitetsutfordringer pga bestilling om

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat indikator	Statusbeskrivelse
	prinsipper for byutvikling					bylivsgater. Oppgaven er startet opp og vil bli søkt videreført/ferdigstilt i 2024.
	Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	3	5	3	3	
	Antall plantede trær		2 228	5 000	8 700	
	Antall saker i Rådet for byarkitektur *	27	22	16	22	
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Antall områdeplaner oversendt til politisk behandling		0	2	2	
	Saker vurdert egnet for boligformål; innsendte reg.planer og søknad om tiltak på min 5 000 m2 BRA i indre by	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Resterende boligpotensial i områdereserven *	37 746	44 947	36 000	44 416	
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Byggesak - lovbestemt frist 3 uker	2,7 uker	2,3 uker	3 uker	2,1 uker	
	Byggesak - lovbestemt frist 12 uker	7,9 uker	7,6 uker	12 uker	8,1 uker	
	Innsendt plan - offentlig ettersyn - lovbestemt frist 12 uker	12,4 uker	11,3 uker	12 uker	11,7 uker	
	Deletillatelser - lovbestemt frist 12 uker	7,3 uker	9,0 uker	12 uker	11,1 uker	
	Matrikkelsaker - lovbestemt frist 16 uker			16 uker	9,7 uker	
	Gjennomføringssekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 31,8 mill. Dette skyldes i hovedsak ubrukte lønnsmidler, ubudsjetterte lønnsrefusjoner og forskjøvet aktivitet. I tillegg er det noe reduserte gebyrinntekter fra plan- og byggesaksbehandling. Kapitlet har også utbrukte øremerkede midler på 33,5 mill., bl.a. til arkeologiske undersøkelser, småhusplanen, Bjørvika, Oslo-trær, Bykuben, Levende gater, samt FutureBuilt-sekretariatet og regionalt plansamarbeid.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 15,4 mill. til ajourhold og modernisering av IKT-utstyr m.v. av et investeringsbudsjett på 42,1 mill. Etaten arbeider med anskaffelse og implementering av nytt fagsystem, en prosess som strekker seg over flere år. Etaten inngikk kontrakt sommeren 2022, og prosjektet forventes ferdigstilt i 2025. I tillegg flyttet etaten til midlertidige lokaler i Akersgata i januar 2022, mens lokalene i Vahls gate ble pusset opp. Etaten flyttet tilbake til nyoppussede lokaler våren 2023. Noe investeringskostnader er knyttet til denne prosessen, både i 2022 og 2023.

Miljø og samferdsel - miljø (MOS)

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, energigjenvinning, enøktiltak og bærekraftig utvikling, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, trafiksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp og renovasjon.

Sektoren omfattet i 2023 seks etater og tre aksjeselskap.

Sektoren har et samordningsansvar for byrådets mål om en grønnere by med ren luft og rent vann, levende og grønne byrom og nærområder der folk trives, og moderne og bærekraftige transportløsninger.

Viktige punkter fra måloppnåelse i 2023:

- Gjennom samarbeidet med C40-nettverket har Oslo gjort klimabudsjett og utslippsfrie anleggsplasser til eksportvare. London lanserer sitt første klimabudsjett etter Oslos modell og det blir større markeder for nye nullutslippsteknologier. I 2023 ble Klimaetaten invitert til både Kina og til et større møte med sør-amerikanske land for å dele Oslos erfaringer med utslippsfrie anleggsplasser.
- Det er i 2023 gitt rekordmange tilsagn, på til sammen 223 mill., til tiltak som reduserer utslipp fra transport- og bygg- og anleggssektorene, i tillegg til energibesparende tiltak og lokal energiproduksjon.
- Gjennom tilsagn om tilskudd er det muliggjort etablering av 27 nye offentlig tilgjengelige hurtigladdere for tungtransport, 93 ladestasjoner for drosje, og etablering av tre nye biogasstasjoner.
- Klimaetaten har utviklet et styringssystem for indirekte utslipp for kommunen
- REG startet i 2023 med å bytte ut 8 000 vanlige nøkler til porter og innganger med en elektro-magnetisk nøkkel i prosjektet «Én by, én nøkkel». Nøkklene letter renovatørenes arbeid og er beregnet ferdig våren 2024.
- Det er sendt 1520 tonn husholdningsavfall fra gjenvinningsstasjonene til ombruk, en økning på 133 tonn fra 2022.
- Til tross for et nedbørsrikt år, og større mengder behandlet avløpsvann enn noen gang tidligere, oppnådde renseanlegget på Bekkelaget gode resultater. Rensegrad for nitrogen og fosfor ble høyere enn kravene.
- I mars stod den nye overføringsledningen for drikkevann fra Skullerud vannbehandlingsanlegg til Enebakkveien ferdig. Overføringsledningen forsterker vannforsyningen til 40 000 innbyggere i bydel Søndre Nordstrand. I tillegg knyttes forsyningsnettene mellom Oslo og Ski bedre sammen slik at det kan overføres mer vann mellom kommunene ved behov.
- Seks personer har omkommet i brann i Oslo 2023. Det er høyere enn landsgjennomsnittet.
- Ekstremvær har vært blant de mest utfordrende hendelsene å håndtere i 2023.

- Etter 83 års drift er Hovedbrannstasjonen ved Arne Garborgs plass nedlagt til fordel for utbyggingen av det nye regjeringskvartalet. Etaten har flyttet dagtidspersonell til midlertidige lokaler i Østensjøveien 27.
- I mai flyttet Brann- og redningsetaten inn i den nye Sentrum brannstasjon ved Langkaia. En flott stasjon med oppdaterte løsninger.
- Det er gjennomført over 100 trafikksikkerhetstiltak fordelt på alle bydelene.
- Bymiljøetaten har vinterdriftet 130 km prioritert veinett.
- Bymiljøetaten har etablert 343 ordinære ladepunkt for elkjøretøy.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
542	Bymiljøetaten	942,2	972,2	1 186,4	998,4	188,0	37,1
543	Bymiljøetaten, parkering	-315,5	-342,5	-302,7	-338,1	35,3	32,1
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, næring	-16,9	-28,7	-28,8	-34,9	6,1	5,0
650	Brann- og redningsetaten	518,2	540,8	628,8	593,9	34,9	27,0
711	Kjøp av transporttjenester	3 277,6	3 020,8	3 744,5	3 700,9	43,6	16,9
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel	2,5	3,5	4,1	3,7	0,4	0,4
761	Sykkelprosjektet	88,3	89,8	102,2	105,9	-3,7	-3,7
771	Klimaetaten	65,5	54,6	71,6	64,2	7,4	1,4
	Sum sektor	4 561,9	4 310,5	5 406,0	5 094,0	312,0	116,2

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler og korrigert for div. fond på 31 mill.

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
542	Bymiljøetaten (MOS)	2 352,0	2 414,8	1 623,1	2 157,1	2 573,5
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	311,3	321,1	289,6	327,7	293,7
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring (MOS)	94,2	111,2	82,2	90,1	101,9
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	678,3	717,8	700,5	783,6	795,8
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	3 847,1	3 627,0	3 020,8	3 744,5	4 156,8
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	5,0	3,3	3,5	4,1	4,5
761	Sykkelprosjektet (MOS)	126,5	149,3	109,0	125,7	170,3
771	Klimaetaten (MOS)	65,4	76,4	60,6	85,1	80,1
Totalsu m		7 479,8	7 420,9	5 889,2	7 317,8	8 176,7

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
542	Bymiljøetaten	661,8	537,3	1 011,80	570,9	440,9
543	Bymiljøetaten, parkering	25,4	65,5	86,5	55	31,5
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, næring	0,9	0	5,4	1	4,4
650	Brann- og redningsetaten	17,2	42,4	25,7	33,9	-8,2
711	Kjøp av transporttjenester	0	0	36	36	0
712	Fornebubanen	2 144,40	2 954,10	2 954,10	3 053,30	-99,3
761	Sykkelprosjektet	492,8	606,8	569,8	545,2	24,6
	Sum sektor	3 342,50	4 206,00	4 689,30	4 295,40	394

Bymiljøetaten (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale byrom i Oslo. I byrommene inngår fellesarealer som veier, gater, sykkelveier, turveier, broer, torg, møteplasser, parker, friområder, bytrær, strender, kommunale friluftsanlegg og kommunaleide områder i Marka og indre Oslofjord.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall km langrennsløyper oppkjørt	15 256	2 165	7 568	20 230	26 500
Antall daa hogst for fleralderskog	630	1 825	1 200	1 095	1 190
Antall bytrær	15 689	16 090	17 850	20 274	20 396
Antall innvilgede søknader for kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak	52	63	84	54	45

Antall km langrennsløyper oppkjørt

Værforholdene er den viktigste faktoren som påvirker antall km oppkjørte løyper, og tallet vil variere fra år til år. Det var en snørik vinter i 2023, og sesongen var ekstra lang. Tallet er derfor høyere i 2023 sammenlignet med tidligere år.

Antall bytrær

Bytrær er trær i sentrum og indre by (bydelene Sentrum, Gamle Oslo, Grünerløkka, Frogner, St. Hanshaugen og Sagene). Økningen i antall trær fra og med 2022 skyldes i første rekke at eksisterende bytrær som ikke tidligere har vært registrert, nå har blitt registrert i treregisteret.

Antall innvilgede søknader for kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak

Totalt antall søknader om tilskudd til urbane landbrukstiltak var 147 i 2019, 123 i 2020 og 190 i 2021, 105 i 2022 og 88 i 2023.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff for tjenestebiler under 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	97,0 %	94,0 %	100,0 %	95,0 %	Totalt 68 av 72 kjøretøy under 3 500 kg bruker nullutslippsteknologi eller biodrivstoff. Bymiljøetaten har to hybride scannerbiler der det ikke finnes fossilfritt alternativ i dag. I

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						tillegg har etaten to firehjulstrekkere som vil skiftes ut så raskt kjøretøy som kan tilfredsstille etatens behov, blir tilgjengelige i markedet.
	Andel av Bymiljøetatens maskiner som er utslippsfrie/går på bærekraftig biodrivstoff av total maskinpark, jf. Klimabudsjettet	88,0 %	86,0 %	100,0 %	89,0 %	89 % av etatens maskiner er utslippsfrie/går på bærekraftig biodrivstoff. Bymiljøetaten har blant annet ATV'er og snøskutere som bruker bensin, da det foreløpig ikke finnes fossilfrie alternativer. Det er inngått avtale for kjøp av syv nye elektriske isprepareringsmaskiner som i første runde erstatter fire fossildrevne.
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Antall nye kvadratmeter med dyrket urbant landbruksareal som følge av tilskuddsordning for urbant landbruk	5 818 m2	7 028 m2	>1 000 m2	10 405 m2	
	NO2- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <40 µg/m3)	29 µg/m3	27 µg/m3	40 µg/m3	26 µg/m3	Resultatet for 2023 er ikke ferdig kvalitetssikrede data. Slike tall er først tilgjengelig i løpet av våren 2024.
	PM10- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <20 µg/m3)	21 µg/m3	23 µg/m3	<20 µg/m3	18 µg/m3	Resultatet for 2023 er ikke ferdig kvalitetssikrede data. Slike tall er først tilgjengelig i løpet av våren 2024.
	Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår der de bor	80%	80%	>80%	78 %	Resultatindikatoren tar utgangspunkt i Bymiljøetatens brukerundersøkelse, og variasjoner må forventes mellom år. Bymiljøetaten endret i 2021 utvalget av respondenter i brukerundersøkelsen for å få et enda mer representativt utvalg av svar fra publikum enn det man har hatt tidligere. Det er mange aktører utover Bymiljøetaten som har ansvar for byrom og lekeplasser.
	Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum	66%	72%	>75%	72 %	Resultatindikatoren tar utgangspunkt i Bymiljøetatens brukerundersøkelse, og variasjoner må forventes mellom år. Bymiljøetaten endret i 2021 utvalget av respondenter i brukerundersøkelsen for å få et enda mer representativt utvalg av svar fra publikum enn det man har hatt tidligere. Det er mange aktører utover Bymiljøetaten som

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						har ansvar for byrom og lekeplasser.
	Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker	66%	64 %	>80%	63 %	Resultatindikatoren tar utgangspunkt i Bymiljøetatens brukerundersøkelse, og variasjoner må forventes mellom år. Bymiljøetaten endret i 2021 utvalget av respondenter i brukerundersøkelsen for å få et enda mer representativt utvalg av svar fra publikum enn det man har hatt tidligere. Det er mange aktører utover Bymiljøetaten som har ansvar for byrom og lekeplasser.
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Andel av befolkningen som er tilfreds med belysningen	75%	73%	>75%	75 %	
	Antall grunnskoler med hjertesoner	2	11	15	9	Fra 2022 til 2023 ble måletidspunktet for indikatoren endret fra iverksettelse til ferdigstillelse, men dette ble ved en inkurie ikke gjenspeilt i måltallet. Justert for denne endringen ville måltallet vært 10, hvorav etaten har oppnådd 9. Det var ved utgangen av 2023 totalt 20 grunnskoler med hjertesoner i Oslo kommune.
	Antall km vei med gjennomført trafiksikkerhetsinspeksjon		11,1	10,0	12,8	
	Antall nye trafiksikkerhetstiltak på veinettet		101	100	102	
	Antall sandfang som tømmes hvert år	11 958	9 560	6 500	7 271	

Driftsregnskapet

På kapittelet blir det ført flere utgifter og inntekter av ren teknisk art. Justert for disse, fond og øremerkede midler, viser regnskapet et mindreforbruk på 37,1 mill., tilsvarende 2,9 %.

En stor del av underforbruket skyldes at planlagt vedlikehold måtte utsettes fordi etaten måtte omprioritere innsatsen etter ekstremværet i august 2023. Det har også vært lavere lønnsutgifter enn forutsatt, hovedsakelig på grunn av vakanser, i tillegg til at inntektene fra utleie av grunn har vært større enn forutsatt. Vinterdriftskostnadene i siste del av 2023 oversteg forventningen og bidrar derfor til lavere mindreforbruk.

Ubrukte øremerkede midler utgjør 84,5 mill. og er midler som er avsatt til en rekke formål som av ulike årsaker ikke er blitt gjennomført i 2023, herunder tiltakene ren Oslofjord, miljøkvalitet i Oslofjorden, skjøtsel av Oslos elvebredder og grøntområder, redusert materielt forbruk, redusert

plastforurensning, biologisk mangfold, tilfluktsrom og alternativ vei til Bjørndal. Midlene overføres og anvendes til det avsatte formålet i 2024.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 570,9 mill. av et regulert budsjett på 1 011,8 mill. Investeringsavviket er på 440,9 mill., noe som gir en gjennomføringsgrad på 56 %.

Avviket fra budsjett skyldes flere forhold:

Det er satt av midler i 2023 til prosjekter som ikke er klare samme år. Dette skyldes blant annet at det gjenstår avklaringer og/eller beslutninger før prosjekter kan realiseres, og at bevilgningene har kommet for sent på året til at de kan iverksettes samme år. Midler til Bilfritt byliv følger ikke den ordinære budsjettprosessen, og bevilgninger gis uavhengig av når tiltaket kan gjennomføres. Det er også satt av midler til utslippsfrie tunge kjøretøy og anleggsmaskiner som ikke kan anvendes før teknologien er moden. Samlet sett utgjør slike avvik 130 mill. av det samlede avviket.

For prosjekter med kostnadsramme vedtatt av bystyret som er avsluttet eller er i avslutningsfasen, kan ikke restbudsjett omdisponeres til andre tiltak. Dette utgjør 20 mill. av mindreforbruket på utgiftssiden og gjelder Storgata, Bispegata, bekkeåpning på Jordal og gjenstående budsjett for områdeløftene på Tøyen og Grønland. Etaten har også avsatt totalt 22 mill. til usikkerhetsavsetning til løpende prosjekter og tiltak.

Periodiseringsavvik, forsinkelser mv. utgjør 268 mill. av mindreforbruket på utgiftssiden. Av dette gjelder 62 mill. «Byutviklingsprosjekter» (inkludert prosjektet Furuset bygate) som er bundne midler fra kontantbidrag fra private utbyggere i byutviklingsområder med avhengighet til fremdrift i boligprosjekter, regulerings- og ervervsprosesser, og kan derfor ikke omdisponeres til andre tiltak. Den gjenstående delen av mindreforbruket utgjør 206 mill. og skyldes bl.a. forsinkelse som følge av utenforliggende og ekstraordinære forhold som saksbehandlingstiden i kommunens reguleringsplanprosesser, grunnerverv, konkurransesituasjonen i leverandørmarkedet, endringsbehov, kapasitet både i egen virksomhet, hos andre virksomheter og samarbeidsparter osv.

Bymiljøetaten - parkering (MOS)

Ansvarsområde

Kapittel 543 Bymiljøetaten parkering omfatter den budsjettmessige delen av virksomhetsområdet til Bymiljøetaten som defineres som parkeringsvirksomheten.

Virksomhetsområdet bidrar med et netto overskudd til bykassen, etter at inntektene finansierer de utgiftene etaten har.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall miljøgebyrer	607	528	1 185	1 172	1 701
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 839	4 868	4 749	4 584	4 585
Andel HC-plasser i forhold til alle kommunale P-plasser i %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,8 %	3,7 %
Antall p-plasser for næringsparkering i sentrum	111	115	117	119	113

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Totalt antall ordinære kommunale ladepunkt	1 605	2 091	2 174	2 132	2 254
Totalt antall hurtiglادepunkt med kommunal involvering	35	39	39	50	54
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for drosje	9	9	15	44	46

Antall miljøgebyrer

Bymiljøetaten er delegert myndighet til å håndheve politivedtekten i Oslo sine bestemmelser om at gårdeiere og næringslivet har plikt til å sørge for fri ferdsel på fortau og renhold, snørydding og strøing utenfor egen eiendom og/eller virksomhet. Ved overtredelse av disse regler ilegges miljøgebyr. Antall miljøgebyr vil variere fra år til år og er avhengig av faktorer som blant annet snømengde, temperatur og antall gårdeiere og næringsdrivende som ikke overholder sine forpliktelser. Antall ileggelser av miljøgebyr er litt høyere enn året før. Det har i 2023 vært økt fokus på håndhevelse av store avfallssekker hensatt på fortau samt fremkommelighet på fortau (løsfotreklame og andre salgsfremmende gjenstander). Vinteren 2023 hadde mer snø og is, hvilket også har påvirket antall ileggelser grunnet manglende rydding av snø og is samt strøing av fortau.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Antall nye ordinære kommunale ladepunkt	200	11	150	343	I 2022 ble det kun etablert 11 ladepunkt av et måltall på 200. Resultatet for 2023 inkluderer dette etterslepet.
	Antall nye etablerte hurtiglادepunkt med kommunal involvering	8	11	10	4	Arbeidet med 11 lynladere på Bjølsen startet opp høsten, men er forsinket grunnet uforutsette utfordringer knyttet til høyspentledning. Ladepunktene ventes ferdigstilt i løpet av våren 2024.
	Antall nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering	0	18	20	16	På grunn av lang leveringstid er to ladepunkt i Sørkedalsveien og to ladepunkt på Hammersborg torg forsinket. Ladepunktene ventes ferdigstilt i løpet av første kvartal 2024.
	Antall nye ladepunkt tilrettelagt for drosje med kommunal involvering	6	6	12	2	10 planlagte lynladepunkter på Skøyen er forsinket, blant annet på grunn av manglende kapasitet hos entreprenør. Ladepunktene ventes ferdigstilt i løpet av våren 2024.
	Antall nye dedikerte parkeringsplasser for	25	24	15	11	Fire plasser ved Regjeringskvartalet og to plasser i Kongens gate har blitt forsinket

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
					2023	
	utslippsfrie vare- og nyttebiler					grunnet anleggsarbeider. Plassene i Kongens gate forventes ferdigstilt i løpet av våren 2024, mens det er usikkert om plassene ved Regjeringskvartalet lar seg realisere på grunn av arbeidet med perimetersikring i området.
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Gjennomsnittlig responstid ved kollektivstans som følge av feilparkering skal være maks	13 min	14 min	22	15 min	
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste, hele døgnet	109 517	109 867	100 000	109 916	Sykefravær, vakanser, opplæring osv. vil påvirke resultatoppnåelsen. Stabiliteten blant bybetjenter har de siste årene bidratt til overoppfyllelse av måltallet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser en merinntekt på 35,3 mill. sammenlignet med budsjett, tilsvarende 11,7 %. Den viktigste årsaken til merinntekten er lavere kostnader enn budsjettet som følge av vakanser, lavere tap på fordringer og lavere service- og vedlikeholdskostnader knyttet til parkeringsutstyr enn budsjettet for. Inntektene fra parkering var i 2023 1,8 mill. høyere enn regulert budsjett. Inntektene fra lading av elkjøretøy har vært høyere enn budsjettet fordi strømprisen i perioder har vært lavere enn minstesatsen fastsatt av bystyret, mens inntekten fra p-avgift og p-gebyr har vært lavere enn budsjettet. Sammenlignet med 2022 er nedgangen i avgiftsbelagt parkering på 4,6 %.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 52,9 mill. av et regulert budsjett på 84,8 mill. Investeringsavviket er på 31,9 mill., noe som gir en gjennomføringsgrad på 62 %. Årsakene til avviket er forsinkelser ved etablering av ladeinfrastruktur for nyttetrafikken, samt at utvidelse av beboerparkeringsordningen i bydelene Ullern, Vestre Aker, Bjerke og Alna gjennomføres i 2024.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring skal sikre et godt tilbud til næringsdrivende med mindre mengder avfall til gjenvinning. Tilbudet omfatter innsamling av avfall, papiravfall, og mottak av grovavfall og farlig avfall. Næringsdrivende kan også levere park- og hageavfall på mottaks- og komposteringsanlegget på Grønmo. Etaten har avtale med Oslobygg om henting av 19 ulike avfallstyper fra Osloskolene.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Tonn totalt næringsavfall	32 512	30 051	28 570	28 886	28 963
Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene ¹⁾	23 233	23 074	22 448	22 227	18 467
Tonn restavfall direkte til forbrenning eller grovsortering	8 523	7 884	7 410	8 505	8 398
Tonn kildesortert avfall til sortering	1 645	1 070	1 686	1 122	848

¹⁾ Ny statistikk løsning for antall besøkende på gjenbruksstasjonene, som gir litt andre og riktigere besøkstall enn tidligere innrapportert. Resultatene for 2021 og 2022 er derfor justert her og kan sammenliknes med tall for 2023

Næringsavfall: Fra 01.01.2023 er det nasjonale krav om at næringsvirksomheter med husholdningslignende avfall, skal sortere mat-, plast-, og park- og hageavfall. For å imøtekomme kravet har etaten jobbet med å innføre kildesortering av mat-, plast- og papiravfall for eksisterende kunder, og stiller krav til alle nye kunder om at de må kildesortere disse avfallstypene. Mengden kildesortert avfall til sortering har gått ned, men samtidig har det vært en økning i bruk av separate beholdere for matavfall og plastemballasje.

Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene: Det vært en nedgang i antall næringsbesøkende fra 2022 til 2023, noe som kan ha en sammenheng med økte leveringspriser på gjenvinningsstasjonene i tråd med konsumprisindeksen.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering	Andel næringsavfall til materialgjenvinning	39,0 %	47,0 %	45,0 %	50,0 %	REG har utvidet pilot fra 2022, med separat sortering av matavfall og plastemballasje i egne beholdere. 130 kunder deltar i denne ordningen per 31.12.2023, noe som er en økning på 90 kunder fra 2022.

Driftsregnskapet

Driftsresultatet viser et mindreforbruk på 6,1 mill., tilsvarende 21 %.

Prisene for næringskunder ble i 2023 økt ulikt, avhengig av avtalebetingelser. Det ga en merinntekt på henholdsvis 3,0 og 7,5 mill. i forhold til budsjett og 2022. Kostnadene hadde ikke en tilsvarende økning som inntektene. Eksempelvis var strømprisene og CO₂-avgiften ble lavere enn forventet.

Investeringsregnskapet

Det ble brukt 1 mill. av investeringsbudsjettet på 5,4 mill., dvs. et mindreforbruk på 81,5 %. Mindreforbruket skyldes forsinkelse i arbeidet knyttet til utskiftning til maskiner og tunge kjøretøy med nullutslipp.

Investeringsmidlene skal brukes til å dekke merkostnaden ved å bytte til utslippsfrie tunge kjøretøy og maskiner. REG har flere pågående prosjekter som delfinansieres med støtte fra Enova. Etaten jobber kontinuerlig med å skifte ut tunge kjøretøy og maskiner til nullutslipp, men erfarer at spesielt markedet for elektriske mellomstore og store hjullastere er lite modent, noe som påvirker utskiftningstakten.

Brann- og redningsetaten (MOS)

Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, samt mot ulykker med farlig stoff eller farlig gods og andre akutte hendelser. Etaten slokker branner, bistår ved andre akutte ulykkessituasjoner og driver brannforebyggende virksomhet, der tilsyn og informasjon er sentrale virkemidler.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall omkomne i brann	5	4	5	4	6
Antall bygningsbranner	361	365	398	300	367
Responstid (gjennomsnitt) i 110-sentralen fra nødansrop besvares til utvarsling starter	1,34	1,34	1,34	0,00	1,28
Responstid i utrykning fra utvarsling starter til første bil er fremme på stedet	6,43	7,00	7,14	0,00	7,12
Antall reddede personer i branner og ulykker	123	105	107	128	132
Antall utrykninger	14 724	12 586	13 771	15 021	15 502
Antall unødige utrykninger (tilknyttet alarmanlegg)	5 214	4 712	5 460	6 574	6 770

Antall omkomne i brann: I 2023 omkom det seks personer i brann, hvorav fem var i kategorien utsatt grupper.

Antall bygningsbranner: Statistikken over antall bygningsbranner over tid (2011-2023) viser tendens til en svak nedgang. Folketallet har økt vesentlig i perioden. Økningen i 2023 antas å være en tilfeldig variasjon. Registrerte branner i bygning varierer fra mindre hendelser som brann i søppelkasse i et bygg til en omfattende brann som restaurant Festningen. Av de 367 brannene i bygninger i Oslo i 2023 var det 234 branner i boliger (ca. 64 %).

Unødige utrykninger: Endringene i tallene i unødige utrykninger skyldes at f.om. 1. januar 2023 endret DSB flere kriterier for registrering av hendelseskategorier, deriblant for alarm/ unødige alarmer. Dette har gjort det utfordrende å ta ut sammenliknbare tall over tid. Det er gjort noen mindre endringer i tidligere års innrapporterte tall.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Responskvalitet – bemanning i henhold til fastsatt minimumsnivå (andel vakter med forskriftsmessig bemanning)	0	57	100	90	For lav grunnbemanning, høyt sykefravær, mindre effekt av ny turnus enn forventet, uttak av mannskaper til kurs (elev/instruktør), uttak av mannskaper til prosjekter og vakanser i utrykningsstyrken er hovedårsakene til vakter med bemanning under minimum.
	Responskvalitet – Status beredskapsmateriell (andel vakter med foreskrevet førsteinnsatsmateriell disponibelt)	0,0 %	0,0 %	100,0 %	80,5 %	Det har vært utfordringer knyttet spesielt til høydemateriell og brannbåten som har gitt manglende måloppnåelse. Ved slutten av 2023 fikk etaten levert ny stigebil, og det er gjort tiltak for å bedre oppetiden til brannbåten. (Ny indikator, derav ikke tall for 2022).
	Andel bekymringsmeldinger om manglende bokompetanse som er fulgt opp med relevante tiltak innen 6 mnd.		88,0 %	50,0 %	87,0 %	Etaten har mottatt 636 bekymringsmeldinger via Branntips.no i 2023. Bekymringsmeldinger som gjelder boevne og behov for utdeling av trygghetsteknologi følges også opp i samarbeid med bydelene og helsesektoren.
	Tilsyn i særskilte brannobjekter etter en risikovurdering	98,0	618,0	400,0	554,0	Opplæring og innføring av nytt fagsystem har blitt flyttet til 2024 av praktiske årsaker, dette har gitt mulighet til å utføre flere tilsyn enn opprinnelig planlagt i 2023. I tillegg har etaten intensivert antall nattkontroller på skjenkesteder som særskilt oppfølging av gjenåpning etter pandemien.
	Responskvalitet – Kompetanse i henhold til kompetansekrav (andel medarbeidere med nødvendig sertifisering)	0	100	100	100	

Driftsregnskapet

Etaten har for regnskapsåret 2023 et mindreforbruk på 34,9 mill. inkludert selvkostregnskap, selvfinansierende regnskaper (IUA) og øremerkede midler. Etter fradrag av disse har etaten et mindreforbruk på 41,9 mill.

Etatens mindreforbruk i 2023 følger av forsinkelser ved ombygging og rehabilitering på flere brannstasjoner. Kostnadene knyttet til rehabiliteringer og utvidelser har påløpt senere enn forventet, noe som gir et samlet mindreforbruk på ca. 27 mill. I tillegg ble strømkostnadene i 2023 betydelig lavere enn forventet, noe som gir et mindreforbruk på ca. 10 mill. Effekten av lønnsoppgjøret ble om lag 10 mill. lavere enn forventet.

Samtidig har etaten hatt høyere inntekt fra Asker og Bærum for felles 110-sentral og på sykelønnsrefusjoner på til sammen 3 mill., og merforbruk til NKS 110-sentralenes oppdragshåndteringsverktøy og til reparasjon av materiell på til sammen 8,5 mill. I tillegg er det diverse mindre- og merforbruk på ulike poster som til sammen gir samlet mindreforbruk.

Investeringsregnskapet

Det ble brukt 28,7 mill. av et investeringsbudsjett på 14,5 mill., et merforbruk nær 200 % som har dekning i 2024-budsjettet. I skatteinngangssaken for 2023 ble 28,5 mill. reperiodisert fra 2023 til 2024. Dette var basert på en forventning om at en stigebil skulle bli levert i 2024. Den ble likevel levert på tampen av 2023. Merforbruket dekkes opp av reperiodiserte investeringsmidler i 2024.

Kjøp av transporttjenester (MOS)

Ansvarsområde

Kjøp av transporttjenester (kap. 711) omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester gjennom Ruter As som inngår avtaler med operatører om rutegående kollektivtransport i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Ruter er administrasjonsselskap for kollektivtransport i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Selskapet har som mål å drive helhetlig, rasjonelt og markedstilpasset kollektivtransport i Oslo- og Akershusregionen.

Status hovedmål

- 02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Ruterområdet	9,0 %	17,0 %	24,0 %	25,0 %	
	Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Oslo (buss- og båtkontrakter i Oslo)	0,0 %	36,0 %	57,0 %	59,0 %	I 2023 har det vært oppstart av flere store busskontrakter i Oslo. I arbeidet har Ruter lagt opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Forsinket leveranse av bussmateriell, og begrensninger

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						knyttet til Lysaker bru og Ulvøya bru bidrar til at det ikke er mulig å oppnå helt utslippsfri drift. Ved utgangen av 2023 er 8 0 % av alle busser i faste ruter i Oslo utslippsfrie. Flere av kontraktene ble rullert i desember, så helårseffekten kommer først i 2024.
	Markedsandel for kollektivtransporten	55,0 %	55,0 %	55,0 %	55,0%	Målet er oppnådd. Vegtrafikkindeksen viser imidlertid en nedgang på 0,7 % for Oslo i 2023. Det har vært 286 mill. kollektivreiser i Oslo. Dette er 96 % av nivået fra 2019, som er siste normalår før pandemien.

Driftsregnskapet

Kapitlet har et mindreforbruk på 43,6 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak ubrukte midler øremerket attraktivitetstiltak og pristiltak knyttet til barn og unge, der faktisk inntektstap ble lavere enn prognosen.

Investeringsregnskapet

Investeringsmidlene på kapitlet brukes for å finansiere detaljprosjektering av Diakonhjemmet stasjon.

Fornebubanen (MOS)

Ansvarsområde

Fornebubanen er et felles utbyggingsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Den nye T-banestrekningen skal gå mellom Majorstuen og Fornebu og blir omtrent åtte kilometer. Banen vil i sin helhet gå i tunnel. Det er planlagt seks nye stasjoner langs traséen: Skøyen, Vækerø, Lysaker, Fornebuporten, Flytårnet og Fornebu. På Fornebu skal det også bygges en base og verksted. Etaten skal sørge for at Fornebubanen blir realisert på vegne av Oslo kommune og Viken fylkeskommune.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget	Ferdigstilte entrepriser	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Inngå kontrakt med entreprenører	100,0 %	100,0 %	100,0 %	50,0 %	I 2023 har Fornebubanen inngått kontrakt for to av fire planlagte entrepriser, for tunnelentreprisene Skøyen – Vækerø og Majorstuen – Skøyen. Kontrakt for entreprisen Råbygg Fornebu stasjon og base ble ikke inngått i 2023 grunnet tidkrevende forhandlinger med utbyggere. Inngåelse av kontrakt for bygging av stasjonene Fornebuporten og Flytårnet ble ikke inngått i 2023 grunnet behov for ekstra kvalitetssikring av konkurransegrunnlaget.
	Oppstart av entreprisekontrakter	0,0 %	100,0 %	100,0 %	67,0 %	Fornebubanens plan for 2023 inkluderte oppstart av tre entreprisekontrakter. To av disse hadde oppstart som planlagt, mens entreprisen Råbygg Fornebu stasjon og base ikke kunne starte opp i 2023.

Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)

Ansvarsområde

Utgifter over kapitlet går til Oslo kommunes andel av Regionkontor Landbruk (RKL), medlemsavgift i Trygg trafikk og diverse utredninger og prosjekter.

Driftsregnskapet

Kapitlet har et mindreforbruk på 0,4 mill., tilsvarende 9,7 %.

Sykkelprosjektet (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for å følge opp Sykkelstrategien for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo. Bymiljøetaten har også ansvaret for aktiviteter og tiltak for gange i Oslo.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Totalt antall km sykkelveinett i Oslo (kommunalt og statlig)	234	242	254	276	293
Vekst i sykkeltrafikken (sykkelindeks, basisår 2014=100)	130	177	150	156	151

Totalt antall km sykkelveinett i Oslo: Nøkkeltallet omfatter både kommunalt og statlig sykkelveinett. Økning av totalt antall km sykkelveinett i Oslo etter 2023 består av 1 km bygget av

Statens vegvesen og 15,6 km bygget av Bymiljøetaten. Oppgraderte anlegg i 2023 er ikke inkludert i nøkkeltallet.

Vekst i sykkeltrafikken i forhold til basisåret: Sykkeltrafikken i 2023 var 51 % høyere enn i basisåret 2014. Tallene hentes fra sykkeltellere rundt omkring i byen, og gir en indikasjon på utviklingen i sykkeltrafikken. Tallene sier ikke noe om hvor mange sykkelreiser som gjennomføres totalt, eller hvor mange som sykler i Oslo.

Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo gjennomføres hvert annet år, og ble sist gjennomført i 2022.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Antall km ny- og oppgradert sykkelinfrastruktur	20,5	26,1	25,0	17,1	Innbyggeraksjoner og mer kompleks anleggsgjennomføring har bidratt til forsinkelser i flere prosjekter. I tillegg har etaten vært nødt til å sette av ressurser til avbøtende tiltak i forbindelse med stengingen av Ring 1. Tidlig vinter har også medført at noen prosjekter ikke har latt seg ferdigstille som planlagt.
	Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i sommerhalvåret	180	180	180	180	
	Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i vinterhalvåret	120	130	120	130	
	Antall nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard	311	310	300	300	Tallene viser endring fra foregående år.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 3,7 mill., tilsvarende 3,6 %. Merforbruket skyldes utløste variable vinterkostnader på grunn av en mer krevende vinter enn forutsatt i november og desember 2023.

Investeringsregnskapet

Det er investert for 343,1 mill. av det regulert budsjett på 364,9 mill. Investeringsavviket er på 21,8 mill., noe som gir en gjennomføringsgrad på 94 %. Avviket skyldes i hovedsak at investeringsprosjekter har hatt forsinket oppstart, forsinket gjennomføring eller er utsatt i påvente av reguleringsendringer.

Klimaetaten (MOS)

Ansvarsområde

Klimaetaten skal være en pådriver i kommunen for å nå målene om å bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo mot 2030, vedtatt av bystyret i sak 109/20, og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energiltak, jf. kap. 770.

Driftsregnskapet

Årsregnskapet viser et mindreforbruk på 7,4 mill. Av disse utgjør 5,2 mill. resterende midler for prosjektet Klimavennlige jobbreiser og 0,8 mill. er øremerkede statlige prosjektmidler.

Mindreforbruket knyttet til prosjektet Klimavennlige jobbreiser er knyttet til ubenyttede tilsagn om støtte til tiltak i noen av kommunens virksomheter for at ansatte kan reise mer klimavennlig i jobb og tjeneste.

Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)

Tall i mill.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - selvkost (MOS)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	3 194,6	3 173,6	2 720,6	2 771,0	-402,6
Netto driftsutgifter	-789,0	-1 333,2	-1 023,0	-987,7	345,5
Brutto investeringer i anleggsmidler	5 004,7	5 108,3	4 607,2	6 290,2	1 181,9

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
620	Vann- og avløpsetaten	-711,6	-867,7	-847,1	-1 180,6	333,5	333,5
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, selvkost	-111,5	-222,2	-207,6	-215,8	8,2	8,2
770	Tilskudd til klima- og energiltak	34,2	66,8	67,1	63,2	3,9	3,9
	Sum sektor	-789,0	-1 023,0	-987,7	-1 333,2	345,5	345,5

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 525,1	1 977,1	1 589,7	1 638,8	1 895,7
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	1 089,4	1 172,7	1 056,5	1 054,1	1 195,3
770	Tilskudd til klima- og energiltak (MOS)	45,7	44,8	74,4	78,1	82,6
Totalsu m		2 660,2	3 194,6	2 720,6	2 771,0	3 173,6

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
620	Vann- og avløpsetaten	4 871,0	4 364,2	6 051,8	5 052,0	999,8
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, selvkost	133,8	243,0	233,5	56,3	177,2
	Sum sektor	5 004,7	4 607,2	6 285,3	5 108,3	1 177,0

Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Vann- og avløpsetatens (VAV) formål er å dekke befolkningens og næringslivets behov for helsemessig trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for befolkningen og det ytre miljøet. Etaten betjener daglig ca. 700 000 innbyggere og forvalter samfunnskritisk infrastruktur til en verdi av over 120 mrd. Etatens virksomhet finansieres av vann- og avløpsgebyrer etter prinsippet om selvkostdekning.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Andel utførelse av anleggsarbeid på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av utført arbeid på bærekraftig biodiesel)	-	-	25,0 %	2,0 %	Andel utslippsfire maskiner (biogass eller elektrisk) er blitt faset inn raskere enn forutsatt.
	Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, utførelse av anleggsarbeid (målt som prosent av utført arbeid utslippsfritt/biogassbasert)	-	-	75,0 %	98,0 %	Andel utslippsfire maskiner (biogass eller elektrisk) er blitt faset inn raskere enn forutsatt.
	Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, lastebiltransport (målt som prosent av totalt kjørte km)	-	-	50,0 %	48,0 %	
	Andel lastebiltransport på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt kjørte km) ¹⁾	-	-	50,0 %	52,0 %	
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Andel vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser i tørrvær innenfor kravene til god badevannskvalitet (målt som TKB)	87,0 %	90,0 %	95,0 %	94,0 %	
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering	Mengde vanntap	35,0 %	33,5 %	30,0 %	33,4 %	Vanntapet er beregnet til 31,6 % for 2023, og 33,4 % beregnet som de tre siste års rullerende gjennomsnitt. Dette er litt under tilsvarende tall for 2022 og bekrefter trenden med at den pågående innsatsen med lekkasjearbeidet på vannledningene nå gir gevinst.
	Mengde utnyttelse av rågass til energiformål	80,0 %	80,3 %	90,0 %	90,0 %	
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Forsyningssikkerhet	99,99 %	99,99 %	99,98 %	99,99 %	

1) Ny i 2023, derav ikke tidligere resultater.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser en netto mindreforbruk på 333,5 mill., tilsvarende 39,4 %. Dette skyldes i hovedsak at opprinnelig budsjett la til grunn en høyere strømpris enn faktisk strømpris, og dels at utgiftene til Veas ble noe lavere enn budsjettet.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et brutto mindreforbruk på 999,8 mill., tilsvarende 16,5 %. Av dette utgjør reelle netto besparelser på ferdigstilte prosjekter 319,6 mill., særlig Rentvannsbassenger, UBRA, og Skullerud-Enebakkveien. Periodiseringsavvik i prosjekt Ny vannforsyning Oslo utgjør 443,5 mill. og i andre prosjekter om lag 60 mill. Reelle forsinkelser utgjør samlet 121,8 mill. og uforutsigbare avsetninger utgjør til sammen 55 mill.

Prognosen for ny vannforsyning til Oslo var i henhold til styringsrammen på 26,736 mrd. ved utgangen av rapporteringsperioden. Prosjektet er i rute og det forventes at anlegget kan settes i drift fra 1. januar 2028. I tråd med det etablerte rapporteringsregimet for prosjektet, orienterer byråd for miljø og samferdsel kvartalsvis til bystyret ved finansutvalget om utviklingen i ny vannforsyning til Oslo.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) skal ivareta kommunal renovasjon (innsamling, mottak og behandling av husholdningsavfall) på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Dette ansvaret er hjemlet i forurensningsloven. Etaten samler inn kildesortert avfall i poser (matavfall, plastemballasje og restavfall) og papiravfall hjemme hos innbyggerne, tar imot avfall på gjenbruksstasjoner, minigjenbruksstasjoner, hageavfallsmottak, returpunkter for glass- og metallemballasje, miljøstasjoner for farlig avfall og gjennomfører en årlig innsamling av juletrær. I tillegg mottas tekstiler i utplasserte tekstiltårn i samarbeid med eksterne aktører. Innsamlet restavfall, matavfall og plastemballasje leveres til utsorteringsanleggene hvor plast og matavfall blir utsortert. Restavfallet forbrennes og blir til fjernvarme. Plast avhendes til godkjent produsentansvarsselskap og matavfallet gjenvinnes til biogass og biogjødsel.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel tonn/husholdningsavfall til ombruk fra egne anlegg	0,9 %	0,5 %	0,5 %	0,7 %	0,8 %
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	1 110 376	1 061 758	898 321	969 899	987 732
Utsortert plastemballasje (kg per innbygger)	3,80	3,50	3,90	4,00	3,60
Utsortert matavfall (kg per innbygger)	27,2	29,0	27,0	22,9	21,6
Antall kg farlig avfall per innbygger	6	7	6	5	5
Antall brudd på utslippstillatelser	19	21	13	12	61

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall tonn NOx utslipp fra forbrenningsanlegget	92	98	79	76	70

Alle brudd på utslippstillatelser er avviksbehandlet. Den store økningen fra 2022 til 2023 skyldes endret måte å rapportere brudd på lagring av avfall på gulvet i mottakshallen ved Haraldrud og Klemetsrud sorteringsanlegg. I 2022 ble det rapportert ett brudd på hvert anlegg, mens det var ni hendelser totalt. For 2023 er alle hendelsene rapportert med 39 brudd på Haraldrud sorteringsanlegg og 15 brudd på Klemetsrud sorteringsanlegg.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Antall tonn fossile CO ₂ -ekvivalenter utslipp fra forbrenningsanlegget	49 282	46 767	48 852	46 103	Miljødirektoratet har i 2023 godkjent etatens søknad om en anleggsspesifikk CO ₂ -faktor for Haraldrud energigjenvinningsanlegg, slik at klimagassutslippene blir rapportert etter faktiske fossile utslipp.
	Antall tonn utsortert plastemballasje til materialgjenvinning	2 647	2 929	2 900	2 551	Brann og andre utfordringer knyttet til sorteringsanlegget har resultert i mindre utsortert plastemballasje. Etaten jobber med å redusere belastningen i mottaksanlegget, blant annet ved å øke vedlikeholdet på maskinene som fører avfallet inn i sorteringsanleggene, og ved kveldstømming av biler.
	Andel anleggsmaskiner på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff	85,0 %	96,0 %	95,0 %	96,0 %	Etaten jobber kontinuerlig med å skifte ut kjøretøy og maskiner til mer klimavennlige løsninger. For enkelte maskiner er det manglende teknologi på markedet.
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressursbehandling	Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning	39,0 %	41,0 %	42,0 %	41,0 %	
	Restavfallsmengde (kg) per innbygger totalt som går til energigjenvinning og deponi	178,3	163,0	170,0	156,6	Mengden restavfall hver innbygger kaster er i 2023 13,4 kg mindre enn i 2022, og 6,4 kg mindre enn i 2021.
	Antall Nm ³ solgt biogass	1 247 219	903 262	1 300 000	807 212	Utfordringen er knyttet til tilgang på matavfall for produksjon av biogass. Anlegget er et selvkostanlegg, dette begrenser muligheten til å ta imot matavfall utover det som samles inn fra Oslos innbyggere.

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						Det pågår en omorganiseringsprosess.
	Antall GWh solgt fjernvarme fra Haraldrud forbrenningsanlegg	203	226	203	223	
	Antall tonn solgt kompost	28 471	25 767	28 000	25 965	Etatens produkter er etterspurte. Totalvolum var i 2023 påvirket av sommerens fuktighetsnivå.
	Antall klager på innsamling i % av antall tømminger	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	

Driftsregnskapet

Driftsresultatet viser et mindreforbruk på 8,2 mill., tilsvarende 3,9 %.

Energiforbruket er stabilt og strømprisene har vært lavere, noe som ga et mindreforbruk på 36,4 mill. CO₂-avgiften ble 16,8 mill. lavere enn forventet, da satsen ble redusert fra Stortinget og etaten fikk godkjent en midlertidig anleggsspesifikk faktor. Praksis for beregning av internhusleie ble endret i 2023, og husleien er redusert med 20 mill. Brann ved Haraldrud sorteringsanlegg i april 2023 medførte ekstraordinære kostnader. Det er avsatt en forventet refusjonsinntekt på 7 mill. fra forsikringsoppgjøret. Reduserte mengder papp og papir med 6,8 %, samt lavere salgspris enn budsjettet, ga en mindreinntekt på 10 mill.

Investeringsregnskapet

Det ble brukt 56,3 mill. av et investeringsbudsjett på 238,3 mill., dvs. et mindreforbruk på 180 mill. 98,7 mill. er bundet opp i prosjekter som er i gjennomføringsfasen, og fortsetter i 2024. De resterende 83,3 mill. gjelder nye renovasjonsbiler og prosjekter i utviklingsfasen. De tre største prosjektene i 2023 var utrulling av prosjektet "En by, en nøkkel" (9,8 mill.), oppgradering av utsorteringsanlegget på Haraldrud (8,9 mill.) og nye renovasjonsbiler (4,9 mill.).

Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)

Ansvarsområde

Tilskudd til klima- og energitiltak er en tilskuddsordning som utbetaler støtte fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av tilskuddsordningen. Fondet finansierer netto driftsutgifter på kap. 770

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall normalladepunkt muliggjort gjennom tilskudd	15 572	16 202	10 690	7 642	5 944
Antall bedrifter, borettslag og sameier som har tilrettelagt for økt bruk av sykkel eller aktiv jobbreise	56	97	129	117	73
Antall kWp med lokal energiproduksjon som er installert gjennom tilskudd	522	1 172	283	750	6 493
Antall borettslag, sameier og privatboliger som har gjennomført energiforbedringstiltak	683	572	378	81	289
Antall hurtigladepunkt muliggjort gjennom tilskudd	0	0	3	12	6
Samlet gitt tilsagn for året (mill. kroner)	62,8	61,5	58,5	120,0	223,0
Utbetalt tilskudd for året (mill. kroner)	52,3	69,4	37,3	26,8	61,9

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret som andel av tilsagnsrammen	48,8 %	100,0 %	100,0 %	82,6 %	I 2023 har Klimaetaten gitt 223,3 mill. i tilsagn. Dette er ny rekord og tilsvarer 82,6 % av tilsagnsrammen på 270 mill. Tilsagnsrammen er økt to ganger i løpet av året på grunn av stor pågang fra innbyggere, borettslag og sameier, og næringslivet.
	Andel av tilsagnsrammen rettet mot bygg- og anlegg	2,3 %	15,4 %	10,0 %	6,1 %	Det er ved årsslutt gitt tilsagn på 16 mill. til tiltak innen bygg- og anleggssektoren. Dette utgjør 6 % av tilsagnsrammen, og viser at måltallet på 10 % ikke er nådd. Tilsagnsbeløpet som er gitt, er likevel på nivå med 2022. Samtidig som den totale tilsagnsrammen har økt i løpet av året, har måltallet for andelen tilsagn gitt til bygg og anlegg blitt redusert fra 20 % til 10 % for å være mer i tråd med ambisjonene for sektoren.

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Andel av tilsagnsrammen rettet mot energibesparende tiltak	16,0 %	50,0 %	30,0 %	43,6 %	Det har fra høsten 2022 og til utgangen av 2023 pågått en energikampanje med økte støttesatser innenfor tilskuddsordninger rettet mot energibesparende tiltak. Tilskuddsordningene rettet mot energibesparende tiltak har vært svært populære og målet for året er overoppfyllt. Høsten 2023 lanserte Enova nasjonale tilskuddsordninger for energiforbedring i borettslag, sameier og bedrifter. Ettersom kommunen ikke skal gi tilskudd til samme tiltak som Enova, ble kommunens tilskuddsordninger rettet mot samme målgrupper avvirket.
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Andel av tilsagnsrammen rettet mot transportsektoren	31,0 %	34,0 %	40,0 %	32,9 %	Det er gitt nesten 89 mill. i tilsagn til tiltak innen transportsektoren, dette utgjør 33 % av tilsagnsrammen for året. Store tilsagn til ordningene for offentlig tilgjengelig hurtiglading av tunge kjøretøy og biogasstasjoner utgjør en vesentlig del av gitte tilsagn innenfor denne sektoren. Selv om det er gitt mye i tilsagn til sektoren, er det et avvik på 7 pp. opp til måltallet på 40 %. Noe av grunnen til at måltallet ikke ble nådd, er at tilsagnsrammen ble økt fra 150 mill. til 270 mill. i løpet av året og andelen av tilsagn rettet mot transportsektoren har dermed vært betydelig høyere enn tidligere år.

Driftsregnskapet

Årsregnskapet viser et avvik på 3,9 mill., tilsvarende 5,8 %. Dette er hovedsakelig knyttet til høyere renteinntekter enn budsjettert.

Næring og eierskap (NOE)

Ansvarsområde

Sektoransvaret omfatter områdene næringsutvikling og profilering, forvaltning av kommunens serverings-, salgs- og skjenkebevillinger i tillegg til kommunens oppfølging av eierskapet i aksjeselskaper og foretak. Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Eiendomsforetakene er ansvarlig for utbygging, drift og vedlikehold av formålsbygg som kulturbygg, idrettsanlegg, skoler, barnehager, brannstasjoner, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, og kommunale boliger. Oslo Havn KF er ansvarlig for havnedrift, oppsyn med trafikken i sjøområdet og forvaltning av havnens eiendommer og innretninger. Sektoren omfatter i 2023 en ordinær etat, tre kommunale foretak og eierskap i 17 aksjeselskap.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for næring og eierskap (NOE)*	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	749,5	674,2	193,9	732,4	58,2
Netto driftsutgifter	564,9	598,9	126,9	664,3	65,4
Brutto investeringer i anleggsmidler	629,7	786,8	1 261,9	2 717,3	1 930,5

*Tallene er eksklusive kommunale foretak

Punktene som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Oslo Science City har etablert seg som en viktig arena for ny innovasjon og næringsutvikling og får stadig større internasjonal oppmerksomhet
- Økosystemet knyttet til oppstarts- og vekstselskaper er i positiv utvikling, men tilgang på talent er en voksende utfordring
- Reiselivet i Oslo har reetablert seg, med bl.a. flere gjestedøgn enn i årene før pandemien
- Flere store og viktige prosjekter er ferdigstilt i 2023, blant annet Majorstuen flerbrukshall, Dronning Ingrid's hage, Lambertseterhjemmet, Sentrum brannstasjon, den nye Legevakten og Voldsløkka skole og kulturstasjon.
- 270 nye kommunale boliger er ferdigstilt

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
170	Oslo Havn KF - overføring	14,1	0	5,1	5,1	0	0
172	Boligbygg Oslo KF - overføring	157,7	0	69,2	69,2	0	0
179	Oslobygg KF - overføring	118,6	15	407,6	403,4	4,2	4,2
455	Næringsutvikling	249,8	72,4	96,7	76,7	19,9	0,6
456	Overføring av statlige næringsrettede midler	-0,7	0,8	43,8	14,6	29,2	0
459	Næringsetaten	25,4	38,7	41,9	29,8	12,1	12,1
	Sum sektor	564,9	126,9	664,3	598,9	65,4	16,8

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
170	Oslo Havn KF - overføring (NOE)	0,0	14,3	0,0	5,1	5,1
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	21,6	157,7	0,0	69,2	69,2
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	92,7	150,7	15,0	407,6	403,4
455	Næringsutvikling (NOE)	353,1	313,4	72,4	96,7	77,2
456	Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)	63,4	48,7	31,4	75,5	48,9
459	Næringsetaten (NOE)	317,4	64,7	75,1	78,3	70,4
Totalsu m		848,2	749,5	193,9	732,4	674,2

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
170	Oslo Havn KF - overføring	4,5	0	6,3	6,3	0
172	Boligbygg Oslo KF - overføring	274,5	198	639	362,3	276,7
179	Oslobygg KF - overføring	332,9	289,3	883,9	405,8	478,1
180	Usikkerhetsavsetning investering	0	650	876,7	0	876,7
185	Forskjellige utbedringstiltak	80,8	124,6	311,2	12,4	298,8
459	Næringssetaten	0	0	0,1	0	0,1
	Sum sektor	692,7	1 261,90	2 717,30	786,8	1 930,50

Forskjellige utbedringstiltak (NOE)

Ansvarsområde

Oslobygg KF administrerer kapittelet som inneholder investeringsmidler til tiltak som forbedrer tilgjengelighet i kommunale eiendommer for orienterings- og bevegelseshemmede. Midler blir tildelt etter søknad til kommunale prosjekter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i samarbeid med brukerne og i samsvar med en prioritert arbeidsplan. Det er i 2023 gjennomført kartlegging, tilstandsvurdering, prosjektering og anskaffelser, samt oppfølging og etterarbeid for tidligere bevilgede tiltak.

I 2023 ble 21 prosjekter ferdigstilt og tilskudd utbetalt. Det utgjorde 64,2 mill. av et budsjett på 311,2 mill. Det er utbetalt tilskudd til barnehager, skoler, sykehjem, t-banestasjoner, idrettsbygg og friområder/parker. Investeringene i 2023 gikk hovedsakelig til innvendige heiser, ramper, dørautomatikk, toaletter, uteområder og lekeplasser. Det er bydeler, Ruter, Sporveien, etater og foretak som søker om tilskudd.

I regnskapet ble det tidligere avsatt for det som var produsert, men ikke utbetalt tilskudd til, i kommunens virksomheter. Praksisen endres og erstattes med budsjettjusteringer fra 2024 og det er dermed ikke gjennomført avsetninger i 2023. Avsetningen fra 2022 på 54,9 mill. er tilbakeført i 2023 og reduserte dermed investeringene til 12,4 mill. av et justert budsjett på 311,3 mill. Avviket på 298,8 mill. skyldes at prosjektene løper over flere år og blir utbetalt først ved ferdigstillelse. Det er i tillegg gitt tilsagn om tilskudd, men ikke utbetalt til 121 prosjekter som foreløpig ikke er ferdigstilt.

Næringsutvikling (NOE)

Ansvarsområde

Aktiviteter finansiert over kap. 455 skal bidra til at Oslo blir en mer attraktiv, kunnskapsbasert og konkurransedyktig næringsregion nasjonalt og internasjonalt. Videre skal Oslo være et foretrukket alternativ for store internasjonale konferanser og et attraktivt besøksmål. Innsatsen på næringsutvikling skal bidra til en innovativ og konkurransedyktig økonomi som bidrar til det grønne skiftet og skaper bærekraftige, trygge og varige arbeidsplasser for hele samfunnet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall bedrifter	89 324	91 139	95 464	100 459	103 521
Sysselsatte med arbeidssted i Oslo	491 194	485 787	507 232	0	0
Antall nyetableringer	14 322	15 362	0	0	10 754
Antall nyetableringer	14 322	15 362	0	0	0
Antall studenter	80 983	85 777	88 911	85 263	0
Antall gjestedøgn	5 610 934	2 287 452	2 764 501	5 704 364	6 350 848
Cruiseanløp, skip	124	11	17	161	0
Antall cruisepassasjerer	229 068	934	14 146	263 667	0
Internasjonale kongresser	67	14	33	90	0
Besøk ved turistinformasjonene	443 000	55 000	45 000	185 000	203 000

Status hovedmål

- 01. Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv

Oslo kommunes næringspolitikk bygger på bystyrets vedtak i 2015 og Regional plan for innovasjon og nyskaping for Oslo og Akershus frem mot 2025. Planen har fem generiske innsatsområder: Klynge- og nettverksutvikling, entreprenørskap og vekstbedrifter, innovative offentlige anskaffelser, samt tidligfasefinansiering og kommersialisering av forskningsresultater. Planen gjennomføres i samarbeid mellom SIVA, Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Viken og Oslo kommune.

Innovasjonsprogram Oslo 2023 (IPO 2023) var innrettet mot prosjekter som bidro til bærekraftig og miljøvennlig næringsutvikling og mangfold for å bidra til det grønne skiftet og styrke konkurranseevnen gjennom klynge- og nettverksutvikling, entreprenørskap, leverandørutvikling, og ikke minst kommersialisering av forskningsresultater.

Det var for IPO 2023 avsatt 13,8 mill. Det kom inn 85 søknader med et samlet søknadsbeløp på 62,637 mill. Av disse valgte Oslo kommune å støtte 26 prosjekter, 59 prosjekter fikk avslag.

Oslo kommunes næringsutviklingsselskap, Oslo Business Region AS (OBR) har i 2023 stimulert til vekst og økt internasjonalisering i næringslivet og bidratt til at flere vekstselskaper lykkes gjennom å koble lokalt og internasjonalt næringsliv, deling av informasjon om muligheter og Oslos fortrinn. Det har særlig vært arbeidet med talentattraksjon og tiltrekning av internasjonale investeringer, samt å bygge opp under Oslos merkevare som en attraktiv by for å opprette og drive virksomhet.

I Oslo sysselsetter 2 000 oppstartsselskaper og 200 skaleringsbedrifter over 14.300 personer og bidrar med 12,3 milliarder kroner i verdiskapning. Selskapene er viktige innovasjonsdrivere for Oslo og bidrar til eksport og grønn omstilling. Teknologi som løser klimautfordringer er en av de raskest voksende sektorene i Oslo.

16.000 gründere, investorer og bedriftsledere deltok på Oslo InnovationWeek 2023, og 25% av disse var fra utlandet. Det var over 70 arrangementer om entreprenørskap og bærekraftige

løsninger, arrangert av over 100 gründer- og innovasjonsmiljøer. To samarbeid ble også lansert i 2023 med NTNU og OsloMet, for å koble mellom næringsliv og studenter.

OBR bidro til at 100 internasjonale investeringsfond fra både Europa, Asia og USA fikk nye kontakter i innovasjonsmiljøet i Oslo. Fondene investerer i bærekraftige, innovative løsninger. 2 vekstbedrifter fikk også investeringer på totalt 26.3 mill. i etterkant av våre programmer.

Etablerertjenesten i Oslo har i 2023 har arbeidet i skjæringspunktet mellom det å bistå med sysselsetting og det å bidra til at mennesker kan skape sin egen arbeidsplass. Dette utfra at Oslo trenger flere mangfolds-gründere og at det er behov for å få flere fra utenforskap og inn i arbeid. Tjenesten har vært rettet inn mot sosialt og grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Det er så langt etablert veilednings- og etablerertjenester i bydel Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Stovner.

SmartOslo er en tilskuddsordning. Her kan virksomheter i Oslo kommune søke midler i samarbeid med næringslivet for å utvikle og teste nye produkter og tjenester som potensielt kan løse et problem, eller møte et behov kommunen står ovenfor. I 2023 ble det innvilget 12,5mill. En stor andel av søknadene har ambisjoner om å bidra til kutt i klimagassutslipp og øke biomangfoldet. Antall søknader har tatt seg kraftig opp de siste årene. Flere av prosjektene har et betydelig skaleringspotensial som kan bidra til effektivisering, mer og bedre samhandling på tvers av sektorer og kostnadsbesparelser for både privat og offentlig sektor. Gjennom SmartOslo ordningen får kommunen raskt testet nye løsninger, trigget innovasjonskultur i offentlig sektor og samtidig stimulert bedriftene med de beste ideene til å skalere og vokse.

«Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden» (campusstrategien) er rettet inn mot å skape innovasjon og nye bedrifter rundt de tyngste kunnskapsmiljøene i Oslo. Strategiens hovedmål er å styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. Et bedre samspill mellom byutvikling, utdanning, forskning, næringsliv og offentlig sektor skal bidra til økt verdiskaping, innovasjon, omstilling til nullutslippssamfunnet og flere arbeidsplasser. Etablering av innovasjonsdistrikter er et hovedgrep i strategien, for å stimulere til et slikt samspill.

I 2023 har utvikling av de tre innovasjonsdistriktene Oslo Science City (OSC), Hovinbyen Sirkulære Oslo (HSO) og Punkt Oslo vært høyt prioritert. Innovasjonsdistrikter er områder hvor det i særlig grad skal tilrettelegges for innovasjon og næringsutvikling i nær tilknytning til viktige kunnskapsmiljøer. Innovasjonsdistriktene skal bli attraktive test- og demonstrasjonsarenaer for nye løsninger og ny næring.

Oslo Science City består av de største og viktigste aktørene i området som strekker seg fra Majorstuen via Marienlyst og Blindern til Gaustad og Ullevål stadion, samt Campus Radiumhospitalet. Dette er Norges mest kunnskapstette område, med et stort potensial for innovasjon og nye arbeidsplasser innen helse, livsvitenskap, digitalisering, energi, klima og bærekraft. Foreningen har nå 16 medlemmer og den siste organisasjonen som ble med i 2023 er Handelshøyskolen BI. Hovinbyen Sirkulære Oslo (HSO) tar utgangspunkt i områdene Økern, Ulven og Haraldrud. Visjonen er å skape et verdensledende innovasjonsdistrikt for sirkulær økonomi - særlig innen bygg, anlegg og produksjonsnæring. I 2023 har HSO jobbet både med medlemsrekruttering og mulighetsstudie som skal lanseres til våren 2024. Punkt Oslo er innovasjonsdistriktet midt i Oslo sentrum, og her er visjonen å skape en verdensledende arena for urban innovasjon i en havneby.

Reiseliv

Strategi for Oslo som bærekraftig reisemål ble behandlet i bystyret i mars. Strategien peker på tre strategiske innsatsområder.

1. Videreutvikle Oslos attraktivitet som bærekraftig reisemål
2. Tydeliggjøre Oslo som bærekraftig reisemål
3. Etablere strategiske samarbeid for utvikling og profilering

Hvert av de strategiske innsatsområdene har tiltakspunkter, som skal bidra til å nå målet.

2023 var et godt år for Oslos reiseliv. Fordelaktig valuta og nye kulturtilbud har fått mye internasjonal oppmerksomhet og skapt økt internasjonal trafikk. Utenlandske overnattinger hadde en økning 28% for hele året mens desember alene hadde 27,5% økning, som viser at Oslo er blitt et mer attraktivt reisemål også på vinteren. USA, Tyskland, Sverige, Storbritannia og Frankrike var sterkest representert.

Turistundersøkelse gjennomført av Innovasjon Norge sommeren 2023 viser at hele 2 av 3 er interessert i å oppleve kultur, kunst og historie og/eller stedenes kultur, mat og livsstil noe som også er positivt for Oslo.

Tilskudd til profilering av Oslo som et bærekraftig reisemål ble videreført i 2023. Det ble utlyst og tildelt 15 mill. til prosjekter med fokus på profilering og synliggjøring av Oslo som et bærekraftig reisemål.

Driftsregnskapet

Regnskap for næringsutviklingskapitlet viser et mindreforbruk på 19,9 mill. som skyldes redusert aktivitet på enkelte poster. Aktiviteten på disse postene vil imidlertid ta seg opp i 2024 og midlene vil benyttes fullt ut. SmartOslo ordningen har løpende søknadsfrist. Søknader vedtatt ultimo 2023 blir først utbetalt primo 2024. Ubrukte midler i 2023 vil i sin helhet bli overført til 2024.

Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)

Ansvarsområde

De statlige regionale næringsrettede virkemidlene er bevilget videre fra Oslo kommune i egne oppdragsbrev til Innovasjon Norge og SIVA som har det operative ansvaret for programmene. Oppdragsbrevene knytter bruken av virkemidlene opp mot å løse regionale næringsutfordringer for Oslo.

Oslo kommune har det operative forvaltningsansvar midler til utbygging av bredbånd i områder med begrenset dekning.

Aktiviteten mobilisering til forskningsbasert innovasjon (FORREGION) er samfinansiert mellom KDD og Oslo kommune. FORREGION skal mobilisere næringsliv med liten forskningserfaring til å ta i bruk forskning i sitt innovasjonsarbeid. Aktivitetene i FORREGION er kompetansemegling og forprosjekter. Kompetansemeglerne veileder bedrifter for å styrke forskningsbasert utvikling i næringslivet i Oslo, og har utgangspunkt i de tre innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Hovinbyen og Punkt Oslo. I 2023 ga kompetansemeglerne veiledning til vel 100 bedrifter, som er noe lavere enn året før. Nedgangen skyldes en omdisponering av ressurser fra

kompetansemegling til forprosjekter i forbindelse med at Oslo mistet finansiering til Regionale forskningsfond. Det ble finansiert 13 forprosjekter i 2023 mot 9 året før.

Regionale forskningsfond (RFF) Oslo har vært har vært knyttet til det grønne skiftet, sirkulærøkonomi, digitalisering, helse og klima. KDD kuttet i 2023 bevilgningene til RFF i Oslo. Oslo kommune har imidlertid ansvar for oppfølging av prosjektene som har fått støtte fra fondet. I løpet av 2023 ble 15 prosjekter gjennomført og ved inngangen til 2024 er det fortsatt 24 prosjekter som er i gjennomføringsfase. De siste prosjektene antas å være gjennomført innen utgangen av 2025.

Driftsregnskapet

Regnskap for de statlige næringsrettede midlene viser et mindreforbruk i 2023 på samlet 29,1 mill. som i hovedsak skyldes restporteføljen til (RFF) hvor det er bevilget midler til 24 prosjekter som fortsatt er under gjennomføring. Ubrukte midler i 2023 vil i sin helhet bli overført til 2024. Under FORREGION er det bevilget midler til forprosjekter som også kommer til utbetaling når prosjektene er gjennomført.

Næringsetaten (NOE)

Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten gjennomfører også tilsyn etter tobakksskadeloven.

Næringsetatens overordnede mål er å bidra til at Oslo skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende by- og uteliv, og at salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår og med seriøse næringsdrivende. Næringsetaten skal utøve profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde, og skape forutsigbarhet ved at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Salgsbevillinger	444	458	470	475	447
Skjenkebevillinger	1 281	1 286	1 333	1 357	1 347
Serveringsbevillinger	2 944	2 988	3 061	3 084	3 128
Vedtak fattet av Næringsetaten	3 991	3 928	4 434	4 135	4 700
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger	4 828	5 111	3 787	4 886	5 293
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	2	0	3	0	6
Inndragninger pga vandel	20	2	1	1	1
Klager på vedtak	23	19	4	2	3
Tilsyn av registrerte utsalgssteder for tobakk	1 487	1 536	1 149	0	2 036

Status hovedmål

- 02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet	Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	150	84	150	157	
	Antall samarbeids- og koordineringsmøter med andre kontrollinstanser	30	31	30	39	
	Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinære løpende veiledning	100	138	100	98	
	Forebyggende veiledning som en del av skjenkekontrollen	400	1 700	1 000	1 043	
	Antall veiledningsbesøk ved veiledningsteamet	600	0	0		
	Antall løpende vandelsvurdering i bevillingsmassen	250	250	250	252	
	Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager 1)	90,0 %	95,0 %	90,0 %	95,0 %	
	Antall diskrimineringskontroller	40	29	50	50	

Oslo er en anerkjent utelivs- og kulturby som gjør det attraktivt for både innbyggere og tilreisende å besøke byens serverings- og skjenkesteder. Næringsetatens årlige trygghetsundersøkelse viser at 74 % av byens befolkning synes det er trygt å være ute i Oslo i helgene, en økning på 19 prosentpoeng siden undersøkelsens oppstart i 2012. Tallet har imidlertid gått noe ned siden 2022. Tilbakemeldingene i etatens årlige brukerundersøkelse er positive, og etaten har jevnt over fått bedre tilbakemeldinger enn tidligere år.

I 2023 har Næringssetaten prioritert å skape gode arenaer for samhandling med utelivsnæringen. Også 2023 har vært et utfordrende økonomisk år for utelivsnæringen. Det har vært en økning i antall konkurser og flere store aktører har forsvunnet. Tall fra Brønnøysundregistrene viser at 92 steder stengte i 2023 som følge av konkurs, tilsvarende konkurstall for 2022 var 68. Deler av utelivsnæringen har lenge vært bekymret for en overetablering av utesteder i Oslo og relativt sett var det få konkurser under pandemien da flere aktører opprettholdt inntjening gjennom statlige og kommunale støtteordninger. Disse to faktorene kombinert med dyrere driftskostnader og restanser fra pandemien kan være forklaringen på økningen i antallet konkurser.

Trenden der større konserner kjøper opp eksisterende steder og etablerer nye, fortsetter. Slike oppkjøp fører til kompliserte saksforhold og utfordrende saksbehandling for Næringsetaten. Det er også flere søknader om skjenkebevilling på andre arenaer enn typiske restauranter; for eksempel kulturhus, flerbruksbygg, kinoer og andre kombinasjonskonsepter.

Samlet sett har dette resultert i at utelivsnæringen i Oslo har vært i endring gjennom 2023. Forandringer i åpningstider, nye konsepter og navneendringer på etablerte utesteder har gjort kontrolloppgavene til Næringsetaten mer utfordrende. Den økte kompleksiteten, kombinert med en større saksmengde, har ført til at de mest kompliserte sakene ikke er blitt behandlet innenfor lovens frist.

Næringsetaten arrangerte i 2023 for første gang et seminar for utelivsnæringen og samarbeidsaktører som Likestillings- og diskrimineringsombudet, Arbeidstilsynet, Oslo politidistrikt og Brann- og redningsetaten. Tema var hvordan fremtiden ser ut i Oslos utelivsnæring.

Etaten har gjennomført flere forebyggende veiledninger som en del av skjenkekontrollen enn det som følger av måltallet. Prioriterte veiledningstema har vært å forhindre seksuell trakassering og diskriminering samt julebordsproblematikk og uregelmessigheter når det gjelder brannvern.

Næringsetaten har i 2023 nådd måltallet for antall diskrimineringskontroller. Kontrollørene har vært spesielt oppmerksomme på utelivsdiskriminering og trakassering. Etaten veileder og har dialog om rutiner for å forhindre diskriminering og trakassering i utelivet. Totalt ble 50 populære steder kontrollert med tanke på å avdekke diskriminering i døren. Det ble ikke avdekket rapporteringsverdige forhold.

Driftsregnskapet

Næringsetatens driftsregnskap viser et mindreforbruk på 12,1 mill. som i hovedsak skyldes økte gebyrinntekter, vakante stillinger og nedskalering av prosjekter.

Kommunale foretak

Ansvarsområde

Oslo kommune har tre kommunale foretak: Boligbygg Oslo KF, Oslo Havn KF og Oslobygg KF. Oslobygg ble etablert som operativt foretak 1.9.2021 og viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten i Boligbygg Oslo KF. I tillegg har Oslobygg ansvaret for forvaltning av midler til ulike tiltak for universell utforming i kommunen kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsresultat kommunale foretak

Tall i mill.

Kap.	Foretak	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
055	Boligbygg Oslo KF	54,9	0,0	-20,0	-155,7	135,7
060	Oslo Havn KF	-172,1	-125,0	-166,9	-194,2	27,3
063	Oslobygg KF	82,8	-100,0	74,6	-160,7	235,3
	Sum netto driftsresultat	-34,4	-225,0	-112,3	-510,5	398,2

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
055	Boligbygg Oslo KF	1 097,1	925,0	2 049,4	1 502,3	547,1
060	Oslo Havn KF	116,6	337,0	550,9	151,9	399,0
063	Oslobygg KF	6 088,7	6 473,5	8 550,1	7 072,0	1 478,1
	Sum sektor	7 302,4	7 735,5	11 150,5	8 726,3	2 424,2

Boligbygg Oslo KF (NOE)

Ansvarsområde

Foretaket skal være et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket skal på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune. Foretaket skal ivareta bygningsmassen gjennom forsvarlig drift, forebyggende vedlikehold, kontinuerlig utvikling og god forvaltning.

Per 31.12.2023 forvaltet foretaket 11 873 boliger, inkludert 121 Ungbo-boliger og 13 presteboliger. I tillegg ivaretar foretaket kommunens eierskap og forvaltningsansvar for parkeringsplasser og enkelte næringslokaler tilknyttet boligmassen.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
KJØP/SALG	0	0	0	0	0
Kjøp av boliger	0	146	165	97	95
Salg av boliger	0	29	41	4	13
PRODUKSJONSMIDLER	0	0	0	0	0
Boliger	11 231	11 355	11 377	11 467	11 739
Presteboliger	29	23	15	15	13
Ungbo	124	123	121	121	121
TOTALT ANTALL BOLIGER	11 384	11 501	11 513	11 603	11 873
Næringslokaler/parkering	1 869	2 180	2 301	2 388	2 506
TOTALT ANTALL OBJEKTER	13 253	13 681	13 814	13 991	14 379
PRODUKSJON (VOLUM)	0	0	0	0	0
Tildelte boliger etter boligvedtak	1 533	1 649	1 491	1 539	1 697
Kontraktsfornyelser	1 677	1 704	1 744	1 864	2 237
PRODUKTIVITET	0	0	0	0	0
Leieinntekt pr m2 bta	1 468	1 521	1 499	1 564	1 694
FDV-kostnad pr m2 basert på felles kontoplan	908	921	1 054	1 170	1 185

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Operasjonell ledighet	4,0 %	4,0 %	4,0 %	3,4 %	
	Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid	100,0 %	100,0 %	100,0 %	95,0 %	
	Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhustandard		100,0 %			ingen prosjekter
	Andel fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser		100,0 %	100,0 %		ingen prosjekter
	Andel nullutslipps tjenestebiler under 3500 kg	95,0 %	100,0 %	100,0 %	95,0 %	

For regnskapsåret 2023 har Boligbygg levert godt på målene om å ivareta kommunens bygningsmasse gjennom forsvarlig drift, forebyggende vedlikehold, kontinuerlig utvikling og god forvaltning.

Boligbygg har hatt en økning på til sammen 270 boliger i 2023. Økningen relateres både til netto tilvekst fra kjøps- og salgsaktivitetene, men også til fremskaffelse av modulenheter til bruk for flyktninger samt etablering av boligkontrakter knyttet til tidligere næringsarealer. Både antallet nytildelinger og antallet fornyelser er noe lavere enn i 2022. Alle kjøp og salg er gjort til markedsmessige vilkår.

Boligbyggs arbeid med bosetting av flyktninger er fullt ut integrert i de regulære prosessene, men et stadig økende boligbehov har utfordret foretakets samlede produksjonskapasitet særlig på investeringssiden.

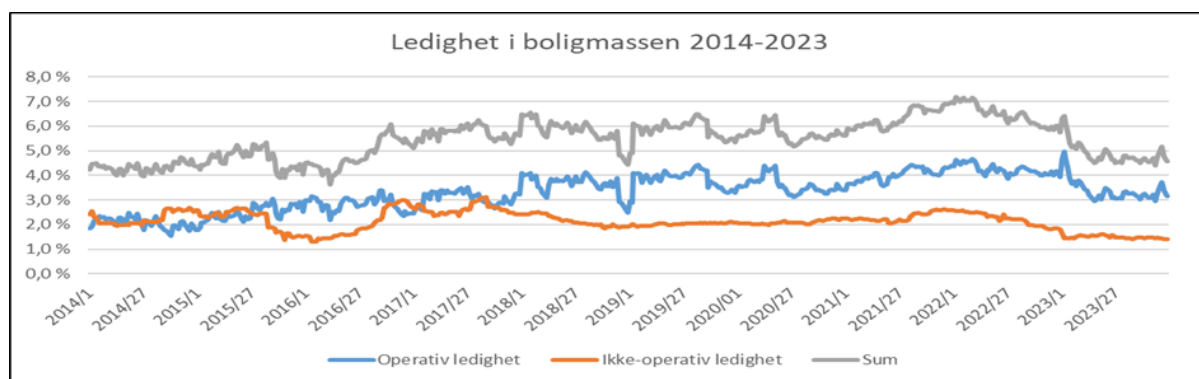
Omfanget av rehabiliterings- og utviklingsprosjekter har økt de siste årene. Noe som er vesentlig sett opp mot målet om å redusere porteføljens vedlikeholdsetterslep.

Boligbygg har opplevd betydelig vekst i kostnadene sammenlignet med inntektene i perioden 2018-2023. Bygg- og anleggsbransjen har vært truffet hardt med kraftig prispress og ressurs- og leveranseutfordringer. En situasjon som er i ferd med å snu og som forhåpentligvis vil normalisere seg fremover. Kapitalkostnadene økte i 2023 som følge av nye låneopptak og økte renter med 50,6 mill. til 254,4 mill.

Til tross for at vedlikeholdsinnsatsen til Boligbygg har økt de siste årene, har bygningsmassen et vesentlig vedlikeholdsetterslep.

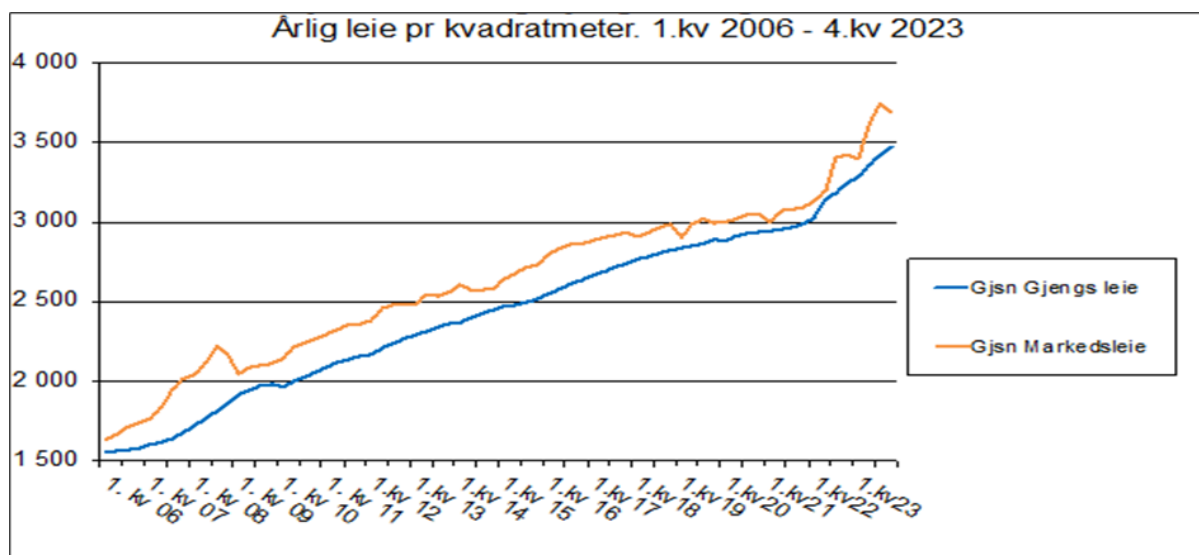
Ledighet og utnyttelse av boligporteføljen;

I 2023 har den gjennomsnittlige operative ledigheten vært 3,4 %, det vil si 0,6 prosentpoeng lavere enn målet på 4,0 %. Gjennom året har den operative ledigheten variert fra 5,0 % til 3,0%. Svingningene skyldes i hovedsak opphopning av ledige boliger ved inngangen til året 2023 og har fra februar 2023 ikke vært over 4 %.

Gjennomsnittlig gjengs leie og markedsleie;

Boligbygg fremskaffer statistikk for markedsleie og gjengs leie hvert kvartal. Nedenstående figur viser utviklingen gjennom de seneste årene for en gjennomsnittlig toromsleilighet. Ifølge statistikken for 4. kvartal 2023 var gjennomsnittlig gjengs leie 3 474 kr/m², mens gjennomsnittlig markedsleie var 3 692 kr/m². Gjengs leie lå altså 6,2 % lavere enn markedsleien. Det seneste året (4. kvartal 2022 - 4. kvartal 2023) har markedsleien økt med 8 % mens gjengs leie har økt med 7 %.

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2023 etter kommunale regnskapsregler ble 135,7 mill. bedre enn regulert budsjett, etter at det ble overført 241,5 mill. i konsernbidrag til bykassen. Regnskapet for netto driftsresultatet er 155,7 mill. og regulert budsjett for netto driftsresultat er 20 mill.

Sum driftsinntekter viste et positivt avvik på 114,5 mill. De fakturerbare salgs- og leieinntektene bidro positivt med 72,5 mill. Overføringer og tilskudd fra andre viste et positivt avvik på 29,0 mill, dette relateres til refusjon for saksomkostninger på 17,0 mill. samt 8,3 mill. høyere forsikringsoppgjør enn budsjettet. Driftsutgiftene viste i 2023 et mindreforbruk i forhold til regulert budsjett på 20,7 mill., eks. avskrivninger. Hovedårsaken til avviket skyldes lavere strømutfgifter enn budsjettet. Netto finansutgifter viste et mindreforbruk på 10,7 mill. i 2023. Dette skyldes at de faktiske rentekostnadene på lån i lånefondet ble lavere enn budsjettet.

Investeringsregnskapet

Foretaket har i 2023 investert for 1 502,3 mill. av et justert budsjett på 2 049,4 mill. Avviket på 547,1 mill. er relatert til reelle forsinkelser iht. vedtatt tidsplan.

Kjøp av maskiner og utstyr

Det er regnskapsført 0,7 mill. innenfor denne budsjettposten, justert budsjett var på 1,4 mill. Mindreforbruket relateres til noe forsinket fremdrift.

Diverse rehabiliterings- og utviklingsprosjekter inkl. brannsikring

Foretaket har i 2023 brukt 568 mill. til brannsikrings-, rehabiliterings- og utviklingsprosjekter av et budsjett på 898 mill. Investeringsavviket var 331 mill. og skyldes forsinket fremdrift. Dette gjelder bl.a. rehabilitering av kjøpsprosjekter knyttet til "RSV-porteføljen" (Rolfsen, Strand og Vigeland – RSV Invest) og eiendommen Sinsen Panorama, 100 mill.

Kjøp av eiendom

I 2023 er det investert for 916 mill. til kjøp av boliger til vanskeligstilte av et budsjett på 1 090 mill. Mindreforbruket ble dermed på 174 mill. og skyldes forsinket fremdrift.

Oslo Havn KF (NOE)

Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift, tilrettelegge for effektiv og miljøvennlig sjøtransport, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte. Oslo Havn KF driver forvaltning og myndighetsutøvelse innen havneområdet i medhold av havne- og farvannsloven, samt øvrig gjeldende regelverk.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Godsomsetning totalt (1000 tonn)	6 104	5 492	5 341	5 895	5 329
Våtbulk	2 031	1 669	1 583	1 818	1 731
Tørrbulk	1 638	1 547	1 451	1 584	1 433
Stykkegods	2 435	2 276	2 307	2 439	2 165
Containere LO/LO (1000 TEU)	259	265	291	299	243
Kjøretøy import/eksport (i 1000 stk)	53	48	54	57	45
Utenrikspassasjerer totalt (i 1000 stk)	2 579	644	578	1 886	2 183
Utenriks bil- og passasjerferger	2 345	634	565	1 630	1 826
Cruise	234	1	13	266	357
Innenrikspassasjerer (i 1000)	4 139	2 834	2 512	3 716	4 635

Status hovedmål

Målsetting

1. Mer transport på sjø

Status måloppnåelse

Total godsmengde over Oslo Havn ble 5,3 mill. tonn i 2023, som er en nedgang på 9,6 prosent fra 2022. Norsk økonomi er inne i en lavkonjunktur og dette har ført til reduksjoner innen alle typer godssegmenter, både våtbulk, tørrbulk, stykkegods og import av kjøretøy med unntak av import av korn som økte med 15,2 prosent som følge av en dårlig kornhøst i Norge.

Containervolumet har hatt en sterk positiv utvikling over lang tid, og nådde sin foreløpige topp i 2022 med 299 000 TEU. Gjennom 2023 endret bildet seg markant i negativ retning og containervolumet ble redusert med 18,7 prosent til lossing og lasting av 243 000 TEU (twenty-foot equivalent).

Utenrikspassasjerer, og spesielt cruisesegmentet bidro sterkt til at 2023 likevel ble et godt økonomisk år for Oslo Havn. Cruiseskip hadde en passasjervekst på 33 prosent til totalt 357 000 besøkende til Oslo sentrum. En viktig årsak var at sanksjonene mot Russland førte til at cruiseskip anløp Oslo istedenfor til St. Petersburg og Østersjøen.

2. Effektiv og veldrevet havn

Samtidig som godsmengden vokser og endrer seg i perioden, har Oslo Havn også fraflyttet, avvirket og tilpasset havnevirkksomhet til et mindre areal, slik at arealeffektiviteten er bedret.

3. Miljøvennlig havn og sjøtransport

Oslo Havn reduserer klimautslipp ved å tilrettelegge for at mer gods kan flyttes fra vei til sjø. Oslo Havn har en miljøpolicy som underbygger byens ambisjon om nullutslipp i 2030. For skip og havn i Oslo er målet å redusere 85 % av totale klimautslipp innen 2030.

I 2023 har mange tunge kjøretøy tatt i bruk den nye ladestasjonen på Grønlia. Samme ladeinfrastruktur benyttes til nattlading for elektriske betongbiler i påvente av etablering av ladedepot inne i Sydhavna.

Etablering av tilbud om biogass er igangsatt i 2023. Det har også pågått arbeider for bygging av landstrømsanlegg til cruiseskip på Revierkaia og det ble tatt investeringsbeslutning for bygging av landstrømsanlegg på Filipstad for cruise og for containerskip på Sjursøya.

Målsetting

Status måloppnåelse

4. Bidra til Oslo som en bærekraftig by

Fjordbyvedtaket og Fjordbyplanen danner rammen for utviklingen av sjøfronten i Oslo. Gjennom flytting, omstrukturering og effektivisering av havnevirksomheten legges det til rette for at sentrale havneområder kan by utvikles. Havnestyret har konkludert med at datterselskapet HAV Eiendom AS også skal ha hovedansvaret for å utvikle Filipstad.

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2023 ble etter kommunale regnskapsregler 27,2 mill. bedre enn regulert budsjett, etter at det ble overført 2,5 mill. i konsernbidrag til bykassen. Regnskapet for nettodriftsresultat er 194,2 mill. Regulert budsjett for netto driftsresultat var 166,9 mill. Hele årets netto driftsresultat avsettes til disposisjonsfond.

Årets driftsinntekter ble 466 mill. Salgs- og leieinntekter har hatt en økning på 37,6 mill. fra året før. Økningen kommer i hovedsak fra næringsutleievirksomheten som økte med 31 millioner (12 prosent).

Årets driftsutgifter summerte seg totalt til 369,2 mill., med et merforbruk på vel 18 prosent, som i hovedsak skyldes et høyere aktivitetsnivå enn forventet, samt utførelse av aktiviteter innenfor forvaltning og drift av eiendom som var skjøvet på fra tidligere år.

Investeringsregnskapet

Det ble investert for 141,9 mill. av et regulert investeringsbudsjett på 540,9 mill. Mindreforbruket på 399 mill. skyldes i hovedsak forskjøvet fremdrift, blant annet for prosjektene Egeberg fjellhaller, rehabilitering av kaianlegget Kneppeskjær Øst, ladeinfrastruktur for tungtransport, rehabilitering av kai infrastrukturen Tankskiputstikkeren og perimetersikring. Ny STS-kran ble levert i 2023 med kostnadsramme 101,4 mill. og endelig sluttsum i overkant av 80 mill.

Oslobygg KF (NOE)

Ansvarsområde

Oslobygg skal eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for og kan leies ut til effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene. Foretaket skal være bransjeledende innenfor formålene sine, herunder bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

Oslobygg har ansvar for forvaltning av ca. 2,7 mill. kvadratmeter eiendom, samt for utvikling og bygging av nye formålsbygg. I foretakets portefølje inngår blant annet barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, brannstasjoner, idrettsanlegg og kulturbygg. Oslobyggs primære kunder er bydelene og andre kommunale virksomheter som leier bygg og anlegg fra foretaket, mens foretakets brukere er alle Oslos innbyggere.

Utfordrende marked

Årene 2022 og 2023 har vært utfordrende for byggebransjen med ekstraordinær prisvekst på en rekke varer og tjenester og til tider svært høye energikostnader og usikre leveranser. Oslobygg har søkt om utløsning av usikkerhetsavsetningen i flere prosjekter enn normalt og har i enkelte

tilfeller også bedt om økte kostnadsrammer. Til tross for dette, kan foretaket vise til høy produksjon og god kostnadskontroll med et resultat som viser at foretaket samlet leverer rett under styringsrammen P50 på porteføljenivå over de siste tre årene.

Eiendomsporteføljen

Oslobyggs eiendomsportefølje besto pr. 31.12.2023 av 851 større og mindre anlegg med et totalareal på ca. 2,7 mill. kvm, noe som gjør foretaket til ett av landets aller største fagmiljø innen formålsbygg. Flere nye formålsbygg som Oslo storbylegevakt, Lambertseter sykehjem, Dronning Ingrids hage og Voldsløkka skole og kulturstasjon er ferdigstilt og tatt i bruk i løpet av 2023. Noen eiendommer er revet og andre, som hovedbrannstasjonen på Hammersborg, har gått ut av porteføljen grunnet salg.

FDV-kostnader 2023:

Eiendomstype	Antall kvm	Forvaltning	Drift	Vedlikehold
Administrasjonslokaler	22 043	231	519	326
Annet	25 292	349	683	195
Barnehage	292 667	227	381	302
Brannstasjon	21 080	415	374	51
Idrettsanlegg	238 360	247	602	78
Institusjon - Sykehjem	379 258	217	186	300
Kulturbygg	118 526	257	695	680
Omsorgsbolig	82 746	234	201	304
Skole	1 419 098	211	272	130
Gj.snitt FDV pr. kvm	2 599 070	223	326	202

År	Areal	F	D	V
2022	2 583 714	197	302	185
2023	2 599 070	223	326	202
Endring (2023-2022)	15 356	26	24	17

Gjennomsnittlig FDV/kvm er økt med 10% fra 2022. Økningen skyldes i hovedsak prisstigning. Høye kostnader på Kulturbygg skyldes stort sett Munchmuseet og Deichman Bjørvika og hvor det er påløpt ekstra arbeider for å sikre stabil drift.

Nøkkeltall

				(Tall i m2)
Eiendomstype	Antall anlegg	BTA eid	BTA leid	BTA totalt
Administrasjonslokaler	10	22 043	13 718	35 761
Annet	22	25 292		25 292
Barnehage	348	292 667	15 279	307 946
Brannstasjon	13	21 080		21 080
Idrettsanlegg	82	238 360	2 314	240 674
Institusjon - Sykehjem	70	379 258	778	380 036
Kulturbygg	76	118 526	560	119 086
Omsorgsbolig	52	82 746	5 549	88 295
Skole	178	1 419 098	59 889	1 478 987
Totalsum	851	2 599 070	98 087	2 697 157

Nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Funksjon/type eiendom	Antall anlegg	BTA eid	BTA leid	BTA totalt
130 - Administrasjonslokaler	10	22 043	13 718	35 761
213 - Voksenopplæring	4	14 709	8 477	23 186
221 - Barnehagelokaler og skyss	348	292 667	15 279	307 946
222 - Skolelokaler	150	1 102 499	31 954	1 134 453
234 - Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.	17	9 973		9 973
241 - Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	3	15 319		15 319
261 - Institusjonslokaler	70	379 258	778	380 036
265 - Kommunalt disponerte boliger	52	82 746	5 549	88 295
335 - Rekreasjon i tettsted	2	-	-	-
339 - Beredskap mot branner og andre ulykker	13	21 080		21 080
381 - Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	82	238 360	2 314	240 674
386 - Kommunale kulturbygg	76	118 526	560	119 086
510 - Skolelokaler og internatbygninger	24	301 890	19 458	321 348
Totalsum	851	2 599 070	98 087	2 697 157

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg 1)	1,01	≤ 1	≤ 1	0,96	
	Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid 2)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	44,0 %	Til sammen ble 9 prosjekter ferdigstilt (overlevert) i 2023. Av disse ble 5 levert 2-4 mnd etter opprinnelig avtalt tid. Det gjelder Lambertseterhjemmet, Dronning Ingrid's hage, Furuset hageby, Sentrum brannstasjon og Munch brygge bhg.
	Andel nye bygg som tilfredsstillende passivhusstandard - Resultatindikatoren utgår fra 2024	50,0 %	100,0 %	100,0 %	86,0 %	Foretaket overleverte 9 eiendommer til leietaker i 2023. Med unntak av Majorstuen flerbudskhall tilfredsstillende alle passivhusstandard i tråd med alle krav for dette.
	Andel ledighet		1,5 %	2,5 %	3,9 %	Lokalene til den gamle legevakten i sentrum ble i slutten av 2023 ledig da ny storbylegevakt åpnet. Dette utgjør en vesentlig del av foretakets ledige arealer. Uten

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						denne eiendommen er resultatet for 2023 3,4 %.
	Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser, jf. Klimabudsjettet 4)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	91,0 %	100,0 %	100,0 %	99,0 %	
	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %		Ikke relevant, har ikke kjøretøy av denne størrelsen.

Driftsregnskapet

Foretakets netto driftsresultat i 2023 etter kommunale regnskapsregler ble 235,3 mill. bedre enn regulert budsjett, etter at det ble overført 1,387 mrd. i konsernbidrag til bykassen. Regnskapet for netto driftsresultat er 160,7 mill. og regulert budsjett for netto driftsresultat er negativt med 74,6 mill. Regnskapet viser et positivt avvik for driftsinntektene på 834,3 mill. Videre viser regnskapet et negativt avvik for driftsutgifter på 678,2 mill., hvorav avskrivningene utgjør 35,3 mill. Korrigert for avskrivningene viser driftsutgiftene et negativt avvik på 713,5 mill. Hovedårsaken til regnskapsavviket er viderefakturering av egeninnsats i prosjekter som øker inntekts- og utgiftssiden.

Hovedårsaken til regnskapsavviket for netto driftsresultat er knyttet til mindre renteutgifter til lånefondet på 102,5 mill., i tillegg har det vært besparelser på lønn og sosiale utgifter (35,3 mill.), omdisponering av midler til Veterinærhøyskolen (27,5 mill.) og merinntekter på husleie (37,6 mill.).

Investeringsregnskapet

Foretaket investerte totalt for 7,07 mrd. mot en tilgjengelig ramme for året på 8,55 mrd. Regnskapsført beløp inkluderer ca. 1 mrd. som gjelder overføring av salgsinntekt til bykassen knyttet til salget av hovedbrannstasjonen til staten. Avviket på om lag 1,47 mrd. skyldes:

- 0,64 mrd. - periodiseringsavvik hvor utgiftene påløper senere enn forutsatt i budsjettet uten at ferdigstillestidspunktet forskyves.
- 0,37 mrd. - mindreforbruk som følge av at prosjektet er blitt realisert under budsjett.
- 0,13 mrd. - reelle forsinkelser, prosjekter forventes ferdigstilt senere enn forutsatt i fremdriftsplanen.
- 0,33 mrd. - spesielle avsetninger hvor tidspunkt for utbetalinger er uforutsigbart (ref. avsetninger til eiendomskjøp).

Mindreforbruket fordeler seg i hovedsak på

- skoleanlegg (341 mill.)
- helsebygg (327 mill.)

- barnehager (277 mill.)
- kultur- og idrettsanlegg (162)
- brannstasjoner (19 mill.)
- omsorgsbygg (137 mill.)
- prosjekter i egenregi (128 mill.)
- klimatiltak (49,7 mill.)
- øvrige formål (33 mill.)

Usikkerhetsavsetningen er utløst på til sammen 276,9 mill. og gjelder følgende prosjekter: Munch brygge barnehage, Sogn vgs, Hartvig Nissen vgs., Valle Hovin stadion og Edvard Munch vgs.

Investeringsportefølje 2023:

Større pågående investeringsprosjekter

Tabellen under viser alle investeringsprosjekter i Oslobygg med en kostnadsramme (P85) over 750 mill. Nedenfor følger en kort omtale av prosjektene.

I hele tusen kroner						
Prosjektnr.	Prosjektnavn	Bruk av avsetning 2023	Opprinnelig bud. 2023	Regulert bud. 2023	Beløp 2023	Avvik
12052020	Bentsebrua skole (Treschowsg. 16) - nybygg	-67 378	250 500	311 822	228 122	83 700
10652006	Kunstindustrimuseet/utv. Edvard Munch	9 866	200 000	186 466	155 152	31 314
12052010	Refstad skole - rivning og nybygg	-17 243	169 800	222 257	243 915	-21 658
11952030	Voldsløkka skole	-43 104	193 000	129 896	82 806	47 090
10672003	Sophies Minde - Rehabilitering gjennomf.	0	182 000	80 000	103 250	-23 250
11780001	Dronning Ingrid's hage - nybygg	58 856	57 000	115 856	82 674	33 182
11880101	Furuset Hageby	24 742	159 900	118 042	130 576	-12 534
11780063	Lambertseter sykehjem	61 204	25 000	86 204	108 975	-22 771
11780064	Majorstuhjemmene	53 050	468 000	456 350	392 577	63 773
11680048	Tåsenhjemmet	-14 479	405 836	374 557	383 605	-9 048
11651040	Hartvig Nissen	-15 980	302 400	513 420	485 454	27 966
11651070	Haukåsen spesialskole	8 446	23 000	15 846	9 984	5 862
11681019	Stovner bad	19 799	290 364	232 463	176 756	55 707
11980001	Ny Storbylegevakt	241 182	337 600	518 782	318 522	200 260
11681014	Nytt Tøyenbad	140 855	622 547	763 402	752 280	11 122
10652011	Bjørвика skole	0	0	80 000	23 841	56 159
Totalt		459 816	3 686 947	4 205 363	3 678 491	526 872

Tabell note 26.1: Større pågående investeringsprosjekter

Bentsebrua skole (Treschowsgate 16)

Prosjektet består av ny 6 parallell ungdomsskole med flerbrukshall, arealer til bydel samt opparbeidelse av Treschows gate og park mot Akerselva. Prosjektet fikk tildelt styringsramme (P50) på 651 mill. og kostnadsramme (P85) på 698 mill. i juni 2021. Som følge av ekstraordinær lønns- og prisvekst utover det som lå til grunn ved investeringsvedtak ble kostnadsramme (P85)

og styringsramme (P50) oppdatert i revidert budsjett 2023. Ny kostnadsramme (P85) er 765,2 mill. og den gjeldende styringsrammen (P50) er 752,6 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2024.

Kunstindustrimuseet/utvidelse Edvard Munch vgs.

Edvard Munch videregående skole skal utvides inn i lokalene til det tidligere kunstindustrimuseet, som er bygget i perioden 1898 til 1904. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 1 144 mill. og en gjeldende investeringsramme (P50 inklusiv frigitt usikkerhetsavsetning) på 1 144 mill. Foretakets forventer å kunne ferdigstille prosjektet til avtalt tid, skolestart i 2026.

Refstad skole

Gamle Refstad skole er revet og det oppføres en ny skole over to etasjer på samme tomt. Vegetasjonen på tomten skal bevares og skolen legges inn i terrenget og blir den første skolen i Oslo med skolegård på taket. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 820 mill. og styringsramme (P50) på 716 mill. Prosjektet forventes levert innenfor vedtatt styringsramme og ferdigstilt til skolestart i 2024.

Voldsløkka skole

Voldsløkka skole er en ny ungdomsskole som i tillegg til skole huser en kulturstasjon og en kultursal. Prosjektet omfatter rivning av eksisterende kontorbebyggelse, oppføring av nybygg og totalrehabilitering av verneverdig bygg på tomten (Heidenreich-bygget) samt landskapsarbeider. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 884 mill. og styringsramme (P50) på 822 mill. Kostnads- og styringsramme inkluderer en økning i 2022 på 0,9 mill. i kompensasjon for merkostnader relatert til korona. Prosjektet ble overlevert i henhold til avtale og tatt i bruk til skolestart 2023.

Sophies Minde - Rehabilitering gjennomføring

Prosjektet omfatter totalrehabilitering av Sophies Minde på Carl Berner i Oslo. Det ferdige bygget skal inneholde en barnehage med 20 avdelinger og et bydelshus for bydel Grünerløkka. Prosjektet gjennomføres som utslippsfri byggeplass og er det største i verden av sitt slag. Det er høy grad av ombruk på prosjektet og det jobbes aktivt med å finne klima- og miljøvennlige løsninger. Bygget skal sertifiseres som BREEAM Excellent. BTA er ca. 13 000 m² i tillegg til ca. 7000 m² utendørs lekeareal. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 1,1 mrd. og styringsramme (P50) på 910 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt til semesterstart i 2026.

Dronning Ingrid's hage

Lille Tøyen sykehjem fra 1986/87 er revet og et nytt sykehjem er oppført på samme tomt i landsbyform. Sykehjemmet er bygget med solceller på taket. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 988 mill. og styringsramme (P50) på 896 mill. Det ble i løpet av 2022 frigitt en usikkeravsetning på 70 mill. Gjeldende investeringsramme (justert styringsramme inkl. frigitt usikkerhetsavsetning) er på 966 mill. I 2023 har det pågått arbeider med ferdigstilling av utomhus tiltak og uttesting av tekniske anlegg. Prosjektet ble overlevert innenfor vedtatt investeringsramme og ble ferdigstilt 1. kvartal 2023. Det pågår et års prøvedrift som vil være ferdig i mars 2024. Sykehjemsetaten overtok sykehjemmet i mars 2023.

Furuset Hageby

Furuset Hageby er sammen med Dronning Ingrid's hage det andre sykehjemmet i Oslo utformet som en landsby for personer med kognitiv svikt/demens. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 872 mill. og styringsramme (P50) på 825 mill. I 2023 har det pågått arbeider med ferdigstilling av prosjekt, utomhusanlegg og uttesting av tekniske anlegg. Prosjektet

ble levert innenfor vedtatt styringsramme og ble ferdigstilt 4. kvartal 2023. Sykehjemsetaten overtok sykehjemmet i desember 2023.

Lambertseter sykehjem

Det gamle sykehjemmet på Lambertseter er revet og et nytt sykehjem er oppført på samme tomt. Det nye sykehjemmet er bygget med plussusambisjon. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 842 mill. og styringsramme (P50) på 815 mill. Det ble i løpet av 2022 frigitt usikkerhetsavsetning tilsvarende 27 mill. I tillegg er styringsrammen økt med 4,5 mill. som følge av merkostnader tilknyttet korona. Gjeldende investeringsramme inkludert frigitt usikkerhetsavsetning er på 846,5 mill., mens gjeldende styringsramme (P50) er på 820 mill. I 2023 ble vei og fortau med teknisk infrastruktur overlevert til Bymiljøetaten. I tillegg har det pågått innvendige og tekniske kompletteringsarbeider.

Det er uenighet med utbygger om sluttoppgjør, og Oslobygg har i regnskapet for 2023 avsatt et beløp som synliggjør mulig utfall av uenigheten. Endelig utfall av kommende rettsavgjørelse, enten gjennom rettsmekling eller rettssak, vil avgjøre endelig kostnad. Prosjektet ble ferdigstilt i 2023.

Majorstuhjemmet

Det gamle sykehjemmet er revet og nytt sykehjem er under bygging. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 1,2 mrd. og styringsramme (P50) på 1,0 mrd. I 2023 har det pågått tetting av bygg, fasadearbeider, innredningsarbeider og montering av tekniske anlegg. Foretakets vurdering er at prosjektet kan leveres innenfor vedtatt styringsramme og forventes ferdigstilt og overlevert til Sykehjemsetaten i april 2024.

Tåsenhjemmet

Det gamle sykehjemmet på Tåsen er revet og nytt sykehjem oppføres på samme tomt. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 921 mill. og styringsramme (P50) på 837 mill. I 2023 har det i hovedsak pågått arbeider med tetting av bygg, fasadearbeider, utomhusarbeider, innredningsarbeider og montering av tekniske anlegg. Bygget forventes ferdigstilt og overlevert til Sykehjemsetaten i mai 2024.

Hartvig Nissen

Eksisterende skole skal rehabiliteres og utvides og fysiske arbeider pågår. Prosjektet fikk tildelt en opprinnelig kostnadsramme (P85) på 1 100 mill. og styringsramme (P50) på 954 mill. Grunnet store utfordringer med grunnarbeider og tilstand på eksisterende konstruksjon som viste seg å være i betydelig dårligere stand enn opprinnelig antatt, ble prosjektet høsten 2023 tildelt ny, justert kostnadsramme (P85) på 1 735 mill. og ny styringsramme (P50) på 1 658 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt i slutten på mai 2025.

Ny Haukåsen skole

Stig skole ble revet høsten 2023 og tomten til Ny Haukåsen skole er klargjort for bygging av ny skole. Totalentreprenør ble kontrahert i desember 2023 og det jobbes med innledende planlegging og forberedelse til byggestart. Skolen skal erstatte tilbudet på eksisterende Haukåsen skole, samt at det etableres en barnehage for 16 barn med multifunksjonshemming. Prosjektet fikk tildelt en opprinnelig kostnadsramme (P85) på 872 mill., og en styringsramme (P50) på 750 mill. Grunnet generell markedsusikkerhet og forsinkelser i reguleringsplanarbeidet ble det i tilleggssinnstillingen til budsjettet for 2023 vedtatt revidert kostnadsramme (P85) på 1

006 mill. og en styringsramme (P50) på 865 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt til skolestart i 2026.

Hovseter skole – utvidelse

Hovseter skole skal utvides fra 6-parallell ungdomsskole til 8-parallell og 720 elever. Prosjektet omfatter totalrehabilitering av eksisterende skole, samt et tilbygg som blant annet vil inneholde spesialutstyrte undervisningsarealer og et utvidet skolebibliotek med kafé som også skal være tilgjengelig for brukere utenfor skolen. I tillegg gjøres det omfattende oppgraderinger av skolepark, torg og veianlegg som vil gi både skolen og nærmiljøet et viktig og godt løft. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 706 mill. og en styringsramme (P50) på 606 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt til skolestart 2024.

Stovner bad

Stovner bad er et bydelsbad dimensjonert for 250 000 besøkende årlig, som skal gi et helhetlig svømme- og badetilbud tilpasset idretten, skoler og publikum i alle aldre. Badet inkluderer 25x21 m treningsbasseng, opplæringsbasseng, familiebasseng, stupebasseng, barnebasseng, sklie, stupetårn, boblebad, varm- og kaldkulp, kafé, treningsrom, sosialt rom, kontorer og garderober. Prosjektet startet med fysiske arbeider sommeren 2023 og holder ved årsslutt 2023 primært på med grunnarbeider og betongarbeider. Kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) ble i revidert budsjett 2023 økt med henholdsvis 524 mill. og 478 mill. Økt lønns- og prisvekst utgjør den vesentligste delen av økningen. Prosjektet har etter økningen en vedtatt kostnadsramme (P85) på 1 500 mill. og styringsramme (P50) på 1 390 mill. Prosjektet forventes ferdigstilt i april 2026.

Ny storbylegevakt

Den nye storbylegevakten ble i 2023 ferdigstilt innenfor tid og kost. Overtakelse for Oslobygg ble signert april 2023 og bygget ble overlevert til leietakerne mai 2023. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 3,1 mrd. og styringsramme (P50) på 2,89 mrd. Det er i 2023 bokført 318,5 mill., mot et budsjett på 518,8 mill. Det gjenstår kun mindre etterarbeider og prosjektet ventes slutført innenfor vedtatt styringsramme.

Nytt Tøyenbad med flerbrukshall

Det nye Tøyenbadet vil bli et av landets største badeanlegg med gode fasiliteter til flere brukergrupper. I tillegg til både innendørs- og utendørs badeanlegg inneholder anlegget også en flerbrukshall. Kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) ble i budsjettet for 2024 økt med 79,9 mill. som følge av økt lønns- og prisvekst. Usikkeravsetningen, 175,6 mill., ble frigitt i 2022. Nåværende investeringsramme (justert styringsramme inklusive frigitt usikkerhetsavsetning) er på 2,31 mrd. I 2023 har det vært høy produksjon på byggeplassen og prosjektet er forventet ferdigstilt i 2024. Det er imidlertid gjenstående usikkerhet i prosjektet. Oslobygg er i forhandlinger med entreprenør som har fremmet krav knyttet til endringsarbeider og ekstraordinær prisstigning og følgekonsekvenser av dette.

Bjørvika skole

Prosjektet gjelder ny 1-10 skole, med flerbrukshall, dansesal og lokaler for Oslo sjøskole i Bjørvika. Prosjektet har en vedtatt kostnadsramme (P85) på 2,610 mrd. og styringsramme (P50) på 2,150 mrd. Prosjektet forventes ferdigstilt til skolestart i 2027. Planlagt fremdrift kan bli utfordret av uenighet omkring tildeling av totalentreprisekontrakt for gjennomføring. En tilbyder, som ikke ble innstilt, har begjært midlertidig forføyning, og avgjørelse ventes i løpet februar 2024.

Kultur, idrett og frivillighet (KIF)

Ansvarsområde

Sektoren omfatter kultur, idrett og frivillighet (KIF), samt gravferd og tilskudd til Den norske kirke.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	3 289,0	3 552,3	3 090,6	3 637,1	84,7
Netto driftsutgifter	2 525,4	2 716,5	2 567,4	3 056,9	340,4
Brutto investeringer i anleggsmidler	393,0	402,2	391,7	626,9	224,8

Punktene som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Voldsløkka kulturstasjon åpnet høsten 2023, og allerede er 900 elever innom ukentlig
- Deichman bibliotek har satt ny besøksrekord med nesten 5,4 mill. besøk
- Klosterenga park med kunst av Bård Breivik (1948-2016) åpnet i juni 2023, den største kommunale satsingen på ett enkelt kunstprosjekt siden Vigelandsparken
- Osloidretten har fått totalt 90 mill. i tilskudd fra Oslo kommune
- 720 000 besøkte Munchmuseets utstillinger i 2023
- Gravplassetaten har med innovative løsninger redusert vannforbruket med om lag 20 %
- Nabolagsklubber ble støttet med 10 mill. i 2023
- Deichman på Holmlia gjenåpnet i 2023 etter totalrehabilitering og utvidelse
- Det åpnet også et nytt Biblo-tilbud for barn og unge mellom 10 og 13 år på Holmlia
- Bymiljøetaten har rehabilitert ni kunstgressbaner

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
500	Kulturtilskudd m.m.	349,1	369,8	389,1	369,1	20,0	5,4
502	Kulturetaten	341,4	331,7	441,3	378,2	63,1	16,7
504	Munchmuseet	335,0	321,0	376,4	320,2	56,2	15,9
505	Deichman bibliotek	442,7	456,7	503,8	480,0	23,7	14,6
508	Avsetning husleie kulturbygg	0,0	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0
545	Idrett	789,8	828,8	1 083,8	908,1	175,8	37,0
548	Avsetning husleie idrettsprosjekter	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
581	Tilskudd til Den norske kirke	184,0	160,7	170,7	170,7	0,0	0,0
590	Gravplassetaten	83,5	81,6	91,7	90,1	1,6	1,6
	Sum sektor	2 525,4	2 567,4	3 056,9	2 716,5	340,4	91,3

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
500	Kulturtilskudd m.m. (KIF)	409,3	364,9	376,6	395,6	394,7
502	Kulturetaten (KIF)	459,6	540,1	444,6	580,0	599,7
504	Munchmuseet (KIF)	419,8	512,9	463,1	504,1	493,8
505	Deichman bibliotek (KIF)	501,9	544,3	490,6	548,7	583,6
508	Avsetning husleier kulturbygg (KIF)	0,0	0,0	16,9	0,0	0,0
545	Idrett (KIF)	942,5	952,9	961,7	1 247,6	1 099,5
548	Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	144,1	184,0	160,7	170,7	170,7
590	Gravplassetaten (KIF)	181,1	189,8	176,2	190,2	210,4
Totalsu m		3 058,3	3 289,0	3 090,6	3 637,1	3 552,3

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
502	Kulturetaten	75,9	84,0	190,0	109,6	80,4
504	Munchmuseet	13,2	0,0	52,4	11,6	40,8
505	Deichman bibliotek	13,6	0,0	29,9	25,5	4,4
545	Idrett	233,5	267,7	245,3	203,6	41,7
581	Tilskudd til Den norske kirke	22,2	20,0	30,3	30,3	0,0
590	Gravplassetaten	34,6	20,0	79,1	21,6	57,5
	Sum sektor	393,0	391,7	626,9	402,2	224,8

Kulturtilskudd m.m. (KIF)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter tilskudd og andre overføringer til kunst- og kulturfeltet. Kapittelet administreres av Kulturetaten.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Driftstilskudd kultur - antall tildelinger	132	148	158	160	164
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall søkere	498	596	473	507	459
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall tildelinger	275	352	197	225	177
Tilskudd friv. barne- og ungdomsorg., antall org.	37	36	31	28	35
Tilskudd kor, korps, orkestre - antall org./kor/korps/orke.	245	251	256	249	262
Tilskudd kultur i barnehager - antall søknader	118	100	47	71	106
Tilskudd kultur i barnehager - antall tildelinger	22	25	22	22	20
Tilskudd til kulturbygg (spillemidler), antall prosjekter	3	5	5	6	6
Driftstilskudd kultur - antall søkere	183	191	209	210	217

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 20 mill. Justert for øremerkede midler er mindreforbruket på 5,4 mill.

Avviket skyldes ikke utbetalte tilskudd i 2023, som enten skal trekkes tilbake, eller som vil utbetales tidlig i 2024.

Det er et mindreforbruk på øremerkede midler på 14,6 mill. Avviket er knyttet til midler fra den statlige kulturhusordningen.

Kulturetaten (KIF)

Ansvarsområde

Kulturetatens ansvarsområde omfatter Vigelandmuseet, Øvingshotellet, Popsenteret, kommunens kunstsamling, kunstordningen, arrangementskontoret, Byarkivet, Oslo Ladegård, kultureiendommer, Oslo kulturskole, stipend- og tilskuddsordninger innen kunst, kultur og frivillighet (kap. 500) og kulturutvikling. Etaten har også operativt ansvar for deler av frivillighetsfeltet.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall kultureiendommer	43	43	43	45	45
Antall bygninger - kultureiendommene	95	95	95	95	92
Antall leiekontrakter totalt	465	465	465	402	401
Kultureiendommer bebygd areal m ²	80 478	80 478	80 478	80 478	77 660
Kulturminneareal, park og ruiner m ²	110 870	110 870	110 870	110 870	110 870
Byarkivet: Oppbevart arkiv i hyllemeter	23 053	23 345	23 214	23 421	23 601
Byarkivet: Tilvekst papirarkiv, i hyllemeter	470	290	116	207	180
Popsenteret: Antall klassebesøk per år	201	89	74	219	276
Øvingshotellet: Antall brukte øvingstimer	51 606	37 819	32 906	48 864	52 289
Øvingshotellet: Antall brukere	12 528	12 500	4 498	7 465	10 270
Vigelandmuseet: Arrangement barn og unge	11	0	12	12	31
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt ferdigstilt	11	9	27	14	10
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt under arbeid	36	34	29	29	39
Kulturskolen: Antall elever totalt	7 898	7 271	7 832	9 255	11 106
Kulturskolen: Antall elever i grunnskolealder på venteliste	1 640	1 177	1 642	1 805	1 811
Antall av etatens lokaler som brukes av frivillige aktører	22	22	22	29	29

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall leietakere av kunstneratelier og -verksted i kultureiendommene	415	419	419	312	328

Status hovedmål

Målsetting	Status måloppnåelse
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Kulturetaten har i 2023 tilrettelagt for tilsammen 47 nye atelierer på Veterinærhøyskolen, Vestre gravlund og i Tøyenbekken 5. Disse tas i bruk i 2024. Etaten har også utbetalt tilskudd på tilsammen 376 mill., som i stor grad bidrar til Oslo som en attraktiv kunst- og kulturby. Det ble også gjennomført en utredning om det nedlagte Huken pukkverk på Grorud kan egne seg som arena for de største konsertene med rundt 50 000 publikummere. Gjennom arrangementskontoret har Kulturetaten bidratt til å støtte det frivillige og profesjonelle kulturfeltet. Kontoret har bl.a. drevet utstrakt arrangementsveiledning for byens arrangører, og koordinert møter og befaringer mellom arrangører og offentlige virksomheter. Gamle Munch, det tidligere Munchmuseet på Tøyen, ble tilrettelagt og åpnet for pilotering for midlertidig aktivitet med lokal forankring og lav terskel, høsten 2022. I 2023 har virksomheten utviklet seg. Dette har bidratt til et stort mangfold av frivillig aktivitet. Videre har profesjonelle kunst- og kulturaktører fått enkel tilgang til store utstillings-, formidlings- og produksjonslokaler.
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	I august 2023 åpnet den nye kulturstasjonen på Voldsløkka. Dette er den første kulturstasjonen i Oslo som har virksomhet innenfor fem felt: dans, musikk, teater, visuell kunst og teknologi. Pr desember 2023 hadde den nye kulturstasjonen allerede 900 elever, som hver uke benytter seg av mer enn 70 ulike aktiviteter. Kulturskolen har også gjennomført en betydelig utvidelse av kulturskoletilbudet i AKS. I 2023 har nærmere 3400 elever mottatt dette tilbudet på 28 skoler i byen. Vigelandmuseet har i 2023 hatt en stor økning i antall barn og unge som har besøkt museet. Dette kommer av en satsing på denne målgruppen, blant annet med kunstnerstyrte verksteder for barn og unge, gratis tilbud for elever i AKS, samt samarbeid med kulturskolen og Den kulturelle skolesekken. På Gamle Munchmuseet har Kulturetaten i 2023 fortsatt den midlertidige driften, og har prioritert tilbud til barn og unge. På Popsenteret vektlegger alle formidlingstilbudene barn og unges egne deltagelse og utfoldelse. Det ble for eksempel gjennomført 54 aktiviteter i regi av "Ungdommens kulturbryggeri". Rommen scene har hatt en økning i antall arrangementer for barn og unge i 2023. Scenen har også hatt godt besøk på gjennomførte ferieaktiviteter.
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Klosterenga park åpnet i juni 2023, som blant annet huser det ferdigstilte kunstprosjektet til Bård Breivik (1948-2016), etter hans ide og visjon. I 2023 har etaten fortsatt arbeidet med Middelalderparken. Formidlingen av middelalderhistorie er styrket og profesjonalisert, blant annet gjennom åpning av et besøksenter med utstilling om Oslo i middelalderen. Oslo kommunes kunstsamling har jobbet strategisk med utadrettet formidling av samlingen, og har gjennom året gjennomført en rekke arrangement for ulike målgrupper. Eksempler er utstillingen <i>Tidsbilder</i> på Deichman Bjørvika, lansering av et podcastsamarbeid, og kunstvandring i Klosterenga.

Målsetting

Status måloppnåelse

	Vigelandmuseet hadde et besøkstall tilbake på nivå fra før pandemien, dog er det lavere enn måltallet for 2023. Samtidig var det mange innom på arrangementer: 3 589 besøkte de 53 arrangementene, noe som er en stor økning fra 2022 (1 549 deltakere). Kulturetaten har i 2023 intensivert planleggingen av byjubileene i 2024.
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo	Det er særlig to satsinger som har preget etatens arbeid på frivillighetsfeltet i 2023: Meråpen kommune og frivilligkontor. Kulturetaten har fått i oppdrag å koordinere og lede satsingen på meråpen kommune. Det har i 2023 blitt jobbet med opprettelsen av et tverrsektorielt meråpentteam. Parallelt har etaten jobbet med opprettelsen av et frivilligkontor. Målet er at et frivilligkontor skal gi sektoren et sted å henvende seg, gi bedre informasjon, at kontoret skal styrke kommunens tilrettelegging for frivilligheten, og styrke samhandlingen kommunale virksomheter imellom. Etaten har utarbeidet et utkast til mandat, gjennomført innspillmøte med frivillig sektor og innhentet innspill fra relevante kommunale instanser. Etaten har videre ansatt en prosjektleder for etablering og utvikling av kontoret.

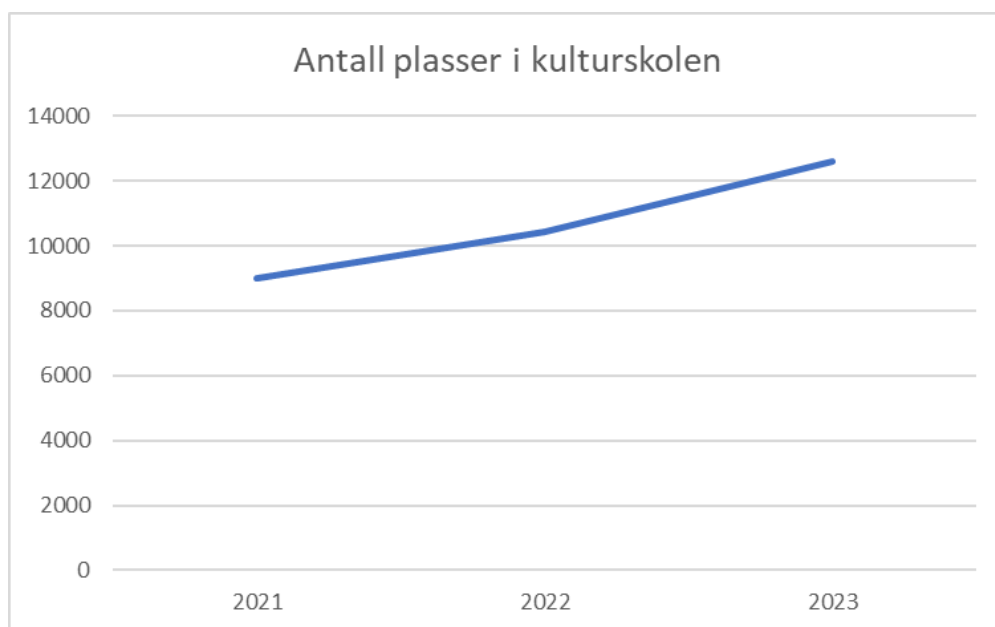
Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Popsenteret, antall besøk	20 991	35 442	40 000	38 197	Avviket skyldes trolig økonomisk nedgangstider samt sterk konkurranse fra andre museer.
	Rommen Scene, antall publikum	5 500	18 760	28 000	15 735	Avvik skyldes særlig færre forestillinger/arrangement i regi av Det Norske Teatret.
	Øvingshotellet, antall besøk	49 723	89 158	110 000	98 327	På grunn av færre auditions på Øvingshotellet i 2023 er resultatet lavere enn forventet.
	Antall nye atelierer i Tøyenbekken 5			15	11	En nærmere gjennomgang viste at det ikke var mulig med flere enn 11 atelierer i lokalene.
	Antall tomme kommunale bygg/eiendommer for øvrig midlertidig utleid til kultur/kulturnæring	4	5	3	3	
	Ladegården, antall deltakere klassebesøk	200	689	500	1 344	Det store positive avviket skyldes samarbeid med Den kulturelle skolesekken og besøk fra flere skoleklasser enn forventet.
	Popsenteret, antall deltagende barn og unge på arrangement	2 230	4 977	6 500	5 745	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
				2023		
	Popsenteret, antall deltakere, klassebesøk	1 798	5 900	5 000	5 870	Positivt avvik på grunn av gratis AKS-tilbud i samarbeid med Utdanningsetaten og kulturskolen, samt gjennomføring av egenproduserte forestillinger.
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Rommen scene: Antall arrangementer for barn og unge	0	22	20	59	Positivt avvik skyldes primært oppstart av Filmklubben, samarbeid med flere kulturaktører som Det Norske Teater og Groruddalen Fri Filmere, samt gjennomføring av ferieaktiviteter, som ikke var finansiert på tidspunktet da måltallet ble satt.
	Vigelandmuseet, antall deltakere, klassebesøk	429	1 272	1 500	2 990	Positivt avvik, som i hovedsak kommer av samarbeid med Den kulturelle skolesekken. Samarbeidet var ikke avklart da måltallene for 2023 ble satt.
	Kulturskolen - antall elever	7 832	9 255	11 000	11 106	
	Kulturskolen - undervisningsplasser	9 002	10 419	12 950	12 589	Måltallet er medregnet de nye plassene ved Voldsløkka kulturstasjon. Alle plassene er ikke etablert enda, da det tar noe tid med en så stor kapasitetsutvidelse. Plassene forventes å være etablert i løpet av 2024.
	Byarkivet, antall besøk	992	5 660	5 000	4 309	Avviket skyldes noe lavere aktivitetsnivå på kurs.
	Ladegården, antall deltakere på arrangementer	1 500	5 346	6 000	3 561	Avviket skyldes hovedsakelig færre enkeltarrangementer, særlig som følge av anleggsarbeider i området.
	Vigelandmuseet, antall besøk	8 778	21 031	30 000	29 000	
	Andel av etatens lokaler som benyttes til frivillig aktivitet	0,0 %	42,0 %	42,0 %	39,0 %	
	Antall rom av etatens egne og innleide lokaler som bruker Oslonøkkel	2	2	10	4	Avviket skyldes forsinkelser i rehabilitering av flere kultureiendommer, blant annet Nordre Trosterud gård.
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Antall rom i etatens egne og innleide lokaler som bruker bookingløsning	0	7	12	10	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Popsenteret, antall arrangement i samarbeid med frivillige aktører	0	42	25	50	Det positive avviket skyldes særlig at Popsenteret har tilbudt gratis lokaler i forbindelse med samarbeid om Ungdommens kulturbryggeri, blant annet med AKKS, JM Norway og UKM.
	Rommen scene: antall arr. i regi av frivillige aktører	22	35	30	36	

6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 63,1 mill. Justert for øremerkede midler på tilsammen 46,4 mill., utgjør mindreforbruket 16,7 mill.

Mindreforbruket skyldes blant annet gjenstående midler på to prosjekter knyttet til Byarkivet. Disse midlene er øremerket fra 2024.

Mindreforbruket på øremerkede midler er knyttet til en rekke prosjekter. Enkelte prosjekter har forsinket fremdrift, for eksempel "Konservering av middelalderruiner" som er avhengig av Bane NORs fremdrift i Middelalderparken. Andre prosjekter løper over flere år.

Et annet stort avvik knytter seg til "Innføring av Acos websak" hvor det på grunn av manglende kapasitet i prosjektet i 2023 er besluttet å sette til side midlene til 2024 for gjennomføring av kommende utviklingsløft.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 109,6 mill. av et regulert budsjett på 190 mill.

De største andelene av mindreforbruket på 80,4 mill. er knyttet til Kunstnerisk utsmykning / Kunst i offentlige bygg og uterom med tilsammen 23,3 mill., Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer med 10,3 mill., Nordre Trosterud gård med 10,7 mill. og Middelalderbeltet – utviklingsplan med 12,6 mill.

Prosjektene i Middelalderbeltet er forsinket som følge av forsinkelser knyttet til Bane NORs arbeider i parken og Kulturetatens rammesøknad til Plan- og bygningsetaten. Mindreforbruket for kunstnerisk utsmykning skyldes at kunstprosjekt normalt tar to til tre år fra de blir vedtatt til de er ferdigstilt. Nordre Trosterud gård har blitt forsinket som følge av at det ble oppdaget større råteskader i laft, og asbest i jordsmonn, samt at grunnmuren har vært i dårligere stand enn antatt.

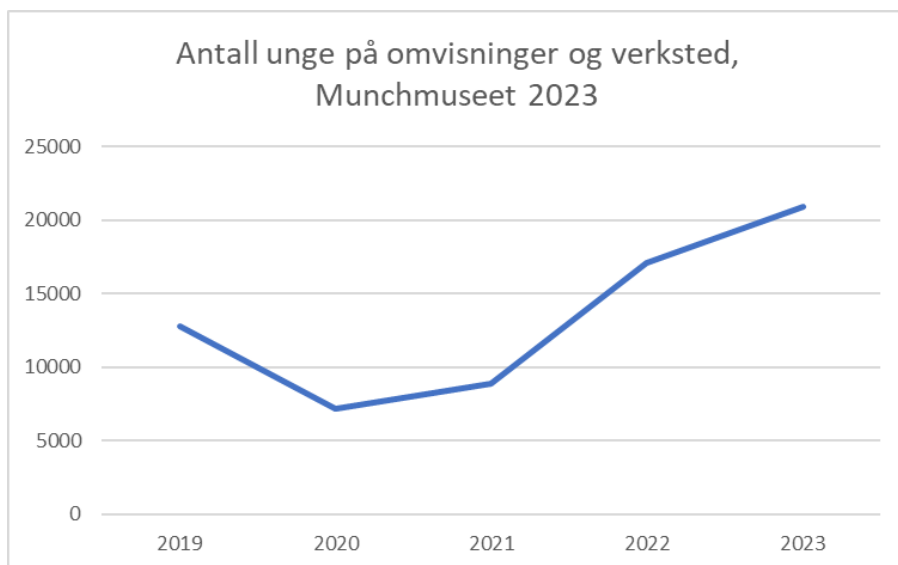
Munchmuseet (KIF)

Ansvarsområde

Etaten forvalter og formidler de testamentariske gavene etter Edvard Munch, Rolf Stenersen, Amaldis Nielsen og Ludvig O. Ravensberg, som omfatter en av verdens største monografiske kunstsamlinger (fra én og samme kunstner) på til sammen om lag 45 000 museumsobjekt.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall følgere på sosiale medier	417 134	451 516	487 424	501 783	525 766
Antall unge på omvisninger og verksted (inkl. Den kulturelle skolesekken)	12 793	7 191	8 881	17 116	20 896
Antall arrangement	36	0	42	323	228

Status hovedmål

Målsetting

1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Status måloppnåelse

Munchmuseet har hatt et omfattende og attraktivt program, som har trukket mange publikummere, selv om resultatet for 2023 er noe lavere enn målet. Særlig har museet truffet i programmet for barn og unge. Gjennom programtilbudet til barn inviteres barna til å leke og utfolde seg i inspirerende omgivelser, og de unge får møte kunst på sine premisser. Programmet *MUNCH UNG* har som formål å senke terskelen for deltakelse for unge inn til museet, og utvikle et program med og for en målgruppe som er vanskelig å nå. Gjennom *MUNCH UNG* jobber museet målrettet med å nå ikke-brukere, og et bredt og mangfoldig, ungt publikum. Programmet består av samtaler, debatter, workshops, feiring og konserter.

2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Antall barn og unge i 2023 er vesentlig høyere enn målet, med et positivt avvik på 111 905 besøkende. I 2022 kostet inngangsbilletten 100 kr. for unge mellom 15 og 25 år, mens det i 2023 ble gratis opp til 18 år.

Museet gjennomførte i 2023 totalt 611 utstillingsbesøk med formidler og verksteder for totalt 14 864 barnehagebarn, skoleelever, studenter og lærere fordelt på alle klassetrinn.

Gjennom det faste tilbudet i den kulturelle skolesekken for elever på 7. trinn ble det gjennomført 299 utstillingsbesøk med formidler med totalt 7 628 elever og lærere. I tillegg til det faste DKS-tilbudet har museet gjennomført 84 utstillingsbesøk med formidler med 2 282 elever og lærere fra grunnskoler utenom Den kulturelle skolesekken.

3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Samlingsforvaltning på Munchmuseet er et tverrfaglig ansvar på tvers av organisasjonen som dekker områdene utvikling, dokumentering, bevaring, tilgjengeliggjøring og sikring av samlingen. Museet har pågående aktivitet for digitalisering av samlingen, og museet har i 2023 revidert sin policy for samlingsforvaltning. I 2023 lånte museet ut 264 verk til norske og utenlandske institusjoner.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Antall besøkende	201 765	851 623	750 000	720 025	
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Antall barn og unge som besøker museet	18 460	210 923	60 000	171 905	Svært stort positivt avvik, som skyldes at Munchmuseet har jobbet målrettet for å få barn og unge inn i museet. Det var også store usikkerheter knyttet til nivået på måltallet ettersom museet er nyetablert, og tallene viser at måltallet ble satt for lavt.
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte		0	0			

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 56,2 mill. Justert for øremerkede er mindreforbruket på 15,9 mill.

Avviket på øremerkede midler på 40,3 mill. skyldes i hovedsak prosjekter som går over flere år, og utstillinger med lang planleggingshorisont. Disse er finansiert gjennom ulike gaver.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 11,6 mill. av et regulert budsjett på 52,4 mill. Avviket på 40,8 mill. skyldes særlig prosjektet "Applikasjonsprosjektet" som har et mindreforbruk på 34,7 mill. Prosjektet har en annen fremdrift enn forventet og midlene reperiodiseres.

Deichman bibliotek (KIF)

Ansvarsområde

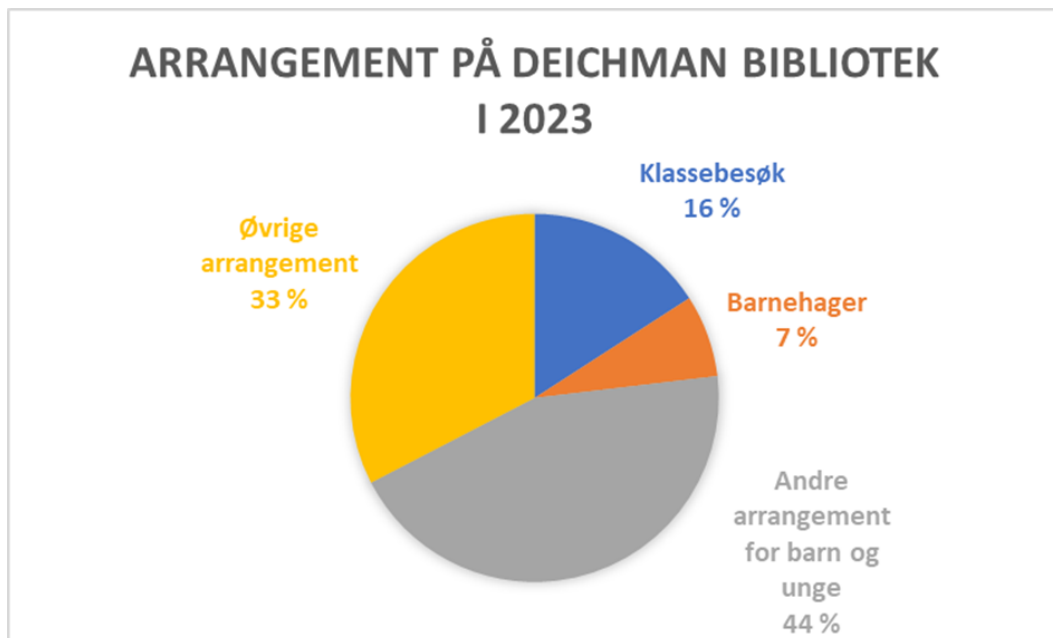
Deichman bibliotek er Oslo kommunes folkebibliotek. Folkebiblioteket er en lovpålagt tjeneste som ligger i skjæringspunktet mellom kultur og utdanning, og er forankret i det demokratiske prinsippet om lik og gratis tilgang på informasjon og kunnskap. Videre skal bibliotekene være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Deichman bibliotek består av et hovedbibliotek, 14 lokalbibliotek, 3 kombinasjonsbibliotek (ligger i tilknytning til skoler), to egne lokalbibliotek for barn og ungdom, Deichman Biblo Tøyen og Deichman Biblo Holmlia, og pilotprosjektene Demo Mortensrud og Demo Linderud. Deichman

bibliotek driver også spesialavdelingene Deichman OUS Rikshospitalet, Deichman Oslo fengsel og Deichman Bredtveit, som alle er statlig finansiert. I tillegg leveres bibliotekstjenester til barnehager, skoler og andre offentlige institusjoner.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall førstegangsutlån (alle medier)	1 678 754	1 488 758	1 641 574	1 893 817	1 969 698
Totalt utlån inkl. fornyelser (alle medier) ¹	2 371 355	2 095 094	2 317 724	2 621 693	2 594 188
Antall besøk per innbygger	4,4	3,5	3,9	6,5	7,6
Antall nye registrerte lånere	25 859	39 265	42 326	48 392	48 107
Antall arrangement samlet	10 548	4 488	3 375	10 224	10 291
Antall barn som omfattes av Lesefrø	7 151	7 500	7 500	8 407	9 407

Status hovedmål

Målsetting	Status måloppnåelse
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Deichman er kommunens best besøkte kulturtilbud, og er helt gratis og tilgjengelig i folks nærmiljø. I 2023 åpnet Deichman Mortensrud, og deretter Deichman Holmlia og Deichman Biblo Holmlia i desember 2023. Deichman satte ny rekord i 2023 med nær 5,4 mill. besøkende, en økning fra 4,5 mill. i 2022.
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Deichman har et bredt og variert tilbud til barn og unge i alle aldre gjennom Lesefrø, barnehage- og klassebesøk, Barnas bokfest og andre arrangementer i biblioteket. Antall deltakere på arrangementer tyder på at Deichman har lyktes med å programmere arrangementer som appellerer til de ulike brukergruppene. Deichman hadde sommerbibliotek i flere bydeler med et bredt og variert tilbud. Lokale ungdommer ble ansatt for å produsere innhold, noe som bidro til at barn og unge i

Målsetting

Status måloppnåelse

bydelene fikk et mer relevant bibliotektilbud. Ungdomsansettelser, ungdomsråd mv. inngår i Deichmans utstrakte arbeid med ungdommer.

3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Bibliotekene utvikler seg kontinuerlig, i innhold, form og antall. Det gjennomføres mindre arrangementer som forfattersamtaler, lesesirkler, språkkaféer, og ulike verkstedaktiviteter. Bibliotekene har økt fokus på arrangementer og tiltak med fokus på bærekraft. Barnas bokfest, Akerselva litteraturfestival og Groruddalen litteraturfestival er eksempler på større arrangementer med et bredt tilbud av kulturopplevelser.

Deichman Mortensrud og Deichman Holmlia og Deichman Biblo Holmlia åpnet i 2023.

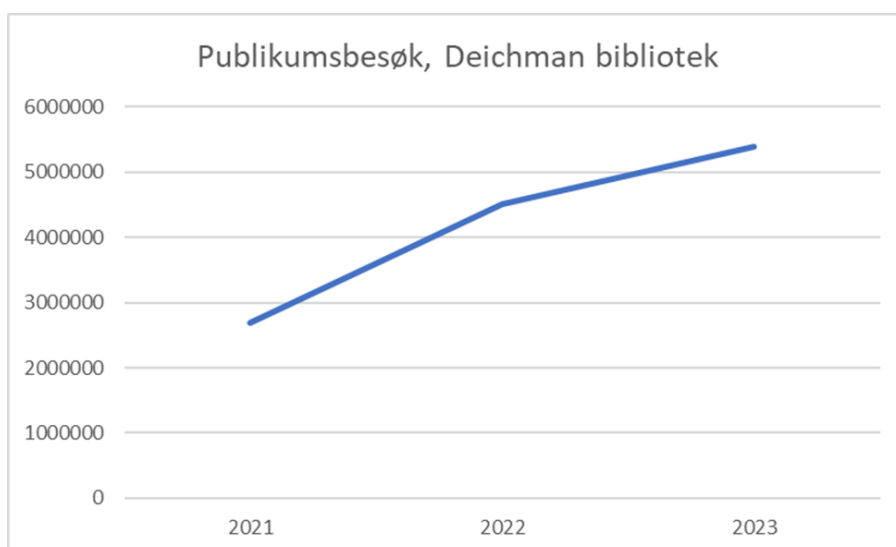
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Flere lokalbibliotek og hovedbiblioteket i Bjørvika låner ut lokaler til frivilligheten og andre aktører med lokal tilhørighet.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser		0	0			
	Antall meråpne bibliotek	13	14	14	13	Deichman Holmlia åpnet i utvidede og totalrehabiliterte lokaler. Biblioteket meråpnes våren 2024. Deichman Biblo Holmlia er nytt bibliotek for barn og unge fra 10 til 13 år som åpnet i desember 2023.
	Antall utlån av bøker samlet	1 527 640	1 751 001	1 715 000	1 862 361	Utlånet både i lokalbibliotekene og hovedbiblioteket økte i 2023, og er over måltallet. Selv om utlånsveksten er betydelig lavere enn besøksveksten, er det et sterkt resultat. Årsaken til at utlån øker mindre enn besøk har sammenheng med at utlån bare er én av flere måter å bruke biblioteket på. Resultatet er særlig sterkt når det ses i lys av endrede medievaner i befolkningen, og at salget av papirbøker har hatt en betydelig nedgang.
	Digitale arrangement	0	110	50	75	

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Publikumsbesøk	2 693 124	4 583 285	4 700 000	5 390 583	I 2023 ble det ny besøksrekord i Deichman. Måltallet var 4,7 mill., og resultatet 5,4 mill. besøkende, noe som er en økning med 800 000 sammenlignet med 2022. Økningen var sterkest i lokalbibliotekene, mens besøket i Bjørvika stabiliserte seg. Dette kan ses i sammenheng med at behovet for et gratis og lett tilgjengelig kulturtilbud som bibliotek er, øker i befolkningen i "dyrtider".
	Andre arrangement barn og unge	39 867	121 240	115 000	134 213	
	Antall nye barn omfattet av Lesefrø	0	907	1 000	1 158	
	Barnehagebesøk med program	1 662	9 355	12 800	16 899	
	Klassebesøk med program	14 691	40 774	50 000	46 459	
	Totalt ant. deltakere på arrangement samlet	69 734	240 860	246 800	284 863	Samlet antall deltakere på arrangementer har økt med 18 % sammenlignet med 2022. Med unntak av at klassebesøk som har gått noe ned, er resultatet for deltakere på øvrige typer arrangementer over måltallene. Det kan tyde på at Deichman har lykket med å programmere arrangementer som appellerer til de ulike brukergruppene.
	Øvrige arrangement	13 514	69 491	69 000	87 292	

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 23,7 mill. kroner. Korrigert for effekten av øremerkede midler er mindreforbruket på 14,6 mill. kroner.

Avviket i driftsrammen gjelder i hovedsak på områdene IKT, eiendom og personell. Prosess med implementering av nytt biblioteksystem og nye utlånsautomater i lokalbibliotekene ble forsinket og arbeidet må fortsette i 2024. Det har vært lavere forbruk enn beregnet på vedlikehold av møbler og utstyr i Bjørvika på grunn av opprustning av barneavdelingen som ble ferdigstilt i januar 2024. Høyt sykefravær og manglende personalressurser har ført til lavere aktivitet for gjennomføring av driftsprosjekter.

Årsaken til de største avvikene for øremerkede midler er at prosjektene er flerårige.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 25,5 mill. av et regulert budsjett for 2023 på 29,9 mill. Dette gir et mindreforbruk på 4,4 mill.

Idrett (KIF)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for planlegging og utvikling av kommunale idrettsanlegg. Etaten har videre ansvaret for bygging og forvaltning av markaanlegg, snøanlegg, mindre bygg som klubbhus og garderobeanlegg, samt mindre nærmiljøanlegg til egenorganisert aktivitet. I tillegg har etaten driftsansvaret for idretts- og badeanlegg som forvaltes av Oslobygg KF, samt en andel av driftsansvaret for skolenære idrettshaller. Etaten har ansvaret for forvaltning av tilskudd på idrettsområdet. Dette omfatter både rammetilskuddet til Oslo idrettskrets, tilskudd for å stimulere til bygging av private idrettsanlegg samt tilskudd til store og små idrettsarrangement og -tiltak.

Status hovedmål

Målsetting

Status måloppnåelse

5. Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge	Det viktigste grepet byrådet gjør for denne målsettingen er å bygge idrettsanlegg og byrådet har opprettholdt takten på anleggsinvesteringene for å bedre anleggsdekningen i Oslo. Bymiljøetaten har rehabilitert ni kunstgressbaner i 2023, for å sørge for god kvalitet på fotballbanene i byen. Etaten har også bygget en ny kunstgressbane. De lave prisene for barn og unge på byens bad vedvarte i 2023 for å tilrettelegge for at flest mulig skal ha muligheten til å bade. Byrådet har samtidig prioritert barn og unges deltakelse i fysisk aktivitet ved å legge til rette for gratis sommeraktiviteter i idretten og tilskudd til Osloidretten.
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo	Byrådet prioriterer å gi tilskudd til målrettede tiltak for å gjøre det lettere for den frivillige idretten i Oslo. Byrådet økte i 2023 rammetilskuddet til Oslo Idrettskrets med 3,1 millioner og har bevilget totalt 90 millioner i tilskudd til Osloidretten i 2023, inkludert tilskudd til idrettstiltak, til rideanlegg og til private idrettsanlegg.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
5. Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge	Antall flerbrukshaller (håndballflater)	65	68	68	68	
	Antall kunstgressbaner uten plastholdig fyllmateriale	9	14	27	22	Det er et avvik på fem kunstgressbaner. Tre av banene er utsatt til 2024, og to av banene ble i vedtak i bystyret omgjort til å ha plastholdig innfyll.
	Andel innbyggere som er fornøyd med rekreasjons- og idrettsmulighetene i Oslo	68,0 %	79,0 %	78,0 %	74,0 %	
	Antall kunstgressbaner	99	99	100	100	
	Antall kunstgressbaner med granulattiltak	17	99	40	100	Det er gjennomført granulattiltak på samtlige av etatens kunstgressbaner. Måltallet for 2023 ble satt for lavt, da det ved en inkurie ikke inneholdt resultatene fra 2022.
	Rehabilitererte kunstgressbaner per år	0	8	11	9	Ni kunstgressbaner er rehabilitert i 2023. Det er to færre enn måltallet for året. På grunn av kostnadsøkninger ble noen baner utsatt til 2024 som følge av manglende budsjettmidler.
	Antall besøkende ved publikumsbadene	297 000	729 204	1 100 000	934 770	Resultatet for 2023 ligger under måltallet for året og kan delvis skyldes dårlig vær i sommersesongen, som førte til lavere besøk enn ventet på Frognerbadet. Det var også noe nedetid på enkelte bad, samt noen kapasitetsbegrensninger på Manglerud bad.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 175,8 mill. Korrigert for øremerkede midler på 138,7 mill. gir dette et mindreforbruk på 37 mill.

Mindreforbruket på driftsregnskapet skyldes blant annet utsettelse på større vedlikeholdstiltak på idrettsbygg, i påvente av tilstandsvurderinger som ikke ble ferdigstilt før årsslutt. Vedlikeholdet vil gjennomføres i 2024.

Mindreforbruket er også knyttet til lavere strømpriser enn prognostisert i andre halvår, samt noe energieffektivisering, og bedre inntekstgrunnlag enn forventet.

Det positive avviket på øremerkede midler knytter seg i hovedsak til 77,3 mill. som er bundet i tilsagn til private idrettsanlegg, 53,1 mill. som skyldes forsinket fremdrift for midlertidige idrettsanlegg på Mortensrud, samt pågående utredningsprosjekter.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et brutto positivt avvik på 41,7 mill. av et samlet regulert brutto investeringsbudsjett på 245,3 mill. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forsinket fremdrift på undervarmesentralen på Bjøråsen kunstgressbane og Kalbakken servicebygg.

Tilskudd til Den norske kirke (KIF)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter kommunens lovpålagte tilskudd til Den norske kirke v/Kirkelig fellesråd i Oslo, i henhold til trossamfunnsloven § 14.

Driftsregnskapet

Kapitlet er et tilskuddskapittel og tilskuddene er i sin helhet utbetalt i 2023, og regnskapet viser balanse.

Investeringsregnskapet

Kirkelig fellesråd har i 2023 fått investeringstilskudd på 20 mill. Regulert budsjett har vært på 30, 3 mill. Investeringsmidlene er benyttet i sin helhet.

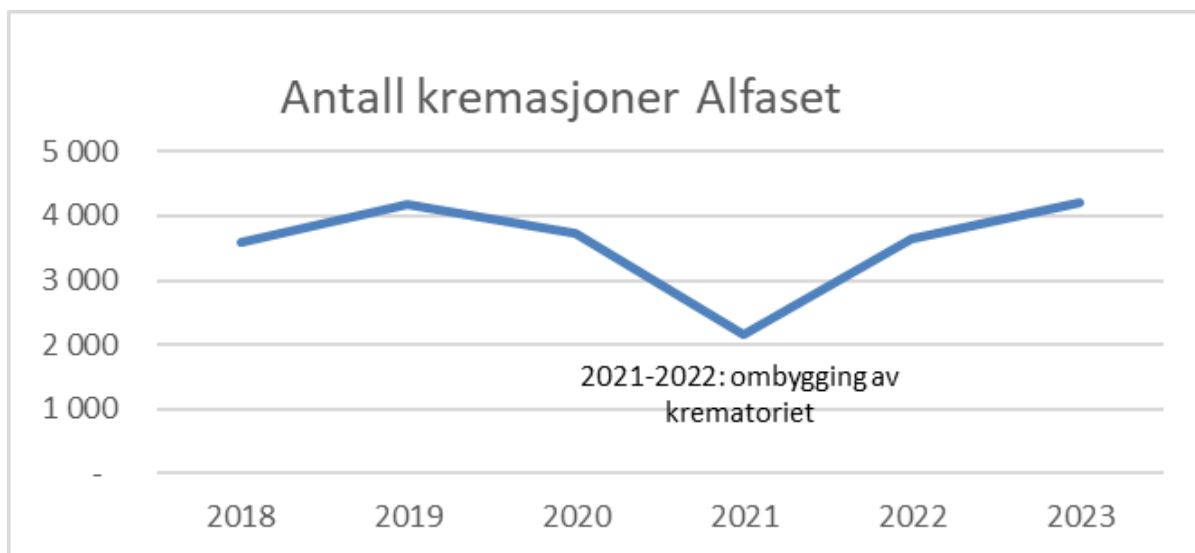
Gravplassetaten (KIF)

Ansvarsområde

Etaten ivaretar kommunens lovpålagte ansvar for kirkegårder, kremasjon og gravferd i henhold til avtale mellom Oslo kommune og Kirkelig fellesråd i Oslo av 23.08.2002, inntil Oslo kommune overtar gravplassmyndighet etter loven fra 1.januar 2024. Etaten ivaretar i tillegg kommunens ansvar ved gravferd der ingen påtar seg ansvaret.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 861	1 861	1 861	1 861	1 861
Antall kremasjoner	4 178	3 721	3 303	3 643	4 214
Antall nedsatte kister	746	693	741	747	734

Status hovedmål

Målsetting

7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Status måloppnåelse

Gravplasskapasiteten er ujevnt fordelt. I 2023 har etaten prioritert tilrettelagt felt på Grefsen kirkegård. Videre er det inngått avtale med landskapsarkitektfirma som bistår med utforming av blant annet minnelunder og retningsbestemte felt.

Etaten har i 2023 utviklet flere digitale skjemaer som gjør det enklere for innbyggerne. Virksomheten i de kommunalt eide kapellene med seremonirom på Østre og Vestre gravlund har vært rammet av prekære vedlikeholdsbehov, og i 2023 ble det avdekket lekkasjer her.

Gravplassetaten prioriterer klima og miljø i sin drift. Kommunens rammeavtale for parkmaskiner har i 2023 gitt fortgang i utskifting av fossile maskiner. Etaten har i 2023 videreført arbeidet med vannsparing.

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn	Kremasjonsprosent	82,0 %	82,0 %	82,0 %	82,7 %	Avvik fra måltall på kremasjonsprosenten er positiv. Etaten hadde i 2023 det høyeste antall kremasjoner registrert. Det understrekes at Osloborgere som er gravlagt eller kremert i andre kommuner ikke er med i beregningsgrunnlaget.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser mindreforbruk på 1,6 mill. Staten har hatt økte inntekter som følge av at salg av festeavgift, sommer- og høstpynt og inntekter knyttet til kremasjon er høyere enn budsjettet.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser bruttoutgifter på 21,6 mill. av et regulert budsjett på 79,1 mill. Dette gir et samlet mindreforbruk på 57,5 mill.

Mindreforbruket skyldes forsinket fremdrift i flere prosjekter. Det er et avvik på 20 mill. på prosjekt Lager og driftshall Alfaset. Anbudskonkurranse pågår inn i 2024, og bygget forventes nå ferdigstilt i 2025.

Prosjekter knyttet til anskaffelse av utslippsfrie maskiner og kjøretøy har mindreforbruk, og midler overføres da nye maskiner leveres våren 2024.

Byrådsleders kontor (BLK)

Ansvarsområde

Byrådslederens kontor (BLK) har ansvar for sekretariatfunksjon for byrådet, overordnet ansvar for videreutvikling av kommunens politiske og administrative styringssystem, virksomhetsstyring og ledelses- og kompetanseutvikling på strategisk nivå. BLK har videre et overordnet ansvar for topplederrekruttering, koordinering og utvikling av kommunens deltakelse i internasjonalt og regionalt samarbeid, beredskap, kommunikasjon og internrevisjon. Avdelingen ivaretar også internadministrative funksjoner for byrådsavdelingene.

Sektoren omfatter tre etater: Beredskapsetaten, Kommuneadvokaten og Rådhusets forvaltningstjeneste.

Tall i mill.

Byrådslederens kontor (BLK)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	857,8	923,9	839,1	923,7	-0,2
Netto driftsutgifter	764,2	800,4	780,8	869,0	68,5
Brutto investeringer i anleggsmidler	12,9	90,4	30,6	143,5	53,2

Punkter som følger er knyttet til realisering av hovedmål på sektorområdet i 2023:

- *En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne*

Innbyggerinformasjon i kommunens kanaler har vært viktig å prioritere, grunnet blant annet ekstremvær, men også det generelle informasjonsbehovet hos befolkningen. I 2023 ble aktuelt.oslo.kommune.no lansert.

- *En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune*

Kommunen tar i bruk nye teknologiske verktøy for å bedre samhandlingen og effektiviteten. Nye samarbeidsformer og -plattformer øker muligheten for å ta ut gevinster.

- *En trygg by med god beredskap*

Som ledd i kommunens helhetlige, systematiske og tverrsektorielle arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, var det i tildelingsbrevene for 2023 en fellesføring som blant annet påpekte virksomhetenes plikt til å arbeide kunnskapsbasert, helhetlig og koordinert med samfunnssikkerhet og beredskap. Fellesføringen tok også opp behovet for å ha fokus på kontinuitetsplanlegging og å avdekke avhengigheter og sikre involvering av relevante aktører,

samt at erfaringer fra pandemihåndteringen skulle settes i sammenheng med virksomhetens arbeid med organisering, styring og ledelse.

- *Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen*

Oslo kommunes regionale og internasjonale arbeide bidrar til å nå Oslo kommunes mål. Bystyret behandlet i desember en ny strategi for Oslo kommunes internasjonale arbeid. Internasjonalt arbeid skal bidra til nå kommunens mål og fremme bærekraftig utvikling i Oslo og i verden. I 2023 har kommunen fått to nye EU-prosjekter innen digital kunstformidling og bylogistikk. Oslo kommune har deltatt aktivt i flere internasjonale nettverk for å fremme kommunens interesser og for å samarbeide om å nå kommunens mål. I 2023 hadde byrådsleder styreplass i interesseorganisasjonen for europeiske storbyer, Eurocities, og i det internasjonale klimanettverket C40.

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
120	Byråd/byrådsavdelingene	586,9	600,5	669,5	607,9	61,6	33,2
140	Kommuneadvokaten	41,8	43,2	46,4	46,0	0,4	0,4
150	Rådhusets forvaltningstjeneste	102,5	104,8	114,0	107,2	6,7	5,0
184	Beredskapsetaten	31,5	30,8	37,6	38,1	-0,5	-3,9
191	Tilfeldige utg. etter byråds bestemmelse	1,5	1,5	1,5	1,2	0,4	0,4
	Sum sektor	764,2	780,8	869,0	800,4	68,5	35,1

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
120	Byråd/byrådsavdelingen e (BLK)	494,0	622,0	619,9	696,1	675,8
126	Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	90,8	0,0	0,0	0,0	0,0
140	Kommuneadvokaten (BLK)	53,1	60,6	54,3	57,6	60,8
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	116,5	131,5	132,6	130,1	142,4
184	Beredskapetsetaten (BLK)	34,3	42,2	30,8	38,4	43,7
191	Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1,4	1,5	1,5	1,5	1,2
Totalsu m		790,2	857,8	839,1	923,7	923,9

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
150	Rådhusets forvaltningstjeneste	12,9	30,6	143,5	90,4	53,2
	Sum sektor	12,9	30,6	143,5	90,4	53,2

Medvirkningsrådene (BLK)

Ansvarsområde

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold

Råd for kjønns- og seksualitetsmangfold har 13 faste medlemmer og 13 varamedlemmer. Saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfoldet, skal forelegges rådet av byrådet og bystyret. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Rådet skal bidra til å øke respekten og skape trygghet for kjønns- og seksuelle minoriteter i Oslo og øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold hos kommunens ansatte.

I 2023 ble det avholdt 11 rådsmøter, samt en større mengde arbeidsmøter. Rådet har hatt særlig fokus på saker som utarbeiding av den nye handlingsplan Stolt og fri vedtatt i november 2023, styrking av Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS), behandlingstilbudet til personer med kjønnsinkongruens og oppfølging etter terrorangrepet 25. juni, og opprettelse av støttegruppen 25.juni.

I 2023 har rådet avgitt 17 skriftlige uttalelser, i tillegg har rådet deltatt på innspillsmøter, holdt

taler og deltatt i panelsamtaler i forbindelse med ulike arrangementer.

Rådet for flerkulturelle minoriteter

Rådet for flerkulturelle minoriteter er et medvirkningsforum for byrådet og bystyret i saker som angår innbyggere i Oslo med flerkulturell minoritetsbakgrunn - personer med innvandrerbakgrunn, urfolk og nasjonale minoriteter. Rådet består av ti medlemmer med ti varamedlemmer. Rådet har i sin strategi vedtatt og prioriterte tre strategiske områder: oppfølging av handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger «Ord betyr noe», arbeid og sysselsetting og barn/unges helse.

Det er gjennomført 11 rådsmøter i 2023. Rådet har avgitt 17 høringsuttalelser til både kommunale og statlige høringssaker. Rådet har organisert en fagdag for ansatte i Oslo kommune om diskriminering i arbeidslivet i juni 2023. Rådet deltok under Arendalsuka 2023 med et vellykket arrangement om hatefulle ytringer mot politikere med minoritetsbakgrunn. Medlemmene har bidratt aktivt i innspillmøter, arbeidsgrupper og på aktuelle seminarer.

Det sentrale eldrerådet

Rådet har hatt ti rådsmøter i 2023 og besøkt Dronning Ingrid's hage og Grønland seniorsenter. De har sendt 26 høringsuttalelser og andre uttalelser i saker som er tatt opp på eget initiativ. Rådet har arbeidet med oppfølging av sin strategi og handlingsplan for 2020 – 2023. Videre har representanter fra rådet deltatt en rekke innspillmøter. Rådet har også oppnevnt representanter til ulike utvalg og arbeidsgrupper i Oslo kommune. Rådets leder har deltatt i juryen for Oslo kommunes seniorpriser og OXLO-prisen. Rådet har arrangert en konferanse for bydelseldrerådene og hatt stand på Demens i Oslo i forbindelse med den internasjonale Alzheimerdagen. De deltok også på konferanse for storbyeldreråd i Sandnes, konferanse for fylkeskommunale eldreråd på Hamar og andre eksterne konferanser.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelser

Rådet har hatt ni rådsmøter i 2023. De har avgitt 39 høringsuttalelser og tatt opp flere saker på eget initiativ. En av sakene rådet har tatt opp er behov for kartlegging og kunnskap om CRPD og brukermedvirkning, hvor rådet har foreslått et opplæringsprogram for kommunens ansatte og ledere. Videre har representanter fra rådet deltatt på en rekke eksterne møter og holdt innlegg i ulike sammenhenger. Rådet har også oppnevnt representanter til ulike eksterne utvalg og arbeidsgrupper. Rådet har arrangert konferanse for bydelsrådene for personer med funksjonsnedsettelser, og deltatt med to representanter til landskonferanse for fylkeskommunale råd i Bodø. Rådets leder deltok som representant i den norske delegasjonen til FNs 16. statspartsmøte for CRPD i New York i juni 2023.

Sentralt ungdomsråd

Sentralt ungdomsråd er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i saker som angår ungdom. Rådet består av 15 medlemmer valgt fra bydelenes lokale ungdomsråd. Rådets mål er å representere og fungere som et talerør for alle barn og unge i Oslo, fremme unges interesser, samt arbeide for å skape engasjement for politikk og medbestemmelse blant byens barn og unge. I tillegg følger rådet opp de prioriterte sakene fra Ungdommens bystyremøte, og har i 2023 jobbet med følgende saker: *Oslo ungdommen krever en handlingsplan mot rasisme nå!*, *Bedre skolehelsetjeneste i Oslo*, *En tryggere ruspolitikk*, *Gjør det billigere å være syk* og *Fritidsaktiviteter for alle!* I 2023 har rådet hatt 12 rådsmøter, og har avgitt 24 høringsuttalelser til både kommunale og statlige høringssaker. I tillegg har rådet levert 21 andre skriftlige innspill til kommunale og eksterne etater og aktører i løpet av året. Medlemmene har

bidratt aktivt i innspillsmøter, arbeidsgrupper og på aktuelle seminarer. Sekretariatet for rådet er ivarettatt av UngOrg ved avdelingen UngMed, og reguleres av egen oppdragsavtale mellom UngOrg og byrådsavdeling for sosiale tjenester.

Driftsbudsjettet på 0,860 mill. har i hovedsak gått med til utbetaling av møtegodtgjørelser til rådsmedlemmer for deltakelse i rådsmøter, arbeidsmøter og eksterne møter, samt servering på møter og reiseutgifter i forbindelse med eksterne møter og arrangementer.

Byråd/byrådsavdelingene (kap. 120)

Noen av tiltakene som det ble avsatt midler til i 2023 vil først bli sluttført i 2024. Dette gjelder oppfølging av strategi for Oslo som bærekraftig reisemål, utarbeidelse av E-kurs for skole og helse (LHBT) og veiledere om ikke-diskriminerende praksis.

Det regionale samarbeidet er orientert mot saksfelt som angår vårt felles regionale bo- og arbeidsmarked. Sentrale temaer er areal, transport, klima, miljø, innovasjon og regionens attraktivitet for å tiltrekke investeringer, talenter og besøkende. Gjennomføring av samarbeidsprosjekter mellom Osloregionen og Østlandssamarbeidet for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden og for å legge til rette for etablering av energistasjoner for grønn næringstransport på Østlandet har vært prioritert i 2023.

Oslo kommunes internasjonale samarbeid er forankret i Kommuneplanen og i strategi for Oslo kommunes internasjonale arbeid. Ny strategi for Oslo kommunes internasjonale arbeid ble behandlet i Bystyret i desember 2023. Strategiens hovedmål er at Internasjonalt arbeid i Oslo kommune skal bidra til nå kommunens mål og fremme bærekraftig utvikling i Oslo og i verden. Målet skal nås gjennom arbeid innen fire innsatsområder: 1) Læring, innovasjon, utvikling og vekst, 2) Innflytelse, 3) Globalt samfunnsansvar og 4) Kompetanse og kultur for internasjonalt arbeid.

Kommunen har ulike virkemidler i det internasjonale arbeidet. Deltakelse i EU-prosjekter og samarbeid gjennom internasjonale organisasjoner og nettverk er de viktigste.

I 2023 har Oslo fortsatt satsingen på å delta i EU-finansierte prosjekter. To nye prosjekter i Horisont Europa ble innvilget på områdene digital kunstformidling og nullutslipp i bylogistikk. Totalt var ni Horisont Europaprojekter pågående i 2023.

Oslo kommune leder innovasjonsprosjektet MOVE21. I 2023 er prosjektet inne i gjennomførings- og oppskaleringsfasen av ulike smarte nullutslippsløsninger i transportsektoren i seks europeiske byer.

I 2023 har arbeidet i storbynettverket Eurocities blitt videreført med bred deltakelse fra kommunen. Oslo kommune leder arbeidsgrupper på avfall, luftkvalitet, rusforebygging og storbyregionalt samarbeid.

Byrådslederen er medlem av Eurocities' styre, og de viktigste sakene dette året har vært den krevende økonomiske situasjonen i europeiske byer og videre støtte til ukrainske byer.

Oslos medlemskap i STRING-nettverket bidrar til å styrke regional utvikling i transportkorridoren fra Oslo til Hamburg, med spesielt fokus på infrastruktur og grønn vekst. Samarbeid om grønne offentlige anskaffelser i STRING-nettverket startet opp i 2023.

I 2023 var Oslo vertskap for en stor internasjonal konferanse i regi av Strong Cities-nettverket, om byers håndtering av terrorangrep og forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Deltakelse i C40-nettverk er videreført blant annet gjennom støtte til C40-kontoret i Oslo. Kontoret arbeider med å spre kunnskap om Oslos klimaarbeid til andre byer, og har særlig fokus på klimabudsjett og utslippsfrie byggeplasser. Oslos byrådsleder hadde i 2023 styreplass i C40-nettverket.

Oslo kommune har også i 2023 hatt stort engasjement til støtte for Ukraina. Kommunen har bidratt på markeringer og appeller, tatt imot delegasjoner, bidratt med gratis leie av lagerlokaler og lokaler til sosiale samlinger. I Eurocities har kommunens fagfolk bidratt med foredrag om vannforvaltning, regional planlegging og mobilitet for å forberede gjenoppbyggingsprosjekter i ukrainske byer.

Oslo kommune har besluttet å reise et minnesmerke over Dronning Ellisiv og norsk-ukrainske relasjoner på Harald Hårdrådes plass. Minnesmerket skal også tilrettelegges som minnested for ukrainske flyktninger og ventes å bli ferdig sommeren 2024.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 61,587 mill. på kap. 120. Av dette er 9,8 mill. ubrukte øremerkede midler som er eksternt finansierte prosjekter under Oslo-regionen, EU-midler og statlig finansiering. 18,5 mill. er øremerkede kommunale midler. Dette gjelder blant annet midler som er satt av for å styrke og forbedre kommunens dialog med innbyggerne, kommunal medfinansiering av EU-prosjekter og ressurser knyttet til mottak av flyktninger fra Ukraina.

Kommuneadvokaten (BLK)

Ansvarsområde

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker og gir etter anmodning råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler og kommunale foretak. Kommuneadvokaten er faglig uavhengig og kan ikke instrueres i faglige spørsmål.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Innkomne rettssaker	192	191	168	151	146
Avsluttede rettssaker	228	163	233	325	146
Samlet tvistesum innkomne rettssaker	587 000 000	19 900 000 000	2 094 000 000	3 126 254 558	5 439 014 829
Innkomne rådgivningssaker	397	418	316	330	307
Avsluttede rådgivningssaker	473	435	411	540	274
Andel rådgivningssaker besvart innen 3 dager i %	35,0 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	15,0 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 14 dager i %	35,0 %	26,0 %	0,0 %	0,0 %	31,0 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 6 uker i %	21,0 %	21,0 %	0,0 %	0,0 %	26,0 %
Andel rådgivningssaker besvart etter 6 uker i %	7,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	15,0 %
Andel besvart rådgivningssaker	3,0 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %	2,0 %
Andel rådgivningssaker som venter på klient (fortsatt ubesvart)	3,0 %	1,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker hvor besvart ikke er relevant	13,0 %	10,0 %	0,0 %	0,0 %	11,0 %

Kommuneadvokaten har hatt en liten nedgang i antall saker de siste årene, men størrelsen og kompleksiteten av sakene har økt. Dette skyldes blant annet et mer komplekst rettskildebilde ved at internasjonale rettskilder får større betydning. EMDs dommer på barnevernfeltet er ett eksempel på dette, EU- og EØS-retten et annet. Dette har ført til at hver enkelt sak krever et større ressurspådrag. I flere saker enn tidligere har det vært nødvendig at to eller flere advokater jobber sammen. Dette har ført til at kapasiteten i lang tid har vært presset.

I 2023 kom det inn 146 saker til rettsbehandling. Det er en liten nedgang (3 %) fra 2022, da etaten hadde 151 rettssaker. I 2023 er antall innkomne rådgivningssaker 307. Sammenlignet med 2022 da det kom inn 330 saker, er det en nedgang på 7 %.

I 2021 og 2022 ble det ikke rapportert på behandlingstid. Dette skyldes skifte av saksbehandlingssystem. Alle pågående saker i gammelt system måtte avsluttes og gjenopprettes i nytt system. Av de 146 rettssakene som ble avsluttet i 2023 vant kommunen 50 (34 %) av disse, 6 saker (4 %) ble dels vunnet/dels tapt mens 10 (7 %) ble tapt. I tillegg ble 16 (11 %) saker trukket og 34 (23 %) saker forlikt. 25 (17 %) saker er registrert som annet utfall.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 0,4 mill. Dette skyldes at inntektene er høyere enn budsjettert, og overført mindreforbruk fra 2022.

Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)

Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Oslo rådhus som bygning. Dette innebærer sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i rådhuset, i innleide lokaler i nærheten av rådhuset, for byrådsavdelingene og for bystyrets sekretariat. I tillegg har etaten ansvar for IKT infrastruktur og nettverk på rådhuset. Etaten har ansvar for intern kommunal postombringelse, å yte bistand til kommunens virksomheter, og driftsansvar for inngåtte tjenesteavtaler.

Etaten bistår med saksforberedelser og har ansvar for gjennomføring av representasjonsarrangementer og øvrige arrangementer i rådhuset, på rådhusplassen og i Heftyevillaen. Etaten tilbyr også strømming og tilgjengeliggjøring av lyd og bilder fra møter, pressekonferanser og arrangementer i rådhuset. Etaten har også ansvar for å saksbehandle og gjennomføre borgerlige vielser for alle som ønsker å bli viet i Oslo. Videre har etaten ansvar for flagging, banneroppheng og utsmykking av byen etter oppdrag fra bystyrets sekretariat.

Etaten tilbyr omvisninger knyttet til museal virksomhet i rådhuset til publikum. Gjennom aktiv kunstforvaltning bidrar etaten til at kunsten i og rundt rådhuset blir ivaretatt som en viktig del av Norges kulturarv.

Nøkkeltall aktivitet

Nøkkeltall/indikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023
Antall gjester ved arrangementene	89 447	12 241	34 380	88 230	83 050
Antall strømmeoppdrag RFT	0	0	0	20	18
Antall utstillinger på Rådhusplassen	0	0	0	9	4
Arrangementer i Rådhuset og Heftyevillaen	249	67	98	260	243
Arrangementer på Rådhusplassen	23	5	8	12	14
Auditoriet - antall møtedeltakere	0	0	0	5 736	6 795
Auditoriet interne og eksterne møter	0	0	0	81	100
Bestilte omvisninger - antall gjester	0	0	0	1 653	2 109
Borgerlige vielser	1 855	1 752	1 617	1 968	1 992
DKS - Den kulturelle skolesekken - antall elever	0	0	0	493	1 698
DKSS - Den kulturelle spaserstokken	0	0	0	150	264
Ikke kommunalt vertskap	0	0	0	81	77
Kommunalt vertskap	0	0	0	179	166
Møtesenter - antall møtedeltakere	0	0	0	30 235	31 986
Møtesenter - antall møter	0	0	0	2 490	2 480
Omvisninger - kjenn ditt bygg	0	0	0	105	158
Omvisninger	0	0	0	480	451
Voksenopplæringen					
Sommeromvisning - engelsk	0	0	0	0	5 214
Sommeromvisning - norsk	0	0	0	0	504

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk på 6,7 mill. Av dette er 1,7 mill. øremerkede midler, og 5 mill. er overført fra regnskapsmessig mindreforbruk i 2022. De overførte midlene er ikke disponert i 2023.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser et mindreforbruk på 53,2 mill. Av dette er 20,4 mill. rehabilitering av rådhuset, tårn og fasader, 19,5 mill. til tiltak for bedre tilgjengelighet for adkomst til Oslo rådhus og 9,9 mill. diverse rehabilitering.

Investeringsprosjektet *Rehabilitering av rådhuset, tårn og fasader* har en økonomisk forsinkelse, men arbeidet gjennomføres etter planen. Prosjektet *Bedre tilgjengelighet* fikk en forsinket oppstart, og i 2023 er det kun benyttet midler til prosjektering. Arbeidet vil likevel bli ferdig tidligere enn planlagt fremdriftsplan.

Beredskapsetaten (BLK)

Ansvarsområde

Beredskapsetaten (BER) skal være en aktiv pådriver i det helhetlige og kunnskapsbaserte beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen. Etaten skal sørge for at kommunens beredskapsmessige plikter i krig og fred blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. BER skal bidra til at kommunen har god beredskap, med omfattende fagkunnskap, erfaring og risikoforståelse, godt planverk og jevnlige øvelser.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og oppmerksomhet på kommunens oppgaver og ansvar innen rammen av totalforsvaret har preget Beredskapsetatens arbeid også i 2023. Det har vært fokus på blant annet bortfall av eKOM, kritisk infrastruktur og atomberedskap. Det har gjennom året vært etterspørsel fra virksomhetene om bistand og rådgivning innen etatens fagområder.

Beredskapsetaten organiserte og koordinerte kommunens prosess for evaluering av pandemihåndteringen. Gjennom 2023 har Beredskapsetaten lagt til rette for at erfaringene og læringen fra pandemihåndteringen har blitt spredt, diskutert og tatt med videre i arbeidet med utvikling av kommunen generelt og samfunnssikkerhet og beredskap spesielt. Blant annet har etaten prioritert aktivitetene innen informasjon, faglig rådgivning, øvelser og tilsyn mot identifiserte læringspunkter fra pandemievalueringen.

Beredskapsetaten har utarbeidet en overordnet plan som er et viktig grunnlagsdokument for videre oppfølging av funn fra kommunens pandemihåndtering. Dette må ses i sammenheng med etatens deltakelse i prosjekter, forskning og samvirkearenaer. Etaten har med dette som utgangspunkt blant annet bidratt inn i arbeidet med å revidere kommunens overordnede styringsdokumenter på beredskapsområdet og fulgt opp implementering av nytt krisestøtteverktøy i kommunen.

Oslo kommunes samvirkeutvalg for sikringsarbeid (Sikringsutvalget) ble formelt igangsatt i 2023 som en arena for etablering av en strukturert, kunnskapsbasert og helhetlig tilnærming til sikring av det offentlige rom mot terror og uønskede hendelser.

Kommunenes koordineringssentral (KOSS) skal fremme samhandling og forbedre hendelseshåndtering mellom kommunene Oslo, Bærum og Asker, gjennom økt koordinering og informasjonsdeling i normalsituasjoner og ved uønskede hendelser. KOSS bidro blant annet med varsling og koordinering av informasjon ved anløpet av det reaktordrevne hangarskipet USS Gerald Ford i mai og under ekstremværet Hans i august. Både under hendelseshåndtering og med ukentlige oppdaterte situasjonsbilder, har KOSS bidratt med kunnskapsgrunnlag i beredskapsplanleggingen til nødetater og kommunale virksomheter.

Trygg i Oslo (TRiO) er et samvirkenettverk for trygghet og beredskapsarbeid i Oslo. Erfaringer fra piloter, testing og utvikling av rapporteringsverktøy har aktivt blitt benyttet til å videreutvikle rapporteringsverktøyet med ny funksjonalitet.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk på 0,5 mill. Merforbruket skyldes høyere lønnsutgifter enn budsjettet.

Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 350 000 kr.

Finans (FIN)

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for finans (FIN) er ansvarlig for kommunens overordnede økonomistyring og finansforvaltning, samt sentrale regler og retningslinjer på arbeidsgiverområdet. Avdelingen koordinerer arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og årsbudsjett inkludert klimabudsjett, og har ansvar for koordinering av avleggelse av kommuneregnskapet og konsolidert regnskap. Avdelingen har ansvar for kommunens anskaffelsesstrategi, Oslomodellen, og metodikk for gode investeringsprosesser. FIN har ansvar for strategisk IKT-styring og oppfølging knyttet til bruk av sektorovergripende IKT i kommunen. FIN har også et overordnet ansvar for kommunens informasjonssikkerhet og personvern. Forvaltning av eiendomsskatteområdet inngår også i avdelingens ansvarsområde. FIN driver bydelenes fordelingssystem, kommunens statistikkbank og utarbeider befolkningsframskrivninger til bruk i kommunal planlegging.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) og Innkrevingsetaten (INE) utfører oppgaver som ligger under FINs ansvarsområde. FIN har i tillegg ansvaret for eierstyringen av Oslo Pensjonsforsikring AS.

Tall i mill.

Byrådsavdeling for finans (FIN)	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik bud/regn 2023
Brutto driftsutgifter	1 691,3	2 075,0	1 827,0	1 692,8	-382,2
Netto driftsutgifter	837,0	1 172,0	1 015,6	1 209,8	37,8
Brutto investeringer i anleggsmidler	117,4	280,8	231,0	445,3	164,5

Punkter som følger er knyttet til realisering av byrådets hovedmål på sektorområdet i 2023:

- Etablert strategi for kunnskapsbasert tjenesteutvikling, innovasjon og digital teknologi
- Strategien svarer ut kravet om tre forskjellige strategier; digital transformasjon, FoU og informasjonssikkerhet
- Microsoft 365 er overlevert til ordinær forvaltning i UKE
- Alle tynnklienter er byttet ut for å redusere risiko i felles IKT plattform
- Etablert systemeierdialog for kommunens nettsider sammen med BLK
- Gjennomført en rekke opplæringskurs innenfor fagområdene i tillegg til arenaer innenfor informasjonssikkerhet, personvern og arkitektur.
- Budsjett og rapporteringsverktøyet Framsikt er under pilotering i tre av kommunens virksomheter
- Stadig flere bydeler og etater benytter innkrevingsetatens tjenester til innkreving av brukerbetaling

- Vedtatt ny og revidert Oslomodell for et seriøst arbeidsliv og ansvarlighet i kommunens leverandørkjeder
- Vedtatt handlingsplan for bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat, som skal bidra til å redusere klimagassutslipp, redusere matsvinn og bidra til sunnere og mer plantebasert mat
- Vedtatt handlingsplan for utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark i løpet av 2025, som vil bidra til å redusere klimagassutslipp og kommunens innkjøpskostnader
- Vedtatt ny instruks for beslutningsprosessen i investeringsprosjekter, som skal sikre at kommunens investeringsprosjekter er tilstrekkelig utredet før de vedtas, og at de dekker kommunens behov, er kostnadseffektive, av riktig kvalitet og blir gjennomført til rett tid

Drifts- og investeringsoversikter på sektoren

Netto driftsutgifter

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023	Avvik ordinær drift 2023*
122	Diverse virksomheter og prosj. under FIN	66,9	86,8	98,6	60,7	37,9	15,0
125	Utviklings- og kompetanseetaten	712,1	852,6	1 039,0	1 040,9	-1,9	-1,9
130	Innkrevningsetaten	57,9	76,2	72,2	70,4	1,8	1,8
	Sum sektor	837,0	1 015,6	1 209,8	1 172,0	37,8	14,9

*Avvik når det ses bort fra ubrukte øremerkede midler

Brutto driftsutgifter

Beløp i mill kr

	Kapittel	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Regnskap 2023
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	204,5	153,5	88,4	100,3	120,8
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	1 374,7	1 428,9	1 594,4	1 466,7	1 829,5
130	Innkrevningsetaten (FIN)	109,8	109,0	144,1	125,8	124,7
Totalsu		1 688,9	1 691,3	1 827,0	1 692,8	2 075,0
m						

Brutto investeringer

Tall i mill.

Kap.		Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Regulert budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik bud/regn 2023
122	Diverse virksomheter og prosj. under FIN	3,2	49,7	101,7	21,5	80,3
125	Utviklings- og kompetanseetaten	114,2	181,3	336,7	259,2	77,5
130	Innkrevningsetaten	0,0	0,0	7,0	0,2	6,8
	Sum sektor	117,4	231,0	445,3	280,8	164,5

Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)

Ansvarsområde

Kapitlet dekker utgifter til diverse virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans, herunder utgifter til sentrale IKT-prosjekter, lønn til frikjøpte hovedtillitsvalgte og bank for Program for storbyrettet forskning.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et mindreforbruk på 15 mill. Mindreforbruket skyldes at det har vært noe lavere aktivitet enn forutsatt. I tillegg har overføring av 4% i forbindelse med mindreforbruk i 2022 ikke vært anvendt. Fakturering fra virksomhetene for å dekke lønn til hovedtillitsvalgte har også vært lavere enn budsjettet i 2023.

Kapitlet har 22,9 mill. i ubrukte øremerkede midler. Av dette utgjør 17,8 mill. kommunalt øremerkede midler som, i hovedsak, relaterer seg til arbeidet med informasjonssikkerhet i Oslo kommune, og innføring av budsjett- og rapporteringsverktøy for kommunen. Mindreforbruk på kapitlets kommunalt øremerkede midler er i all hovedsak knyttet til forsinket fremdrift.

Mindreforbruk av de statlig øremerkede midlene utgjør 5,1 mill. Oslo kommune leder og administrerer på vegne av KS program for storbyrettet forskning. Programmets midler kommer fra KS. I 2023 har programmet utgiftsført 6,8 mill. Resterende prosjektmidler overføres til 2024.

Investeringsregnskapet

Det er i 2023 investert for brutto 21,5 mill. mot et budsjett på brutto 101,7 mill. Mindreforbruket skyldes forsinket fremdrift. Investeringene omfatter prosjekter for oppgradering av sentral IKT-infrastruktur, konsolidering av IKT-systemer, oppgradering av kommunens HR-system og innføring av ny kontorstøtteløsning og nytt budsjett- og rapporteringsverktøy for Oslo kommune.

Nærmere om noen av prosjektene:

Avsetning til konsolidering/sanering av IKT-systemer

Prosjektet hadde i 2023 en brutto budsjetttramme på 26,5 mill., og fremstår med et mindreforbruk på 26,0 mill., som primært skyldes forsinkelser. Resterende midler vil bli disponert i 2024 til blant annet arbeid med integrasjon mot fagsystemer for ny sikker tilgangsstyringsløsning, samt konsolideringsarbeid av e-læringsløsninger i kommunen.

Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur

Budsjettet til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur utgjorde i 2023 brutto 9,9 mill. Det er ikke ført noen kostnader på prosjektet i 2023. Midlene vil bli disponert i 2024 til å oppgradere eldre kritisk sentral infrastruktur samt tilpasning av infrastruktur for innrullering av flere virksomheter.

Nytt budsjett- og rapporteringsverktøy

Prosjektet har i 2023 anskaffet løsningen, som skal implementeres i alle virksomheter. Det pågår pilotering i tre virksomheter, som blir slutført i løpet av første halvår i 2024. Utrulling til samtlige virksomheter vil starte i andre halvår 2024 og forventes slutført i løpet av 2025. Fra og med budsjett- og regnskapsåret 2024 er ansvaret for prosjektet overtatt av Utviklings- og kompetanseetaten.

Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)

Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er kommunens interne tjenesteleverandør. UKE ivaretar konsernovergripende utviklings-, forvaltnings- og driftsoppgaver, som skal understøtte de tjenester kommunes virksomheter leverer til innbyggere og næringsliv. Etaten tilbyr også bistand og kompetanseutvikling innen HR, kommunikasjon, rekruttering, organisasjonsutvikling og lederstøtte. UKE gir anskaffelsesfaglig rådgivning innen juss, innkjøp, avtaleoppfølging og samfunnsansvar, og har ansvar for kommunens samkjøpsavtaler.

Etaten er også ansvarlig for drift og videreutvikling av en rekke fellestjenester som inkluderer lønns- og regnskapstjenester, portaler for innbyggere og ansatte, kontorstøtte, HR- og økonomisystemstøtte, fakturabehandling og oppgjør, kontroll og avstemming av utbetalinger knyttet opp mot HR- og økonomisystemet, samt kontaktsentertjenester for innbyggerne. Etaten har dessuten ansvar for drift av felles IKT-plattform, samt applikasjons- og integrasjonsplattform for kommunens digitale tjenester.

Status hovedmål

- 1. Effektive og sikre fellestjenester
- 2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver
- 4. Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet
- 5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
				2023		
1. Effektive og sikre fellestjenester	Andel som svarer "godt fornøyd" i årlige kundeundersøkelser knyttet til: Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester	80,0 %	70,0 %	80,0 %	94,0 %	
	Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer	9	9	4	7	
	Andel leverandørfakturaer i EHF-format	94,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %	
	Andel utgående e-fakturaer *	82,0 %	95,0 %	85,0 %	93,0 %	
	Andel som svarer at de fant det de lette etter på toppoppgaver oslo.kommune.no	74,0 %	71,0 %	85,0 %	75,0 %	
5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser	Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG	43,0 %	46,0 %	50,0 %	41,0 %	
	Andel timer i relevante fag utført av lærlinger iht. HMSREG	7,0 %	10,0 %	10,0 %	9,0 %	
	Andel nye, relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport.	89,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Gjennomførte tiltak

Strategisk IKT-styring og oppfølging ved bruk av sektorovergripende IKT

UKE har i 2023 arbeidet systematisk med målbilder og veikart for kontorstøtte, plattform og digitale tjenester. I kjernen av denne strategien ligger målet om gevinstdrevet utvikling og prøving i tett samarbeid med virksomhetene. Oslo kommunes strategi for kunnskapsbasert tjenesteutvikling, innovasjon og digital teknologi ligger til grunn for flere av etatens satsninger.

Oslo kommunes strategi for kontinuerlig tjenesteutvikling, innovasjon og digital teknologi.

Bystyret sluttet seg til strategien våren 2023. FIN vil i samarbeid med HLS og KON følge opp målsetningene i denne strategien de nærmeste årene.

Modernisering av felles IKT-plattform

Kommunens felles IKT-plattform forvaltes av UKE sammen med driftsleverandør. Det jobbes kontinuerlig med å hente ut gevinster og effektivisering av plattformen. Ny sikkerhetsarkitektur basert på "zero-trust" er implementert. Arbeidet med å flytte systemer og tjenester til den nye arkitekturen startet i 2023 og vil fortsette løpende framover.

Alle de gamle tynnklientene ble byttet ut i 2023. Det er iverksatt flere risikoreduserende tiltak etter dette. Det er bl.a. tatt i bruk en ny SoC-tjeneste (Security Operations Center), og etatens CSIRT (computer security incident responseteam) er styrket. Ny og sikker klientplattform er testet hos noen utvalgte virksomheter, og denne vil bli rullet ut for fullt i 2024.

I 2023 har etaten arbeidet med etablering av en felles tilgangsstyring i kommunens fellessystemer. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.

Antallet egne IKT-driftsmiljøer ble ikke redusert som forutsatt i 2023, men etaten arbeider iht en plan om å få alle virksomhetene inn på felles IKT-plattform i løpet av 2024 og 2025. I 2023 er M365 overlevert til ordinær forvaltning og videreføringen av flere kunnskapsdelingsarenaer og endringsagenter fortsetter, men nå som en del av ordinær drift.

Fellessystem for tids- og timeregistrering

Det er nå 21 virksomheter i Oslo kommune som benytter Wintid som tids- og timeregistreringssystem for dagtidsansatte. Systemet har funksjonalitet for oppfølging av brudd på arbeidsmiljøloven, og rapporteringsløsning på virksomhetsnivå. Med denne funksjonaliteten kan arbeidsgiver effektivt følge opp og unngå brudd på arbeidstidsbestemmelsene.

Mål 2: Seriøst og ansvarlig arbeidsliv

Gjennomførte tiltak

HR-forum

I samarbeid med Byrådsavdeling for finans har UKE i 2023 gjennomført tre HR-forum. Arrangementene har dekket tema som:

- endringer i lov- og regelverk på personalområdet
- leders ansvar for sikker tilgangsstyring
- Medarbeiderundersøkelsen "10-FAKTOR"
- AKAN, oppfølging av ansatte med problematisk bruk av alkohol og rusmidler
- regelverk ved oppfølging av sykefravær
- håndtering av personalsaker med særlig vekt på opphør av arbeidsforhold ved langvarig sykefravær

Mangfoldsarbeid

Byrådet vedtok høsten 2023 en handlingsplan for å styrke rekruttering av ledere, ansatte og styremedlemmer med minoritetsbakgrunn. UKE arbeider med å definere hvordan handlingsplanen skal følges opp med konkrete aktiviteter.

Anskaffelse av varslingsystem

Det var satt av budsjettmidler i 2023 for anskaffelse av et felles varslingsystem til bruk for den sentrale varslingsordningen og varslingsmottakene i de enkelte virksomhetene. Prosessen med anskaffelse av systemet er forsinket. Det tas sikte på å få anskaffet og implementert systemet i løpet av 2024.

Felles lønnstjeneste

Kommunen har i 2023 etablert en felles lønnstjeneste hvor alle ressursene som jobbet innenfor fagområdet ble samlet i en felles enhet. Dette vil gi kommunen en mer kostnadseffektiv tjeneste med bedre kvalitet.

Personalomstilling

UKE administrerer Oslo kommunes arbeid med personalomstilling på vegne av Byrådsavdeling for finans. 62 personer ble i 2023 omplassert til annet fast arbeid eller sluttet i kommunen i forbindelse med ordningen.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Gjennomførte tiltak

UKE har i 2023 styrket sitt kompetansenivå innen personvern og informasjonssikkerhet. Fagmiljøet bistår bl.a. ved risikovurderinger og personvern vurderinger knyttet til fellessystemer og -tjenester.

Behandlingsoversikten er et fellessystem som gir Oslo kommune en samlet oversikt over behandling av personopplysninger. I 2023 har UKE arbeidet med funksjonelle forbedringer for å gjøre løsningen mer oversiktlig. Registrering av etatens egne behandlinger av personopplysninger har vært et prioritert område i 2023. Dette vil pågå inn i 2024.

UKE har i 2023 rekruttert fire nye ansatte til CSIRT, og styrket kommunens evne til å overvåke, oppdage og respondere på uønskede hendelser. CSIRT har utvidet tjenestetilbudet, og tilbyr nå rådgivning innen teknisk IKT-sikkerhet, bistand ved sikkerhetshendelser, og forsterket oppfølging av sårbarheter i systemer og infrastruktur. Kommunens virksomheter kan for eksempel bestille penetrasjonstesting av infrastruktur, sikkerhetstesting av applikasjoner og sikkerhetstesting via sosial manipulering.

UKE følger med på det digitale trusselbildet og iverksetter tiltak for å redusere teknisk risiko på felles IKT-plattform. Gjennom 2023 har UKE tatt i bruk nye teknologiske verktøy og forbedret arbeidsmetoder for å øke innsikt i mulige sårbarheter som vil kunne ramme tekniske IKT-miljøer. UKE har også etablert kontakt med det nye sektorvise responsmiljøet Helse- og KommuneCERT. Dette fagmiljøet er av Kommunal- og distriktsdepartementet utpekt til å være kommunesektorens felles kontaktpunkt ved cyberhendelser.

Mål 5 Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Gjennomførte tiltak

På samkjøpsområdet forvalter UKE ca 90 avtaleområder med omkring 190 leverandører. Avtalene hadde i 2023 en samlet omsetning på om lag 3,4 mrd., og avtalene for elektrisitet, renhold og vikartjenester er de største målt i omsetning. UKE kartlegger årlig potensialet for å videreutvikle samkjøpsporteføljen. I 2023 har veksten i samkjøpsporteføljen først og fremst handlet om nye avtaler for anleggsgartnere, parkmaskiner og smarte avfallsbeholdere.

I 2023 har UKE utlyst samkjøpsavtaler som tilrettelegger for mer sirkulært forbruk av IKT-produkter, møbler og tekstiler. Samkjøpsavtalen for mobiltelefoner legger til rette for at virksomheter kan selge brukte telefoner til kommunens leverandør. Tilsvarende vil den nye samkjøpsavtalen for møbler inkludere bruktkjøp. I slutten av 2023 ble det inngått avtale om kjøp av en ombruksplattform, som skal tilrettelegge for effektiv utnyttelse, lang levetid og gjøre det enklere for kommunens virksomheter å bytte og gjenbruke møbler og inventar.

UKE har i 2023 igangsatt felles retningslinjer og rutiner for behovsdekning, forvaltning og avhending av mobiltelefoner. Etaten vurderer også ytterligere tiltak. UKE arbeider også med å måle kommunens atferd som forbruker.

Etaten skal være tilrettelegger, pådriver og koordinator for kommunens arbeid med bærekraftig, sunn og mer plantebasert mat. I 2023 er det inngått ny samkjøpsavtale for catering i Oslo kommune, som er en reservert kontrakt med kommunens arbeidstreningsbedrifter. Det tilbys kun vegetariske og veganske menyer på avtalen. UKE har også gjennomført møter med samtlige leverandører av mat og drikke for å identifisere tiltak for å redusere matsvinnet i leverandørkjeden.

UKE har i 2023 fortsatt arbeidet mot en utslippsfri og delingsbasert maskin- og kjøretøypark i 2025. Ny samkjøpsavtale på utslippsfrie parkmaskiner ble inngått i 2023, og innkjøp av et felles flåtestyringssystem for kommunens kjøretøy er påbegynt. Det pågår også en pilotering av bildelingstjenester i samarbeid med Bydel Alna. UKE har videre bistått Utdanningsetaten med å gjennomføre en innovativ anskaffelsesprosess for å anskaffe en løsning som skal bidra til effektiv deling av maskiner og utstyr mellom skolene i Oslo.

Den nye Oslomodellen ble vedtatt og lansert i mai 2023. Dette er ett av Oslo kommunes viktigste tiltak for å sikre anstendige arbeidsforhold for de som utfører arbeid på Oslo kommunes kontrakter. UKE har utarbeidet omfattende veiledningsmateriale om den nye Oslomodellen, og det er gjennomført flere kurs. Et viktig verktøy i arbeidet for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er HMSREG, som er kommunens elektroniske mannskapsregister og kontraktsoppfølgingsverktøy. I 2023 ble det gjennomført en ekstern revisjon av kommunens renholdsavtaler, samt en revisjon i egenregi på samkjøpsavtalen for tømmerstjenester. UKE har som målsetting å gjennomføre flere revisjoner i egenregi.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet på ordinær drift viser et merforbruk på 1,9 mill. i forhold til regulert budsjett. UKE har gjennomgående hatt lavere lønnskostnader som følge av utfordrende rekrutteringsforhold. Dette har blitt kompensert med økt innleie av konsulenter for å

gjennomføre planlagte aktiviteter. UKE har en ikke-budsjettet gjennomstrømningsøkonomi som vises ved høyere bruttokostnader og dertil høyere bruttoinntekter.

Investeringsregnskapet

Det er i 2023 investert for 259,2 mill. mot et bruttobudsjett på 336,7 mill. Dette gir et mindreforbruk på 77,5 mill. som primært skyldes periodiseringsavvik og reelle forsinkelser iht. vedtatt tidsplan på flere av prosjektene. Dette er nettostørrelser.

Innkrevningsetaten (FIN)

Ansvarsområde

Innkrevningsetatens (INE) ansvarsområde er kommunal inkasso, innkreving av kommunale avgifter og gebyrer, eiendomsskatt og legatforvaltning, samt støttefunksjoner knyttet til disse (dokumentbehandling, IT, økonomi, HR og kundeservice). INE utfører tjenester for samtlige 15 bydeler og 20 etater på sitt ansvarsområde. INE har kontakt med ulike brukergrupper i kommunen. De største brukergruppene er eiere/forvaltere av fast eiendom, personlige skyldnere og legatsøkere.

Status hovedmål

- 1. Effektive og sikre fellestjenester
- 3. Kunnskapsbasert styring og planlegging

Status måltabell

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
1. Effektive og sikre fellestjenester	Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, klagenemd	60,0 %	100,0 %	90,0 %	100,0 %	
	Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	72,4 %	76,0 %	70,0 %	77,1 %	
	Andel ferdigbehandlede henvendelser i førstelinje	67,2 %	68,8 %	70,0 %	67,3 %	Nedgangen fra året før, skyldes trolig at Deichman ikke har oversendt saker i 2. halvår på grunn av innføring av nytt system. Disse henvendelsene løses hovedsakelig i førstelinje.
	Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, første instans	99,5 %	99,5 %	99,5 %	100,0 %	Eiendomsskattekontoret og de to sakkyndige takstnemndene har ferdigbehandlet alle klager etter utskrivingen 2023 innen årets slutt. Klager som ikke får medhold i underinstans, går videre til behandling i Sakkyndig klagenemnd. Også her ble alle årets klager ferdigbehandlet innen årets slutt.

Hovedmål	Indikator	2021	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
				2023		
3. Kunnskapsbasert styring og planlegging	Kommunale avgifter og eiendomsskatt, andel innbetalt per årsskifte	99,4 %	99,4 %	99,3 %	99,1 %	Bildet for 2023 er sammensatt, men ser en antydning til at flere sliter med å betale disse kravene til rett tid. Det registreres en økning i antall søknader om betalingsutsettelse, men fortsatt er det en svært lav andel av totalt utfakturert. Svak økning i antall saker som overføres til tvangsinnfordring, men det er fortsatt en veldig liten andel av antall eiendommer. Det er ingen av kundegruppene (næring og privatpersoner) som utpeker seg.
	Parkeringsgebyr inkl. miljøgebyr, andel innbetalt per årsskifte	95,9 %	87,1 %	90,0 %	86,6 %	Antall illeggelser fra Bymiljøetaten har gått noe ned fra 2022 til 2023.
	Vilkårsparkering, andel innbetalt per årsskifte	89,2 %	87,0 %	90,0 %	83,8 %	Det er ikke flere saker til tvangsinnfordring sammenlignet med 2022, men det tar lengre tid før kravene blir betalt.
	Foreldrebetaling barnehage, andel betalt av det som er overført til INE for innfordring per årsskifte	70,0 %	66,1 %	67,0 %	77,0 %	Hovedårsaken til det gode resultatet antas å være arbeidet som er gjort med automatiske søknader for redusert barnehagepris. Det er mange flere som nå får riktig pris i forhold til inntekt. Det gjør at flere er i stand til å betale fakturaene, også etter at de har blitt overført til inkasso.

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Gjennomførte tiltak

INE jobber for at flest mulig henvendelser skal besvares i førstelinje, og at informasjonen etaten publiserer og sender ut skal være lett å forstå slik at mottakerne slipper å henvende seg for å forstå kravet.

Andel henvendelser løst av Kundesenteret er 2,7 prosentpoeng under målkravet på 70 %. Dette skyldes en lavere andel av henvendelser av den typen som løses hovedsakelig i førstelinje. INE jobber kontinuerlig med faglig oppdatering, slik at Kundesenteret kan besvare så mange henvendelser som mulig.

Det er avholdt et utdypende kurs om inkassoprosessen for Kundesenteret. Formålet var å tilføre kompetanse, slik at Kundesenteret kan behandle saker som har kommet lengre i inkassoløpet og få fullmakter til å håndtere flere typer innsigelser.

Alle INEs medarbeidere gjennomførte opplæringsaktiviteter innenfor informasjonssikkerhet og

personvern i 2023. INE jobber stadig med forbedring av arbeidsprosesser gjennom aktiv deling i SharePoint, bruk av Power Apps og Power BI for å redusere manuell rapportering og få bedre beslutningsgrunnlag.

Det er utviklet en ny portalløsning Koti for innsyn i fakturerte og utestående krav på kommunale avgifter og eiendomsskatt for eiendomsmeglere og fagetater.

Eiendomsskattekontoret og de to sakkyndige takstnemndene har ferdigbehandlet alle klager etter utskrivingen 2023 innen årets slutt. Også årets klager som ble behandling i Sakkyndig klagenemnd var også ferdigbehandlet innen årets slutt.

Mål 3: Kunnskapsbasert styring og planlegging

Gjennomførte tiltak

I 2023 var det flere enn før som betaler etter forfall, og det gjelder særlig siste termin.

Andelen eiendomsskatt og kommunale avgifter som var betalt ved årsskiftet var noe lavere i 2023 sammenlignet med 2021 og 2022. Dette antas å ha sammenheng med at flere mottar faktura fordi flere fikk eiendomsskatt samt at gebyrsatsene for kommunale avgifter økte.

Resultatene for parkerings- og miljøgebyr i 2023 er litt svakere enn i 2022 og for vilkårsparkeringen er utviklingen bekymringsfull. Det var ikke flere saker til tvangsinnfordring i 2023 sammenlignet med 2022, men det tar lengre tid før kravene blir betalt.

Resultatet for barnehagekravene ble for 2023 76 %. Det er 10 prosentpoeng over målkravet og 11 prosentpoeng over resultatet i 2022. Resultatet for foreldrebetaling er atypisk og ikke i samsvar med utviklingen på andre områder. INE antar at hovedårsaken til det gode resultatet er arbeidet med automatiske søknader for redusert barnehagepris slik at flere nå får riktig pris. INE opplever også en positiv utvikling i løsningsgraden for barnehagekrav i bydeler hvor INE har overtatt fakturering og/eller puring.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser et samlet mindreforbruk på 1,8 mill. i 2023. Mindreforbruket kommer både av noe lavere lønns- og varekostnader enn budsjettet og av høyere salgsinntekter.

Investeringsregnskapet

INE fikk innvilget 7 mill. i revidert budsjett 2023 for å anskaffe nytt system for innkreving av illeggelser fra Bymiljøetaten. I 2023 er det regnskapsført 0,2 mill. knyttet til konsulentbistand til anskaffelse av løsningen. Avtale er inngått og prosjektet forventes ferdigstilt 4. kvartal 2024.